

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО**

На правах рукопису

ЗОРЯНА АНТОНІНА МИХАЙЛІВНА

УДК 001.814:002=03

**ДОКУМЕНТНИЙ ПОТІК ПЕРЕКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОЮ ТА
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ (1991-2013рр.)**

27.00.02 – документознавство, архівознавство

Дисертація

на здобуття наукового ступеня кандидата наук із соціальних комунікацій

Науковий керівник:
Литвин Сергій Харитонович,
доктор історичних наук,
професор

КИЇВ – 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОКУМЕНТНОГО ПОТОКУ ПЕРЕКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОЮ ТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	10
1.1. Сучасний стан наукової розробленості проблеми	10
1.2. Джерельна база документного потоку перекладів українською та з української мови та методологія дослідження	39
Висновки до розділу 1	54
РОЗДІЛ 2. ДОКУМЕНТНИЙ ПОТІК ПЕРЕКЛАДІВ ЯК ОБ'ЄКТ ДОКУМЕНТОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	56
2.1. Переклад як вид документа та видання	56
2.2. Документний потік перекладів у системі документної комунікації	85
Висновки до розділу 2	110
РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРА ДОКУМЕНТНОГО ПОТОКУ ПЕРЕКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОЮ ТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	113
3.1. Бібліометричний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови за даними міжнародної бібліографічної бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum»	113
3.2. Статистичний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови за даними статистичного збірника Книжкової палати України «Друк України»	146
3.3. Форми відображення процесів міжкультурної комунікації у документному потоці перекладів	159
Висновки до розділу 3	171
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	174
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	180
ДОДАТКИ	218

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Процеси глобалізації та інтернаціоналізації, що отримали розвиток у другій половині XX ст., актуалізували такий аспект соціальної комунікації як взаємодії в міжкультурному середовищі. На зламі століть внаслідок падіння «залізної завіси» країни Східної Європи, і Україна зокрема, виявилися включеними у процеси масштабних змін світопорядку в цілому. Для пострадянського часу став характерним інтенсивний розвиток міжнародної взаємодії на різних рівнях через певні засоби й канали передачі інформації. В свою чергу це зумовило породження різного роду проблем, пов'язаних з мовними бар'єрами, своєрідністю традицій, норм, цінностей, особливостей світогляду тощо, та надало пріоритету контактам представників різних культур.

У процесі обміну інформацією, представленою різними мовами, формуванні соціального та політичного простору України постійно зростає роль перекладу. Він виконує найважливішу соціальну функцію, надаючи можливість міжмовного спілкування, удосконалення міжкультурної комунікації та закріплення міжнародних зв'язків.

В Україні проблематика міжкультурної взаємодії як виду соціальної комунікації характеризується відносною новизною та перебуває у стані формування на відміну від західних країн, де ця сфера прогресивно розвивається.

Потребу вивчення документного потоку перекладів українською та з української мови зумовлює необхідність узагальнення даних про наявність перекладів, виданих на території України упродовж періоду її незалежності, як ефективного засобу у практиці взаємодії української культури з іншими. Дослідження документного потоку перекладів українською мовою як соціокультурного феномену та показника доступності українському читачеві досягнень світової науки й літературного процесу є актуальним завданням сучасного документознавства не тільки з теоретичної, але й з практичної точки зору. Залучення співвітчизників до широкого кола наукових досягнень та

літературно-художніх цінностей є важливою науковою та соціально-культурною проблемою формування загальної культури суспільства. У свою чергу, вивчення документного потоку перекладів з української мови надає широкі можливості для дослідження міжкультурних зв'язків та ступеня інтегрованості українських наукових та літературно-художніх надбань у загальносвітовий інформаційний та культурний простір.

Невідповідність між нагальною потребою документознавчої і культурологічної практики та наявністю дієвих засобів опрацювання й практичного освоєння документного потоку перекладів українською та з української мови, одним з яких є міжнародний бібліографічний показник ЮНЕСКО «Index Translationum», а також недостатня наукова розробленість проблеми обумовлюють актуальність обраної теми дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано в період з 2013 по 2015 рр. у межах комплексної наукової теми кафедри документознавства та управління соціальними комунікаціями Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв «Концептуальні засади розвитку інформаційно-документаційної сфери України».

Мета дослідження – здійснити комплексний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови та охарактеризувати його як форму відображення процесів міжкультурної комунікації.

Реалізація поставленої мети передбачає вирішення таких наукових завдань:

- з'ясувати стан наукової розробленості проблеми дослідження;
- виявити та вивчити джерельну базу документного потоку перекладів українською та з української мови;
- дослідити переклад як вид документа та видання;
- охарактеризувати документний потік перекладів як об'єкт документознавчих досліджень;
- здійснити комплексний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови за період 1991-2013 рр.;

- оцінити ступінь представленості документного потоку перекладів українською та з української мови протягом аналізованого періоду на світовому та національному рівнях;

- визначити перспективи використання документного потоку перекладів як форми відображення міжкультурної комунікації.

Об’єкт дослідження – документний потік перекладів українською та з української мови.

Предмет дослідження – особливості процесів міжкультурної комунікації, що відображені в документному потоці перекладів українською та з української мови за період 1991-2013 рр.

Хронологічні межі дослідження – 1991-2013 рр. Вибір нижньої межі (1991 р.) зумовлений початком становлення й розвитку незалежної України, всебічних фундаментальних змін української дійсності, які вплинули на формування нових інформаційних потоків, у тому числі документних потоків перекладів.

Верхня межа (2013 р.) зумовлена переломними подіями кінця 2013 – початку 2014 рр. («Революція Гідності», «гібридна війна» з потужною інформаційною складовою), що призвели до геополітичних змін, загострення економічної кризи в країні. Як наслідок, на початку 2014 р. було достроково припинено виконання багатьох Державних цільових програм, у тому числі спрямованих на створення потужної системи інформування про вітчизняну видавничу продукцію, а також системи державних грантів для видання творів у перекладі українською та з української мови іноземними (на 2014-2018 рр.).

Фактологічним **матеріалом дослідження** документного потоку перекладів українською та з української мови слугували 714 позицій бібліографічних записів, вилучених з бібліографічної бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum», а також матеріали 18-ти статистичних збірників «Друк України» Книжкової палати України імені Івана Федорова.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є принципи історизму, об’єктивності, усебічності, цілісності та конкретності. Їх реалізація відбувалась шляхом застосування комплексу загальнонаукових і спеціальних

підходів та методів пізнання. Перевагу у дисертаційному дослідженні надано використанню *структурно-функціонального підходу*, за допомогою якого документний потік перекладів вивчається як структурний елемент документно-комунікаційної системи, що виконує специфічні функції, а також як системний об'єкт, що характеризується складною структурою із взаємопов'язаними елементами – перекладами, кожен з яких функціонує з певною метою. За допомогою *соціокультурного підходу* виявлено міжкультурний аспект сутності перекладу та комунікаційних процесів, відображених у структурі документного потоку перекладів; *соціально-комунікаційного підходу* – висвітлено етапи життєвого циклу перекладу, процеси утворення і функціонування документного потоку перекладів, як складової, що репрезентує інтеграцію знань між культурами у системі соціальних комунікацій; *документознавчого аналізу* – досліджено переклад як вид документа та видання; *термінологічного методу* – визначено ключові поняття «переклад» та «документний потік перекладів» у межах документознавства; *методу знакового і графічного моделювання* – візуально відтворено результати дослідження за допомогою схеми (переклад у документно-комунікаційній системі), діаграм, графіків і таблиць (кількісні та якісні показники документного потоку перекладів); *історичного та порівняльно-історичного методів* – відображено розвиток документного потоку перекладів українською та української мови, а також з'ясовано ступінь його представленості на світовому й національному рівнях у хронологічній послідовності; *бібліометричного та статистичного аналізу* – досліджено кількісні та якісні показники структури, тенденції документного потоку; *абстрагування* – визначено форми відображення міжкультурної комунікації в аналізованому документному потоці. На всіх етапах дослідження використано загальнонаукові методи *аналізу, синтезу, узагальнення*.

Наукова новизна одержаних результатів. Основні наукові результати, які характеризують новизну виконаного дослідження, полягають у наступному:

уперше:

- здійснено цілісний системний аналіз перекладу як виду документа, що характеризує міжкультурну комунікацію;
- розкрито сутність та характерні риси документного потоку перекладів;
- обґрунтовано та запропоновано визначення понять «переклад» і «документний потік перекладів»;
- комплексно проаналізовано документний потік перекладів українською та з української мови на основі бібліографічної бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum» та статистичного збірника «Друк України»;
- визначено форми відображення процесів міжкультурної комунікації в аналізованому потоці;
набуло подальшого розвитку:
- осмислення особливостей комунікаційного шляху перекладу в системі документної комунікації;
уточнено і конкретизовано:
- процеси утворення та способи формування аналізованого документного потоку перекладів, а також чинники, що на них впливають;
- ступінь представленості документного потоку перекладів українською та з української мови на світовому та національному рівнях;
- перспективні напрями роботи щодо реалізації проекту зі створення національної бази даних «Переклади України».

Теоретичне і практичне значення одержаних результатів. Матеріали дослідження можуть бути застосовані у доповненні та удосконаленні змісту теоретичного потенціалу таких дисциплін як документознавство, соціальні комунікації, теорія документних потоків, теорія та історія культури, культурологія тощо; у розробці курсів, спецкурсів, що передбачені освітньо-професійними програмами підготовки фахівців з відповідних спеціальностей. Теоретичні й методичні положення дисертації можуть бути використані у подальших наукових дослідженнях.

Практичне значення отриманих результатів та запропонованих рекомендацій полягає у доцільності їх використання органами державної влади, управління, працівниками профільних міністерств – для розробки концепцій державних програм, спрямованих на розвиток і підтримку української культури, стратегії інформаційної, культурної та наукової інтеграції України у світовий простір; керівниками та працівниками відповідних організацій сфери соціальних комунікацій – для подальшого обговорення аналізованих проблем, вироблення власних стратегій.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційне дослідження виконано самостійно, наукові результати та висновки одержані дисертантом особисто. Усі публікації за темою дисертаційного дослідження є одноосібними.

Апробація результатів дослідження. Результати дисертаційного дослідження оприлюднено на всеукраїнських, міжнародних конференціях та семінарах: міжнародній науково-теоретичній конференції «Якість вищої освіти: українська національна система та європейські практики» (Київ, 21-22 березня 2013 р.); I та II міжнародних науково-практичних конференціях «Документ, мова, соціум: теорія і практика» (Київ, 11-12 квітня 2013 р., 10-11 квітня 2014 р.); міжнародній науково-творчій конференції «Трансформаційні процеси в освіті і культурі» (Одеса, Київ, Варшава, 24-25 квітня 2013 р.); VI та VII міжнародних науково-практичних конференціях «Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття» (Одеса, 12-14 вересня 2013 р., 11-13 вересня 2014 р.); всеукраїнській науково-практичній конференції «Феномен Тараса Шевченка: лінгвістичний, історичний і мистецтвознавчий аспекти», присвяченій 200-літтю від дня народження Тараса Шевченка (Київ, 27-28 лютого 2014 р.); всеукраїнській науково-теоретичній конференції молодих учених «Культура та інформаційне суспільство XXI століття» (Харків, 24-25 квітня 2014 р.); VIII міжнародному науково-теоретичному семінарі «Термінологія документознавства та суміжних галузей знань» (Київ, 30 травня 2014 р.); I міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів

та молодих учених «Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності: теорії та інновації» (Одеса, 19-20 березня 2015 р.).

Текст дисертації, основні наукові висновки дослідження та рекомендації обговорено на засіданні міжкафедрального науково-методичного семінару на базі кафедри інформаційних комунікацій та бібліотекознавства Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв 16 червня 2016 р.

Публікації. Основні положення й результати дисертаційного дослідження відображені у 17 публікаціях: 5 – статті в наукових фахових виданнях України; 1 стаття – у науковому фаховому виданні України, що індексується у міжнародних наукометричних базах даних; 1 – стаття в іноземному науковому виданні; 9 – тези доповідей на всеукраїнських і міжнародних наукових конференціях, 1 – стаття на міжнародному науково-теоретичному семінарі.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (315 позицій на 38 сторінках), 8 додатків (на 65 сторінках). Загальний обсяг дисертації становить 282 сторінки, основний текст викладено на 177 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОКУМЕНТНОГО ПОТОКУ ПЕРЕКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОЮ ТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1.1. Сучасний стан наукової розробленості проблеми

Розвиток суспільства нерозривно пов'язаний з перекладами. Їх роль і значення варіюються в різні історичні моменти. Охоплюючи майже всі сфери діяльності людей, перекладацькі зв'язки породжують численні документні потоки, рух яких характеризується відсутністю меж і часу. На сучасному етапі, коли відбуваються бурхливі зміни у суспільстві і світі поряд із перекладами художньої літератури, яка завжди вважалася найкращим показником здобутку культури певної нації, все більшої вагомості набувають переклади спеціальної літератури (технічної, медичної, юридичної, економічної тощо). Отже, документні потоки перекладів відображають певний етап історичного розвитку окремої країни, а також взаємовідносини між країнами як на науковому, так і на рівні літературних процесів.

В Україні в даному аспекті дослідження дисертаційного рівня здійснювались науковцями в основному з позицій літературознавства, перекладознавства, книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства на початку 2000-х рр. Зокрема, у порівняльному літературознавстві Н.С. Ісаєва досліджувала українсько-китайські літературні зв'язки упродовж XX ст., вивчаючи українську літературу в Китаї [108]. У галузі перекладознавства Г.М. Косів визначено місце творчості Віри Річ, однієї з найвизначніших британських перекладачів української літератури, в історії англomовного перекладу та розвитку англо-українських культурних відносин [127; 128]. Поезію французького поета Поля Верлена в українських перекладах досліджувала О.Г. Крушинська [138].

У галузі книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства у дисертаційному дослідженні А.І. Сидоренко вперше проаналізовано документний потік України мовами національних меншин за період 1987-2001 рр., виявлено особливості структури, внутрішні закономірності розвитку і використання в суспільстві. На його основі виділено документний масив із застосуванням галузевої, типологічної та видової ознак. Аналіз документного потоку здійснювався на основі даних бібліографічного покажчика «Літопис книг» Книжкової палати України, але дослідницею не виокремлюються перекладні видання у зазначеному потоці [228; 229]. Р.С. Кириченко вивчала видання франкомовної україніки кінця XVII – початку XX ст. у складі бібліотечних зібрань і книжкових колекцій України з метою класифікації та визначення основних типів, видів та різновидів документів [114].

Останнім часом ґрунтовне дослідження перекладів дитячої літератури здійснено А.Є. Здражко. Дисертація та монографія дослідниці присвячені досвіду та еволюції підходів до українського перекладу дитячої літератури англо-українського напрямку від кінця XIX до початку XXI ст., визначенню критеріїв його оцінювання. Окрім того, складено повний перелік українських видань зазначеного сегменту, опублікованих протягом аналізованого періоду, у тому числі за часів незалежності України (1991-2011 рр.), який відображено на сторінках окремого бібліографічного покажчика [84-86].

Огляди перекладів, здійснених в межах Державної тематичної програми випуску літератури мовами національних меншин представлені у статтях головного редактора Головної спеціалізованої редакції літератури мовами національних меншин України Л. Головка [33; 218]. Авторка надає перелік та характеристику видань у підсумку творчого доробку протягом 1992-2003 рр.

Випуск творів Т.Г. Шевченка мовами народів світу за період 1905-2003 рр. проаналізовано Л. Дем'яною і Н. Дехтярьовою. Аналіз здійснювався на основі обов'язкових примірників, що надійшли до фонду Книжкової палати з 1917 по 2003 рр., а також праці М. Яшека «Т. Шевченко: Матеріали до

бібліографії (1903-1921 pp.)», окрему увагу приділено виданню «Кобзар». Репрезентовано загальні та щорічні статистичні дані [52].

Дослідження українського перекладного сегменту також представлені у наукових статтях, які теж базуються на даних Книжкової палати, але всі вони характеризуються фрагментарністю вивчення документного потоку перекладів українською та з української мови, а саме: загальні кількісні показники перекладів художньої літератури мовами національних меншин за 1991-1999 pp. висвітлено Г. Блошицькою [19], за 2005-2006 pp. на основі «Літопису книг» – М. Костенко [129]; перекладної дитячої художньої літератури за 2005-2009 pp. на основі «Літопису книг» – О. Литвиненко [157]; розгорнуті дані та аналіз перекладів літератури для дітей в Україні з 27 мов народів світу упродовж 1999-2003 pp. відповідно до статистичного обліку – Л. Дем'яною [53]; детальний кількісний аналіз випуску книг і брошур, перекладених українською з мов народів світу упродовж 2005-2012 pp. на основі статистичного збірника «Друк України» – А. Збанацькою [83].

Загальні показники перекладних видань України на сторінках журналу «Вісник Книжкової палати» почали з'являтися у щорічних аналітичних оглядах друкованої продукції М. Сенченка (з 2004 p.), С. Буряк (з 2006 p.), А. Мураховського і С. Буряк (з 2012 p.). Також авторами представлено більш розгорнуті кількісні відомості щодо випуску книг і брошур, перекладених з мов народів світу за 2008-2010 pp. [23; 24] та хронологічний розподіл загальних даних за 2001-2011 pp. [172].

Єдине на сьогодні комплексне дослідження потоку перекладів українською та з української мови іноземними, що було проведене вперше за часів незалежності України, здійснено в межах проекту «Book-Platform» («Книжкова платформа») і охоплює період 1991-2012 pp. [185; 186]. Дослідницький проект реалізовувався під керівництвом фонду «Next Page» (Софія, Болгарія), Його діяльність базується на переконанні у тому, що доступ до знань та інформації є ключовою передумовою участі населення у формуванні суспільства, в якому вони живуть, промоції міжкультурного

порозуміння. Фонд займається розробкою культурних програм і проектів у сфері книговидавництва, читання та перекладів, з метою надання допомоги у отриманні більших повноважень позбавленим привілейованого становища групам, мовам, країнам для рівноправної участі у світовому діалозі ідей. За період існування ним було підтримано 270 перекладів художньої літератури 20-ма мовами, здійснено керівництво 43 дослідженнями, пов'язаними із вивченням видавничих та перекладацьких питань, співорганізовано більше 20 заходів (тренінгів, семінарів, громадських дискусій, конференцій тощо) у пріоритетних областях та регіонах.

За підтримки програми «Культура» Східного Партнерства Європейського Союзу у реалізацію проекту «Book Platform», який стартував на початку 2012 р., задіяні Вірменська літературна фундація (Вірменія), Національна асоціація видавців (Вірменія), Асоціація видавців Грузії (Грузія) та Громадська організація «Форум видавців» (Україна). Основною ідеєю проекту є сприяння зростанню ролі культури у сталому розвитку країн, активізація регіональної співпраці між державними установами, громадськими об'єднаннями, культурними і науковими організаціями в регіоні Східного партнерства та Європейського Союзу. Однією з тем стратегічних досліджень у межах проекту є переклади на і переклади з мов країн-учасниць як ключ до міжкультурного діалогу [264].

У рамках XX Міжнародного книжкового «Форуму видавців у Львові» 13 вересня 2013 р. відбулася публічна дискусія «Вулиця із двостороннім рухом: український переклад за останні 20 років», в основу якої покладено результати досліджень перекладів з української та українською мовою, що були проведених у межах проекту. Сьогодні результати дослідження представлені у вигляді спеціальних публікацій, які розміщені на сайті Book Platform у вільному доступі.

Одна з них, «Переклади з української після 1991 року. Факти, тенденції, рекомендації» [185], є узагальнюючим результатом роботи дослідників за дорученням організації-партнера «Форум Видавців» (Львів). Дослідження

відображає стан перекладів з української десятима іноземними (цільовими) мовами упродовж 1991-2012 рр. Робота зі збору та оприлюднення бібліографічної інформації щодо здійснених перекладів тривала один рік і проводилась в Україні вперше після здобуття нею незалежності. Дослідницький колектив склали найактивніші перекладачі відповідних країн: Н. Поліщук – переклади англійською мовою (2000-2013 рр.) [195]; А. Месропян – переклади вірменською [164]; О. Куртанідзе та В. Марджанішвілі – переклади грузинською [145]; Т. Гаврилів та К. Стецевич – переклади німецькою мовою [30; 243]; І. Сабор – переклади норвезькою [220]; О. Братчук та А. Івченко – переклади польською [21]; А. Татаренко – переклади сербською [248]; І. Дмитришин – переклади французькою [54]; Р. Кіндлерова – переклади чеською [115]; С. Волковецька – переклади шведською [29].

Збір бібліографічної інформації здійснювався на основі різних джерел країн-реципієнтів (національних бібліотек, академічних бібліотек, особистих архівів перекладачів, каталогів видавців, інтернет-книгарень тощо), міжнародної бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum», а також Книжкової палати України [185, с. 10]. Окрім збору інформації та аналізу тенденцій, дослідження охоплює широкий спектр таких питань як історичний огляд культурних відносин між українською та відповідною цільовою мовою (перекладу) через вивчення книжкового ринку країни, аналіз сучасного стану щодо головних посередників та прийняття українського перекладу [185, с. 12].

Як зазначено авторами, дослідження і бібліографія охоплюють переклади творів усіх жанрів, написаних українськими авторами (не тільки громадянами України) незалежно від обраної ними мови оригіналу (української, російської, навіть церковнослов'янської), що опубліковані у книжковому форматі як в Україні, так і за кордоном [185, с. 6-8]. Всього упродовж 1991-2012 рр. виявлено 354 переклади десятима цільовими мовами, серед яких найбільш відкритими для перекладів з української є польська, англійська і німецька. Їх повний бібліографічний перелік представлений у вигляді бази даних на сайті проекту «Book Platform» (<http://www.bookplatform.org/en/library.html>). При

цьому, наголошується, що бібліографія не претендує на абсолютну точність (ймовірно 95%) [185, с. 11]. База відображає 31 опублікований в Україні переклад, всі вони належать до художньої літератури. Отже, в межах здійсненого дослідження переклади з української мови, видані на території України протягом зазначеного періоду, вивчалися тільки в межах художньої літератури та десяти цільових мов.

Інша публікація «Переклади на українську 1992-2012. Результати дослідження перекладів на українську мову, опублікованих у період 1992-2012 років» є скороченою версією дослідження К. Родика – президента Всеукраїнського рейтингу «Книжка року», наукового працівника Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка Національної Академії наук (НАН) України [186]. Повний варіант тексту представлений англійською мовою – «Translations of foreign literature into ukrainian language» [306]. Дослідження висвітлює динаміку розвитку виданих у Україні перекладів українською мовою, зміни, основні тенденції, деякі аспекти умов праці перекладачів. Враховуючи факт виконання умов щодо надсилання обов'язкового примірника своєї продукції не всіма видавництвами, К. Родик наголошує на тому, що в Україні немає повного реєстру перекладних видань. Тому, окрім статистичних даних Книжкової палати України, дослідник застосовує інформацію каталогів видавництв, представлених на їх сайтах, та статистику Всеукраїнського рейтингу «Книжка року» [186, с. 5].

Об'єктом запропонованого дослідження є перекладні книжки, але розглядаються не всі видання. Автор критично оцінює підхід Книжкової палати щодо статистичного обліку в одному форматі класичних перекладів і мовно-адаптованих технічних видань, таких як двомовні словники, розмовники, збірники задач для абітурієнтів, порадики з розведення й утримання свійських тварин, різноманітні міжнародні галузеві класифікації тощо. На його думку, такі видання не можна вважати перекладами у культурологічному розумінні, тому він пропонує вилучити їх із загальної статистики, «щоб не спотворювати вихідних даних для аналітики» [186, с. 6]. До уваги взято переважно значущі

переклади художньої, дитячої література та «гуманітаристики», до якої також зараховано спеціальну літературу з природничих наук і технологій та мистецькі альбоми. Загальний показник перекладних видань за аналізований період складає 2970 назв. Серед мов оригіналу, з яких перекладають найчастіше, виділено англійську (44% перекладів), російську (16%), французьку (13%) та польську (7%) [186, с. 7-8].

Повна англomовна версія дослідження містить таблиці, в яких наведено узагальнені дані за період 2002-20012 рр., але без хронологічного розподілу, за параметрами: прізвище автора оригінального твору; кількість виданих перекладів його творів; прізвище перекладача; мова оригіналу [306, с. 43-50]. Також наведено списки кращих перекладів згідно рейтингу «Книжка року» упродовж 1999-2012 рр. [306, с. 24-28], які складаються з 14 назв за кожний рік, окрім 2012 р. – 28. Але повного бібліографічного списку перекладів українською мовою, або розгорнутих статистичних даних за хронологією в даному дослідженні не надається.

Певний інтерес для нас становить дослідження «Прекарні посередники: умови праці українських перекладачів художньої і наукової літератури», проведене Творчою спілкою перекладачів і письменників України за підтримки Goethe-Institut в Україні та Фонду Рози Люксембург та оприлюднене у 2014 р. [198]. Визнаючи вагомість роботи перекладача у посередництві між культурами, важливу роль перекладу у формуванні не тільки культурного, а й соціального та політичного простору України, дослідження висвітлює соціально-економічну ситуацію, в якій перебувають українські перекладачі, окреслює основні проблеми, з якими вони стикаються у власній фаховій діяльності. Джерелами вивчення слугували опитування та інтерв'ю з перекладачами та представниками видавництв і донорів, а також результати вищезазначених досліджень проекту «Book Platform». До категорії опитуваних увійшли перекладачі: філософської та соціально-наукової літератури; з німецької мови; які належать до професійних організацій; які співпрацюють із закордонними культурними інституціями; постійні користувачі мережі

Інтернет. У дослідженні порушуються питання специфіки співпраці перекладачів із видавцями та замовниками; колективної організації перекладачів; їх доходів та матеріального становища; обсягу і часу роботи; суб'єктивного ставлення до власної професійної діяльності [198, с. 5-6].

Головний висновок проведеного дослідження вкладений в саму його назву, адже спосіб роботи та життя перекладачів України називають «прекарним». За словами Г. Стендинга, йдеться про постання нового класу в суспільстві «прекаріату», до якого сьогодні належить майже чверть населення планети. Його основними характеристиками є нестабільна зайнятість, робота з обмеженим терміном та мінімальним захистом праці, перебування у статусі, що не дає відчуття кар'єри та надійної професійної ідентичності, низькі гарантії підтримки з боку держави та підприємства [198, с. 8]. За даними проведеного дослідження найчастіше замовниками перекладу є видавництва (60%); переклад у 80% здійснюється на підставі усної домовленості, а зміст письмової угоди не відповідає реальним відносинам. Постійною роботою завантажені 37% перекладачів. Більшість з них не влаштовує розмір оплати праці (84%), яка доволі часто є нижчою, ніж передбачено домовленістю, та відсутність соціальних гарантій (60%). Цілком задоволені перекладацькою роботою 6%, але при цьому немає повністю незадоволених. Перекладачів приваблює можливість роботи з цікавими текстами (92%), можливість творчої реалізації (82,5%), вільний графік роботи (73%) [198, с. 50-52].

Всебічний аналіз науково-дослідної та практичної діяльності вчених багатьох країн світу свідчить про те, що нині накопичено достатній досвід багатоаспектного дослідження потоків перекладів різного масштабу.

Вивченню потоків перекладів творів окремих авторів в аспекті літературознавства присвячені публікації К. Вернер [312], Г. Аніа [285], К. Баррінгтон [288]. Так, К. Вернер (Leiden University, Нідерланди) вивчає потік перекладів з португальської мови, який містить тематичний аналіз прози різних періодів з кінця XIX ст. до 2009 р., що охоплює шість бразильських авторів: М. Асіс, М. Андраде, Ж. Амаду, К. Ліспектор, П. Коельйо, П. Мелу [312].

К. Баррінгтон у контексті проекту «Global Chaucers» за допомогою бази даних «Index Translationum» відстежує перекладні твори англійського поета доби Відродження Дж. Чосера [288]. Потік перекладів художньої італійської літератури англійською мовою у сучасній Європі на основі тієї ж бази досліджує Г. Аніа (University of Salford, Велика Британія). Окремо авторка зупиняється на аналізі перекладів творів Л. Шаша протягом 1960-2010 рр. [285].

Серед більших за масштабністю досліджень представлені публікації соціологічної спрямованості Й. Хайлброн [292; 293], Ж. Сапіро у співпраці з М. Бюстамонт, С. Балаєр та К. Клеппінгер [287; 307; 308].

У соціологічному дослідженні Ж. Сапіро та М. Бюстамонт (Centre de sociologie européenne – École des Hautes Études en Sciences Sociales, Франція) проаналізовано 347 назв творів французького соціолога П. Бурдьє, опублікованих 34 мовами в 42 країнах світу з метою відображення циркуляції ідей автора на міжнародному рівні, картини мовного, географічного розподілу перекладів, їх еволюцію в часі, виокремлення центральних позицій [287; 307].

Кількісному та якісному аналізу потоків перекладів між французькою та англійською мовами присвячено дослідження Ж. Сапіро у співпраці М. Бюстамонт, С. Балаєр, а також К. Клеппінгер (New York University-Institute of French Studies, США) [308]. Переклади з французької мови англійською вивчалися за даними «Index Translationum», з англійської мови французькою – за допомогою професійної бази даних книжкової індустрії Франції «Électre». Для розуміння принципів структурування потоку перекладів з французької мови у США авторами було здійснено багатовимірний аналіз на основі дослідницького опитування 69 американських видавців [308, с. 38]. Поєднавши дані «Index Translationum» та отримані результати, дослідники створили власну базу даних, що складається з 15 варіативних компонентів і нараховує 1124 назви перекладів з французької мови англійською, опублікованих американськими видавцями за період 1990-2003 рр. [308, с. 69].

У дослідженні Й. Хайлброна (Centre européen de sociologie et de science politique de la Sorbonne, Erasmus University Rotterdam, Нідерланди) [292; 293]

розглянуто структуру та динаміку міжнародних потоків перекладних книжок у контексті світової системи перекладів на основі показників «Index Translationum». Згідно з розподілом перекладів за мовами в рамках моделі «ядро-периферія», яку розробив А. Сваан у системі відносин між мовами (Abram De Swaan, «Words of the World: The Global Language System»), у структурі світової системи перекладів Й. Хайлброн виділяє чотири рівні: 1) гіперцентральна позиція – домінуюча англійська мова (до 60% світового ринку перекладів); 2) центральна – німецька та французька (кожна мова близько 10%); 3) напів-центральна – до 8 мов, серед яких іспанська, італійська, російська та ін. (1-3%); 4) «периферійна» – мови, до яких потрапили китайська, японська, арабська та ін. (менше 1% світового ринку перекладів) [292, с. 2].

Аналізуючи динаміку міжнародних потоків перекладів, автор робить висновок щодо асиметрії руху перекладів між мовами в напрямку від центру до периферії та зворотної залежності між позицією мови в структурі світової системи перекладів та кількістю і різноманітністю перекладів, а також статусом перекладів і перекладачів. Більш центральна позиція мови передбачає великий відсоток перекладів з цієї мови і водночас малий відсоток перекладів цією мовою, і навпаки. На думку Й. Хайлброна, це призводить до структурного дисбалансу в світовій системі перекладів між імпортом і експортом, між культурними обмінами, який протягом останніх двадцяти п'яти років має тенденцію до зростання [292, с. 4]. Більш центральна позиція мови обумовлює вірогідність її функціонування в якості мови-посередника між периферійними мовними групами і більш різноманітну тематику перекладів з цієї мови. Проте периферійні групи мов характеризуються збільшенням важливості перекладів і статусу перекладача [292, с. 5-6].

У аспекті соціально-економічного розвитку суспільства, де вагоме місце посідає мінливе положення інформації, Р. Абраміцки (Stanford University, The National Bureau of Economic Research, США) та І. Сін (Motu Economic and Public Policy Research, Нова Зеландія) вивчають вплив падіння комунізму у Східній та Центральній Європі на міжнародні потоки перекладів (ідей) від капіталістичних

до комуністичних, а також між комуністичними країнами [283]. В якості одиниці виміру автори використовують назви перекладних книг. За даними «Index Translationum» проаналізовано майже вісімсот тисяч перекладів за період 1980-2000 рр. [283, с. 1]. До досліджуваних комуністичних країн увійшли: сім пострадянських – Росія, Білорусь, Молдова, Україна, Естонія, Латвія, Литва; країни Центральної Європи – Болгарія, Польща, Румунія, Словаччина, Угорщина і Чехія. До капіталістичних країн Західної Європи – Австрія, Бельгія, Данія, Ісландія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Норвегія, Португалія, Фінляндія, Франція, Швейцарія і Швеція [283, с. 6]. Авторами встановлено, що кількість перекладів між мовами комуністичних країн зменшилася на дві третини, перекладів з мов західних країн мовами комуністичних – збільшилася в чотири рази [283, с. 1], перш за все в межах таких предметних областей як релігія, філософія, соціальні науки [283, с. 4].

Потоки перекладів в аспекті міжкультурних відносин, культурного діалогу вивчали М. Тодорова [310], Х. Кім [297], К. Айзлік [291]. Спробу продемонструвати ефекти впливу глобалізації на переклад і концепцію розвитку культурної ідентичності в контексті «малих мов» зроблено М. Тодоровою (University American College Skopje, Македонія) на прикладі вивчення македонського видавничого ринку за допомогою. Дослідницею зроблено висновки, що в країнах, які знаходяться на шляху розвитку, як Македонія, переклади відіграють вирішальну роль у збагаченні корінних мов і літератур завдяки підтримці видавництва і читання, а перекладач у таких країнах є одним з експертів із міжкультурної комунікації в інтернаціоналізованому світі [310].

Досліджуючи потік перекладів між Китаєм, Кореєю і Японією упродовж 1990-2006 рр. Х. Кім. відстежує появу в Азії наприкінці 1990-х років загального захоплення корейською народною культурою – «корейської хвилі», а також її вплив на видання корейських книжок, перекладених китайською та японською мовами. Ґрунтуючись на результатах аналізу загальних тенденцій потоку перекладів між трьома країнами автор робить висновок, що «корейська хвиля»

сприяла процесу відродження культурного діалогу в Північно-Східній Азії [297].

Висвітлюючи основні тенденції потоків перекладів між Естонією, Північними і Балтійськими країнами Європи за період 2006-2008 рр. (з естонської мови; естонською мовою; англійською) К. Айзлік (University of Manchester, Велика Британія) відображає соціально-культурні зв'язки між громадами оригінальної та цільової культури/мови [291].

Книгознавчі дослідження проводилися організацією «Literature Across Frontiers» [304], компанією «Rüdiger Wischenbart Content & Consulting» [313-315] та фондом «Next Page» [197].

Метою діяльності організації «Literature Across Frontiers» (Aberystwyth University, Велика Британія) є розвиток міжкультурного діалогу через літературу і переклад та обговорення питань книжкової політики на міжнародному рівні. У 2010 році нею оприлюднено дослідження «Publishing translations in Europe. Trends 1990-2005» [304], в якому на основі матеріалу бази даних «Index Translationum» відображено тенденції публікації перекладів протягом 1990-2005 рр. у 20 європейських країнах: Албанії, Австрії, Бельгії, Болгарії, Данії, Голландії, Естонії, Іспанії, Македонії, Молдові, Німеччині, Норвегії, Польщі, Румунії, Словаччині, Словенії, Фінляндії, Франції, Хорватії, Швейцарії. Потоки перекладів аналізуються за роками, країнами, оригінальною та цільовою мовами в межах тематики «Література» (художня, розважальна література, поезія, драматургія та мемуари), розглядається загальна картина, переклади в межах англійської, європейських регіональних, мертвих, а також таких, що не належать до групи європейських мов [304, с. 4].

Діяльність компанії «Rüdiger Wischenbart Content & Consulting» (Universität Wien, Австрія), зосереджена на консалтингу та розробці проектів для міжнародного видавничого ринку, книжкових ярмарків і бібліотек. Починаючи з 2008 р. нею були опубліковані результати трьох досліджень [313-315], здійснених у співпраці фахівців з різних областей знань – Р. Вішенбат (книговидання), М. Ковач (бібліотекознавство), С. Муріал (культурна

антропологія) та ін. Вони були представлені на конференціях «The Translation conference» (м. Відень) у 2008 р. [313] і 2009 р. [314], Міжнародному книжковому саміті «World Book Summit» (м. Любляна) і книжковому ярмарку «London Book Fair» (м. Лондон) у 2011 р. [315]. Авторами, проаналізовано та узагальнено дані щодо виданих в перекладі книжок на території всієї Європи упродовж 1979-2005 рр. Мовний діапазон досліджень охоплює 15 мов: англійська, болгарська, голландська, іспанська, італійська, німецька, польська, російська, румунська, словацька, словенська, угорська, французька, чеська, шведська. Джерелами статистичних даних слугували показники «Index Translationum», а також національної статистики книжкових ринків Австрії, Німеччини, Польщі, Франції, Чехії. Особливу увагу приділено вивченню потоків перекладів Центральної і Південно-Східної Європи, а також між країнами Центральної та Східної Європи, що обумовлено бажанням отримати більш детальне розуміння впливу такої визначальної політичної події як кінець Холодної війни та падіння «Залізної завіси» у 1989 р. [313, с. 4]. Авторами відмічено домінування англійської мови в якості оригінальної, що характеризується тенденцією до зростання (з 40% до 60%), сильні позиції російської (але з тенденцією до скорочення), німецької та французької; світових лідерів перекладів – Китай, Німеччину і Францію [313, с. 38-39].

На основі аналізу 40 провідних авторів художньої літератури, перекладів їх творів, представлених на найбільш потужних ринках країн Західної (Швеції, Австрії, Великої Британії, Іспанії, Італії, Нідерландів, Німеччини, Франції), а також Центральної та Східної Європи (Польщі, Румунії, Сербії, Словаччини, Словенії, Угорщини, Чехії) дослідниками відображено географічну мапу художнього перекладу Західної Європи [314]. З метою розробки більш структурованих даних для розуміння закономірностей і рушійних сил на ринках перекладу всієї Європи, отримані показники поєднано з даними електронних он-лайн ресурсів сайтів Amazon (Великої Британії, Італії, Німеччині, Франції), що містять транснаціональні й багатомовні каталоги. У структурі потоків перекладів проаналізовано: 187 кращих сучасних авторів

художньої літератури Європи, цільові та оригінальні мови, жанри перекладених творів, статистику продажів, ринкові показники. На основі отриманих результатів визначено тенденції, рейтингові позиції перекладів, а також відображено процеси формування культурного розмаїття та його кордонів [315, с. 11].

У дослідженні фонду «Next Page» (Болгарія), опублікованому в 2011 р. проаналізовано тенденції та динаміку перекладів художньої літератури (поезії, прози, драми) з болгарської 39 цільовими мовами у більш ніж 40 країнах протягом 1989-2010 рр [197]. До творчого колективу дослідницької групи увійшли А. Бурова, Б. Курташева, В. Траянова, Н. Радулова, Н. Мічева, С. Ілієва, Я. Генова, К. Христова, В. Любенов. Авторами вперше представлено найбільш повні бібліографічні відомості щодо перекладів (721 назва). Підготовка здійснювалась на основі показників «Index Translationum», фондів Національних бібліотек, а також шляхом збору даних від авторів, перекладачів, видавців, численних перевірок літературних веб-сайтів, он-лайн книгарень та видавничих каталогів [197, с. 6-7].

На нашу думку, серед наймасштабніших міжнародних дослідницьких проєктів, що присвячені вивченню документних потоків перекладів, слід відзначити «A mapping of translation in the Euro-Mediterranean» [282], загальні висновки якого були опубліковані у 2012 р. трьома мовами: англійською, арабською та французькою. Проєкт реалізовано з метою виявлення основних принципів підтримки та розвитку спільної видавничої програми в області гуманітарних та соціальних наук в результаті дворічного тісного співробітництва більш ніж 15 організацій зі всього Союзу Середземномор'я [282, с. 2]. Координація, підготовка і публікація результатів досліджень здійснювалась міжнародним он-лайн журналом «Transeuropéennes» (Франція) [311] та міжнародною організацією «The Anna Lindh Foundation for the Dialogue between Cultures» (Єгипет) [286], діяльність яких ґрунтується на передумові, що доступ до знань та інформації має вирішальне значення у процесі формування суспільства, а також у сприянні міжкультурному взаєморозумінню.

У дослідженні уточнюється роль перекладу знань гуманітарних і соціальних наук, літератури та театру у розвитку міжкультурності; висвітлюються численні труднощі економічних, культурних та політичних відносин у межах Євро-Середземноморського партнерства. Дослідниками виявлено досі невідомі відомості щодо перекладів у зазначеному регіоні, здійснено їх якісний та кількісний аналіз. Ретроспекція проекту охоплює 25 років, починаючи з кінця 1980-х рр. і закінчуючи 2011 р. Загальні висновки відображають результати 69 досліджень щодо потоків перекладів між арабською, турецькою мовами, івритом та мовами Європейського союзу, які розподіляються на: 1) вивчення пар мов: арабською (18 досліджень) та з арабської (11), турецькою (18) та з турецької (4), івритом (3) та з івritу (3); 2) тематичні огляди перекладів у таких предметних областях як гуманітарні і соціальні науки, література і театр [282, с. 50-53].

Проект мобілізував близько 64 дослідників: науковців (з гуманітарних, соціальних наук, книгознавства, перекладознавства), фахівців видавничої справи і перекладачів, що дозволило отримати детальний аналіз і синтетичні дані стосовно кожної запропонованої теми. Згідно із запропонованим підходом, до уваги дослідників взято весь ланцюжок перекладу: автори, перекладачі, видавці, книжкові крамниці, бібліотекарі, літературні критики, програми фінансування перекладу, засоби масової інформації [282, с. 9].

Усі дослідження було скоординовано та закріплено за наступними організаціями: Transeuropéennes (Франція) – 36 досліджень; фонд Next Page (Болгарія) – 21; Школа перекладачів Толедо (Іспанія) – 4; Університет Неаполя (Італія) – 3; організація «Literature Across Frontiers» (Велика Британія) – 3; Турецька асоціація літературних перекладачів ÇEVİR (Туреччина) – 1; фонд короля Абдул-Азіза (Марокко) – 1 [282, с. 8]. Координаторами проекту «A Mapping of translation in the Euro-Mediterranean» також відмічено тісну співпрацю з командою фахівців міжнародної бібліографічної бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum», яка була зацікавлена в уточненні та оновленні даних [282, с. 11].

Узагальнюючи, аналіз вищенаведених досліджень потоків перекладів, до джерел дослідження документного потоку перекладів українською та з української мови іноземними можна віднести видання Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова» – державний бібліографічний покажчик «Літопис книг», який містить поточну інформацію про видані книги і брошури, статистичний збірник «Друк України», який містить основні кількісні показники видань у взаємозв'язку з їх якісними ознаками за звітній період; а також бібліографічний покажчик перекладів ЮНЕСКО «Index Translationum» – міжнародна, міждисциплінарна бібліографія перекладів, що є доступною на паперових, CD-ROM носіях та у вигляді бази даних в мережі Інтернет [295], і в реалізацію якого задіяна найбільша для подібних проектів кількість країн світу.

Аналіз означених джерел свідчить про те, що до них зверталось певне коло дослідників. Так, технологічні процеси опрацювання документних потоків Книжкової палати України та еволюцію процесів підготовки до друку державних бібліографічних покажчиків, у тому числі «Літопису книг», висвітлено у публікаціях Г.О. Гуцол [45-48], О. Устіннікової, Н. Палащиної [256]. Принципи бібліографічного відбору книг і брошур для їх відображення у «Літописі книг», його роль у діяльності комунікаційних посередників у системі соціальних комунікацій висвітлено Л. Очеретяною [179]. Статистичному збірнику «Друк України» приділено увагу у статті Г.М. Швецової-Водки [271]. Дослідниця аналізує зміст збірників за 1991-1996, 1997 та 1998 рр. і наголошує на необхідності єдності методологічних засад статистичного обліку видавничої продукції країни в різні роки, що зумовлює можливість подальшого порівняння показників [271, с. 15].

Особливу увагу варто приділити характеристиці покажчика «Index Translationum». Першою ґрунтовною працею, присвяченою покажчику у друкованому вигляді, є стаття Н.О. Лаврової [149], опублікована у 1959 р. на теренах пострадянського простору. За матеріалами повідомлення на засіданні Комітету з бібліотечної справи і бібліографії при Комісії СРСР у справах

ЮНЕСКО в 1958 р. авторкою висвітлено досвід участі Всесоюзної книжкової палати СРСР у складанні міжнародної бібліографії. Аналізуючи перші дев'ять друкованих томів покажчика «Index Translationum», описано методику виявлення та збору матеріалів, проблему транслітерації, загальні правила опису та його складові, прогалини й помилки у представлених у покажчику даних, еволюцію системи організації покажчика.

У 1999 р. у журналі «Publishing Research Quarterly» з'явилася стаття В. Нараван [300], з приводу 50-річчя «Index Translationum», яка відображає історію його створення та розвитку, можливості використання, якісні та кількісні характеристики, а також світові тенденції видання перекладів за даними четвертого покажчика на CD-ROM 1997 р. Розгорнуті відомості щодо покажчика розкрито в статтях головного бібліографа Центру міжнародного бібліотекознавства Всеросійської державної бібліотеки іноземної літератури ім. М.І. Рудоміно М. Шепеліної (2004 р.) [278], Х. Бінгема у міжнародному британському виданні «The Financial Times» (2006 р.) [289], у спільній роботі С. Поупауд, Е. Пима, Е.Т. Сімон (2009 р.) [303], головного бібліотекаря «Index Translationum» М. Тукая [298].

Починаючи з 2006 р. багато статей з'явилося у мережі Інтернет з приводу ювілеїв «Index Translationum»: Дж. Агноу (2006 р.) [284], Т. Мастерса (2008 р.) [299]; стаття з приводу 75-річчя покажчика (2007 р.) [281]; численні статті з приводу 80-тої річниці, коли 23 квітня 2012 р. Всесвітній День книги та авторського права був присвячений перекладу [2; 196; 301; 304]; а також статті А. Паріс (2012 р.) [302], Е. Хатнер (2013 р.) [294], К. Селієр (2013 р.) [290]. Основна частина з них містила короткий огляд покажчика, висвітлюючи найбільш загальну інформацію або статистичні дані, топ-рейтинги авторів світу або мов, якими та з яких перекладали найбільше.

У контексті міжнародної бібліографії покажчик згадується у виданні «Библиотечная энциклопедия» [18, с. 622]. Неодноразово увагу до покажчика привертає науково-практичний журнал Російської державної бібліотеки

«Новости Международной федерации библиотечных ассоциаций и учреждений» [163, с. 47; 208, с. 8].

В Україні показник висвітлено в контексті бібліографічних ресурсів та міжнародних баз даних у наукових працях О. Кравцової [135] та Н.В. Пархоменко [183]. Аналізуючи інформаційні та бібліографічні ресурси веб-порталу ЮНЕСКО в сучасному культурному діалозі О. Кравцовою наведено загальну характеристику «Index Translationum», а також інформацію стосовно бібліографічного запису перекладу [135]. Н.В. Пархоменко подає загальну характеристику показника, приділяє увагу історії створення та рейтинговим позиціям бази даних «Index Translationum» [183].

В цьому аспекті вбачаємо важливим здійснити усебічне дослідження зазначених джерел та визначити потенціал кожного з них для подальшого аналізу документного потоку перекладів українською та з української мови.

Фундаментальні дослідження документних потоків, які розпочалися на теренах радянського простору з 1960-х рр., пов'язані з іменами таких російських науковців як Г.Ф. Гордукалова, Г.В. Гедримович, Л.С. Козачков, В.А. Мінкіна, Е.С. Рокицька, Д.Ю. Теплов. Теоретичні аспекти документних потоків також висвітлені російськими дослідниками Н.Б. Зинов'євою [87], М.С. Ларьковим [155], Ю.М. Столяровим [244] тощо. Найбільш повно і комплексно історію, теорію, а також технологію освоєння документного потоку у бібліографічній діяльності розглянуто у дисертаційному дослідженні російської вченої Г.Ф. Гордукалової на початку 1990-х рр. [37] та навчальному посібнику, з питань вивчення документного потоку соціальної тематики [35].

До ґрунтовних праць українських документознавців, що присвячені дослідженням теорії документних потоків, належить дисертація Д. В. Ланде [150; 151]. Термінологічні та теоретичні аспекти документних потоків висвітлювались в роботах В.О. Ільганаєвої [107], С.Г. Кулешова [142], Н.М. Кушнарєнко [147], М.С. Слободяника [231], Г.М. Швецової-Водки [273; 274]. У 2000 р. в Україні вийшов навчальний посібник А.А. Соляник «Документні потоки та масиви» [239], який вперше надав узагальнені з

документознавчих позицій теоретичні знання про особливості документних потоків та масивів як штучно створеної підсистеми документних комунікацій суспільства. Основні положення посібника базуються на ідеях Ю.М. Столярова, Г.Ф. Гордукалової, Н.М. Кушнарєнко, Г.М. Швецової-Водки та ін. У подальшому у дисертаційному дослідженні авторка збагачує теорію документних потоків виявленням їх системних властивостей [240, с. 15].

На рівні дисертаційних досліджень в Україні вивчалися документний потік з історії українського селянства та аграрних відносин і його відображення в бібліографічній інформації другої половини XIX – початку XX ст. Я.Є. Сошинською [241]; документний потік українського бібліотекознавства за 1970-1990 рр. – О.М. Кобєлевим [119]; документний потік мовами національних меншин за 1987-2001 рр. – А.І. Сидоренко [229]; документний потік з правознавства за 1991-1999 рр. – О.В. Васюк [27]; галузевий документний потік з фізичної культури і спорту за 1928-2000 рр. – О.А. Андрющенко [4]; документний потік з історії України за період 90-х рр. XX ст. – початку XXI ст. – О.А. Політовою [193]; документний потік опублікованих образотворчих видань за 1996–2005 рр. М.Б. Шатровою [268].

Наукові статті фахових видань відображають дослідження галузевих документних потоків України з політичних наук, здійснене А. Кривогуз [136; 137] та Л. Кочубей [132], А.Ф. Федорчук і Н.В. Танатар [260]; з правознавства та юридичних наук – О. Васюк [25; 26]; з митної справи – О. Лєсюк [156]; з економіки – Т. Рогаченко [219]; з медицини – Л. Лабушевською [148], Ю. Павліченко [180; 181], А.Р. Уваренко [253]; з історії України – О.А. Політовою [191], Л. Кочубей [131]; з історичного краєзнавства – С. Гуч [49], І.В. Мілясевич [165]; з педагогіки та освіти – Н.А. Горбенко [34], А.М. Шелестовою [276]; з документознавчої професіології О.А. Політовою [194]; з проблем культури та мистецтва – М. Костенко [130]; з образотворчого мистецтва – М. Шатровою [266; 267] та О. Устінніковою і Н. Палащиною [257]; з фізичної культури і спорту – О.А. Андрющенком [3]; книжкового потоку В. Кочупаловою та О. Ключніченко [133; 134], в тому числі літератури для

дітей – Т.Ю. Галамагою [31], Т.С. Савельєвою [221], та художньої літератури – М. Костенко [129].

Здійснення дослідження вимагає розкриття методів, за допомогою яких воно здійснюється. На сьогодні світова наука оперує різноманітними підходами, методами і технологіями, які дозволяють отримати якісну картину стану і розвитку того чи іншого наукового напрямку, або вивчити ефективність наукових досліджень. Документні потоки вивчаються кількісними, або метричними, методами, які в залежності від об'єктів наукових досліджень сформувалися у три основні групи: наукометрія, бібліометрія, інформетрія. Істотний внесок у дослідження даної проблеми внесли представники різних сфер знання - наукознавці, соціологи, бібліотекознавці тощо. Теоретичну базу кількісних методів у 1960-1970-х рр. було закладено та розвинено такими науковцями як Ю. Гарфілд, В.І. Горькова, Г.М. Добров, З.М. Мульченко, А. Лотка, В.В. Налімов, Д. Прайс, А. Прічард та ін. Наукометрія вивчає процес і закономірності розвитку науки на основі наукових документів; бібліометрія – закономірності функціонування документів як об'єктів бібліотечної справи та бібліографії; інформетрія – закономірності функціонування наукової документної комунікації. Оптимальні результати досліджень, на думку науковців, надає інформаційний моніторинг документного потоку, який передбачає бібліографічне, статистичне й концептуальне стеження за розвитком профільних документних потоків, створюючи основу для підтримки управлінських рішень щодо їх функціонування [239, с. 33]. Наприкінці 1990-х рр. у системі електронних комунікацій спостерігається виникнення вебометрії, кіберметрії.

Як зазначає Г.Ф. Гордукалова у останніх публікаціях, внаслідок наукової дискусії щодо співвідношення понять «бібліометрія», «наукометрія», «інформетрія», яка тривала упродовж багатьох десятиліть, фахівці дійшли висновків, про те, що узагальнюючим терміном все ж таки є «бібліометрія». Пояснюється це тим, що у методичному відношенні два інших поняття, як правило, не виходять за межі бібліометричних досліджень. Терміни

«вебометрія», «киберметрія» змістовно поки чітко не розмежовуються у використанні, але вимірювання параметрів електронної частини документних потоків теж передбачає застосування інструментів і методів бібліометрії по відношенню до машиночитаних документів через виявлення структур та інформаційних профілів [38].

Метричним методам аналізу документних потоків присвячено праці як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Зокрема, серед російських дослідників теоретичні та практичні аспекти наукометричних та бібліометричних методів висвітлюються у дисертаційних дослідження О.Б. Борисової [20], К.В. Карікової [110], В.О. Маркусової [159], О.В. Пенькової [184]; у колективній монографії М.А. Акоева, В.О. Маркусової, О.В. Москалевої, В.В. Пислякова [1]; у наукових публікаціях О. Воверене [28], Г.Ф. Гордукалової [38], І.В. Маршакової-Шайкевич [160], Н.С. Рєдькиної [213; 214], О.О. Проніна [207], К.В. Карікової та В.М. Тютюника [109] тощо. Теоретико-методологічні основи та технології інформаційного моніторингу висвітлюється у публікаціях Г.Ф. Гордукалової і Л.А. Юдіної [36] та О.Б. Сладкової [230].

Серед українських дослідників наукометричні методи дослідження документних потоків, інструментарій та практичне використання вивчалися Л. Лабушевською [148], Ю. Павліченко [180; 181], Ж.В. Бабенко [12], Н.В. Танатар і А.Г. Федорчук [260].

У дисертаційному дослідженні О. М. Кобелєва комплексно вивчено еволюцію бібліометрії як пізнавального методу аналізу науки, а також виявлено когнітивні можливості бібліометричного аналізу документального потоку, узагальнено та обґрунтовано його теоретико-методичні засади [119]. Дослідник зазначає, що бібліометричні методи, які базуються на кількісному та якісному аналізі бібліографічних даних публікацій, є найбільш розвинутими і вивченими та виокремлює два підходи до вивчення документних потоків. Перший, на його думку, «зумовлений одержанням простих кількісних характеристик для оцінки того чи іншого явища в науці». За другим підходом, «процедури бібліометричного аналізу спрямовані на виявлення зв'язків між об'єктами, їх

кореляцію та класифікацію» [119, с. 12]. Саме другий напрям О.М. Кобелєв вважає найперспективнішим засобом оптимізації наукових досліджень, оскільки надає можливість одержати уявлення про структурний (якісний) стан науки чи її напрямку, що відображає передній край досліджень і виявляє її внутрішню, когнітивну структуру.

Проблематика бібліометричних методів висвітлювалась також у наукових статтях О. Бережняк, яка вивчала історичні етапи становлення бібліометрії як науки, здійснила термінологічний аналіз та зосереджувала увагу на особливостях застосування бібліометричного аналізу у сфері книговидавання [17]; О.М. Кобелева, який розглянув порівняльні бібліометричні дослідження, сутність та можливості біобібліометрії [118; 120]. Застосування бібліометричного аналізу у дослідженні документних потоків висвітлювались О. Ключніковою [117]; Т. Коржановською [124], М. Костенко [129], І. Матяш [161], Н.Л. Ржевцевою [215; 216], В.П. Рибачук і Н.Г. Віденіною [217], О. Сандул [223].

Теоретико-методичні засади ефективної інфометричної діагностики потоку вітчизняних бібліотекознавчих публікацій розроблялись у дисертаційному дослідженні С.А. Назаровця [174]. Інформаційний моніторинг документного потоку як засіб управління галуззю освіти ґрунтовно розглядався у дисертаційному дослідженні та публікаціях О.В. Смаги (Титової). Дослідниця надає цілісне уявлення щодо його сутності, властивостей, завдань і функцій, класифікації, інструментарію, параметрів, стратегій реалізації [235]. Теоретичні та практичні засади інформаційного моніторингу, досвід використання у наукових дослідженнях також висвітлюються у наукових статтях Н. Артамонової [5], О.В. Бережняк та Г.В. Сілкової [16], О.Г. Кириленка [113], О. Шкурко [280].

У вивченні документного потоку перекладів одним із важливих завдань постає дослідження перекладу в процесі еволюції документознавчої думки, а також визначення поняття «переклад».

Переклад осмислюється у дисертаційних дослідженнях переважно з позицій порівняльного літературознавства – О.Б. Тетеріною [250]; перекладознавства – О.В. Бурда-Лассен [22], А.О. Перміною [187]; філософії культури – Н.В. Бевз [14], К.С. Мальцевою [158]. Як наукова проблема в українській літературно-критичній думці ХІХ ст. – початку ХХ ст., як складний міжлітературний феномен переклад вивчався О.Б. Тетеріною. Дослідниця визначає роль художнього перекладу в розвитку концепції національної літератури [250].

В етнопсихолінгвістичному аспекті перекладознавства О.В. Бурда-Лассен розглядає переклад як процес декодування ментальної ідентичності нації та обґрунтовує теоретичну модель діалектичної взаємозалежності між ментальною ідентичністю нації та стратегією перекладу [22]. Досліджуючи культуромовне буття поетичного художнього твору як перекладознавчу проблему А.О. Пермінова акцентує увагу на розумінні перекладу як одного зі способів розкриття закладеного у художньому творі смислового потенціалу, що потребує розгортання та добудови реципієнтом у комунікативному просторі [187].

З філософської точки зору К.С. Мальцевою проаналізовані проблеми перекладу, зумовлені породженням лакун через дистанцію між культурами, які впливають на адекватне розуміння тексту і можуть призводити до неможливості перекладу [158]. У герменевтико-комунікативному аспекті переклад як культурний феномен вивчався Н.В. Бевз, яка з'ясовує питання, пов'язані зі складнощами розуміння та інтерпретації філософського тексту при перекладі, проблеми текстової та комунікації автора й інтерпретатора в міжкультурному просторі [14].

Аналіз наукових пошуків у галузі документознавства свідчить про незначну кількість публікацій, які так чи інакше торкаються дослідження перекладу. Переклад вивчався з огляду на знакову систему документа в процесі декодування Н.М. Кушнарєнко [147] і Г.М. Швецовою-Водкою [272]; Г.М. Швецовою-Водкою у дослідженнях, присвячених типо-видовій

класифікації документа за мовною ознакою [271-274], за ознакою «характер аудиторії, на яку розрахований документ» (рукописний переклад є неопублікованим документом [147; 272; 273]; як складова документів бібліотечних підфондів у роботах Н.М. Кушнарєнко [147]; як вид наукової обробки документів Н.М. Кушнарєнко і В.К. Удаловою [146]; як вид документної інформації та засіб комунікації А.О. Збанацькою [83]. Термінологічний та теоретичний аспекти залишилися поза межами вивчення, за винятком наведених Г.М. Швецовою-Водкою визначень: «перекладений твір», «перекладена література», «перекладене видання» [273, с. 336, с. 441; 274, с. 157].

Фрагментарність документознавчих досліджень перекладу зумовлює необхідність теоретичного обґрунтування терміна «переклад» з метою виокремлення його з інших видів документів для подальшого вивчення. Основними підходами у вирішенні зазначеної проблеми є аналіз та співвідношення понять «переклад» і «документ», визначення обсягу і змісту терміна «переклад», характеристика його матеріальної, інформаційної та знакової складових, класифікація, виокремлення та диференціація функцій перекладу як виду документа, висвітлення особливостей основних етапів його життєвого циклу у системі документної комунікації. Вищезазначене обумовлює звернення до теоретичних і практичних здобутків окреслених аспектів у документознавстві та перекладознавстві.

Термінологічні аспекти розкривають законодавчі та нормативно-правові документи, які містять відповідні визначення перекладознавчих [202], документознавчих і міжгалузевих термінів [200; 203-206]; міжнародні, державні, професійні стандарти з перекладацької діяльності [42; 78; 188; 246; 247], з документознавства та суміжних галузей [40; 41; 74-76; 79; 80]; тлумачні, термінологічні словники та енциклопедичні видання [176; 177, с. 576; 233, с. 196; 255, с. 249], у тому числі з документознавства та суміжних галузей знань – словник «Архівістика» [6], «Українська архівна енциклопедія» [254],

«Документознавство: словник-довідник термінів і понять» [274], «Толковый словарь по основам информационной деятельности» [252].

Термінологічні та теоретичні аспекти вивчення документа висвітлюються у працях провідних українських документознавців, а саме: В.В. Бездрабко [15], С.Г. Кулешова [139; 141; 142], Н.М. Кушнарєнко [147], М.С. Слободяника [231; 232], Г.М. Швецової-Водки [272-274], а також російських вчених К.Б. Гельмана-Виноградова [32], М.С. Ларькова [152; 153], Є.О. Плешкевича [190], А.В. Соколова [236; 237], Ю.М. Столярова [245].

Дослідженню і визначенню функцій документа, які є предметом активної дискусії в сучасному документознавстві, присвячені публікації Г.О. Двоєнєсової [50; 51], В.А. Касап [111], Н.М. Кушнарєнко [147], М.С. Ларькова [154; 155], Є.О. Плешкевича [189], А.В. Соколова [237], Г.М. Швецової-Водки [270; 274]. Фахівці приходять до висновку про поліфункціональність будь-якого документа, але на етапі виявлення функцій, які притаманні всім документам (загальних), кількості цих функцій, а також домінуючої з них, у підходах науковців спостерігаються деякі розбіжності. Еволюцію наукової думки щодо зазначеної проблеми висвітлено в роботах Г.О. Двоєнєсової [50], М.С. Ларькова [154], Є.О. Плешкевича [189].

Питання щодо класифікації та типологізації документів, видань ґрунтовно розглянуто у фундаментальних працях Н.М. Кушнарєнко [147], Г.В. Швецової-Водки [271; 273], С.Г. Кулешова [142]. Методики побудови класифікаційних схем документів, які застосовувались українськими та зарубіжними вченими проаналізовані Л.В. Климчук [116].

Життєвий цикл документів у системі документної комунікації, тобто весь шлях від моменту їх створення у генезисних підсистемах, розповсюдження у транзитних до надання у користування споживачеві у термінальних, вивчалися А.В. Соколовим [237], А.А. Соляник [239; 240], Ю.М. Столяровим [245].

У галузі перекладознавства у теоретичному та термінологічному аспектах вивчення перекладу важливими є праці таких російських науковців як Л.С. Бархударов [13], В.Н. Комісаров [122], які досліджували сам процес

перекладу; Р.К. Міньяр-Белоручев [166], А.В. Федоров [259], А.Д. Швейцер [269], що зосереджували увагу на перекладі як на кінцевому результаті дій перекладача. Зокрема еволюція різних поглядів на сутність перекладу, а також його визначень висвітлена А.Д. Швейцером. Серед вітчизняних дослідників слід виділити наукові доробки Р.П. Зорівчак [89], В.В. Коптілова [123], В.Д. Радчука [209-212], А. Чердніченка [262; 263]. Термінологічний аналіз перекладу у терміносистемах перекладознавства, науки про редагування, видавничу справу і комунікативістики вивчалися Ю.В. Косинською [125].

Теоретичні засади створення перекладу та його редагування, що базуються на узагальненні найважливіших теоретичних положень сучасного українського і зарубіжного перекладознавства та технології перекладацького процесу, висвітлено в посібнику М.С. Зарицького «Переклад: створення та редагування». Автор також розкриває значення перекладу в середовищі ноосфери [82]. Загальні та галузеві норми редагування перекладу, в тому числі інформаційні, соціальні, композиційні, логічні, лінгвістичні, психолінгвістичні, видавничі та поліграфічні розглядав З. Партико [182]. Особливості редагування як одного з головних чинників якісного перекладу, а також критерії якості висвітлюються у статтях Є.А. Гули [44] і Ю.В. Косинської [125; 126]. Питання щодо критеріїв якості здійснених перекладів, вимог до перекладачів та редакторів також розкриваються у зазначених вище міжнародних, національних та професійних стандартах з перекладацької діяльності [42; 78; 188; 246; 247].

Основні положення, пов'язані з авторськими правами перекладача містяться, у Цивільному Кодексі України [261] та Законі України «Про авторське право і суміжні права» [199]. Також правові аспекти врегулювання здійснення відповідними суб'єктами належних їм авторських прав, пов'язаних з перекладами, проаналізовані у публікаціях А.С. Ольховської [178] та фахівців видавничої сфери О.В. Афоніна, О.М. Харченко, І.С. Руденко [10].

Вивченню функцій перекладу присвячені публікації В.Д. Радчука [211], О.І. Чердніченка [262]; функції художнього перекладу розглядали Д. Дроздовський [55], Д. Міронова [167], М.Г. Шемуда [277]; наукового

перекладу – Т.В. Жук [81]; юридичного перекладу – О.А. Шаблій [265]. Питання класифікації перекладів порушуються в роботах М.С. Зарицького [82], Р. Мін'яр-Белоручева [166], В. Радчука [210; 211].

Міжкультурний та міжмовний аспекти перекладу висвітлюються фахівцями у наукових статтях, зокрема: Р. Сегол розглядає переклад як різновид міжмовної комунікації [224]; Т.В. Горощенко – міжкультурну комунікацію в перекладі художньої літератури [39]; С.В. Федоренко – характерні риси перекладу наукової літератури як особливого виду міжкультурної мовної діяльності [258].

У нашому дослідженні ми розглядаємо документний потік перекладів як форму відображення процесів міжкультурної комунікації, що передбачає вивчення та розуміння сутності останньої. Феномен міжкультурної (крес-культурної) комунікації, як форми соціальної взаємодії, досліджується різними галузями знання, зокрема, соціологію, культурологію, культурною антропологію, лінгвокраїнознавством, когнітивною лінгвістикою, етнолінгвістикою, етнопсихологію тощо. Виникнення поняття міжкультурної комунікації у середині XX ст. пов'язують з іменами західних вчених Е. Голла, К. Клакхона, А. Кребера, Р. Портера, Д. Трагера, Л. Самовара. Теоретичний доробок, що базується на їх ґрунтовних дослідженнях, належить російським науковцям Т. Грушевицькій, В. Попкову [43], Л.В. Куліковій [143], А. Садохіну [222], С. Тер-Мінасовій [249] тощо.

В Україні проблематика міжкультурної комунікації перебуває у стані формування. У дисертаційних дослідженнях її розробляють Т.Л. Кацберт [112], К.С. Мальцева [158], К.В. Мацик [162], І.Ю. М'язова [173], Б.В. Слющинський [234]. Соціально-філософський аналіз міжкультурної комунікації як соціокультурного феномену здійснено І.Ю. М'язовою. Дослідниця розглядає становлення поняття «міжкультурна комунікація», її зміст, сутність, основні форми та особливості прояву в сучасному світі. Окремо приділено увагу національно-культурному розвитку в сучасній Україні в контексті міжкультурної комунікації [173].

У дослідженні Б.В. Слющинського з соціологічної точки зору проаналізовано теоретико-методологічні підходи до проблеми міжкультурної комунікації: її структури, засобів, функцій, основних перепон, поняття міжкультурно-комунікативної компетентності, ідеї діалогу культур, специфіки явищ толерантності, «третьої культури» [234, с. 5]. Автором з'ясовано, що міжкультурна комунікація є обміном знаннями, ідеями, уявленнями, поняттями і емоціями, який виникає у спілкуванні між представниками різних етнонаціональних спільнот та обумовлюється створенням комплексу загальних культурних цінностей і норм. Її комунікативні характеристики залежать від інформаційно-мовленнєвих тенденцій, аутостереотипних суджень, національно-культурних особливостей, специфіки інтерпретації повідомлень, а також віку, статі, професії та соціального статусу представників культурних середовищ [234, с. 6]. Система ціннісних орієнтацій продукується історичною пам'яттю, традиціями, звичаями, життєвими правилами, що вироблені спільнотами, та мовою, якою спілкуються їхні члени [234, с. 7]. На підставі проведеного дослідження Б.В. Слющинським розроблено засади спеціальної соціологічної теорії міжкультурної комунікації, яка акумулює і систематизує інформацію про механізми міжкультурної комунікації у багатокультурному соціумі.

З точки зору філософії культури К.С. Мальцева виокремлює чинники, що впливають на міжкультурну комунікацію і можуть її ускладнювати. Авторка вивчає специфічні ментальні структури у поведінці представників різних культур, що формують відносини по типу ми/вони та зумовлюють специфічні культурні сценарії: поведінкові блоки, співвідношення особливостей етносу культури із основними цінностями, лінгвістичний аспект тощо [158].

У лінгвокультурному аспекті Т.Л. Кацберт досліджує особливості національних стереотипів, як важливих чинників міжкультурної комунікації, у контексті їх мовного вираження, вплив норм і цінностей власної культури на сприйняття іншої. Актор розуміє національні стереотипи як когнітивні уявлення про типовість певних ознак та рис характеру, властивих кожному

представнику власної або іншої лінгвокультурної спільноти [112, с. 3].

У дисертації К.В. Мацик вперше здійснено соціально-філософське дослідження крос-культурної комунікації як ключового елементу формування освітнього простору інформаційного суспільства. Дослідниця доходить висновку, що діалог культур забезпечує не домінування певної культури, а їх розвиток, який має бути всебічним, без втрати елементів свого культурного спадку та виривання культур з гомогенного контексту, в якому вони формувалися [162, с. 9-10].

Деякі аспекти міжкультурної комунікації висвітлюються у статтях Т.В. Колбіної [121], С.О. Шехавцової [279].

Упродовж років незалежності в Україні відбулися всебічні фундаментальні зміни. Перетворення у видавничій діяльності вплинули на випуск друкованої продукції, зокрема перекладної. Розуміння процесів розвитку видавничої справи та основних тенденцій є необхідним для нашого дослідження. Згадана проблема систематично аналізується та розглядається такими фахівцями відповідної галузі, як О. Афонін [7-9; 11], А. Мураховський [168-171], М. Сенченко [225-227] на сторінках науково-практичного журналу «Вісник Книжкової палати».

Узагальнюючі проаналізовані матеріали, що стосуються наукової розробленості проблеми, серед малодослідженої проблематики дослідження виявлено термінологічний та теоретичний аспекти перекладу з позицій документознавства. Даний факт зумовлює необхідність теоретичного обґрунтування терміна «переклад» з метою виокремлення його з інших видів документів та подальшого вивчення. Основними підходами у вирішенні зазначеного завдання є визначення обсягу і змісту терміна «переклад», характеристика його матеріальної, інформаційної та знакової складових, класифікація, виокремлення та диференціація функцій перекладу як виду документа.

Іншим завданням є характеристика документного потоку перекладів як об'єкта документознавчих досліджень, що зумовлює висвітлення особливостей

його утворення та функціонування, а також специфічних рис. У цьому аспекті вбачається необхідним проаналізувати основні етапи життєвого циклу перекладів у системі документної комунікації. Окремої уваги потребує виявлення взаємозв'язку між аналізованим документним потоком та процесами міжкультурної комунікації.

Усебічного дослідження потребують джерела інформації про переклади українською та з української – бібліографічного покажчика «Літопис книг», статистичного збірника «Друк України», бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum»; визначення потенціалу кожного з них для кількісного та якісного вивчення документного потоку перекладів українською та з української упродовж 1991-2013 рр.

1.2. Джерельна база документного потоку перекладів української та з української та методологія дослідження

Як зазначалося вище, джерелами для вивчення документного потоку перекладів українською та з української мови іноземними за період 1991-2013 рр. є видання Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова» державний бібліографічний покажчик України «Літопис книг» та статистичний збірник «Друк України», які характеризують випуск друкованої продукції, зокрема перекладної, на національному рівні, а також міжнародний та міждисциплінарний бібліографічний покажчик ЮНЕСКО «Index Translationum», який надає інформацію про переклади, представлену на світовому рівні. На даному етапі дослідження окремим завданням виступає всебічна характеристика зазначених джерел.

Перш за все, зупинимося на дослідженні бібліографічного покажчика ЮНЕСКО «Index Translationum». Початок своєї історії проект «Index Translationum» бере у 1932 р. Поштовхом для його створення стало усвідомлення у 1931 р. проблеми контролю перекладів і, як наслідок, прохання міжнародних організацій до авторів, видавців і бібліотекарів розпочати

публікацію міжнародного реєстру перекладів, з метою забезпечення негайною практичною інформацією. Засновником проекту був Міжнародний інститут інтелектуального співробітництва (Insitut international de coopération intellectuelle), що функціонував у межах Ліги Націй.

З 1932 р. показчик друкувався щоквартально у вигляді бюлетенів і містив інформацію про переклади, опубліковані в шести країнах світу: Великій Британії, Іспанії, Італії, Німеччині, США та Франції. У січні 1940 р. кількість країн зросла до 14, але відтоді видання було припинено у зв'язку з початком Другої Світової війни [296]. Відновлення публікації відбулося вже під егідою організації ЮНЕСКО, тому «Index Translationum» називають «спадкоємцем» від Ліги Націй і вважають найстарішою з більше ніж 100 баз даних, які сьогодні підтримуються ЮНЕСКО. Рекомендації щодо початку проекту відновлення видання показчика було висунуто 28 червня 1945 р. у межах Об'єднаної Конференції міністрів освіти у Лондоні, потім схвалено на першій Генеральній конференції новоствореного ЮНЕСКО в Парижі в листопаді-грудні 1946 р. та підтверджено на третій Генеральній конференції Організації в грудні 1948 р. у Бейруті. Перший випуск нової версії «Index Translationum» відбувся у 1950 р. Він вміщував на своїх сторінках дані за 1948 р. щодо 8570 перекладів, охоплюючи 26 країн світу, у тому числі Бразилію, Єгипет, Канаду, Турцію, Чілі [296; 298, с. 5]. Відтоді показчик публікувався щорічно. Останній 39-й том, що вийшов друком на паперовому носіїві, охоплював 60543 посилань з 56 країн [300, с. 24].

У 1993 р. всю накопичену бібліографічну інформацію було переведено в електронний формат і представлено у вигляді комп'ютеризованої бази даних. З того часу «Index Translationum» видається на CD-ROM і містить кумулятивні дані, що забезпечують пошук з глибиною до 1979 р. [300, с. 24]. Друковані видання показчика з 1932 по 1979 рр., а також база даних на CD-ROM представлені у фондах всіх депозитарних бібліотек, а також у бібліотеці ЮНЕСКО в Парижі. З 2004 р. електронний варіант бази даних (XTRANS)

доступний на офіційному сайті ЮНЕСКО у режимі он-лайн з вільним доступом [295].

Періодичність, з якою публікувався «Index Translationum» ЮНЕСКО, в залежності від еволюції епохи технологій виглядає так:

- з 1950 (дані 1948 р.) по 1992 (дані 1986 р.) рр. – один том на рік;
- з 1994 по 2003 рр. – один CD-ROM на рік;
- з 2004 по 2011 рр. – три оновлення на рік он-лайн;
- з 2012 р. – майже щоденне оновлення на офіційному сайті.

Крім того, завдяки новому програмному забезпеченню, максимальна ємність оброблення записів на рік зросла від 60000 (1990-2000 рр.) до 200000 записів (на сучасному етапі) [300, с. 8].

Аналізуючи методику виявлення та збору матеріалів для покажчика ЮНЕСКО «Index Translationum» 1960-х рр., Н.А. Лавровою виокремлено два напрями, за якими проходила робота: а) «використання літературних джерел і в першу чергу національних бібліографій»; б) «надання матеріалів певними закладами-кореспондентами з країн, які беруть участь у складанні покажчика». Як правило ці функції виконують національні бібліографічні агентства та бібліотеки (Паризька Національна бібліотека, Королівська університетська бібліотека в Осло, Парламентська бібліотека в Токіо, Національний центр бібліографічної інформації в Римі тощо). За часів Радянського Союзу відомості до редакції покажчика надавалися Всесоюзною Книжковою Палатою [149, с. 217]. Сьогодні установою-учасником від України на сайті покажчика вказана Національна бібліотека України ім. Вернадського (НБУВ).

Автор також зазначає, що впродовж всього періоду видання «Index Translationum» спостерігалася тенденція переходу від використання літературних джерел до використання картотек, які складалися національними кореспондентами [149, с. 215]. Цей факт пояснюється тим, що складання покажчика за допомогою літературних джерел призводило не тільки до неповноти і неточності (наприклад, за даним державної статистики друку СРСР у 1953 р. було видано близько 8300 перекладених книг, а в шостому томі за той

же рік зареєстровано лише 433), але і до помилок в інформації (наприклад, переклади творів Д.Л. Аспелунда і А. Крісті зазначалися як переклади російських авторів) [149, с. 216].

Сьогодні методика виявлення та збору матеріалів для бази даних «Index Translationum» полягає в щорічному надходженні від національних закладів-кореспондентів країн-учасниць (їх понад 100) до Секретаріату ЮНЕСКО бібліографічних відомостей про перекладені книги з усіх галузей знань, їх редагуванні та упорядкуванні в окремі покажчики. Підготовка покажчика та відповідальність за постійне оновлення бази даних входить до компетенції Сектору з питань культури – структурного підрозділу ЮНЕСКО, який для виконання поставлених перед ним завдань займається збором, уніфікацією, введенням та перевіркою відомостей про переклади, що здійснюються в різних країнах світу. Фізично вся робота сконцентрована у штаб-квартирі ЮНЕСКО в Парижі, де невелика група фахівців працює над базою [135, с. 137].

Зазнала змін і система покажчиків в «Index Translationum». До шостого друкованого тому включно кожен з них містив три допоміжних покажчики: авторів, перекладачів та видавництв. Але з часом, у зв'язку зі зростаючим об'ємом відомостей та роботи, редакція «Index Translationum» відмовилась від їх складання. З метою покращення організації матеріалу записи почали розміщувати у порядку алфавіту авторів творів, незалежно від мови, міста видання та тематики перекладу [149, с. 220].

Як зазначає Н.А. Лаврова, редакцією «Index Translationum» не надавалося чітких вказівок щодо параметрів відбору літератури для включення в покажчик, окрім як в передмові до першого друкованого тому, де вказано, що до переліку перекладів, які реєструються в покажчику, включено «літературні, наукові роботи та публікації просвітницького і культурного характеру, що виходять у вигляді книг і брошур» [149, с. 219]. Сьогодні на офіційній сторінці «Index Translationum» зазначено, що до списку бази даних перекладів не включено «періодичні видання, статті з періодичних видань, патенти і брошури» [296].

Показчик є всевітнім за охопленням документів, міжнародним за способом укладання, універсальним за тематичним спрямуванням. На даному етапі він відображає: 1) 4 мільйони бібліографічних записів виданих в перекладі книг з усіх галузей знань: 1 мільйон 700 тисяч записів – паперові версії (1932-1978 рр.); близько 2 мільйонів 300 тисяч – електронна версія бази даних в режимі он-лайн (з 1979 р.); 2) більш ніж 500 тисяч авторів; 3) 600 тисяч перекладачів; 4) 78 тисяч видавців; 5) 148 країн світу; 6) мовний діапазон охоплює більше 1130 мов світу [298, с. 3].

Всі бібліографічні записи розміщені у відповідності з основними заголовками Універсальної десятикової класифікації (УДК) та представлені латинським алфавітом. Для точної ідентифікації всіма користувачами параметрів бібліографічного запису (ім'я автора, мова оригіналу тощо) алфавіти транслітеруються латиницею за єдиним принципом [135, с. 137]. Таблиці транслітерації різними мовами, що використовуються в бібліографічних записах «Index Translationum», розміщені на сторінці показника в структурі сайту ЮНЕСКО [295].

Кожний бібліографічний запис вміщує такі складові: прізвище та ім'я автора; перекладена назва твору; мова, якою перекладають; прізвище та ім'я перекладача; місто видання; видавництво; країна видання; рік видання; кількість сторінок; мова оригіналу; інколи оригінальна назва твору. Приклад бібліографічного запису наведено нижче:

Ševčenko, Taras Grygorovyč: Ausgewählte werke [German] / A. Kurella / Kyjiv: Golovna specializovana redakcija literatury movamy nacional'nyh menšyn Ukrajinu [Ukraine], 1999. 69 p. Ukrainian: *Vybrani tvory*

За допомогою бази даних можна здійснити бібліографічний пошук, отримати статистичні дані, простежити процеси еволюції перекладів та видавництв в різних країнах, цільових та мов оригіналу, ознайомитись з рейтингами «ТОП 50» у світовій системі перекладів (за авторами, країнами,

цільовими та мовами оригіналу) та рейтингами «ТОП 10» у певних країнах (за авторами, видавництвами, цільовими та мовами оригіналу) тощо.

Фільтри форми бібліографічного пошуку бази даних дозволяють отримувати бібліографічні та кількісні відомості за такими параметрами: автор, слово або слова з назви твору оригінала або перекладу, оригінальна мова, цільова мова, країна, місто, видавництво, перекладач, редактор, тематика УДК (Універсальна десяткова класифікація), специфічний рік обраний проміжок часу (Мал. 1.1) [295].

Мал 1.1. Форма бібліографічного пошуку бази даних «Index Translationum».

За допомогою експертної статистичної форми (Мал. 1.2) одночасно з параметрами бібліографічного пошуку можна задати до чотирьох рівнів даних (мова оригіналу, мова перекладу, тематика, рік видання, країна видання, видавництво, автор оригінального твору), за якими база даних автоматично формує і виводить синтезовані кількісні показники у вигляді таблиці на Web-сторінці або таблиці-EXCEL [309].

Мал 1.2. Експертна статистична форма бази даних «Index Translationum».

Сьогодні «Index Translationum» називають: «незамінним інструментом для розширення знання про явище глобалізації...» [287]; «інструментом для спостереження і вимірювання потоків міжнародного книжкового ринку ..., для оцінки та розвитку культурної політики в області книжкової справи» [298, с. 3] «...інструментом для аналізу й оцінки літератури або наукових напрямів...» [208, с. 8]; «свідком розвитку культурних зв'язків між народами, що розмовляють різними мовами [149, с. 214]; «свідком історії, що містить інформацію про філософські течії, актуальні події, методи читання, культурні обміни, універсальні твори тощо» [281]; одним з «важливіших он-лайнних засобів розвитку міжкультурного діалогу» [144]. Важливим завданням цієї бази є сприяння розвитку міжнародного співробітництва і розширенню міжнаціональної комунікації, а також збереження мовної різноманітності у сучасному світі, що сьогодні є одним із пріоритетних напрямів діяльності ЮНЕСКО.

З огляду на вищезазначене, база даних є корисною для бібліотекарів, видавців, книготорговців, документознавців, соціологів, фахівців з комунікації,

дослідників, журналістів, перекладачів, студентів і всіх тих, хто цікавиться перекладною літературою.

Підкреслимо, що хоча, на думку Н.О. Лаврової, представлення тільки перекладів книжок обмежує використання покажчика для наукової роботи [149, с. 214], іноземні фахівці активно використовують його не тільки як довідник, але і як керівництво у різних за масштабами кількісних співвідношеннях, дослідженнях тенденцій мислення в певних країнах відповідно до актуальних питань, взаємовпливів країн світу [282; 283; 292; 303; 304] тощо, про що ми вже говорили раніше.

Звичайно, у процесі роботи з покажчиком «Index Translationum», фахівцями було виділено як його переваги, так і недоліки.

Серед переваг відзначено: по-перше, його он-лайн доступність (у версії он-лайн); по-друге, швидкість, з якою можна отримати дані про переклади починаючи з 1979 р., – за секунди або хвилини, в залежності від швидкості з'єднання, (з даними до 1979 р., можна ознайомитися за допомогою паперових версій в статистичних збірниках ЮНЕСКО). По-третє, «Index Translationum», в якості першого кроку, що не вимагає великих зусиль, є дієвим інструментом для широкого тестування одноразових гіпотез [303].

Серед недоліків «Index Translationum», за результатами аналізу, фахівці називають наступні:

- не враховує обсяг продажів перекладів;
- не враховує статус письменника (за якістю написання);
- не надає можливості виокремлення за допомогою фільтрів пошуку категорії «Дитяча література». Це можливо зробити лише вручну, що є достатньо трудомістким процесом [289];
- не враховує якість перекладів, як наприклад французький проект «Verso»;
- має проблеми, що пов'язані з процесами збору відомостей та гармонізації даних. По-перше, відсутність визначення змісту основних категорій – «книга» і «переклад», кожен учасник робить це на свій розсуд [289]. По-друге, неповноцінні дані, які надходять до «Index Translationum» (наприклад, може не

вистачати таких елементів, як ім'я автора або оригінальна назва твору). Потрете, прогалини, які пов'язані з недоліками кожної національної системи збору та передачі даних, що призводить до неповного, навіть часткового для більшості мов і країн представлення в базі даних [298, с. 9; 149, с. 216; 282, с. 11];

- має потужне представлення американських авторів і творів, перекладених з англійської на інші мови, що пов'язують зі створенням «Index Translationum» в період американського панування та впливу в книговидавничому середовищі [289].

На нашу думку, останній пункт є просто історичним збігом обставин. Кожна зацікавлена у представленості своїх надбань країна, може виправити ситуацію через виявлення та вивчення потоків перекладів і більш плідне співробітництво з «Index Translationum». Зокрема, на цьому акцентує увагу генеральний директор ЮНЕСКО з 2009 р. І. Бокова, закликаючи країни-учасниці об'єднати зусилля заради становлення «Index Translationum» у якості більш потужного і відкритого інструменту світового масштабу, доповнюючи показник новими даними [301]. У свою чергу, фахівці відзначають зацікавленість і готовність до співпраці команди «Index Translationum», її активну участь в процесі пошуку, збору, уточнення, корегування відомостей, постійного оновлення з метою становлення прозорості й точності бази даних [282, с. 11].

У результаті звернення до рейтингів «ТОР» бази даних «Index Translationum» [309] станом на червень 2014 р. ми отримали таку інформацію.

Рейтинг авторів світу «TOP 50 Authors» очолює А. Крісті (7233 переклади) з великим відривом від Ж. Верна (4751), В. Шекспіра (4281), Е. Блайтона (3921), Б. Картленда (3648), Д. Стіла (3628), В.І. Леніна (3592), Г.Х. Андерсена (3520), С. Кінга (3354), Я. Грімм (2976), В. Грімм (2950). Російські письменники посідають: 16 місце – Ф. Достоевський (2340), 23 місце – Л. Толстой (2178), 42 місце – А. Чехов (1473). Українські письменники не увійшли в даний рейтинг.

Перша десятка рейтингу країн світу «TOP 50 Country» представлена Німеччиною (269724 перекладів), Іспанією (232850), Францією (198573), Японією (130496), СРСР до 1991 р. (92734), Нідерландами (90560), Польщею (77716), Швецією (73230), Данією (70607) та Китаєм (67304). Росія посідає 12 місце (58491), Білорусь – 47 місце (58491). Україна в цьому рейтингу не представлена.

У рейтингу за цільовою мовою «TOP 50 Target Language» у світовому об'ємі перекладів українська мова посідає 39 місце (4604), білоруська – лише 50 місце (1919). Очолює рейтинг німецька мова (301934 переклади), продовжують першу десятку французька (240044), іспанська (228557), англійська (164499), японська (130649), голландська (111270), російська (100806), португальська (78905), польська (76706), шведська (71209) мови. Українська мова посідає 39 місце з показником 4604 переклади.

Лідером серед мов, з яких було здійснено переклади, тобто за мовою оригіналу, за даними рейтингу «TOP 50 Original Language» є англійська мова з показником 1265563 переклади. У десятці лідерів також опинилися французька (225745), німецька (208060), російська (103587), італійська (69538), іспанська (54535), шведська (39979), японська (29241), датська (21250), латинська (19951) мови. Українська мова в цьому рейтингу посідає 35 місце з показником 2880 перекладів.

Творча спадщина Т.Г. Шевченка у базі даних представлена 69 позиціями творів у перекладі 25 мовами світу. Серед них 63 позиції – це переклади з української мови, 6 позицій – з російської [94].

Зауважимо, що як окрема держава Україна в базі даних представлена починаючи з 1992 р., а до 1991 р. включно у всіх бібліографічних даних позначена як СРСР. Отже, показники за 1991 р. потребують виявлення через окремий перегляд за бібліографічним пошуком.

Іншими, серед визначених нами джерел документного потоку перекладів українською та з української мови, є видання Книжкової палати України імені Івана Федорова – державний бібліографічний покажчик України «Літопис

книг» та статистичний збірник «Друк України», які надають відомості щодо випуску перекладів на національному рівні.

Державний бібліографічний покажчик «Літопис книг» видається з 1924 р. двічі на місяць і містить поточну інформацію про книги і брошури, що вийшли в Україні і були зареєстровані на основі обов'язкового примірника за звітний період. Головним принципом відбору книг і брошур є якнайповніший облік видань, незалежно від цільового призначення, теми, мови тексту, часу випуску. Кожному окремому примірнику видань присвоюється номер державної реєстрації, за допомогою автоматизованого бібліографічного опису в базі даних «Книги і брошури». Бібліографічні записи групуються відповідно до таблиць УДК [179, с. 19]. Покажчики у друкованому вигляді представлені у провідних бібліотеках України. Електронні версії покажчиків за 2004-2012 рр. (станом на червень 2015р.) представлені на сайті Книжкової Палати України

Спроба виявлення документного потоку перекладів у бібліографічному відображенні у покажчиках Книжкової палати «Літопис книг» показала, що цей процес є доволі трудомістким. У структурі кожного з покажчиків існує виокремлений допоміжний перелік мов (крім української), якими надруковані видання, але вони не завжди є перекладними. Окремого допоміжного покажчика перекладів не передбачається, хоча вони охоплюють всі предметні області та є наскрізь розсіяними. Отже, виявлення бібліографічних даних, що формують документний потік перекладів українською та з української мови протягом періоду незалежності України, можливе лише через посторінкове вивчення кожного з «Літописів». Цей процес вимагає величезних часових витрат, не враховуючи їх подальшої обробки, і, на нашу думку, передбачає втілення в межах окремого науково-дослідницького проекту Книжкової палати України на національному рівні.

Враховуючи наведене, для отримання більш оперативних кількісних відомостей щодо перекладів, виданих в Україні впродовж 1991-2013 рр. ми звернулись до статистичного збірника «Друк України».

Збірник «Друк України» видається з 1997 р. один раз на рік і вміщує інформацію, що характеризує видавничу діяльність за звітний період в Україні – основні кількісні показники видань у взаємозв'язку з їх якісними ознаками. Матеріали збірника класифіковано за основними видами видавничої продукції, тематикою, цільовим призначенням, мовами, територіальною ознакою та видавництвами. Окремо у збірнику представлені статистичні дані щодо перекладених книг і брошур. Статистичні збірники представлені у вигляді друкованих видань у провідних бібліотеках України.

Потребує уваги той факт, що і статистичний, і поточний облік здійснюється за обов'язковими примірниками видань, зареєстрованими у Книжковій палаті України упродовж звітного періоду, але незалежно від року їхнього випуску, у зв'язку з чим виникає декілька питань. Перше стосується ступеня повноти вміщеної статистичної інформації, адже він зумовлений обсягом надходжень обов'язкових примірників та адміністративних даних про випуск і здавання друкованої продукції. Практика свідчить про те, що не всі видавці України і не завжди дотримуються вимог законодавства, що передбачає своєчасне і в повному обсязі надсилання обов'язкових примірників виготовлених ними документів. Друге пов'язано із достовірністю розподілу перекладів за роками випуску. За результатами попередньо проведеного нами аналізу, показники «Літопис книг» за 2007 р. вміщують перекладні видання, що вийшли друком у 1997, 2000 та 2003-2007 рр. Вагомість окреслених питань не викликає сумніву, але їх вирішення виходить поза межі даного дослідження.

Як зазначає Г.М. Швецова-Водка, зміст статистичних збірників «Друк України» заслуговує на детальний аналіз як з боку споживачів поданих даних (учених, дослідників видавничої справи), так і з боку фахівців статистики друку [271, с. 12]. Вивчаючи розподіл друкованої продукції, наведеної у таблицях трьох збірників (за 1991-1996, 1997 та 1998 рр.) за типологічними ознаками (видами, типами літератури тощо) дослідниця зосереджує увагу на важливості пояснення тих видозмін, що вводяться у статистичних таблицях того чи іншого року [271, с. 15].

Упродовж періоду існування збірника кількість таблиць зросла з 23 до 37. Підчас роботи з матеріалами виявлено деякі зміни, що відбувалися у методології розподілу перекладних видань. Перші спроби втілювалися в декілька таблиць, що є однаковими у збірниках «Друк України» за 1986-1990 і за 1991-1996 рр.: (1) «Випуск оригінальних і перекладених видань»; (2) «Випуск оригінальних і перекладених видань українською мовою»; (3) «Випуск видань, перекладених різними мовами»; (4) «Випуск художньої літератури, перекладеної різними мовами». Серед мов перекладу виділено українську, російську та «інші» (які саме не уточнюється). Мови оригіналу розподілено на 2 категорії – «народів СНД», «народів зарубіжних країн», які конкретизуються тільки кількістю мов, що увійшли до кожної категорії.

У 1997 р. залишаються тільки Таблиці (3) і (4), до яких приєднується «Випуск дитячої літератури, перекладеної різними мовами». Також починаючи саме з цього моменту на сторінках збірника розпочато представлення детального розподілу показників за назвами цільових і мов оригіналу. Таким чином, за період 1991-2013 рр. можна проаналізувати загальні показники потоку перекладів, виданих в Україні, а також загальні показники потоку перекладів українською мовою. Потік перекладів з української, а також детальний аналіз мовної структури – за період 1997-2013 рр.

З 1998 р. Таблиця (3) розділяється на окремі «Випуск книг і брошур, перекладених мовами народів, що проживають в Україні» і «Випуск книг і брошур, перекладених мовами народів зарубіжних країн». Таким чином у збірнику формуються чотири таблиці, які за період до 2009 р. різняться лише деякою мірою назвами.

У 2003 р. з'являється Таблиця «Загальні характеристики випуску книг і брошур», з якої можна дізнатися загальні показники різних видів видань у співвідношенні з перекладними.

З 2009 р. і дотепер на сторінках збірника друкується чотири таблиці, що розкривають інформацію про перекладні неперіодичні видання: «Загальні характеристики випуску книг і брошур»; «Випуск книг і брошур, перекладених

з мов народів світу»; «Випуск художньої літератури, перекладеної з мов народів світу»; «Випуск дитячої літератури, перекладеної з мов народів світу».

Попередній аналіз представлених у таблицях збірника відомостей викликав деякі запитання. По-перше, у назвах цільових і мов оригіналу зустрічається багато таких категорій, які важко зрозуміти без додаткових пояснень, а саме: «декілька мов народів, що проживають в Україні та країнах СНД», «мови національних меншин України», «мови народів СНД», «декілька мов зарубіжних країн (без країн СНД)», «декілька мов зарубіжних країн (включаючи країни СНД)» тощо. У жодному випуску збірника не зустрічаються уточнення щодо їх змісту як, наприклад, це зроблено в таблиці «Випуск газет мовами народів світу» за 2013 р. По-друге, різняться загальні показники щодо випуску неперіодичних видань у 1992 р. у Таблиці 2, якщо порівняти збірник за 2013 р. (6389 одиниць) зі всіма попередніми (4410).

Підсумовуючи, матеріали збірника «Друк України» надають можливість здійснити статистичний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови за наступними параметрами: загальний і щорічний обсяг; рік видання; мова перекладу або оригіналу; видання художньої літератури; видання дитячої літератури.

Отже, аналіз джерел інформації про документний потік перекладів українською та з української мови іноземними, що вийшли друком на території України упродовж 1991-2013 рр., довів, що показник «Літопис книг» не може бути використаний через трудомісткість процесу виявлення бібліографічних даних. Тому з метою комплексного дослідження потоку вважаємо доцільним використати базу даних ЮНЕСКО «Index Translationum», яка являє собою міжнародну міждисциплінарну бібліографію перекладів. Вона допоможе вивчити структуру документного потоку, а також визначити представленість України на світовому рівні. У свою чергу використання статистичного збірника «Друк України» Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова» дозволить виявити та окреслити аналізований потік на національному рівні та порівняти отримані дані.

Методологічною основою дисертаційного дослідження є принципи історизму, об'єктивності, усебічності, цілісності та конкретності. Їх реалізація відбувалась шляхом застосування комплексу загальнонаукових і спеціальних підходів та методів пізнання. Перевагу у дисертаційному дослідженні надано використанню структурно-функціонального підходу, за допомогою якого, з одного боку, документний потік перекладів вивчається як структурний елемент документно-комунікаційної системи, що виконує специфічні функції. З іншого боку, документний потік перекладів вивчається як системний об'єкт, що характеризується складною структурою із взаємопов'язаними елементами – перекладами, кожен з яких функціонує з певною метою.

Використання соціально-комунікаційного підходу дозволило проаналізувати етапи життєвого циклу перекладу, а також висвітлити процеси утворення і функціонування документного потоку перекладів, як складової, що репрезентує інтеграцію знань між культурами у системі соціальних комунікацій. Зокрема, відстежено процеси створення перекладу, визначено функції й вектори взаємодії авторів, перекладачів, редакторів, видавців, замовників, задіяних у створенні, наведено їх характеристику, а також розуміння ролі різних інституцій у забезпеченні організації та корегуванні руху перекладів, їх подальшого використання.

Дослідження перекладу як виду документа та видання передбачало здійснення комплексного документознавчого аналізу – вивчення його матеріальної, інформаційної, знакової складових, класифікації, вимог до оформлення, виконуваних ним функцій тощо.

Для визначення ключових понять дисертаційного дослідження – «переклад», «документний потік перекладів», «документний потік перекладів українською та з української мови» було застосовано термінологічний метод.

За допомогою соціокультурного підходу, використання якого забезпечує багатофакторність вивчення соціокультурного середовища, механізмів зв'язку соціальної і культурної систем, виявлено міжкультурний аспект сутності

перекладу, а також комунікаційних процесів, що відображаються у структурі документного потоку перекладів українською та з української мови.

У прикладній частині дисертації з метою комплексного дослідження документного потоку перекладів українською та з української мови за період 1991-2013 рр. на основі обраних джерел використано: бібліометричний (за базою даних ЮНЕСКО «Index Translationum») та статистичний аналіз (за статистичними збірниками «Друк України») – для вивчення структури, кількісних і якісних показників, тенденцій та динаміки потоку; історичний та порівняльно-історичний методи – для відображення розвитку потоку, а також оцінки ступеня його представленості на світовому й національному рівнях у хронологічній послідовності.

Визначення основних форм міжкультурної комунікації та процесів, які відображає структура аналізованого документного потоку перекладів, передбачало застосування методу абстрагування, який надає змогу переходити від прикладних досліджень до теоретичних висновків.

За допомогою методів знакового і графічного моделювання здійснено супровід дисертаційної роботи візуальним відтворенням результатів дослідження у вигляді схеми (переклад у документно-комунікаційній системі), діаграм, графіків і таблиць (кількісні та якісні показники документного потоку перекладів українською та з української мови), що представлені у тексті і додатках.

На всіх етапах дослідження використано загальнонаукові методи аналізу, синтезу та узагальнення.

Висновки до розділу 1

Аналіз сучасного стану наукової розробленості теми дослідження засвідчив, що у світовій науково-дослідній та практичній діяльності вченими багатьох країн вже накопичено достатній досвід багатоаспектного дослідження потоків перекладів різного масштабу. В Україні на даному етапі відсутні

дослідження документного потоку перекладів українською та з української мови упродовж 1991-2013 рр. на дисертаційному рівні. Існуючи наукові публікації, що базуються на даних Книжкової палати України, характеризуються фрагментарністю вивчення за хронологією та стосуються лише книжкової продукції. Єдине на сьогодні комплексне дослідження даного потоку перекладів за період 1991-2012 рр., яке здійснено в межах проекту «Book-Platform», не надає вичерпної інформації щодо бібліографічних та статистичних відомостей для подальшого аналізу. Окрім того, воно стверджує, що в Україні не має повного реєстру перекладів. Зовсім не дослідженими залишаються переклади періодики, патентів тощо.

Виявлено, що активізації потребують такі аспекти дослідження: теоретичне обґрунтування терміна «переклад» та документознавчий аналіз; висвітлення основних етапів життєвого циклу перекладу у системі документної комунікації, визначення сутності, характерних рис документного потоку перекладів, процесів його утворення й функціонування; кількісне та якісне вивчення документного потоку перекладів українською та з української; виявлення взаємозв'язку між аналізованим документним потоком та процесами міжкультурної комунікації.

Результат аналізу джерельної бази документного потоку перекладів українською та з української мови дозволив зробити висновок про доцільність використання у дослідженні відомостей бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum», до якої звертаються найчастіше, щоб оцінити надбання перекладних творів певної країни, та офіційної статистики України, що відображена у збірниках «Друк України». Зазначені джерела допоможуть усебічно дослідити документний потік перекладів за допомогою здійснення бібліометричного та статистичного аналізу, порівняння та узагальнення отриманих результатів та їх інтерпретації відповідно до поставлених мети та завдань.

Основні положення розділу викладені у одноосібних публікаціях публікаціях [90; 91; 94; 101; 102; 103].

РОЗДІЛ 2

ДОКУМЕНТНИЙ ПОТІК ПЕРЕКЛАДІВ ЯК ОБ'ЄКТ ДОКУМЕНТОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1. Переклад як вид документа та видання

У дослідженні документного потоку перекладів одним із важливих завдань постає дослідження перекладу в процесі еволюції документазнавчої думки, а також визначення поняття «переклад». На сьогодні це питання можна зарахувати до низки дискусійних. Проте аналіз наукових пошуків у галузі документознавства свідчить про незначну кількість публікацій, які так чи інакше торкаються дослідження перекладу, його термінологічних та теоретичних аспектів.

Наукова дискусія про зміст документознавства, що розгорнулася в Україні наприкінці XX – початку XXI ст., наголошує на одному з наскрізних питань – питанні термінології. Про це свідчать численні доповіді й повідомлення, присвячені загальній проблематиці термінознавства, багатоаспектній термінологічній тематиці документознавства та суміжних наукових галузей знань. Помітною науковою подією стало проведення міжнародного науково-теоретичного семінару «Термінологія документознавства та суміжних галузей знань», започаткованого у 2007 р. кафедрою державного управління Київського національного університету культури і мистецтв.

Вищезазначене акцентує увагу на важливості теоретичного обґрунтування терміна «переклад» з метою виокремлення його з інших видів документів для подальшого вивчення. На основі огляду перекладу як об'єкта документознавчих досліджень ми розглянемо основні підходи до визначення сутності та змісту поняття «переклад». Основними завданнями у цьому питанні постають здійснення аналізу та співвідношення понять «переклад» і

«документ», визначення обсягу і змісту терміна «переклад», характеристика його матеріальної, інформаційної та знакової складових, формулювання поняття «переклад». Вирішення окреслених завдань обумовило звернення до результатів досліджень відповідних аспектів перекладу у галузі мовознавства та перекладознавства.

З огляду на знакову систему документа Г.М. Швецова-Водка [272, с. 96], Н.М. Кушнарєнко [147, с. 121-122], зазначають, що одне і теж повідомлення може бути передане різними знаками, різними мовами, перекладання невідомої реципієнту мови повідомлення відомою є процесом декодування, [272, с. 96; 147, с. 121-122]. У документній комунікації код є однією із складових частин комунікаційного акта і розуміється як «правила мови, якою зафіксовано повідомлення» (слова, звуки, колір); процес кодування – «представлення ідеї, яку прагне донести до отримувача комунікант, в кодах або символах, тобто в знаках...», а однією із властивостей, притаманних знаковій системі документа, є «здійснення перекладу (заміни) однієї знакової системи іншою» [147, с. 84]; процес декодування повідомлення – «переклад повідомлення мовою отримувача» [147, с. 122]. Таким чином, процес перекладання невідомої мови повідомлення відомою здійснюється через декодування.

Також перекладу приділено увагу в процесі здійснення типо-видової класифікації документа. Так, Г.М. Швецова-Водка за ознакою «характеру аудиторії, на яку розрахований документ» зараховує рукописні переклади до неопублікованих (депонованих) документів [272, с. 170; 273, с. 201]. Такої ж думки дотримується Н.М. Кушнарєнко, зокрема щодо наукового перекладу. Розрізняючи два види неопублікованих перекладів, а саме з іноземних мов українською та з української мови іноземними, дослідниця зазначає, що переклад іноземної та вітчизняної наукової документації є «найважливішим засобом міжнародного обміну науковою та технічною інформацією» [147, с. 332].

Аналізуючи різні види наукового опрацювання документів, Н.М. Кушнарєнко і В.К. Удалова зазначають, що багато фахівців зараховують

до аналітико-синтетичного опрацювання науковий переклад [146, с. 15], розуміючи його як «переклад з однієї мови на іншу наукових, технічних, економічних, політичних текстів». Проте, на думку авторів, «недоречно зараховувати його [науковий переклад] до спеціальних процесів аналітико-синтетичної обробки», оскільки «процес перекладу не передбачає згортання інформації, яку містить первинний документ» [146, с. 17-18]. Отже, переклад (науковий) розглядається як процес.

У процесі здійснення типової класифікації літератури за мовною ознакою (додатковою), Г.М. Швецова-Водка поділяє літературні твори на оригінальні та перекладені: перекладений твір – «переклад оригінального літературного твору іншою мовою» [274, с. 157; 273, с. 336], перекладена література – «літературні твори, які є перекладом оригінальних літературних творів іншою мовою» [274, с. 157]. Також дослідниця аналізує фасет «Види видань за оригінальністю змісту» в російському стандарті ГОСТ 7.60-2003 «Издания. Основные виды» і зауважує, що назва фасету не відповідає його наповненню, оскільки в ньому представлені «види видань за мовною ознакою», а саме «оригінальне», «перекладене» видання, «багатомовне видання» і «видання з паралельним текстом». Автором запропоновано визначення «перекладеного видання – «видання, яке містить твір, перекладений з мови оригіналу іншою мовою» [273, с. 441], або «видання, що є перекладом іншою мовою оригінального літературного твору» [274, с. 157].

Н.М. Кушнарєнко згадує про переклади як складові документів підсистем бібліотечних фондів, зокрема, підфонду нормативних і технічних документів, а також самостійного підфонду перекладів [147, с. 142-143].

Аналізуючи переклад як вид документної комунікації, А.О. Збанацька зазначає, що переклад містить вторинну інформацію, призначену для передачі в просторі і часі, і є поняттям вторинним по відношенню до оригінального документа [83, с. 87]. Перекладацька діяльність як складова системи соціальних комунікацій, на думку дослідниці, виступає у формі діалогу, а переклад як

елемент цієї системи повною мірою набуває статусу засобу комунікації [83, с. 85].

Здійснений огляд є підставою до спроби теоретичного обґрунтування поняття «переклад» з метою конкретизації та виокремлення його з інших видів документа. Обґрунтування поняття в межах термінологічного принципу передбачає «процес визначення обсягу і змісту поняття, яке дається через родову ознаку і найближчу видову відмінність. Як правило, спочатку називають родові поняття, потім указують на ту ознаку поняття, яка відрізняє його від усіх подібних, причому ця ознака має бути найважливішою і найсуттєвішою» [275, с. 51]. Вирішення порушеного завдання потребує здійснення аналізу наявних варіантів осмислення термінів «переклад», «документ», а також відмінних ознак перекладу.

Розпочинаючи аналіз терміна переклад, перш за все, варто звернутися до нормативної бази, а також галузевих міжнародних та національних стандартів у перекладацькій сфері, які містять наступні визначення: «переклад письмовий – переклад з іноземної мови і/або іноземною мовою, поданий у роздрукованому вигляді або на електронних носіях» [247]; «переклад усний – послідовний або синхронний переклад з іноземної мови і/або іноземною мовою» [247]; «перекладене видання – видання, що містить твір, перекладений із будь-якої іноземної мови мовою національності, для якої адресовано видання» [4, с. 1]; «переклад – перетворення тексту, поданого однією мовою у текст іншою мовою» (природною) [80, с. 6]; «переклад – заміна оригінального документа відповідним відтворенням його змісту засобами іншої мови» [78, с. 2]; «переклад документа іншою мовою (переклад) – виклад змісту документа засобами іншої мови при повному збереженні його структури та відсутності довільного скорочення тексту» [4, с. 2]; «офіційний переклад – автентичний виклад українською мовою тексту багатостороннього міжнародного договору України, складеного мовою, іншою, ніж українська» [202].

Тлумачні словники та енциклопедії подають такі трактування перекладу: 1) дія за значенням перекладати – з однієї мови іншою; 2) текст, слово, усне

висловлювання, а також літературний твір, перекладені з однієї мови на іншу [177; 233; 255, с. 249].

У тлумачному перекладознавчому словнику зазначено: «1. Під словом «переклад» ... зазвичай мають на увазі або сам процес перекладу, або результат діяльності перекладача – усний чи письмовий текст, висловлювання. Оскільки процес перекладу (і результат) протікають у двомовній ситуації, ... то можна визначити переклад як процес міжмовного перетворення або трансформації усного або письмового тексту, представленого однією мовою, в текст (усний чи письмовий) іншою мовою. Якщо мова є природно існуючою комунікативною системою суспільства, а мовлення – це функціонування мови в процесі комунікації для передачі інформації, то переклад ... передача інформації, що міститься в даному творі мовлення, засобами іншої мови. ... Здійснюючи комунікативну діяльність у двомовній ситуації, перекладач одночасно кодує і декодує інформацію, що ним обробляється, в межах кодів двох різних знакових систем» [176, с. 137-140].

А.Д. Швейцер, прагнучи відобразити багатомірний і багатофакторний характер перекладу, трактує його як: 1) «односпрямований і двофазний процес міжмовної і міжкультурної комунікації, при якому створюється вторинний текст, що репрезентує первинний в іншому мовному і культурному середовищі»; 2) процес, орієнтований на відтворення комунікативного ефекту оригінала з поправкою на відмінності між двома культурами і двома комунікативними ситуаціями» [269, с. 205].

Висвітлюючи теоретичні засади створення перекладу та його редагування, М.С. Зарицький зазначає, що термін «переклад» може витлумачуватися у двох значеннях: як процес перетворення тексту оригіналу на текст перекладу, тобто перекладання; як результат процесу перекладання, яке виражається через слово «друготвір». Отже, внаслідок перекладання здійснюється передавання інформації, що міститься у словесному тексті першотвору, у текст друготвору [82, с. 8].

В.Н. Комісаров визначає переклад як «іншомовну форму існування повідомлення, що міститься в оригіналі», як «вид мовного посередництва, за якого мовою перекладу створюється текст, комунікативно рівноцінний оригіналові у функційному, змістовному і структурному відношенні», і вважає, що основна мета перекладу полягає в «забезпеченні доступності для читачів кінцевого продукту повідомлення, зробленого автором оригіналу іншою мовою, що забезпечує можливість міжмовної комунікації» [122, с. 43-45].

Отже, термін «переклад» розглядається у двох значеннях: 1) процес перекладу як певна послідовність дій перекладача; 2) слово, усне висловлювання, повідомлення, інформація, текст, літературний твір, вторинний текст, друготвір.

Для документознавчих досліджень доцільним є використання терміну саме у другому значенні.

З огляду на поставлені завдання важливо зупинитися і на аналізі наукових підходів до визначення поняття «документ», адже в інтерпретації різних науковців, в різних контекстах воно має різне значення.

Правові акти законодавчої бази, які містять документознавчі та міжгалузеві терміни, визначають документ як: 1) «матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі» [203]; 2) «матеріальну форму одержання, зберігання, використання і поширення інформації, зафіксованої на папері, магнітній, кіно-, фотоплівці, оптичному диску або іншому носієві» [200; 206]; 3) «архівний документ – документ незалежно від його виду, виду матеріального носія інформації, місця, часу створення і місця зберігання та форми власності на нього, що припинив виконувати функції, для яких був створений, але зберігається або підлягає зберіганню з огляду на значущість для особи, суспільства чи держави або цінність для власника також як об'єкт рухомого майна» [204].

У міжнародних та державних професійних стандартах зафіксовано такі визначення: 1) «записана інформація, яка може розглядатися як одиниця в ході

здійснення інформаційної діяльності» [74, с. 12]; 2) «інформація, зафіксована на матеріальному носії, основною функцією якого є зберігати та передавати її в часі та просторі» (примітка: «запис інформації повинен відповідати характеристикам певного жанру чи номіналу») [77, с. 2]; 3) «матеріальний об'єкт, що містить інформацію, закріплену створеним людиною способом для її передавання в часі та просторі» (примітка до визначення «видання») [75, с. 2]; 4) «записана інформація або матеріальний об'єкт, який може розглядатися як одиниця в процесі документації» («процес документації» – «тривале і систематичне складання і обробка записаної інформації з метою її накопичення, класифікації, пошуку і використання або передачі») [80, с. 9].

У фахових словниках документ тлумачиться як: 1) «запис інформації на матеріальному носії, основна функція якого – збереження і передавання інформації у просторі й часі» [6, с. 26]; 2) «соціальна інформація, зафіксована на будь-якому матеріальному носії з метою її зберігання, розповсюдження та використання» [252, с. 11]; 3) «твір друку, а також неопубліковані, аудіовізуальні і інші документальні джерела інформації» (у науково-інформаційній, бібліотечно-бібліографічній діяльності) [255, с. 11]; 4) «матеріальний об'єкт, який містить у зафіксованому вигляді інформацію, яка оформлена за встановленим порядком і має згідно з чинним законодавством правове значення» [252, с. 58]. В «Українській архівній енциклопедії» термін документ розкриває стаття, в яку включені вище названі визначення [254, с. 378-379].

І наразі звернемося до найпоширеніших тлумачень документа зарубіжними та вітчизняними науковцями у різних галузях знань. Російськими фахівцями цей термін зводиться до наступних пояснень: 1) «матеріальний об'єкт, що містить запис семантичної інформації» [32, с. 85]; 2) «інформація, знаково зафіксована штучним способом на матеріальному носії, здатна служити одиницею семантичного процесу» [245, с. 17]; 3) «соціальна інформація, зафіксована на матеріальному носії створеним людиною способом у стабільній знаковій формі з метою її передачі у часі та просторі» [152, с. 19-20];

4) «стабільний речовинний об'єкт, призначений для використання в соціальній смисловій комунікації у якості завершеного повідомлення» [237, с. 118]; 5) «семантичне повідомлення, фіксоване знаковою системою на матеріальному носії для передачі його в часі і просторі» [37, с. 32]; 6) «інформаційне повідомлення, зафіксоване на матеріальному носії і включене в інформаційно-документаційну систему за допомогою метайнформації, що міститься в реквізитах», у рамках загальної теорії документа [190, с. 56].

Вітчизняними науковцями термін «документ» трактується як: 1) «текст (як логічна послідовність мовних та немовних знаків), зафіксований на речовинному виробі, основою якого є збереження та розповсюдження (передача) інформації у просторі та часі» [139, с. 3]; 2) «запис інформації, що відповідає характеристикам певного жанру та зафіксований на речовому виробі, основна функція якого – збереження та передача інформації у просторі і часі» [141, с. 73; 142, с. 63]; 3) «інформація, зафіксована на матеріальному носії способом, створеним людиною, – за допомогою письма, графіки, фотографії, звукозапису та ін.» [147, с. 22-23]; 4) «матеріальний об'єкт, на якому в результаті цілеспрямованого процесу документування зафіксована інформація з метою її збереження і розповсюдження у просторі і часі» (документування – «процес фіксації інформації згідно з діючими у суспільстві на час створення документа правилами, вимогами, стандартами») [232, с. 78]; 5) «єдність інформації (повідомлення) та речовинного (субстанціонального) носія, яка використовується в соціальному комунікативно-інформаційному процесі як канал соціальної інформаційної комунікації (передачі інформації в просторі)» [272, с. 113; 274, с. 54], яке вважається найбільш загальним, принциповим, таким, що охоплює всі значення документа [272, с. 111].

Отже, обсяг поняття «документ» зводиться як до «матеріального об'єкта» («речовинного носія») у бібліотекознавстві, книгознавстві та бібліографознавстві, так і до «інформації» («записаної інформації», «повідомлення», «тексту») у діловодстві, архівній справі та документознавстві, або, взагалі, до «єдності інформації (повідомлення) та речовинного

(субстанціонального) носія» в соціальному комунікативно-інформаційному процесі.

Визначення змісту поняття потребує висвітлення відмінних ознак документа та передбачає дослідження за класифікаційною схемою інформаційної, матеріальної та семіотичної (знакової) складових (зовнішніх і внутрішніх).

Ознака відображає зовнішню прикмету, за якою (або сукупністю яких) можливо визначити, впізнати об'єкт. Основними ознаками документа є наявність соціальної інформації; фіксованість інформації; призначення документа для передачі інформації як його головна функція. Похідними від них є речовинність (субстанціональність), а також семіотичний (знаковий) і семантичний характер [273, с. 114].

Переклад, є «завершеним повідомленням, яке спрямоване на передання й обмін інформацією, ідеями, емоціями, уміннями людини, поширення тієї чи іншої концепції, викладення вже відомих або ще не засвоєних на рівні суспільних знань ідей людини» [224], тобто містить певну соціальну інформацію. Довготривале збереження перекладу, можливість багаторазового використання, переміщення та розповсюдження у просторі й часі забезпечується завдяки закріпленню інформації на матеріальному носіїві за допомогою певної мовної знакової системи, а саме – словесно-знакової. Отже, інформація подається у формі мовних знаків. Призначення перекладу як документа для використання в соціальній комунікації обумовлюється його метою – спрямуванням на передання інформації зрозумілою читачеві (реципієнту) мовою, тобто через процес декодування.

У перекладознавстві існують різні погляди на класифікацію перекладів. Так М.С. Зарицький зазначає, що різні види перекладу залежать від підходів до їхньої оцінки, і пропонує наступний розподіл:

1. За застосуванням знакових систем: 1) міжсеміотичний – різні знакові системи (балет (мова пластичних рухів) за мотивом драми (словесна мова),

словесний опис картини (мова зображень) тощо); 2) внутрісеміотичний – однакові знакові системи – словесномовний зі словесномовного.

2. За часовими параметрами: 1) синхронічний – оригінал і переклад перебувають в одній часовій площині; 2) діахронічний – в різних.

3. За ступенем спорідненості мов: 1) між близькоспорідненими мовами (українською, російською, білоруською); 2) між середньоспорідненими мовами (болгарською та польською); 3) між далекоспорідненими мовами (українською, німецькою або французькою); 4) між неспорідненими мовами (українською і китайською).

4. За формою спілкування: усний, письмовий.

5. За характером змісту першотвору: наукові, технічно-виробничі, художні, публіцистичні, документально-ділові;

6. За особою, яка здійснює переклад: автопереклад (здійснює автор першотвору; авторизований переклад (здійснює інша особа (перекладач), але схвалюється автором).

Окремо виділено зворотній переклад – з оригіналу на іншу мову, а потім навпаки (як засіб перевірки прямого перекладу) [82, с. 16-17].

Виокремлюючи різновиди перекладу для практичних потреб перекладачів, В. Радчук, згідно з моделлю Р. Якобсона, пропонує враховувати параметри цільової та оригінальної мов (матеріальна природа; ступінь спорідненості, взаємодії у минулому і взаємопроникнення будови; обсяг, або потужність розмаїття елементів; відстань у часі; належність до місцевості, віддаленість ареалів поширення) [210]. Класифікація є дещо схожою на попередню, але є певні відмінності. Отже, узагальнений розподіл виглядає наступним чином:

За матеріальною природою мови (характером знака):

1. Міжсеміотичний: 1) несловесний з несловесної мови (пантоміма за сюжетами галереї художника, портрет скульптора за роботою, пам'ятник композиторові або скрипалеві тощо); 2) словесний з несловесної мови (поема Т. Шевченка «Сліпий» є переосмисленням однойменної серії малюнків автора);

3) несловесний зі словесної мови (постановка балету «Ромео і Джульєтта» за однойменним твором В. Шекспіра).

2. Міжмовний – словесний зі словесної мови:

2.1. за ознакою близькості мов і культур: а) з близькоспорідненої мови; б) з мови іншої групи тієї самої сім'ї мов; в) з мови далекої за будовою і культурним складником; г) з мови структурно далекої, але культурно наближеної;

2.2. за ознакою функціонального стилю (галузевої й жанрові підвиди): а) художній – прозовий, поетичний, драматичний, художніх фільмів; б) публіцистичний, також пропагандистський і рекламний; в) інформаційний для засобів масової інформації; г) офіційно-діловий (зокрема юридичний і протокольний); д) науковий і технічний; е) розмовно-побутовий;

2.3. за ступенем модифікації стилістичної, галузевої чи іншої мовної підсистеми – від збереження до заміни, яка є внутрішньомовним перекладом (див. п. 3);

2.4. за формою мовлення: а) усний: послідовний і побіжний (одночасний, синхронний); б) письмовий; в) усний з аркуша; г) переклад під диктант (в основному навчальний);

2.5. за обсягом, або потужністю розмаїття елементів мов: а) переклад з більшої за кількістю знаків мови меншою; б) переклад з меншої за кількістю знаків мови більшою;

2.6. за відстанню у часі: а) синхронічний – одночасовий (зроблений у ту саму епоху); б) діахронічний – міжчасовий, «відсвіження» (оновлення застарілої мови, наприклад, сучасною українською мовою з давньої української перекладено «Слово про Ігорів похід» (Яценко Б. «Слово о полку Ігоревім» та його доба. – Київ, 2000), «Повість минулих літ» (Повість минулих літ. Літопис. Пер. В. Близнеця. – Київ, 1989);

3. Внутрішньомовний:

3.1. Переклад з однієї підсистеми мови на іншу однотипну тієї самої мови: а) з літературного варіанта мови іншим літературним варіантом, зокрема

територіально віддаленим; б) з діалекта на діалект; в) з однієї терміносистеми на іншу – міжгалузевий і в межах галузі; г) соціолекта – соціолектом; д) стилю – стилем (кожен стиль – це окрема цілісність. У художньому творі, авторській публіцистиці індивідуальний стиль (ідіолект) є цінністю. Переклад новин для засобів масової інформації наукового, технічного тексту, навпаки, передбачає зміну особистого і традиційного для жанру стилю заради донесення певних відомостей); е) реєстру – регістром (піднесений, офіційний, нейтральний, невимушений, запанібратський, грубий і ін.) тощо.

3.2. Переклад з однієї підсистеми мови на типологічно відмінну тієї самої мови [210].

Послідовний розподіл перекладів як особливого виду комунікації, за Р. Мін'яр-Белоручевим, враховує найсуттєвіші відмінності в самому процесі перекладу. В його основу покладено ознаку «механізми перекладу»:

1. Машинний переклад.

2. Переклад, здійснюваний людиною:

2.1. Письмовий – за жанровим характером текстів: художній, спеціалізований;

2.2. Усний – за умовами роботи перекладача: синхронний, послідовний [166, с. 13].

Національний стандарт України ДСТУ 4309-2004 «Інформація та документація: Оформлення перекладів» серед перекладів розрізняє такі типи: 1) повний (відтворення змісту оригінального документа засобами іншої мови без жодних вилучень і скорочень); 2) частковий (відтворення окремого уривка або уривків оригінального документа засобами іншої мови); 3) скорочений (конспективний виклад змісту оригінального документа засобами іншої мови) [78, с. 3]. Окремо виділено проміжний переклад, як заміну перекладеного однією мовою документа відтворенням його змісту засобами іншої мови [78, с. 2].

Класифікація інформаційної, матеріальної та знакової складових документа розгорнуто представлена Г.М. Швецовою-Водкою [274, с. 267-278;

273, с. 168-194]. Послідовна характеристика кожної з ознак класифікації надасть можливість відтворити загальне уявлення про переклад як вид документа.

Інформаційна складова документа характеризується за ознаками «сфери виникнення інформації та об'єкту відображення» і «рівня узагальнення інформації» [273, с. 185]. За першою ознакою переклади можуть бути віднесені до управлінського, політичного, наукового, художнього, релігійного, економічного, побутового, розважального, спортивного виду документів, в залежності від того, яку інформацію вони містять.

Звернемося до питання характеристики перекладів за ознакою рівня узагальнення інформації (або аналітико-синтетичної обробки (опрацювання) інформації), згідно з якою документи можуть бути первинними або вторинними.

Національні стандарти України визначають первинний документ як такий, що «подає безпосередню інформацію про результати вивчення, дослідження, розроблення, практичної діяльності»; вторинний – документ, що «утворюється внаслідок аналітико-синтетичного опрацювання первинних» [79, с. 4] або в якому «подано дані, інформація (1) чи інформація (2) про інші документи» [80, с. 10] (інформація (1) – це «знання, що їх передають», тобто інформація, що стосується фактів, понять, предметів, подій, ідей, процесів тощо, інформація (2) – «повідомлення, яке використовується для подання інформації в процесі комунікації для підвищення рівня знань» [80, с. 7]).

Спробуємо розібратись, до якого виду належить переклад. Перекладознавці в цьому аспекті виходять з характерного для перекладу сполучення двох ознак: вторинності тексту та установки на заміщення (відтворення, репрезентацію) вихідного тексту в іншому мовному та культурному середовищі [269, с. 48]. Підтвердження цьому ми заходимо в одному з найбільш розгорнутих авторських визначень перекладу А.Д. Швейцера: «односпрямований і двофазний процес міжмовної і міжкультурної комунікації, при якому на основі підданого цілеспрямованому

(«перекладацькому») аналізу первинного тексту створюється вторинний текст (метатекст), що заміняє первинний в іншому мовному і культурному середовищі» [269, с. 75].

Узагальнюючи основні положення перекладознавства і технології перекладацького процесу, М.С. Зарицький зазначає, що в процесі створення перекладу відбувається рецептивно-аналітичний етап, коли перекладач сприймає дійсність створену автором і осмислює текст першотвору у формі чужомовних засобів, та продуктивно-синтетичний, коли перекладач засобами цільової мови відтворює його зміст [82, с. 23].

Проте В.Н. Комісаров наголошує на тому, що «переклад у всьому замінює оригінал, є його повноправним представником» для користувачів, тобто комунікативно рівноцінний у змістовному, структурному і функціональному відношенні. Змістовне ототожнення оригіналу і перекладу полягає в тому, що «переклад повністю відтворює зміст оригіналу, ... але засобами іншої мови», структурне ототожнення – «переклад відтворює оригінал не тільки в цілому, але і в деталях. Передбачається, що перекладач точно передає структуру і порядок викладу змісту в оригіналі. Кількість і зміст розділів та інших підрозділів тексту в оригіналі та перекладі повинні співпадати». Функціональне ототожнення – «переклад як би приписується авторові оригіналу, публікується під його ім'ям, обговорюється, цитується й ін. так, як ніби він і є оригінал, тільки іншою мовою» [122, с. 43]. Якщо переклад є «оригіналом, тільки іншою мовою», чи є він первинним документом?

Розглядаючи переклад як вид документної інформації, А.О. Збанацька називає переклад вторинним документом. Виходячи з тези «первинний документ містить вихідну інформацію, а вторинний – подає дані або інформацію про інші документи», авторка зазначає: «в оригінальному документі міститься первинна документна інформація, а в перекладеному документі – вторинна..., яка відрізняється знаковою природою фіксування» [83, с. 84].

Згідно з стандартом ДСТУ 5034:2008 «Інформація і документація. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять», переклад віднесено до вторинних документів, що утворюються внаслідок аналітико-синтетичного опрацювання первинних [79, с. 4]. Проте, як вже зазначалося вище, Н.М. Кушнарєнко і В.К. Удалова говорять про недоречність зараховування перекладу до спеціальних процесів аналітико-синтетичного опрацювання, якому властиве згортання інформації, оскільки «процес перекладу не передбачає згортання інформації, яку містить первинний документ» [146, с. 17-18].

У іншому національному стандарті України ДСТУ 4309:2004 «Інформація та документація. Оформлення перекладів» зазначено, що хронологічно кожний переклад є вторинним документом відносно оригінального видання [78, с. 1]. Окрім того, наявність в перекладі таких елементів як примітки та пояснення, в яких перекладач зазначає сутність можливих розбіжностей (пропусків, виправлень, скорочень або доповнень до розділів тексту, покажчика або до бібліографії) [78, с. 7], говорить про певний ступінь аналітико-синтетичного опрацювання оригінального твору.

У зазначеному стандарті також йдеться про те, що переклад може слугувати першоджерелом, тобто бути «проміжним» – заміною перекладеного однією мовою документа відтворенням його змісту засобами іншої мови [78, с. 2], надалі в тексті його названо «вторинним перекладом» [78, с. 9]. Отже, в такому разі переклад набуває статусу первинного документа, адже саме з нього здійснюється наступний переклад. У цьому ж стандарті виокремлено термін «скорочений переклад» – конспективний виклад змісту оригінального документа засобами іншої мови [78, с. 3] (або реферативний). Саме в ньому, згідно з підходом Н.М. Кушнарєнко і В.К. Удалової, і відбувається згортання інформації.

Законом України «Про авторське право і суміжні права» переклад віднесено до встановленої ним категорії «похідні твори» [199, с. 15], які «є творчою переробкою іншого існуючого твору без завдання шкоди його

охороні (анотація, адаптація, аранжування, обробка фольклору, інша переробка твору) чи його творчим перекладом на іншу мову...» [199, с. 7]. Таким чином переклад «походить» від певного твору, є результатом його творчої переробки (перекладу) – тобто вторинним документом, і водночас сам по собі є самостійним твором і об'єктом авторського права, який в майбутньому може слугувати підставою для виникнення іншого похідного твору – набутти статусу первинного.

Вищевикладене дає підставу вважати питання про первинність або вторинність перекладу як документа відносним.

У межах нашого дослідження ми будемо дотримуватись підходу Г.М. Швецової-Водки. Дослідниця поділяє документи на первинні і вторинні в залежності від способу потрапляння документа «на вході» чи «на виході» до інформаційної системи, яка виконує функції посередника між джерелом та споживачем інформації, створюючи нові документи з метою усунення того чи іншого бар'єру. Первинними є документи, «які потрапляють до цієї системи «на вході» та піддаються аналітико-синтетичній обробці інформації»; вторинними – «які «створюються системою в результаті обробки первинних документів та передаються споживачам інформації «на виході» з системи» [273, с. 189].

У нашому випадку перекладач виступає в якості інформаційного посередника, метою якого є уможливлення комунікації через усунення мовного бар'єру, а переклад є документом, створеним перекладачем у результаті обробки (перекладання) повідомлення, який передається споживачу «на виході» з системи, тобто вторинним. У той же час даний підхід, з огляду на те, що є повідомленням – оригінальний твір або вже існуючий переклад певного твору, враховує можливість існування перекладу не тільки в якості вторинного, але і первинного документа.

Матеріальна складова перекладів за класифікацією Г.М. Швецової-Водки [274, с. 270], може бути представлена так: за матеріалом носія інформації – паперовими або пластинковими документами; за матеріальною конструкцією – аркушевими, картковими, блочними або дисковими документами; за

внутрішньою структурою документа – монодокументами (переклад одного завершеного повідомлення), полідокументами (декілька самостійних повідомлень, кожне з яких може бути розглянуто як монодокумент) або частиною документа (як самостійний документ, якщо містить певне завершене повідомлення); за зовнішньою структурою – можуть бути однотомами (на одному носіїві), багатотомами (на декількох носіях) або частиною носія.

Характеризуючи знакову складову [274, с. 267-269] перекладу можна зазначити, що він може бути: за каналом сприйняття – візуальним (призначеним для читання) або аудіальним (призначеним для слухання) документом; за належністю знаків запису до певних знакових систем – текстовим (писемним, літературним) або технічно-кодованим (фонодокумент із записом мови) документом; за характером мовної знакової системи, в якій втілено інформацію, – вербальним (словесним): вербально-писемним, літературним (в якому, найяскравіше виявляються властивості семіотичності і семантичності та забезпечується найточніша передача змісту повідомлення) або вербально-усним, звуковідтворювальним.

З огляду на процес перекладу з однієї мови іншою як на процес міжмовного перетворення або трансформації тексту мовою оригіналу на текст мовою перекладу, переклад передбачає два тексти і дві мовні системи (або більше, в залежності від кількості мов, якими перекладають). Опрацювання та передання авторського матеріалу «проходить на рівні опрацювання та перетворення знаків, передання однієї мовної системи знаками іншої мовної системи, зрозумілої читачеві...» [224]. Оскільки, характерною рисою перекладу, як зазначалося вище, є «заміщення (репрезентація) вихідного тексту в іншому мовному та культурному середовищі», перекладачем вирішується питання переходу не тільки з одного лінгвістичного коду на інший, а й з одного національно-культурного коду на інший, адже мова відображає культуру народу-носія [39, с. 58]. Сам процес «перетворення будь-якої інформації з кодової системи ініціального джерела у кодову систему дублера джерела і/або адресата» є декодуванням [176, с. 43].

За характером аудиторії, на яку розрахований документ, переклад може бути опублікованим (видання або депонований) та неопублікованим.

Отже, відмінною ознакою перекладу як документа є те, що фіксація повідомлення цільовою мовою відбувається через попереднє цілеспрямоване декодування та передання мовної системи оригіналу знаками мовної системи перекладу.

Узагальнюючи вищевикладене, нами пропонується таке визначення поняття *«переклад»* – це єдність інформації (повідомлення), попередньо декодованої й переданої з однієї мовної системи знаками іншої, та матеріального носія, що призначені для передачі і поширення у часі і просторі.

Розглянемо переклад як вид видання. Видання визначено як «твір (документ), який пройшов редакційно-видавниче опрацювання, виготовлений друкуванням, тисненням або іншим способом, містить інформацію, призначену для поширення, і відповідає вимогам державних стандартів, інших нормативних документів щодо їхнього видавничого оформлення, поліграфічного і технічного виконання» [75, с. 2]; «видання (поліграфічне)» – як «друкований виріб, що призначений для розповсюдження вміщеної в ньому інформації, пройшов редакційно-видавниче оброблення, поліграфічно самостійно оформлений та має вихідні відомості» [76, с. 2]; «документ, призначений для поширення інформації, яка міститься в ньому, пройшов редакційно-видавниче оброблення, самостійно оформлений, має вихідні відомості» [41, с. 1].

У такому разі обсяг поняття «переклад» зводитиметься до «документа», переклад підлягатиме охарактеризуванню згідно з класифікацією видань [274, с. 284-286; 273, с. 408-409] та належатиме до певних типів і жанрів літератури [274, с. 277-284; 273, с. 339-344].

Відповідно до класифікації видань основною відмінною ознакою перекладів серед інших видань є належність до текстових за знаковою природою інформації. За ступенем аналітико-синтетичного перероблення інформації Г.М. Швецова-Водка розрізняє «видання, що не має аналітико-

синтетичного перероблення інформації» та «інформаційне видання». Останнє «здійснюється на основі аналітико-синтетичного перероблення» і може бути представлене сигнальним бібліографічним, анотованим бібліографічним, реферативним, оглядовим, дайджестом [273, с. 418]. Автором зроблено висновок щодо можливості аналізу за даними ознаками будь-якого видання та визначення його виду в залежності від того, чи відповідає видання тій або іншій дефініції [273, с. 420]. За періодичністю переклади можуть бути неперіодичними та серіальними (періодичними або продовжуваними) виданнями; за матеріальною конструкцією – блочними, або книжковими, (неперіодичне книжкове, продовжуване книжкове, журнальне, газетно-журнальне), аркушевіми (газетне, плакат, буклет), книжкою-іграшкою; за складом основного тексту – моновиданням або полівиданням; за цільовим призначенням – офіційним, науковим, науково-популярним, виробничо-практичним, науково-виробничим, виробничо-практичним для аматорів, нормативним виробничо-практичним, навчальним, громадсько-політичним, довідковим, для дозвілля, рекламним, літературно-художнім, духовно-просвітницьким.

Оскільки матеріальній складовій документа теж притаманна знаковість, яка багато в чому визначається його зовнішньою та внутрішньою формами [147, с. 85], кожний переклад як окреме видання різнитиметься загальним стилем, дизайном, структурою, змістом науково-довідкового апарату, ілюстрованим супроводом або ілюстрованою інтерпретацією тексту, якщо вони передбачені.

Щодо типів літератури, до яких можуть належати переклади, відмінною ознакою тут, перш за все, є мовна ознака – відповідно, перекладна література.

За віковою ознакою переклади можуть належати до дитячої літератури або літератури для дорослих.

Типологія літератури за соціальним призначенням схожа на класифікацію видань за цільовим призначенням, що описана вище, а всередині кожного

основного типу літератури існує розподіл на відповідні жанри творів [274, с. 278-284; 273, с. 339-344].

Оформлення перекладів здійснюється згідно з ДСТУ 4309:2004. «Інформація та документація: Оформлення перекладів». Ідентифікація перекладу (книги або іншого окремого видання) складається з основних та додаткових елементів, які подаються на титульному аркуші. Але за національною приміткою не всі ідентифікаційні елементи можуть бути наявні в конкретних виданнях [78, с. 3].

До основних елементів зараховано:

- ім'я автора(-ів), прізвище, ініціали та відомості про професію, посаду, вчений ступінь (для індивідуального автора) або колективний автор оригінального видання;
- назва перекладеного твору або переклад назви твору;
- тип перекладу: повний, частковий або скорочений. У разі часткового або скороченого перекладу треба вказати частини, які перекладали;
- організація, відповідальна за переклад, ім'я перекладача(-ів), наукового редактора перекладу, мова оригіналу;
- місце видання, видавництво і дата (рік) видання перекладу, або, якщо переклад не опубліковано, відомості про відповідального за переклад;
- міжнародний стандартний номер книги (ISBN) та посилання на виключні права на переклад (символ авторського права ©), які подаються на звороті титульного аркуша. Подання автора видання з виключними правами або без них повинно супроводжуватися посиланням на оригінальний документ у вихідних відомостях перекладу [78, с. 10].

Додатковими елементами можуть бути: мова перекладу; переклад назви збірника або серіального видання.

Форма подання тексту перекладу передбачає зберігання поділу оригінального тексту на пункти, підпункти і параграфи та їхню нумерацію, а також подавання усіх розбіжностей текстів перекладу та оригінального

документа в примітках перекладача із зазначенням суті цих розбіжностей (пропуски, виправлення, скорочення або доповнення до розділів тексту, покажчика або до бібліографії). Примітки перекладача подаються внизу сторінки або додаються в кінці перекладу [78, с. 7].

Отже, поняття «переклад» як видання можна визначити як текстовий документ, що призначений для поширення вміщеної в ньому інформації, попередньо декодованої й переданої з однієї мовної системи знаками іншої, пройшов редакційно-видавниче оброблення, самостійно оформлений, має вихідні відомості.

Питання визначення якості перекладу перебуває у фокусі постійних дискусій перекладознавців. Відповідно до стандартів, які встановлюють особливості перекладацької діяльності, виконаний переклад (письмовий) вважається якісним, якщо: відповідає вимогам замовника; відповідає вихідному тексту (першотвору) за змістом, смислом, стилістикою та оформленням; відсутні граматичні, орфографічні і пунктуаційні, друкарські помилки; термінологія перекладу відповідає галузевій належності вихідного тексту; у перекладі зберігається одноманітність термінів, найменувань, умовних позначень, скорочень, символів; переклад є повний і адекватний [247; 188]. Проте, сутність категорій «повний» і «адекватний» не розкривається.

Фахівці перекладознавства найбільш активно серед критеріїв оцінювання використовують категорії «адекватний» і «еквівалентний» (існують також "рівноцінний", "тотожний", "точний"). Обидві категорії мають оціночно-нормативний характер, але різняться за своєю сутністю.

Тлумачний словник з перекладознавства визначає «адекватність перекладу» як «відтворення єдності форми і змісту оригінала засобами іншої мови», а також «тотожню інформацію, що передана рівноцінними засобами» [176, с. 13]. «Еквівалентність перекладу» розуміється як «максимальна ідентичність усіх рівнів змісту текстів оригіналу і перекладу», однак поняття «еквівалентний переклад», тобто такий «що здійснюється на рівні, необхідному і достатньому для передачі незмінного плану змісту за дотриманням норм мови

перекладу» [176, с. 254-255], за посиланням повторює одне з 14 наведених понять «адекватний переклад» [176, с. 14].

Порівняльний аналіз підходів різних перекладознавців до розкриття сутності зазначених категорій, здійснений Ю.В. Косинською, довів, що найсуттєвіші аспекти перекладу, з огляду на його визначальну роль у процесі обміну інформацією між різними народами, охоплює розуміння «адекватності» О.В. Петровою та В.В. Сдобніковим, яке базується на загальній теорії комунікації: адекватний переклад – «лише такий..., у якому відтворюється функціональна домінанта вихідного повідомлення відповідно до комунікативної інтенції відправника вихідного повідомлення», тобто для чого написаний текст. «Еквівалентність» розуміється як «максимально можлива лінгвістична близькість тексту перекладу до тексту оригіналу», тобто як він написаний. Адекватність виступає критерієм незмінним, ієрархічно підпорядковуючи еквівалентність, ступінь вияву якої, залежно від ситуації, може варіюватись [125, с. 142].

Дослідження будь-якого документа вимагає з'ясування питань щодо виконуваних ним функцій. Саме функціональна складова документа, у порівнянні з інформаційною, матеріальною, знаковою тощо, слугує вагомою підставою для створення ієрархічної класифікації всього різноманіття наявних у суспільстві документів, дозволяючи виділити класи, групи, підгрупи, види і різновиди документів [155, с. 28].

У сучасному міжнародному комунікаційному процесі тенденція постійно зростаючої ролі перекладів пов'язана з величезною сферою їх дії. Відомий український мовознавець і перекладач В.Д. Радчук називає переклад «надзвичайно різноманітною цариною», «могутним знаряддям» і зазначає, що множина завдань перекладу мінлива й має домінанти, оскільки кожна мовна, історична й національна спільнота, кожна перекладацька особистість розставляє свої наголоси у сукупності функцій перекладу [211, с. 21].

Виявлення функцій перекладу як об'єкта документознавчих досліджень вбачається через розв'язання таких завдань, як вивчення наукових поглядів у

визначенні функцій перекладу в перекладознавчому аспекті; розуміння функції документа, його функціональної сутності; дослідження підходів у документознавстві щодо визначення функцій документа; виокремлення та диференціація на цій основі функцій перекладу як об'єкта документознавчих досліджень.

У академічному тлумачному словнику української мови зазначено, що «функція» є: 1) «явищем, яке залежить від іншого явища, є формою його виявлення і змінюється відповідно до його змін»; 2) «роботою кого-, чого-небудь, обов'язок, коло діяльності когось, чогось» [233, с. 653].

Фахівці перекладознавства стверджують, що функції перекладу є значно ширшими у порівнянні з функціями оригінального твору [262, с. 4]. Функції перекладу визначаються об'єктивними особливостями матеріалу, а також приналежністю до певного функціонального стилю, що включає галузеві й жанрові підвиди: художній (прозовий, поетичний, драматичний, художніх фільмів), публіцистичний (пропагандистський, рекламний); інформаційний для засобів масової інформації, офіційно-діловий (юридичний і протокольний), науковий, технічний, розмовно-побутовий [210, с. 40].

Так, В.Д. Радчук детально розкриває функції перекладу, передусім, через його «орудні» властивості, усвідомлення яких має велике значення у процесі підготовки перекладачів. Автор наводить понад п'ятдесят функцій виконуваних перекладом, серед яких першою називає комунікативну, а також виокремлює функції пізнання, ознайомчу, евристичну та інші, підкреслює виховне, культурно-політичне, суспільно-історичне значення перекладу тощо. Також автором зазначено, що основну функцію певного виду перекладу чітко визначає специфіка галузі (мовної підсистеми). Наприклад, основною функцією художнього перекладу є естетична [211].

Розглядаючи функції перекладу в сучасному світі О.І. Чередниченко виокремлює: 1) комунікативну – переклад є каналом комунікації, через який відбувається діалог літератур, цивілізацій та обмін їхніми здобутками; 2) когнітивну – інформаційного збагачення, розширення фонових знань одержувача,

зростання обсягу спільних знань, сприяння однаковому структуруванню знань у різних мовах, інтернаціоналізація знань; 3) креативну – стимулює розвиток жанрово-стилістичного розмаїття цільової мови через постійно триваючий процес оновлення вже існуючих жанрів та стилів; 4) охоронну функцію мови або функцію своєрідного фільтра, який пропускає все корисне і затримує те, що руйнує її національний характер. Виходячи з цього, автор робить висновок, що головне завдання перекладача як посередника між мовами і культурами полягає в збагаченні власної мови, тим самим впливаючи на еволюцію літературної норми, але при цьому недопущенні її зникнення у глобальному просторі [262, с. 9-10].

У дослідженні художнього перекладу М.Г. Шемуда серед виконуваних ним функцій називає естетичну (вплив на розум і почуття читача, через відтворення усього ідейно-естетичного багатства оригіналу), інформативну й творчу (збагачення оригіналу) [277, с. 165-166]. Д. Миронова пропонує розподіл функцій художнього перекладу на лінгвістичні (денотативна, експресивна, поетична, металінгвістична, фатична, комунікативна) та літературні (інформативна, естетична, доповнення, впливу, полілітературності, збагачення мови, самотності, культурного обміну, творча функція та функція привертання) [167, с. 258].

Функціями, які виконує науковий переклад, Т.В. Жук вважає мислетворчу, номінативну (присвоєння назви), пізнавально-інформативну та функцію доказовості. Такому перекладу притаманні орієнтація на логічне, послідовне, об'єктивне і доказове викладення змісту повідомлення з використанням термінології [81, с. 59].

На прикладі юридичного перекладу О.А. Шаблій виокремлює функцію трансферу правничих знань, відтворення правової дії тексту перекладу у правовій системі-реципієнті, джерела права або правової підстави (завдяки методам юридичного тлумачення, порівняльного правознавства, відповідним юридичним процедурам); а також вторинні функції: слугує матеріалом для наукових досліджень і джерелом нормативних міжкультурних термінологічних еквівалентів; інформує адресата про юридичну теорію і практику іноземної

правової культури; стає складовою національної правничої думки та міжкультурного правничого дискурсу [265, с. 110-111].

Отже, результатом функціонального аналізу перекладу в розглянутих аспектах є виявлення функцій, притаманних будь-якому різновиду перекладів, серед яких можна назвати комунікаційну, інформативну, пізнавальну (когнітивну), культурного обміну та креативну або збагачення цільової мови (мови перекладу).

Науковці розуміють функцію будь-якого документа як соціальне призначення, роль, мету, завдання, які він виконує у суспільстві [147, с. 38; 274, с. 216], в рамках інформаційно-документаційної системи [189]; як «спрямованість характеристик документа на виконання його цільового призначення» [254, с. 805].

Функціональна сутність документа, за словами Г.М. Швецової-Водки, полягає в тому, «що він є особливою формою каналу передачі інформації в системі соціальних комунікацій: такою формою, у якій передане повідомлення фіксується на (в) матеріальному ... носії, що забезпечує передачу повідомлення в часі й уможливорює передачу повідомлення (разом з документом) у просторі» [274, с. 218].

Документознавці зазначають, що різноманітність функцій документа визначається такими факторами, як мета створення, знакова природа, сфера його застосування, тематика тощо. В «Українській архівній енциклопедії» йдеться про функції таких складових документа, як інформація (документ приймає на себе функції інформації після її фіксації на матеріальному носіїві) та її носій (реалізує функції зберігання інформації в часі та передавання її у просторі) [254, с. 805]. Крім того, певні функції здійснюються документами, що належать до окремих видів, жанрів, які спеціалізуються на забезпеченні певних інформаційних потреб. Є.О. Плешкевич зауважує, що визначення функцій обумовлено розумінням сутності об'єкта та системою відносин, в рамках якої ці функції проявляються, тому зміст функціональності є «величиною змінною».

Отже, зміна розуміння сутності об'єкта веде до зміни змісту та обсягу його функцій, якими він володіє [189].

На сучасному етапі відбувається наукова дискусія щодо виявлення головної функції документа по-різному, називаючи серед нею: «зберігання та передачу інформації в часі та/або просторі» [147, с. 38; 236, с. 4-8], «комунікаційну» [111; 154, с. 13; 189], «соціально-комунікаційно-інформаційну» [274, с. 216], «сповіщення, інформування» [238, с. 2], «інструментальну» (документ є засобом доказу явищ, фактів, інструментом дії) [50, с. 5].

В авторських підходах науковців також спостерігаються і деякі розбіжності щодо виокремлення загальних функцій документа та їх кількості. Г.М. Швецовою-Водкою до таких функцій віднесено: фіксування (закріплення) та збереження інформації, а також пізнавальна, свідчення, меморіальна, культурна, управлінська (або регулятивна) [274, с. 216]. Н.М. Кушнарєнко загальними вважає інформаційну, комунікаційну та кумулятивну (здатність накопичувати, концентрувати, збирати, упорядковувати інформацію з метою її зберігання) [147, с. 38-41]. Г.О. Двоєнєсова серед загальних функцій називає інформаційну (об'єктивації інформації про соціальну реальність у формі документа) та інструментальну (документ є засобом доказу цієї реальності, здійснення цілераціонального) [50, с. 5]. Є.О. Плешкевич – комунікаційну (комунікативну); функцію історичного джерела; культурну (коли «культура» розуміється як «сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених і тих, що створюються людством в процесі суспільно-історичної практики, характеризують історично досягнутий ступінь в розвитку суспільства») [189]. М.С. Ларьков – комунікаційну (як єдність комунікаційно-просторової та комунікаційно-часової, або збереження інформації) та регулятивну (організація, упорядкування, регулювання інформаційних зв'язків між комунікантом і реципієнтом) [154, с. 14]. В.А. Касап – комунікативну, кумулятивну, культурну [111].

Отже, загальними функціями документа найчастіше називають фіксацію і збереження інформації, інформаційну, комунікаційну, історичного джерела, культурну, регулятивну.

Спробуємо проаналізувати *функції перекладу*. Оскільки мета перекладу (документа) полягає в забезпеченні можливості міжмовної комунікації, його головною функцією вважаємо комунікаційну.

На етапі обміну інформацією переклад як соціокультурний феномен, як засіб міжмовної та міжкультурної комунікації призводить до появи нових знань у реципієнта та у світовій системі знань. Переклад стає складовою розвитку людини як особистості, частиною суспільного процесу, тобто частиною комунікації в її суспільній галузі. Через переклад як особливу форму каналу передачі інформації в системі соціальних комунікацій відбувається своєрідний діалог літератур, народів, культур, цивілізацій та обмін їхніми здобутками [262, с. 5].

Аналізуючи вищенаведене, серед загальних для всіх перекладів функцій можна виокремити:

1) пізнавальну (або когнітивну), оскільки переклади є потужним засобом передачі й поширення наукових знань, технологій, художньо-естетичних засобів освоєння дійсності, розширення «скарбниці думки» [82, с. 11]. Вони відіграють важливу роль у процесі усуспільнення знань, зростання обсягу спільних знань та їх рівноцінного структурування в різних мовах. Крім того, переклади є також і джерелом породження нових знань та численної документації, в тому числі й наукової (монографії, статті, рецензії, тези та ін.). Нові знання, ідеї, що містяться у словесних текстах, є «здобутками розумової діяльності – продуктами духовного виробництва – ноосфери». Ноосфера є «сукупністю знань, створених усіма національними культурами». За допомогою перекладу кожна національна культура запозичує з інших національних культур знання й ідеї, які є необхідними для розвитку власного матеріального та духовного виробництва [82, с. 13-14]. Отже, відбувається поширення та доповнення вже відомих теорій, закріплення їх на практиці,

залучення до широкого кола досліджень і досягнень науки, техніки, літературно-художніх цінностей;

2) культурну, яка полягає в здатності перекладу сприяти розвитку культури суспільства. Обмін інформацією відбувається між представниками різних мовних систем і, відповідно, різних культур, оскільки мова в процесі комунікації відображає культуру народу-носія мови, його соціальний устрій, менталітет, світогляд тощо [249, с. 87]. Результатом діяльності перекладача стає свого роду симбіоз культури тексту оригіналу та тексту перекладу, а також істотне збагачення двох мов і, відповідно, культур через взаємне самоусвідомлення та пізнання [39, с. 60]. Отже, переклад виступає засобом закріплення культурних традицій (здобутків) суспільства-комуніканта, що складаються з наукових знань, системи цінностей, естетичних досягнень, етичних норм тощо, їх передачі іншомовному суспільству-реципієнту. Відповідно, через обмін (або запозичення) культурними традиціями, відбувається взаємозбагачення та розвиток культур, формування духовного багатства. Як предмет матеріальної і духовної культури людства, переклад стає надбанням не лише національного, але й загальносвітового рівня;

3) регулятивну, яка безпосередньо впливає на пізнавальну й культурну функції перекладу. Вона полягає в упорядкуванні та регулюванні інформаційних зв'язків між комунікантом і реципієнтом у таких аспектах, як інтеграція знань і надбань матеріальної, наукової, технічної, мовної культури певної нації в загальносвітовий інформаційно-комунікативний простір, формування інтелектуальних ресурсів та культурного потенціалу суспільства. У широкому сенсі – духовна інтеграція і консолідація людства, творення світової спільноти тощо;

4) освітню та 5) виховну функції, оскільки в процесі обміну інформацією переклад стає невід'ємною складовою розвитку людини як особистості та суспільства в цілому. Ці функції тісно пов'язані з пізнавальною та знаходяться під впливом регулятивної функції, але опосередковано, оскільки існує тісний

взаємозв'язок між поширенням знань та рівнем освіти, а також формуванням світогляду й свідомості як зростаючого покоління, так і людства загалом.

Переклади можуть виконувати різні функції, в залежності від того, який вид соціальної інформації за сферою виникнення й об'єктом відображення міститься в перекладі та які функції їй притаманні, а також в залежності від тематики та сфери його застосування. Такі функції документа називають спеціальними, тобто такі, які «притаманні певному виду документа або є головною для того чи іншого виду документа» [274, с. 190]. Якщо це така інформація, що може бути використана для вивчення минулого, переклад може виконувати функцію історичного джерела. Якщо мова йдеться про інформацію, пов'язану з діяльністю органів державної влади, яка стосується внутрішньої та зовнішньої політики держави, переклад може виконувати політичну функцію. Ідеологічну функцію переклад виконуватиме на разі відображення інформації релігійного змісту, філософських ідей, поглядів на оточуючу дійсність та інтереси різних груп населення. Правову функцію (або свідчення) – якщо в ньому міститиметься інформація щодо закріплення правових норм і правовідносин у суспільстві. Освітню (або навчальну) функцію – якщо міститься інформація навчального характеру. Про художньо-естетичну функцію йтиметься, якщо це переклад творів художньої літератури тощо. Всі перелічені функції ми зараховуємо до спеціальних функцій перекладу, які спрямовані на забезпечення інформацією певної сфери діяльності суспільства.

Отже, на основі розглянутих підходів до визначення сутності та змісту поняття «переклад», характеристики його матеріальної, інформаційної та знакової складових, запропоновано таке визначення поняття «переклад» – єдність інформації (повідомлення), попередньо декодованої й переданої з однієї мовної системи знаками іншої, та матеріального носія, що призначені для передачі і поширення у просторі й часі. У разі, якщо розглядається перекладне видання, поняття «переклад» розуміється як текстовий документ, який призначений для поширення вміщеної в ньому інформації, попередньо декодованої й переданої з однієї мовної системи знаками іншої, пройшов

редакційно-видавниче оброблення, самостійно оформлений, має вихідні відомості.

Якість перекладу у процесі обміну інформацією між різними народами визначається його адекватністю, тобто відтворенням функціональної домінанти повідомлення відповідно до комунікативної спрямованості його відправника (незмінний критерій), та еквівалентністю – максимально можливою лінгвістичною близькістю текстів оригіналу та перекладу (ступінь вияву може варіюватись).

Проведений аналіз виявив, що переклад є документом поліфункціональним. Серед його функцій виявлено головну комунікаційну функцію, яка полягає у забезпеченні міжмовної комунікації. До загальних для всіх перекладів функцій віднесено: пізнавальну (є потужним засобом передачі й поширення нових знань, ідей), культурну (сприяє розвитку та взаємозбагаченню культур), регулятивну (упорядковує та регулює інформаційні зв'язки між комунікаторами), освітню та виховну (є невід'ємною складовою розвитку людини як особистості та суспільства в цілому). До спеціальних функцій, які переклад може виконувати в залежності від того, який вид соціальної інформації за сферою виникнення й об'єктом відображення міститься в перекладі та які функції їй притаманні, в залежності від тематики та сфери застосування перекладу, віднесено: політичну, ідеологічну, історичного джерела, правову, освітню (або навчальну), художньо-естетичну функції тощо.

2.2. Документний потік перекладів у системі документної комунікації

У попередньому підрозділі ми визначили, що головною функцією перекладу є комунікаційна. Переклад є засобом поширення різноманітних знань внаслідок передачі інформації, яка міститься у творі мовою оригіналу через її відтворення зрозумілою читачеві цільовою мовою. Як кінцевий результат, вона втілюється в окремий перекладний документ – переклад.

Комунікація, що опосередкована таким документом та побудована на обміні ним між суб'єктами, є документною і, водночас, частиною та однією з

підсистем соціальної комунікації. Рух опублікованих перекладів (перекладних видань) від створювачів та виробників до користувачів по комунікаційним каналам призводить до створення документного потоку перекладів.

У науковому середовищі документний потік визначається як: «множина об'єктів, що змінюється в часі, перебуває у русі, динаміці» (Н.Б. Зинов'єва) [87, с. 199]; «всі документи з моменту їх виникнення в процесі руху у напрямку від документовиробника до документокористувача» (Ю.М. Столяров) [244, с. 53]; «організована множина документів (первинних і/або вторинних), що функціонують (створюються, розповсюджуються і використовуються) у соціальному середовищі», яка змінюється в часі, перебуває у русі, динаміці (Н.М. Кушнарєнко) [147, с. 133]; «множина документів, які виникають і діють у суспільстві у певний короткий проміжок часу, із зафіксованим початковою та кінцевими датами» (Г.М. Швецова-Водка) [274, с. 63]; «сукупність функціонуючих у суспільстві первинних документів» [242, с. 127]; «сукупність документованої інформації, що переміщується у просторі й часі» (М.С. Ларьков) [153, с. 363]; «сукупність розподілених у часі і просторі документів, які рухаються по комунікаційним каналам від створювачів та виробників до користувачів» [239, с. 7-8] або «сукупність документів, що функціонують у процесі створення, розповсюдження та використання у суспільстві документованої інформації» (А.А. Соляник) [239, с. 14].

Найфундаментальнішим вважається визначення документного потоку російської дослідниці Г.Ф. Гордукалової – «вибіркове відображення у формі документів результатів соціальної діяльності членів суспільства» (науково-пізнавальної, управлінської, виробничої, фінансової, літературно-художньої та ін.) [35, с. 7]. Також знаходимо й дещо інше визначення дослідниці – «цілісна множина семантично пов'язаних документів, яка безупинно розвивається є унікальним засобом зберігання, накопичення і передачі знання про зовнішній світ, що є штучно створеною системою, «інтелектуальною пам'яттю цивілізації» [38].

Відомо, що документний потік існує у якості деякої абстракції, а реальним об'єктом (доступним для використання) стає тільки у процесі його виявлення та аналізу [242, с. 127]. Виявлення та аналіз документного потоку перекладів надає можливість визначити динаміку та тенденції видання перекладних творів, а також процесів міжкультурної комунікації, простежити за станом і розвитком перекладацької діяльності, висвітлити ступінь інтеграції, доступності читачам різних категорій наукових досягнень і літературних надбань національної й світової культури, а також представленості певного мовного сегменту у світовій системі перекладів.

На загальнотеоретичному рівні документний потік є складною впорядкованою системою, яка передбачає наявність елементів, тобто документів, зв'язків між ними, що утворюють її структуру, та функцій. Завдяки наявності власних ознак, що відображають зовнішні сторони, властивостей, що відбивають внутрішні особливості і відмінні якості, та функцій, що реалізують властивості, він відокремлюється у самостійне явище [239, с. 16]. Їх знання дозволяє відрізняти документний потік від інших підсистем документної комунікації, зважати на об'єктивні закони їх розвитку та використання, оптимізувати роботу з ними.

Основними параметрами документного потоку, що піддаються вимірюванню, є: зміст – структура, яка має змістовні та формальні ознаки для здійснення класифікації і характеризується ступенем концентрації елементів потоку за ними; обсяг – кількість вміщуваних у потоці документів; темпи зростання тощо. Обсяг, склад і структура мають здатність змінюватись під впливом зовнішнього середовища, до якого відносяться державні органи, виробники, розповсюджувачі та користувачі документів, джерела фінансування процесів їх створення, розповсюдження, кумулювання у суспільстві, а також рівень розвитку технологій, стан економіки, політичні та соціокультурні фактори, чинники міжнародного середовища. Стеження за змінами структури документного потоку надає можливість прогнозувати закономірності розвитку

документних комунікацій суспільства, здійснювати науково обґрунтоване управління документними системами [239, с. 27].

Для розуміння сутності документного потоку перекладів, перш за все, розглянемо особливості процесів його виникнення та функціонування на етапах життєвого циклу перекладів у системі документної комунікації.

З огляду на те, що документні потоки активно функціонують у генезисних і транзитних підсистемах, забезпечуючи при цьому такі етапи життєвого циклу документа як документогенез та документорозповсюдження, вважаємо за потрібне зупинитись на більш детальному висвітленні комунікаційного шляху перекладів, що допоможе сформувати системний погляд на процеси створення, переробки, документування інформації, що міститься у перекладі, канали її розповсюдження, розуміння ролі різних фахівців у створенні і виникненні перекладів, а також різних інституцій у забезпеченні організації та корегуванні їх руху у суспільстві.

Документний потік як основа документної комунікації суспільства виникає на етапі документогенезу, який передбачає послідовну реалізацію наступних процесів:

- 1) виникнення замислу: формування мети, визначення кола питань, які необхідно висвітлити у майбутньому документі;
- 2) створення тексту автором (або колективом авторів): збирання матеріалів, їх осмислення, систематизація, творча обробка;
- 3) найважливіший процес документогенезу – документне втілення накопиченої інформації, тобто надання результату творчої праці знакової та матеріальної форм, що забезпечить можливість його адекватного сприйняття членами суспільства. Даний процес відбувається у таких генезисних документних системах, як видавництва, видавничі організації, редакції засобів масової інформації, фото-, кіно-студії, студії звукозапису тощо, які забезпечують контроль за якістю, вірогідністю та цінністю документованої інформації;

4) виробничо-технологічне виготовлення тиражу – створення видання, що складається з додрукарських (прийом документа (рукопису) видавництвом, його рецензування, редагування (наукове, літературне, стилістичне), макетування, виготовлення друкарської форми, верстання, коректування, виправлення, звірення, зведення), друкарських (друкування тиражу) та післядрукарських процесів (брошуровально-палітурні й оздоблювальні, упакування та здавання друкованої продукції на склади);

5) випуск документа у світ: перевірка готового видання та розсилка обов'язкових примірників видань, присвоєння Міжнародного стандартного книжкового номеру (для книжкових видань) [239, с. 39-45].

З документознавчих позицій шлях перекладу в комунікаційному аспекті аналізувався А.О. Збанацькою, яка виділила в ньому три етапи, а саме:

- Перший: «автор → оригінал в інтерпретації автора» – створюється оригінал мовою, якою володіє автор, виникає первинний документ;
- Другий: «перекладач (посередник) → переклад в інтерпретації перекладача» – оригінал перекладається мовою приймаючої культури, виникає вторинний документ;
- Третій: «переклад в інтерпретації перекладача → споживач» – відбувається передача інформації в приймаючий культурі.

Дослідниця зазначає, що цей шлях є більш складним, адже він передбачає процеси створення, редагування, поширення, збереження та використання документа, доступу до нього споживача, проте детально не зупиняється на даному питанні [83, с. 85].

Технологія перекладу, тобто процеси його створення та редагування, є предметом вивчення перекладознавства. Необхідність виявлення тонкощів зумовлює звернення до вже існуючого професійного досвіду цієї сфери. Узагальнюючи найважливіші теоретичні положення українського перекладознавства та редакторського опрацювання перекладу, М.С. Зарицький у процесі створення перекладу виокремлює 11 послідовних етапів:

1. Існування об'єкта відображення – реальної дійсності.

2. Сприймання автором цієї дійсності.
3. Втілення задуму, ідеї твору за допомогою певної мови (вихідної, оригіналу).
4. Створення автором першотвору (оригінального твору – T1), його саморедагування.
5. Потрапляння першотвору до видавництва, а саме до редактора, та здійснення другого редагування першотвору.
6. Опублікований першотвір надходить до Читача 1.
7. Першотвір стає об'єктом опрацювання перекладача.
8. Відтворення перекладачем змісту першотвору цільовою мовою.
9. Виникнення друготвору (перекладу – T2), його саморедагування перекладачем.
10. Опрацювання видавничим редактором.
11. Надрукований твір потрапляє до Читача 2 [82, с. 14-15].

При цьому зауважується, що автор першотвору орієнтується на запити і потреби Читача 1, а перекладач і редактор перекладу у видавництві – Читача 2. У обох випадках реципієнт отримує текст за допомогою мови, якою він володіє (оригіналу або перекладу), декодує його зміст, поповнюючи свій інтелектуальний чи художньо-естетичний тезаурус, свою сукупність знань та ідей [82, с. 14-16].

Аналізуючи вищенаведене, між виникненням замислу і створенням перекладу на етапі *документогенезу* існує ціла низка процесів, пов'язаних зі створенням та виданням первинного документа оригінальною мовою (першотвору) та його споживанням реципієнтом носієм цієї ж мови (Читачем 1) і використанням у суспільстві.

Наступним до зазначеного переліку доцільно додати появу замовника, який керується певною метою появи перекладу у суспільстві. Замовником будь-якої видавничої продукції, може бути фізична чи юридична особа, яка бере на себе фінансові зобов'язання щодо її видання [201]. Замовником у сфері перекладацької діяльності може бути підприємство, організація, установа,

приватна особа, які використовують, купують, замовляють переклад або мають намір скористатися послугами з перекладу. Відповідно, виконавцем є підприємство, організація, установа, приватний підприємець, що надають такі послуги [247]. Наприклад, видавництво може бути замовником відносно виготовлювача перекладу – певного перекладача, агенції, бюро, центру перекладів тощо, і його виконавцем відносно іншої установи або приватної особи. Всі умови виконання замовлення, права та обов'язки обох сторін визначаються відповідними угодами, договорами на надання послуг, укладеними згідно із законодавством.

На відміну від інших секторів книговидавництва, перекладна галузь потребує значних інвестицій. Окрім оплати роботи викладача, собівартість одиниці перекладу збільшується оплатою копірайту та виплатою роялті власнику авторського права [186, с. 38]. Фінансування перекладів може здійснюватись як за рахунок державних, власних коштів видавництва, так і коштів меценатів, спонсорів, благодійних та інших фондів.

У загальносвітовій практиці активно використовується форма грантової підтримки. Так в Україні практично всі переклади світової гуманітаристики до кінця 2000-х рр. з'явилися саме завдяки іноземним грантам (зокрема, Міжнародного фонду «Відродження» Дж. Сороса). Їх негрантована частка на сьогодні становить близько 3% [186, с. 7]. Але діяльність іноземних грантових інституцій, серед яких у нашій країні можна виділити Британську раду, Гете-Інститут, Інститут Сервантеса тощо, у більшості випадків спрямовується в основному на підтримку в іншомовних перекладах літератури своєї країни [186, с. 38].

На сьогодні Фонд А. Яценюка «Open Ukraine» («Відкрий Україну»), заснований у 2007 р., є єдиним в Україні, хто надає гранти на переклад сучасної української літератури іноземними мовами з метою її промоції за кордоном, налагодження міжкультурного порозуміння та обміну культурними цінностями. У межах благодійної програми «Книжковий фонд» підтримуються переклади української художньої літератури, яка виходила протягом останніх 50-ти років,

таких жанрів як есеїстка, документальна проза, публіцистика з подальшим сприянням щодо їх видання закордоном. Не фінансуються переклади поезії. Іншим прикладом слугує фінансова підтримка з боку Д. Фірташа, що надана для відкриття у Кембриджському університеті українознавчих студій 2008 р. з метою поширення знання про Україну у Великобританії та світі, зокрема, популяризації української літератури і культури [185, с. 23-24].

Наступним процесом документогенезу є безпосереднє створення перекладу, точніше відтворення першотвору у друготвір, який відбувається у три етапи [82, с. 23-31].

Етап 1, коли першотвір стає об'єктом опрацювання перекладача є рецептивно-аналітичним. Перекладач виступає як критик, сприймаючи дійсність створену автором і осмислюючи текст першотвору у формі чужомовних засобів. Для текстів наукового та офіційно-ділового стилів здійснюється науково-когнітивна рецепція (сприйняття), для текстів художнього та публіцистичного – художньо-естетична рецепція.

Етап 2, коли перекладач відтворює зміст першотвору цільовою мовою, є продуктивно-синтетичним. Перекладач як вчений-філолог у поєднанні зі здатностями фахівця галузі знань або мистецтва, до якої належить першотвір, засобами цільової мови відтворює його зміст.

Відтворення значення першотвору здійснюється за трьома методами перекладацької діяльності:

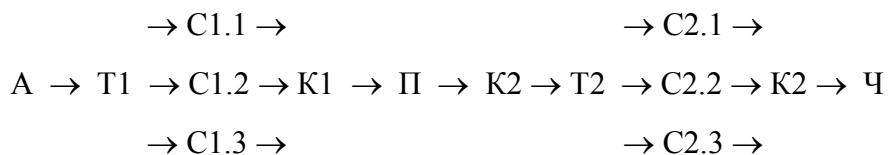
- 1) реалістичний метод, який прагне якомога точніше відтворити зміст першотвору, не зважаючи на його форму (художні, публіцистичні тексти);
- 2) об'єктивно-науковий метод, за якого зміст і форма першотвору і друготвору дорівнюють один одному (термінологічні тексти наукового, офіційно-ділового стилю). Його застосування до творів художнього, публіцистичного стилів називається «буквалізмом» (або дослівним перекладом), який передає логіко-фактуальну інформацію і не відтворює зображувально-стилістичні значення;

3) суб'єктивно-інтуїтивний метод (антиномія буквализму), коли за будь-якої форми зміст друготвору є тільки приблизним до змісту першотвору, внаслідок чого виникає «вільний» переклад (поетичні тексти) [82, с. 18-21].

Етап 3 – виникнення рукопису перекладу, коли перекладач як саморедактор перевіряє та здійснює редагувальне шліфування тексту друготвору, в результаті чого створюється чистовий варіант рукопису перекладу.

Розглядаючи міжкультурну комунікативну сутність перекладу, Т.В. Горощенко зазначає, що перекладання, зумовлює значне зростання ступеня багатозначності одного і того самого повідомлення [39, с. 58]. Враховуючи цей факт, процес сприйняття перекладачем першотвору та продукування ним друготвору, так само як і процес сприйняття друготвору читачем, характеризується наявністю різних смислів, що зумовлені варіативністю та багатозначністю мови.

На рівні перекладу художнього тексту, в якому міжкультурна комунікація відбувається найбільшою мірою, додаються ще й численні національно-культурні та соціально-історичні особливості конкретної нації, що закріплені у лінгвістичних формах (реаліях), усталених системах асоціацій, образному відображенні дійсності тощо. Вони діють як свого роду фільтри, що наочно проілюстровано у схемі нижче (Мал. 2.1), становлять найбільш вразливі місця для перекладача в усьому ланцюгу, але водночас несуть насичене та винятково важливе значення і є яскравим втіленням національного колориту в літературі [39, с.59].

Мал 2.1. Схема перекладу художнього тексту як міжкультурного комунікативного акту (за Т.В. Горощенко [39, с. 59])

Позначення: А – автор, П – перекладач, Т – текст, Ч – читач (отримувач) повідомлення, С з відповідними цифровими індексами – різні смисли, К – культура, колорит.

Відображення позамовної дійсності реаліями, які відбивають соціокультурний фактор, або іншими засобами, потребує особливого підходу з урахуванням таких елементів, як перекладацький аспект країнознавства, культура перекладача, урахування фонових знань реципієнта перекладу (тобто ознайомлення та сприйняття відповідного середовища, культури, епохи) [39, с. 60].

Таким чином, завдання перекладача як посередника полягає не тільки у зміні мовного коду, відтворенні задуму і способу його втілення засобами цільової мови. Найскладнішим процесом є перенесення інформації, що міститься в оригіналі, з однієї культури в іншу, долаючи мовні бар'єри з метою збереження комунікативного ефекту, закладеного автором першотвору.

Професійний рівень перекладача зумовлюється вимогами: наявності відповідної освіти (базової або повної вищої); компетентності у мовах, які використовуються під час перекладу (професійне володіння мовою оригінального тексту та мовою перекладу); володіння методикою перекладу, спеціалізацією перекладу, термінологією відповідними мовами, граматиною і стилістикою мови; використання відповідних словників, термінологічних стандартів, довідкових матеріалів [188; 248]; поєднання якостей та вмінь дослідника, критика, мовознавця і письменника; володіння знанням широкого культурного спектру та міжкультурна компетентність [82, с. 17].

Наступним на етапі документогенезу перекладу, як складова додрукарських процесів створення видання, є потрапляння рукопису перекладу до видавництва та його опрацювання видавничим редактором. Початку роботи редактора передують рецензування рукопису перекладу іншим перекладачем-фахівцем. Здійснюючи редагування перекладу редактор має пройти весь той шлях, який пройшов перекладач, у якості порадника та кваліфікованого критика.

Ю.В. Косинська визначає редагування перекладу як «етап редакційно-видавничого процесу, протягом якого відбувається аналіз тексту перекладу з метою його якнайбільшого наближення до оригіналу за змістом, стилем,

формою та комунікативним ефектом, а також удосконалення мовного втілення перекладу, що забезпечує адекватне функціонування оригіналу в іншомовному середовищі» [125, с. 143]

Ідеальна модель удосконалення перекладних текстів осмислюється дослідницею крізь призму колективної діяльності автора оригіналу, перекладача й редактора, а процес його опрацювання розглядається як різні етапи забезпечення високої якості перекладного видання, а саме: редагування автором першотвору; редагування перекладачем; професійне редагування видавничим працівником (редактором) [126, с. 86].

Авторка стверджує, що саме етап редагування, точніше вдосконалення перекладу автором першотвору, є запорукою його якості перекладу. Доцільність цього твердження дослідниця пояснює тим, що, по-перше, перекладач, не може повною мірою оцінити результат своєї діяльності з позиції читачького сприйняття створеного ним тексту; по-друге, саме автору першотвору належить задум, шлях реалізації та первісне мовне оформлення твору, він уболіває за якість його перевтілення засобами іншої мови в умовах перекодування і тим самим приділяє більшу увагу адекватності ідейно-естетичного навантаження обох варіантів [126, с. 84].

Редагування перекладного тексту автором оригіналу фактично вважається завершальним у процесі аналізу друготвору перекладачем. Але цей процес може відбуватися як до, так і після редакторського аналізу. Ю.В. Косинська наголошує на необхідності заохочення й поширення такої практики, і надає вагому роль у цьому редакторові (видавничому працівникові), покладаючи на нього завдання організації та супроводу співпраці автора й перекладача на всіх етапах. Окрім того, за умови володіння мовою оригіналу редактор, на думку дослідниці, стає рівноцінним учасником міжмовної комунікації [126, с. 85-86].

Таким чином, завдання редактора полягає у сприйнятті друготвору винятково з позиції читача, об'єктивному оцінюванні ступеня розкриття задуму

й визначенні недоліків, які збіднюють твір заради забезпечення адекватного функціонування оригіналу в іншомовному середовищі.

Рівень професійності редактора перекладу визначається: володінням високою загальноосвітньою підготовкою; обізнаністю із основами перекладознавства, практикологією і критикою перекладу; знаннями мови оригіналу, що є суттєвою допомогою перекладачеві у розв'язанні складних лінгвістичних питань; компетентністю у галузі матеріального чи духовного виробництва, в залежності від характеру та стильової приналежності оригіналу; знанням і вмінням всього, що знає і вміє перекладач; здатністю зробити текст перекладу більш досконалим, ніж створений перекладачем [82, с. 31].

Згідно зі стандартами, що стосуються перекладацької діяльності [247; 188] на перекладача покладається відповідальність за підготовку якісного перекладу, на редактора – контроль якості перекладу.

Отже, процес створення перекладу, як і процес його редагування, в яких задіяні не тільки перекладач і редактор видавництва, а й автор оригіналу, є доволі складним і трудомістким.

Решта до друкарських процесів, серед яких найважливішими є макетування і верстання, безпосереднє друкування тиражу та післядрукарські процеси, що складаються з брошуровально-палітурних, оздоблювальних, упакування та здавання перекладів як готової друкованої продукції на склади, є усталеними у виготовленні видань. Внаслідок процесів створення видання документний потік перекладів осідає у документному масиві як товар, призначений для реалізації.

Завдяки процесу оформлення перекладних видань на випуск у світ, який завершує етап документогенезу, забезпечується функціонування документних потоків обов'язкового примірника, що зумовлює їх збереження у провідних бібліотеках як частини вичерпного національного фонду, а також частини світового культурного надбання, їх державну бібліографічну та статистичну реєстрацію, оперативне інформування про них. Для ідентифікації перекладного видання на міжнародному рівні велике значення має присвоєння Міжнародного

стандартного номеру (ISBN), який за допомогою системи штрихового кодування дозволяє автоматизувати процес руху документів від моменту їх видання до продажу [239, с. 45]. Питання щодо оформлення перекладів вже детально розглянуто у попередньому підрозділі (2.1).

На території України на основі обов'язкового примірника державну бібліографічну реєстрацію та централізовану каталогізацію всіх без винятку видів видань, державну статистику друку, яка характеризує динаміку та тенденції розвитку видавничих документних потоків, зокрема потоків перекладів, комплектування та зберігання повного і недоторканого фонду Державного архіву друку здійснює Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Оперативне інформування щодо облікованої установою друкованої продукції відбувається за допомогою таких видань як «Літописи...», «Нові видання України», «Друк України», на сторінках журналу «Вісник Книжкової палати» тощо. Присвоєння міжнародного стандартного книжкового номеру здійснюється Національним агентством ISBN, що є структурною частиною Книжкової палати України.

Теоретично законодавство України (Закон «Про обов'язковий примірник документів») передбачає своєчасне і в повному обсязі надсилання видавцями обов'язкових примірників, а також в установленому порядку звітність про випуск видавничої продукції [206]. Але практично – ця вимога виконується не всіма і не завжди, що впливає на якість обліку. Більше того, ця проблема є актуальною не тільки для України, а і для багатьох країн Європи.

Другий етап життєдіяльності перекладу, *документорозповсюдження*, забезпечує можливість руху документів в інформаційному середовищі з метою їх доведення до споживачів завдяки функціонуванню систем транспортування і постачання: експедиційних підприємств, оптових та роздрібних торговельних установ, пошти, центрів електронної доставки документів, електронної пошти, глобальних комп'ютерних мереж тощо. Способами розповсюдження може бути безоплатне розповсюдження та торгівельна мережа (оптова, роздрібна) [239 с. 49-50].

Прикладом безоплатного розповсюдження перекладів є постачання обов'язкового примірника, на якому ми вже зупинялись, з науковою та культурно-просвітницькою метою до Книжкової палати, національних бібліотек України, а також, в залежності від видів документів, до державних центрів науково-технічної інформації тощо. Саме цей спосіб, теоретично, є основою подальшого формування та постачання бібліографічної інформації для бази даних «Index Translationum». Іншими способами можуть бути обмін між різними бібліотеками та діаспорними організаціями, або дарунки з культурно-просвітницькою і благодійною метою.

Проте основним способом поширення перекладів є реалізація у торгівлі. Він зумовлює утворення документного потоку перекладів між видавництвом, що їх випускає, та низкою таких установ як оптові бази, рекламні агентства, книжкові магазини, що об'єднуються з метою допомогти читачам у придбанні необхідних перекладних видань, і одночасно забезпечити собі максимум прибутку.

Рух перекладів як готової книжкової продукції до споживача розпочинається з оптової книжкової торгівлі. До основних її форм відносяться торгово-експедиційні фірми, що обслуговують кілька профільних видавництв; оптові книготорговельні фірми, розташовані в центрах книгодрукування, мережа дилерів (фізичних осіб) і дистриб'юторів (фірм) оптових підприємств, які є посередниками між видавництвами, роздрібними та оптовими фірмами. Важливою формою оптової торгівлі, а також рекламування перекладів вважається виставково-ярмаркова діяльність: від дрібнооптових книжкових ярмарок до міжрегіонального, національного та міжнародного рівнів [239, с. 52]. В Україні щорічно проходять міжнародний книжковий ярмарок «Медвін; Книжковий світ», міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал», «міжнародна книжкова виставка «Книжкові контракти» тощо. Найбільшим авторитетом користуються європейські «Франкфуртський книжковий ярмарок» та «Лейпцизький книжковий ярмарок» (Німеччина). Головним організатором колективних експозицій на них від України є громадська організація «Форум

видавців». З метою промоції українських авторів і видавців щорічно проходить міжнародний книжковий «Форум видавців у Львові», в рамках якого проводиться Міжнародний фестиваль перекладів «Translit», що був започаткований у 2011 р. за підтримки програми «іЗ – ідея, імпульс, інновація» Фонду Р. Ахметова «Розвиток України».

Завершує рух перекладів як товару роздрібна торгівля, завдяки якій він потрапляє безпосередньо до користувача. Завданням роздрібних книготоргових організацій, до яких належать стаціонарні книжкові магазини, кіоски, поштово-посилочні бази («Книга поштою»), пересувна мережа торгівлі тощо, є задоволення попиту покупців і зворотний зв'язок з видавцями з метою корегування асортименту їх продукції [239, с. 53].

Особливої уваги на даному етапі потребує ефективна система захисту документа та його складових (матеріальної, інформаційної), зокрема, правові заходи, які передбачають прийняття законів, що захищають права власника на документовану інформацію та документ як товар (авторське право) [239, с. 48]. Питання щодо здійснення відповідними суб'єктами належного їм авторського права, пов'язаного з перекладами, регулюються Цивільним Кодексом України [261] та Законом України «Про авторське право і суміжні права» [199].

Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення [199, с. 16; 261, с. 147] і розуміється як майнові і немайнові права авторів та їх правонаступників, пов'язані із створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва; суміжні права – права виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення.

Як вже зазначалося у попередньому підрозділі, переклади включені до переліку об'єктів авторського права як такі, що є літературними творами [261, с. 146], а також як твори, що належать до встановленої категорії «похідні твори», які є творчою переробкою іншого існуючого твору без завдання шкоди його охороні або його творчим перекладом на іншу мову [199, с. 7].

Суб'єктами авторського права, пов'язаного з перекладами, є автори творів (та їх спадкоємці), перекладачі (та їх спадкоємці), а також особи, яким передано авторські майнові права на переклад (агенти, видавництва тощо) [199, с. 15].

Фахівці видавничої справи у сфері врегулювання авторського права підкреслюють необхідність розрізнення між: 1) «правом на переклад» – майнове право автора (у разі передачі прав – видавництва, агента тощо) авторизувати (дозволяти) акт перекладу, як використання твору; 2) «правом на переклад» – майнові і немайнові права перекладача на об'єктивований результат акту перекладу, який є текстом перекладу, тобто окремим («похідним») твором. Розрізнення цих прав і чітке формулювання домовленостей є важливим у питаннях точного усвідомлення всіма сторонами ступеня відповідальності, а також отримання авторських винагород [10, с. 17].

Майнові права автора (чи іншої особи, яка має авторське право) передбачають: виключне право на використання твору (дозволяє використовувати твір у будь-якій формі і будь-яким способом); виключне право дозволяє використання твору іншими особами (зокрема здійснення перекладу, переробки, адаптації та ін.); виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта авторського права, в тому числі забороняти таке використання [261, с. 143; 199, с. 19-20]. Майнові права на твір належать його авторіві, якщо інше не встановлено договором або законом [261, с. 147].

До немайнових прав автора належать: право на визнання свого авторства (творцем) твору; право на зазначення або заборону зазначення свого імені у зв'язку з використанням твору; право на вибір псевдоніму і його зазначення у зв'язку з використанням твору; право на недоторканність твору, тобто збереження цілісності твору і протидія будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору; право перешкоджати будь-якому посяганню на твір, здатному завдати шкоди честі чи репутації автора [261, с. 146-147; 199, с. 19].

Перекладачу належить авторське право на здійснений ним переклад. Користування цим правом зумовлюється дотриманням перекладачем прав автора оригіналу. Воно існує протягом усього терміну чинності авторського

права і не перешкоджає іншим особам здійснювати свої переклади тих самих оригінальних творів [199, с. 24]. Якщо існує переклад, який було зроблено самим автором (авторський переклад), ніхто інший не може перекладати цей самий твір тією ж мовою. Переклад може стати проміжним – набути статусу оригінального твору, який перекладатимуть іншою мовою, в такому разі від його автора потрібен дозвіл на здійснення наступного перекладу [178, с. 135].

Для уникнення конфліктів та непорозумінь здійснення перекладу будь-якого опублікованого твору передбачає укладення договору між автором і перекладачем (або організацією, яка має намір використати його твір) про видачу дозволу на переклад і його використання [178, с. 133; 10, с. 40-41].

Переклади, які мають офіційний характер (тобто законів, указів, судових рішень тощо), не охороняються авторським правом. До них відносяться такі, що є опублікованими в офіційних виданнях: «Офіційний вісник України», «Урядовий кур'єр», «Голос України», «Вісник Верховної Ради України», «Офіційний вісник Президента України» [178, с. 134].

Сенс та результат життєвого циклу будь-якого документа полягає у його використанні користувачем, що відповідає етапу *документовикористання*. Даний етап забезпечує кумуляцію, тривале або постійне зберігання документів з метою їх надання у користування споживачам за допомогою таких термінальних систем як бібліотеки, органи науково-технічної інформації, архіви, музеї [239, с. 57]. Використовуючи переклад реципієнт крізь культурні фільтри сприймає інформацію, що міститься в ньому, за допомогою мови, якою володіє, та декодує його зміст. При цьому належність інформації до певного історичного періоду вимагає від читача певних знань та вмінь її декодування. Подальше розуміння та засвоєння цієї інформації призводить до поповнення інтелектуального чи художньо-естетичного тезаурусу, сукупності знань та ідей, що безпосередньо впливає на практику взаємодії реципієнта з оточуючим середовищем – емпіричною реальністю.

Узагальнюючи вищенаведене, документна комунікація, опосередкована опублікованим перекладом, є частиною та однією з підсистем соціальної

комунікації, і до того ж відбувається у міжкультурному контексті. Рух перекладів від створювачів (авторів, перекладачів) та виробників (видавництв) до користувачів по комунікаційним каналам призводить до створення документного потоку перекладів.

Документний потік перекладів виникає на етапі документогенезу внаслідок процесів створення видання та осідає у документному масиві видавництва як товар, призначений для реалізації. Завдяки процесу оформлення перекладних видань на випуск у світ, який завершує даний етап, забезпечується функціонування документних потоків перекладів обов'язкового примірника, що зумовлює їх збереження у провідних бібліотеках як частини вичерпного національного фонду та культурного надбання, державну бібліографічну та статистичну реєстрацію, оперативне інформування про них. Документний потік перекладів функціонує на етапі документорозповсюдження, який забезпечує можливість їх руху в інформаційному середовищі з метою доведення до споживача (реципієнта) завдяки системам транспортування і постачання, зокрема між видавництвом, що їх випускає та низкою установ сфери промоції та торгівлі.

Комунікаційний шлях перекладів, що призводить до створення документного потоку перекладів, візуально зображено у схемі (Додаток А). В її основу покладено концепцію документно-комунікаційної системи А.В. Соколова [237, с. 168-173]; бачення поетапного процесу створення та редакторського опрацювання перекладу М.С. Зарицького [82, с. 14-16]; погляд на міжкультурну комунікативну сутність перекладу Т.В. Горощенко, який базується на тезі про зростання ступеня багатозначності одного і того ж повідомлення у процесі перекладання, тобто наявністю різних смислів, що зумовлені варіативністю та багатозначністю мов [39, с. 29]. З цієї схеми можна зробити висновок, що документна комунікація, опосередкована перекладом, відбувається у міжкультурному контексті.

Отже, родоутворюючим елементом документного потоку перекладів як системного об'єкта є опублікований переклад (видання). Основними ознаками

документного потоку перекладів, що відображають його зовнішні сторони, є: множинність перекладів, що складають потік; спрямованість його формування з метою забезпечення руху перекладів та здійснення на їх основі міжмовної та міжкультурної комунікації у суспільстві; постійне відтворення потоку у процесі соціально-комунікативної діяльності.

Зв'язки, що виникають між перекладами утворюють структуру потоку та забезпечують його цілісність. До них відносяться внутрішні зв'язки між перекладними документами та їх групами за формальними і змістовними ознаками та зв'язки між документним потоком перекладів та зовнішнім середовищем (від створювачів до користувачів перекладів). Якщо ми розглядаємо документний потік перекладів на загальному рівні, його головною системоутворюючою ознакою можна вважати зв'язок документів за змістом. У разі вивчення потоку перекладів з або певною мовою, головною системоутворюючою ознакою виступатиме зв'язок документів за мовою, відповідно оригінальною або цільовою.

Функціонування документного потоку перекладів здійснюється з метою забезпечення їх руху та здійсненні на їх основі міжмовної та міжкультурної комунікації у суспільстві, що забезпечує його цілеспрямованість.

Документному потоку перекладів притаманна дискретність, оскільки він складається з окремих самостійних документів – перекладних видань, які можуть бути відмежовані один від одного у часі і просторі. Постійне виникнення нових перекладів, їх рух у часі й просторі, і, як наслідок, обмін та накопичування відомостей про досягнення суспільства документованою пам'яттю людства свідчить про нескінченність та континуальність потоку.

Проходження через проміжні документні системи, що забезпечують цикл життєдіяльності перекладних документів, тобто їх створення, транспортування, збирання, використання, зберігання вказує на транзитивність потоку перекладів.

Особливістю документного потоку перекладів є його інформативність, адже він містить відомості, що стосуються усіх сфер людської діяльності

незалежно від охоплюваних періоду, території та мов. У нашому дослідженні потік перекладів розглядається протягом певного періоду, в межах української мови (в якості оригінальної та цільової), на території всієї України.

Основними параметрами документного потоку перекладів, що піддаються вимірюванню, є: зміст – структура, яка має ознаки для здійснення класифікації і характеризується ступенем концентрації елементів потоку за ними; обсяг – кількість вміщуваних у потоці документів; темпи зростання. Потік перекладів постійно змінює свій кількісний обсяг, темпи зростання, структуру та інші характеристики, що входять до його складу. Окрім того змінюється ступінь концентрації елементів потоку за формальними ознаками, що свідчить про його нестабільність.

Функції документного потоку – це реалізація його властивостей у процесі функціонування документної комунікації суспільства [239, с. 21]. Зовнішніми функціями документного потоку перекладів, які зумовлюють суспільну необхідність його існування, безперечно є інформативна, тобто розповсюдження соціальної інформації у суспільстві між різномовними націями, а також комунікативна, яка полягає у забезпеченні руху й обміну цією інформацією в соціальному середовищі та налагодженні міжсуб'єктного зв'язку між створювачами та користувачами перекладів.

Внутрішні функції відображають завдання документного потоку відносно тих підсистем документної комунікації, з якими безпосередньо пов'язані, тобто виробників, розповсюджувачів та користувачів документів [239, с. 22]. До таких функцій потоку перекладів відноситься соціально-орієнтувальна (або соціалізуюча), адже завдяки його функціонуванню відбувається своєрідний трансфер відомостей про історію, культуру, надбання, особливості певної нації або суспільства, які фіксуються через перекладання з або на її рідну мову, що уможливорює їх спадкоємність в майбутньому. Управлінська функція полягає у здатності здійснювати вплив на соціальні процеси, що відбуваються в суспільстві, його інтелектуальний розвиток та громадські інститути через розповсюдження серед членів суспільства інформації, яка міститься в

перекладах. У межах утилітарної, тобто використання потоку у процесі соціально-комунікативної діяльності, можна виокремити ряд конкретних функцій. Наприклад, статистична функція, яка полягає у вивченні кількісних показників та специфіки видання в галузі перекладної літератури у різних царинах знання; прагматична – у визначенні подальших перспектив у роботі видавців; культурно-освітня – у запозиченні певною національною культурою необхідних для розвитку її власного духовного і матеріального виробництва ідей з ноосфери, здійсненні мужкультурної комунікації та долученні до світової культури; історичного джерела – у висвітленні історичних періодів певної національної культури з урахуванням історичного значення перекладів.

Структура документного потоку перекладів є сукупністю стійких зв'язків, що забезпечують його цілісність, збереження основних властивостей. Документний потік можна структурувати за змістовними, що відбивають його семантичні та тематико-типологічні особливості, та формальними ознаками, що відбивають видові, мовні, географічні, видавничі характеристики документів, технологічні особливості носіїв інформації тощо [239, с. 23-24].

До змістовних ознак документного потоку перекладів відносяться:

- тематична структура, яка характеризує відносну поширеність у потоці документів певної тематики. Моделлю тематичної структури в нашому дослідженні обрано схему УДК;
- типологічна структура, яка характеризує розповсюдженість та кількісне співвідношення документів певних типів і жанрів. Як стверджують фахівці, вивчення розвитку цієї структури документного потоку надає підстави для визначення актуальних проблем або тенденцій функціонування конкретних сфер та галузей [239, с. 24]. Оскільки на сучасному етапі типологічну структуру видавничого документного потоку відображають показники державної статистики друку, у подальшому дослідженні за основу взято класифікацію Книжкової палати України за цільовим призначенням, яка спирається на ДСТУ 3017-95 «Видання. Основні види. Терміни та визначення», що в подальшому надасть змогу порівняння даних бази «Index Translationum» та офіційної

української статистики. Для характеристики типологічної структури документного потоку перекладів за жанрами до уваги взято класифікацію Г.М. Швецової-Водки [273, с. 339-344]

Серед формальних ознак структурування документного потоку перекладів можна виділити:

- хронологічну структуру – співвідношення перекладів за роком видання, вивчення якої надасть можливість встановити рівень та швидкість змін у обсязі виданих перекладів;
- мовну структуру – співвідношення кількості перекладів, опублікованих певними мовами, або перекладів, перекладених з певних мов. Якщо вивчається потік перекладів, що охоплює певну територію за певний період часу (наприклад, потік перекладів України за період її незалежності) для аналізу відокремлюється дві мовні структури: за мовою оригіналу та цільовою мовою. Вивчення потоку перекладів, в якому задано цільову і/або оригінальну мову (наприклад потік перекладів українською і/або з української мови за певний період), передбачає аналіз однієї з мовних структур – відповідно: за мовою оригіналу і/або цільовою мовою.
- видову структуру – співвідношення перекладів різних видів;
- видавничу структуру – кількісне співвідношення перекладів за ознакою належності до видавничих установ;
- географічну структуру – розподіл документів за містом видання;
- авторську структуру – співвідношення перекладів за ознакою індивідуальних авторів або їх колективів.

Якщо у бібліографічних записах перекладів ідентифікуються прізвище та ініціали перекладача, це надає можливість проаналізувати структуру, що характеризує співвідношення документів за ознакою перекладачів, які його здійснювали.

Таким чином, аналіз структури документного потоку перекладів надасть можливість вивчити динаміку та основні тенденції його розвитку, темпи росту,

кількісний обсяг, концентрацію елементів у потоці, виявити закономірності розвитку як документної, так і міжкультурної комунікації у суспільстві.

На обсяг, склад і структуру потоку перекладів, що здатні змінюватись, значною мірою впливає зовнішнє середовище, яке виявляє себе через наступні чинники:

- існування політичного режиму та цензури, як у випадку з країнами колишнього СРСР, що впливає на належність перекладів до певної тематики і залишає народи ізольованими від суспільно-значущих світових літературних і наукових надбань;

- державна політика у видавничій сфері. Національне книговидання України протягом останнього десятиріччя XX – початку XXI ст. перебувало у кризовому стані, що було пов'язано з відсутністю державної політики у видавничій справі, належних економічних умов для розвитку книговидання та реалізації книжкової продукції, найвищі в Європі непомірні податки (ситуація з якими змінилась лише у 2004 р. запровадженням пільгового оподаткування), недостатнє й суперечливе правове забезпечення тощо [170, с. 2]. Державні заходи починаючи з 2006 р., а саме прийняття низки нормативно-правових актів, затвердження різних державних програм, які були спрямовані на створення умов для розвитку книговидавничої галузі та популяризацію вітчизняної книжкової продукції, мали незначні успіхи. Але в цілому вони теж не принесли бажаного результату, оскільки через економічну кризу в країні, відсутність неналежного фінансового забезпечення, не спрацьовували законодавчі акти, прийняті на найвищому рівні [171, с. 4];

- ступінь виконання видавництвами вимог законодавства щодо надсилання обов'язкового примірника видань, який зумовлює повноту відображення відомостей про обсяг документного потоку перекладів, виданих в Україні. За оцінкою Української асоціації видавців та розповсюджувачів до Книжкової палати України не доходить від 10 до 15% контрольних примірників, що унеможливорює бачення цілісної, об'єктивної картини функціонування ринку перекладів, починаючи з 1991 р. [186, с. 36];

- джерела фінансування перекладів та їх популяризації. Фінансування перекладів може здійснюватись за рахунок державних коштів, власних коштів видавництва, а також коштів меценатів, спонсорів, благодійних і інших фондів у формі грантової підтримки. Як зазначалося вище, перекладацька галузь потребує значних інвестицій, оскільки собівартість одиниці перекладу становлять оплата роботи перекладача, копірайту та виплата роялті власнику авторського права. В Україні майже всі переклади українською з'явилися саме завдяки грантам іноземних інституцій, але їх діяльність у більшості випадків спрямовується в основному на підтримку та промоцію літератури своєї країни в іншомовних перекладах. На сьогодні в Україні не існує державної підтримки перекладів українських творів на інші мови та їх всебічної популяризації за кордоном з боку державних установ. Будь-які форми заохочення перекладів (гранти, програми, стипендії) переважно залишаються ініціативою громадських, приватних організацій, або навіть окремих осіб [185, с. 22] (Фонд А. Яценюка «Відкрий Україну» (грантова програма «Книжковий фонд»), фінансова підтримка Д. Фірташа; «Форум видавців у Львові», в рамках якого проводяться Міжнародний літературний фестиваль, а також Міжнародний фестиваль перекладів «Translit», що запроваджений за підтримки Фонду Р. Ахметова «Розвиток України» (програма «іЗ – ідея, імпульс, інновація»);

- оплата, умови праці, соціальні гарантії перекладачів. На сьогодні більшість перекладачів України не влаштовує розмір оплати праці (84%), яка доволі часто є нижчою, ніж передбачено домовленістю із замовником, та відсутність соціальних гарантій (60%), але при цьому їх приваблює можливість роботи з цікавими текстами (92%), можливість творчої реалізації (82,5%), вільний графік роботи (73%) [197, с. 50-52]. Недостатній рівень оплати роботи перекладачів призводить до прагнення випускників-перекладознавців реалізації себе в бізнес-компаніях, перекладають не найкращі з них, що впливає на якість перекладів, зокрема допущення огріх у стилістичному аспекті [186, с. 41];

- рівень розвитку та використання технологій виробництва перекладів, а саме модернізація поліграфічного обладнання, що впливає

конкурентоспроможність за вартісними та якісними показниками виготовленої продукції. За роки незалежності України державою не виділялися централізовані капіталовкладення на технічне переоснащення галузі книговидавництва, що призвело до значного скорочення обсягів виробництва [170, с. 3];

- готовність нації, якій властиві певні традиції та менталітет, до прийняття перекладеного іноземного твору.

Підсумовуючи вищевикладене, документний потік перекладів виникає на етапі документогенезу внаслідок процесів створення перекладу та осідає у документному масиві видавництва як товар, призначений для реалізації. Завдяки процесу оформлення перекладних видань на випуск у світ, на цьому ж етапі забезпечується функціонування документних потоків перекладів обов'язкового примірника. Потоки перекладів також функціонують на етапі документорозповсюдження, який зумовлює можливість їх руху в інформаційному середовищі з метою доведення до користувача завдяки системам транспортування і постачання, зокрема між видавництвом, що їх випускає та низкою установ сфери торгівельної реалізації.

Документний потік перекладів є складною впорядкованою системою, яка передбачає наявність зв'язків між перекладами, що утворюють її структуру, та функцій. Основними ознаками документного потоку перекладів, що відображають його зовнішні сторони, є множинність перекладних документів, що складають потік; спрямованість його формування з метою забезпечення руху перекладів та здійснення на їх основі міжмовної та міжкультурної комунікації у суспільстві; постійне відтворення потоку у процесі соціально-комунікативної діяльності.

Отже, *документний потік перекладів* у загальному розумінні можна визначити як сукупність розподілених у часі і просторі перекладів, які рухаються по комунікаційним каналам від комунікантів (створювачів і виробників) до реципієнтів (користувачів) з метою забезпечення міжмовної комунікації та відображають процеси і результати цілеспрямованої діяльності

суспільства у міжкультурному контексті. Документний потік перекладів українською та з української мови в такому разі ми визначимо як сукупність розподілених у часі і просторі, об'єднаних загальною мовною ознакою перекладів, які рухаються по комунікаційним каналам від комунікантів до реципієнтів з метою забезпечення міжмовної комунікації та відображають процеси і результати цілеспрямованої діяльності суспільства у міжкультурному контексті.

Висновки до розділу 2

З метою теоретичного обґрунтування терміна «переклад» як об'єкта документознавчих досліджень та виокремлення його з інших видів документів здійснено співвідношення понять «переклад» і «документ», їх аналіз, визначено обсяг і зміст терміна «переклад», охарактеризовано його матеріальну, інформаційну та знакову складові. Виявлено відмінну ознаку перекладу як документа, яка передбачає фіксацію повідомлення цільовою мовою через попереднє цілеспрямоване декодування та передання мовної системи оригіналу знаками мовної системи перекладу. Це дозволило сформулювати та запропонувати таке визначення поняття «переклад»: 1) як документ – це єдність інформації (повідомлення), попередньо декодованої й переданої з однієї мовної системи знаками іншої, та матеріального носія, що призначені для передачі й поширення у часі й просторі; 2) як видання – це текстовий документ, який призначений для поширення вміщеної в ньому інформації, попередньо декодованої й переданої з однієї мовної системи знаками іншої, пройшов редакційно-видавниче оброблення, самостійно оформлений, має вихідні відомості.

Серед функцій перекладу виокремлено головну – комунікаційну; загальні для всіх перекладів – пізнавальну, культурну, регулятивну, освітню та виховну; спеціальні – політичну, ідеологічну, історичного джерела, правову, навчальну, художньо-естетичну функції тощо.

Визначення сутності документного потоку перекладів зумовило висвітлення особливостей процесів його виникнення та функціонування на етапах життєвого циклу перекладів у системі документної комунікації. З метою формування системного погляду відстежено комунікаційний шлях перекладу: процеси його створення, характеристику, функції та вектори взаємодії авторів, перекладачів, редакторів, видавців, замовників, задіяних у створенні, розуміння ролі різних інституцій у забезпеченні організації та корегуванні руху перекладів, їх подальшого використання. Результати осмислення зображено у схемі (Додаток А).

Виявлено, що на етапі документогенезу документний потік перекладів виникає внаслідок процесів створення перекладу та функціонує завдяки реєстрації обов'язкового примірника видань; на етапі документорозповсюдження – функціонує внаслідок руху перекладів в інформаційному середовищі з метою доведення до реципієнта. Окрім того, документна комунікація, опосередкована перекладом, відбувається у міжкультурному контексті.

Документний потік перекладів є складною впорядкованою системою, родоутворюючим елементом якої є опублікований переклад (видання). Головною системоутворюючою ознакою документного потоку перекладів у загальному розумінні виступає зв'язок документів за змістом; потоку перекладів з або певною мовою – зв'язок за мовою (оригінальною або цільовою). Особливістю потоку є його інформативність, адже він містить відомості, що стосуються усіх сфер людської діяльності.

Документний потік перекладів визначено як сукупність розподілених у часі й просторі перекладів, які рухаються по комунікаційним каналам від комунікантів (створювачів і виробників) до реципієнтів (користувачів) з метою забезпечення міжмовної комунікації та відображають процеси і результати цілеспрямованої діяльності суспільства у міжкультурному контексті. Документний потік перекладів українською та з української мови – як сукупність розподілених у часі й просторі, об'єднаних загальною мовною

ознакою перекладів, які рухаються по комунікаційним каналам від комунікантів до реципієнтів з метою забезпечення міжмовної комунікації та відображають процеси і результати цілеспрямованої діяльності суспільства у міжкультурному контексті.

З'ясовано чинники зовнішнього середовища, які впливають на зміну вимірюваних параметрів документного потоку перекладів: структуру, обсяг, темпи зростання. Серед ознак структурування потоку визначено: змістовні – тематичну, типологічну, та формальні – хронологічну, мовну, видову, авторську, належність до перекладача, який здійснив переклад, видавничу, географічну. Підкреслено, що аналіз структури за вказаними ознаками надає можливість дослідити динаміку, тенденції, темпи росту, кількісний обсяг, концентрацію, а також виявити розвиток процесів міжкультурної комунікації у суспільстві.

Основні положення розділу викладені в одноосібних наукових публікаціях [92; 93; 95; 96; 97; 98; 99; 100].

РОЗДІЛ 3

СТРУКТУРА ДОКУМЕНТНОГО ПОТОКУ ПЕРЕКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОЮ ТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

3.1. Бібліометричний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови за даними міжнародної бібліографічної бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum».

Дослідження документного потоку передбачає використання вторинної інформації про відповідні видання, що містяться в різноманітних бібліографічних показниках, базах даних. На думку дослідників, процес вивчення доцільно базувати на застосуванні методів бібліометричного аналізу, оскільки: документний потік охоплюється як певна єдність; використання бази даних, надає можливість дослідження значного інформаційного матеріалу за допомогою кількісних методів оцінки елементів потоку (математичних і статистичних), що призводить до появи нового якісного знання; гнучке використання різних методик дозволяє вивчати окремі об'єкти у динаміці та виявляти зв'язки між ними [17, с. 12-13].

У дослідженні документного потоку перекладів українською мовою та з української мови ми використовуємо матеріали міжнародної бібліографічної бази даних перекладів ЮНЕСКО «Index Translationum». Отримані результати нададуть можливість дослідити структуру потоку, що представлений світовій спільноті, його динаміку та тенденції, ступінь інтеграції наукових та літературних надбань національної і світової культури, а також зробити висновки щодо відображення міжкультурної комунікації в ньому.

За одиницю аналізу взято перекладне книжкове видання (переклад). Розглядаються два окремих документних потоки – потік перекладів

українською мовою та потік перекладів з української мови іноземними, які було видано на території України за період 1991-2013 рр.

На початковому етапі для здійснення аналізу потоку було використано можливості експертної форми бази даних. Але при порівнянні їх із результатами бібліографічного пошуку, у показниках виявлено деяку різницю, оскільки видання, перекладені з або на дві мови (тобто двомовні) рахуються експертною формою або як тільки одна з них, або як дві окремих, що спричиняє різницю у кінцевих зведених показниках. Наприклад, згідно з бібліографічними записами серед перекладів українською мовою за 1995 р. в межах тематики «Релігія Теологія» (УДК 2) є 2 видання, у яких серед мов оригіналу зазначено дві: польська та англійська. Скориставшись зазначеною формою за такими ж параметрами, з'ясовано, що ці видання зараховано до перекладів з англійської мови, які в загальній кількості складають 7 одиниць. Водночас, 2 видання, де серед мов оригіналу зазначено одразу іврит і давню грецьку, експертна форма зараховує як 2 окремі одиниці з першої, так і 2 окремі одиниці з другої мови, тобто 4. Відповідно загальна кількість перекладів за 1995 р. в межах тематики «Релігія Теологія» є збільшеною.

Окрім того, отримані дані не охоплюють 1991 р., оскільки Україна, як окрема країна, позначена у базі даних починаючи тільки з 1992 р. Також вони не дозволяють проаналізувати вікову категорію, цільове призначення, жанрове різноманіття тощо.

Тому з метою здійснення повноцінного аналізу структури документного потоку перекладів було складено окремі бібліографічні списки за роками, а в межах кожного року за тематикою розділів УДК (Додаток К). Для цього скориставшись бібліографічним пошуком за параметрами «мова оригіналу», «мова перекладу», «рік видання», «тематика УДК» та «країна видання» було вилучено бібліографічні записи, що стосуються перекладів українською та з української мови упродовж 1992-2013 рр. Всі бібліографічні записи за 1991 р. отримані в такий самий спосіб, окрім останнього параметру, але шляхом

Для зручності у всіх подальших таблицях, роки, протягом яких не має жодних даних, не беруться до уваги і не позначаються.

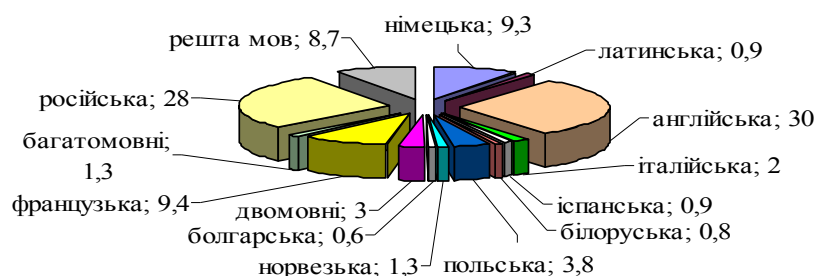
У потоці перекладів українською мовою найбільший показник припадає на 1991 р., який становить 35,5% від їх загальної кількості. Після 1991 р. спостерігається скорочення назв у два з половиною рази, сягнувши найбільшого після цього моменту показника 23,4% тільки у 2003 р. Найменшими є показники 2005 р., а також 2008 р. – по одній одинці (0,2%).

Мовну структуру потоку перекладів українською складають 48 мов оригіналу. До загальної кількості зараховано й такі, що значаться тільки як одна з двох у двомовних виданнях. Найбільш питому вагу в структурі потоку мають англійська (30%) та російська (28%) мови (Мал. 3.1). Протягом 1991-2003 рр. перша має тенденцію до збільшення – з 21 до 85 одиниць, друга навпаки до зменшення – зі 135 до 3 одиниць. Третє і четверте місце посідають французька (9,4%) і німецька (9,3%) мови, яким притаманна нерівномірна, але теж тенденція до збільшення з максимальним показником 19 одиниць на рік. П'яте місце належить польській мові загальним обсягом 3,8%, показники якої коливаються від 3 до 7 одиниць на рік за вказаний період. Завершують першу десятку італійська – 2%, норвезька – 1,3%, іспанська і латинська – по 0,9%, білоруська – 0,8% та болгарська – 0,6%.

Решта мов не перевищують 0,5% (тобто 3 одиниць) кожна протягом усього періоду. Серед мов, з яких здійснено переклади тільки в 1991 році опинилися: арабська, болгарська, вірменська, грузинська, ідіш, китайська, комі-зирян, кримськотатарська, кримсько-турецька, латвійська, литовська, македонська, молдавська, санскрит, тамільська, татарська, турецька, узбецька, українська давня. Вони складають 3,8% (24 одиниці) від загального обсягу потоку.

Двомовні переклади становлять 3%, багатомовні – 1,3% потоку. Найбільш поширеними серед перших є переклади з івриту-давньогрецької – 0,5% (3 одиниці), а також датсько-німецької, польсько-англійської та польсько-італійської – по 0,3% (по 2 одиниці). Серед других 0,3% є перекладами з трьох

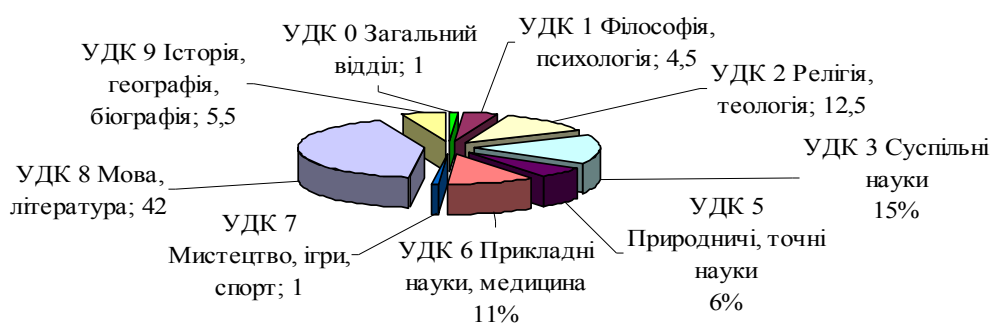
мов, що поєднали в собі російську-англійську-німецьку та російську-іврит-давньогрецьку, решта відносяться до категорії «Multiple languages». Загальний розподіл за мовами оригіналу проілюстровано на Малюнку 3.1.

Мал. 3.1. Розподіл за тематичними розділами УДК у потоці перекладів українською мовою (%)

Із кількісного хронологічного розподілу за мовами оригіналу (Таблиця Б.1, Додаток Б) можна зробити висновок, що чітка тенденція до скорочення спостерігається по відношенню до російської мови; англійській, французькій та німецькій мовам притаманна хвилеподібність; польській та італійській – відносна рівномірність. Решта мов характеризуються фрагментарністю.

У тематичній структурі загального потоку аналізованих видань за тематичними розділами УДК питома вага належить УДК 8 Мова, художня література – 42%; в межах 11-15% знаходяться УДК 3 Суспільні науки, УДК 2 Релігія, теологія, УДК 6 Прикладні науки, медицина, техніка; решта розділів – від 1 до 6% (Малюнок 3.2).

Мал. 3.2. Розподіл за мовами оригіналу у потоці перекладів українською мовою (%)

Аналіз кількісних даних, які характеризують тематичну структуру потоку (Таблиця Б.2, Додаток Б), свідчить про наявність перекладів протягом усіх представлених років тільки у розділі УДК 8 Мова, художня література; протягом 1991-2003 рр. у розділах УДК 1 – УДК 5 і УДК 9; решта розділів

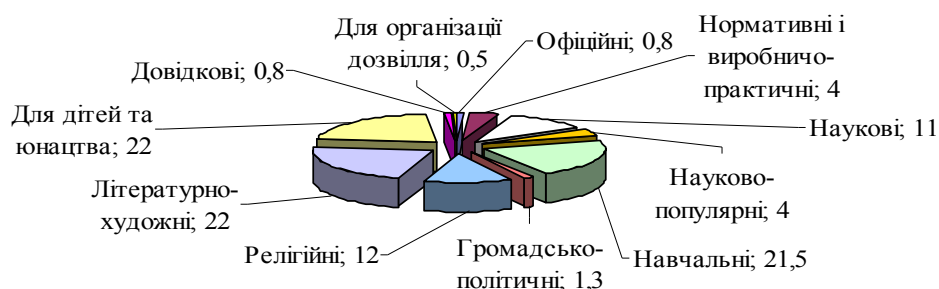
представлені фрагментарно. Цей факт дозволяє зробити деякі висновки про тенденції щодо кількісних змін у межах розділів. Порівнюючи показники 1991 і 2003 рр., тенденція до скорочення спостерігається у розділах УДК 5, УДК 6, УДК 8, УДК 9: у десять разів – з природничих та точних наук; у дев'ять – із прикладних наук, медицини, техніки; у півтора – з історії, географії, біографії. Щодо мови, художньої літератури, відбувається скорочення у два рази, а у порівнянні з 2008 р. – у 110 разів. Навпаки, тенденція до зростання притаманна розділам УДК 1 – УДК 3: майже вдвічі з суспільних наук; у п'ять разів – з філософії, психології; у вісім – з релігії, теології. Фрагментарність показників розділів УДК 0 і УДК 7 не надають можливості зробити якісних висновків.

Повне уявлення щодо кількісного розподілу за мовами оригіналу в межах кожного тематичного розділу надає інформація, що представлена у Таблиці Б.3 (Додаток В). Абсолютно у всіх дев'яти тематичних розділах представлені переклади з англійської, німецької та російської мов; у восьми (окрім УДК 0) – з французької. П'ять розділів (УДК 0 – УДК 3 і УДК 8) охоплюють переклади з польської мови; чотири (УДК 1 – УДК 3 і УДК 8) – з латинської; три розділи – з болгарської (УДК 5, УДК 6, УДК 8), з італійської (УДК 2, УДК 3, УДК 8), японської (УДК 3, УДК 6, УДК 8). Тільки у двох тематичних розділах представлені переклади: з білоруської (УДК 5, УДК 8); з давньогрецької (УДК 6, УДК 8); з сучасної грецької, іспанської, угорської (УДК 2, УДК 8); з чеської, шведської (УДК 3, УДК 8); з норвезької, словацької (УДК 8, УДК 9). Переклади з решти мов з'являються тільки в одному розділі, з них: 88% є виданнями, що належать до УДК 8 Мова, художня література; 8% – до УДК 2 Релігія, теологія; по 4% – до УДК 3 Суспільні науки та УДК 9 Історія, географія, біографія. 35% перекладів з двох мов належать до УДК 2 Релігія, теологія; 20% – до УДК 8 Мова, художня література; 15% – до УДК 9 Історія, географія, біографія; 5% – до УДК 5 Природничі і точні науки. Серед перекладів з багатьох мов 88% – до УДК 8 Мова, художня література; 12% – до УДК 2 Релігія, теологія.

Типологічну структуру потоку перекладів українською проаналізовано за цільовим призначенням згідно з класифікацією Книжкової палати України, а в

межах кожного типу – за жанровою приналежністю на основі класифікації Г.М. Швецової-Водки [272, с. 339-344; 274, с. 278-284]. Зазначимо, що для відповідності класифікації Книжкової палати України і можливості подальшого порівняння даних, жанри таких типів як мемуарна і публіцистична література, які зазначені дослідницею як окремі, об'єднано з художньою літературою до категорії «літературно-художні видання»; категорія «видання для дітей і юнацтва» вміщує: художню, науково-пізнавальну, літературу мовами національних меншин України, довідкові видання та дитячу літературну творчість. Серед жанрів, що належать до релігійних видань всі категорії узагальнено до п'яти: літургійна (або богослужбова), теологічна (або богословська), релігійно-популярна, навчальна, довідкова та агіографічна (життєписи святих) література. У межах категорії «наукові видання» окремо виділено науково-дослідні та джерелознавчі видання.

Аналіз типологічної структури показав, що найбільш питому вагу у потоці перекладів українською складають літературно-художні, видання для дітей і юнацтва – по 22% кожний, та навчальні – 21,5%. На перекладні релігійного змісту видання припадає 12%; на наукові – 11%; на науково-популярні, а також нормативні і виробничо-практичні – по 4%; на громадсько-політичні – 1,3%. Менше одного відсотка складають офіційні та довідкові – по 0,8%, а також видання для організації дозвілля – 0,5% (Малюнок 3.3).

Мал. 3.3. Розподіл перекладів за цільовим призначенням у потоці перекладів українською мовою (%)

Порівнюючи хронологічні кількісні дані відносно 1991 р. і 2003 р. (Таблиця Б.4, Додаток Б) можна зазначити, що на 98% скоротилася кількість перекладів навчальних видань, на 42% – для дітей і юнацтва, на 21% –

літературно-художніх. Стабільною невеликою кількістю характеризуються громадсько-політичні видання, хвилеподібністю – науково-популярні. Фрагментарно представлені офіційні, довідкові та видання для організації дозвілля. Тенденція до стійкого зростання притаманна перекладам нормативного і виробничо-практичного типу – збільшення на 94%; літератури релігійного змісту – на 88%; науковим виданням – на 60%.

Детальний розподіл перекладів за цільовим призначенням та жанрами в межах кожного типу представлений у Таблиці Б.5 (Додаток Б).

Мікропотік перекладів українською мовою, що відносяться до літературно-художніх видань, розподіляються так: художня література – 129 назв (92,1%), мемуарна – 6 (4,3%), публіцистична – 5 (3,6%). Слід зазначити, що 40% всіх літературно-художніх перекладів припадає на 1991 р., 28% – на 2003 р.

Перекладну художню літературу складають проза – 87 одиниць (67,4%), поезія – 30 (23,3%), драматургія – 9 (7%) і фольклор – 3 (2,3%). Прозаїчні твори включають такі жанри, як роман, повість, оповідання, новела, а також зібрання творів авторів. Жанрам «роман» і «повість», які за своїм обсягом становлять відповідно 64,4% і 18,4% всієї прози, притаманна тенденція до зменшення. Найвищі показники першого з них сягають у 1991 і 2003 рр. Неодноразово перекладені твори О. Бальзака («Людська комедія» 1991 р.; «Баламутка», 2003р.), В. Гюго («Собор Паризької Богоматері», «Козетта», 1998 р.) з французької мови, Ч. Діккенса («Домбі і син», 1991 р.; «Великі сподівання», 2003 р.), Дж. Толкіна («Володар перснів», 2003 р.), Я. Флемінга («З Росії – з любов'ю», 1991 р. та 1998 р.) – з англійської, В. Караткевіча («Чорний замок Ольшанський», «Колосся під серпом твоїм», 1991 р.) – з білоруської, Ю. Семенова («Горіння», «Позиція», 1991 р.) – з російської.

Серед творів, що належать до другого жанру зазначимо переклади історичних повістей «Тиміш Хмельниченко» О. Рогової з російської та «Марія Антуанетта» С. Цвейг з німецької (1991 р.), «Айвенго» В. Скота з англійської (2003 р.); документальних – «Іван Мазепа: життя й пориви великого гетьмана»

І. Борщака та Р. Матреля з французької (1991 р.), «Ешелон у пекло» В.В. Литвинова з російської (1995 р.), «Чорнобиль: хроніка майбутнього» С.О. Алексієвич з білоруської (1998 р.); автобіографічної – «Дитинство» С.С. Прокоф'єва з російської (1991 р.); гумористичної – «Троє у одному човні (якщо не рахувати собаки)» Дж. Джерома (2003 р.) з англійської.

12,6% перекладної прози припадає на зібрання творів таких авторів, як А. Крісті (детективи) А. Камю, Дж. Лондон, збірка «Сучасна прибалтійська повість» (1991 р.), О. Дюмас і Р. Стівенсон (1995 р.), О. Бальзак, Б. Віан і збірка «Іспанська новела» (1998 р.), збірка «Латиноамериканські повісті та оповідання» (2003 р.).

Фрагментарність притаманна жанрам «оповідання» і «новела» (по 2,3%), які містять по два переклади кожний: 1) оповідання: «Молитва жаби» Е. де Мело з англійської та «Вчитися з життя: великі правди в малих історіях» П. Лефевра з німецької мови (1999 р.); 2) новели: «Царівна з Канакапури» із санскриту (середньовічна індійська новела, 1991 р.) і «Декамерон» Дж. Боккаччо з італійської (2003 р.)

Найбільш питома вага серед поетичних творів належить жанру «вірш» (86%), який характеризується відносною стабільністю. Серед видатних зазначимо японського поета М. Басьо (1991 р.), англійського В. Шекспіра (1998 р.), давньоримського П.Н. Овідія, французького Ш. Бодлера (1999 р.) тощо. Неодноразово перекладено вірші Й. Гете з німецької. До цієї категорії належать дві антології, що містять твори австрійських та аргентинських поетів ХХ ст. Епізодичністю характеризуються жанри «поема» (7%), який представлений творами Ш. Руставелі «Вітязь у тигровій шкурі» (1991 р.) і А. Міцкевича «Пан Тадеуш, або останній наїзд на Литву» (1998 р.), а також жанр «епос» (7%), серед яких видання «Калевала» (карело-фінський поетичний епос, 1995 р.) та «Пісня про Роланда» (героїчний епос французького середньовіччя, 2003 р.)

У межах драматургії виокремлено 8 назв (90%), що належить до жанру «п'єса» (2003, 2007 рр.). З них більше одного разу зустрічаються переклади

творів тільки В. Шекспіра з англійської («Гамлет, принц датський» та збірка, яка, окрім зазначеного твору, містить ще «Ромео і Джульєтта», «Дванадцята ніч, або що завгодно»). 1 назва (10%) є відеосценарієм, що написаний за мотивами посібника для батьків Д. Вебстер і перекладений з англійської мови (2003 р.).

Фольклор складається тільки з одного жанру «міф» (1995 р.), котрий містить переклади з російської мови «Міфи стародавніх українців, римлян», «Міфи скандинавів, північно-американських індіанців» та «Міфи стародавніх Єгипту, Індії, Китаю, Вавилону».

Мемуарну літературу складають чотири назви жанру «щоденник», авторство яких належить В. Гомбровичу (з польської) і Д. Крману (зі словацької) – 1999 р., Д. Кахане (з англійської), А. Френку (німецької і голландської) – 2003 р.; по одній назві: «листування» Л.А. Сенеки (з латинської) – 1999 р., «спогади» Р. Глукко (з англійської) – 2003 р.

В межах публіцистичної літератури виокремлено такі жанри як «есе» – три назви (1991, 2003 рр.), і «нарис» – дві (1999 р.). До першого жанру увійшли твори «Алхімія слова» Я. Парандовського з польської (1991 р.), «Гебреї у мандрах» Й. Рота з німецької та «Арістос» Дж. Фаулза (2003 р.). До другої – «Волю Україні» (розповідь про М. Радейка) К. Кристенсена з норвезької та «Невинно убієнні» (про сталінсько-більшовицької диктатуру та репресії) В. Стрельцева з німецької (1999 р.).

У загальному обсязі аналізованого мікропоток 26% є перекладами з англійської мови; 15,7% – з французької; 13,5% – з російської; 9,2% – з німецької; 5% – з польської; 4,3% – з італійської; 3,5% – з іспанської; 2,8% – з білоруської; 2,1% – з норвезької; по 1,4% – з грузинської, латинської, японської, двомовні та багатомовні; по 0,7% (по 1 одиниці) – з азербайджанської, болгарської, вірменської, грецької сучасної, ідішу, латвійської, литовської, санскриту, словацької, татарської, турецької, угорської, фінської, французької давньої, чеської та чуваської.

Мікропотік перекладів українською мовою, які віднесено до видань для дітей і юнацтва, складають твори художньої – 127 одиниць (90,7%), науково-пізнавальної – 8 (5,7%), довідкової літератури – 5 (3,6%). Більшість перекладів, як у випадку з літературно-художніми виданнями, припадає на 1991 р. – 38,5%, і 2003 р. – 22%.

Найбільш питому вагу художньої літератури для дітей і юнацтва становить жанр «казка» – 57,5%, що характеризується відносною стабільністю протягом 1991-2003 рр. Майже 12% з них відносяться до народної творчості. Найчастіше зустрічаються переклади творів Г.Х. Андерсена з датської (5 назв); Ш. Перро з французької (4); Е. Хофмана (3) та Р. Распе (2) з німецької; В.Н. Сутєєва (3) та А. Калініна (2) з російської; Л.Ф. Баума, У. Діснея, Л. Керролл, Р. Кіплінга з англійської, а також Е. Рауда з естонської (по 2).

Решті жанрів притаманна фрагментарність. До них належать: «повість» – 12,5%, «роман» – 11%, «оповідання» – 7,8%, «вірш» – 6,3%. По 1,6% складають «поема», «приказки та прислів'я» (норвезькі і тамільські), а також збірки, до яких увійшли різножанрові твори. Неодноразово зустрічаються переклади повістей А.-К. Вестлі з норвезької (2007, 2008 рр.), романів В.Г. Яна (1991 р.), оповідання Е. Майнардуса з німецької (1998 р.).

Серед науково-пізнавальних видань 75% є «наочними посібниками», перекладеними з англійської мови, 25% – оповідання.

Довідкову літературу представляють «науково-популярні енциклопедії». У більшості вони є перекладами з німецької мови, авторство яких належить Н. Ленцу (3 назви, 2003 р.).

У загальному обсязі мікропотіку видань для дітей та юнацтва 25% охоплюють переклади з англійської мови; 23,5% – з російської; 11,4% – з німецької; 6,4% – з французької; по 3,5% – з норвезької, з двох і багатьох мов; по 2,1% – з італійської та польської; по 1,4% – з азербайджанської, датської, естонської, сербської, словацької, угорської та шведської; по 0,7% (по 1 одиниці) – з арабської, грецької сучасної, грузинської, комі-зирян, македонської, молдавської, румунської, тамільської, узбецької та чеської.

У мікропотоці навчальних видань перекладених українською мовою, виокремлено такі жанри, як «посібник» – 96 одиниць (70,5%) «підручник» – 39 (28,7%), «хрестоматія» – 1 (0,7%). Питома вага аналізованих перекладів припадає саме на 1991 р. – 70%.

Аналізовані переклади розподіляються на три категорії: для початкової школи – 5,8%, для середньої школи – 24,2%, для вищих навчальних закладів – 70%.

У загальному потоці посібників категорія для початкової школи становить 3,1%, для середньої школи – 12,5%, для вищих навчальних закладів – 84,4%. Всі категорії мають фрагментарний характер, окрім останньої, якій притаманна тенденція до поступового зменшення. Посібники для початкової школи стосуються ознайомлення з навколишнім середовищем, слюсарної справи та розвитку мови (по 1 одиниці). Посібники для середньої школи за галузями знань належать до: фізики, історії, трудового навчання (по 2 назви); географії, хімії, математики, інформатики, правил дорожнього руху та основ тваринництва (по 1).

Серед посібників для вищих навчальних закладів за галузями знань здійснено переклади: з економіки (18,5%); будівництва (11%); права та юридичних наук (9,8%); електроніки (8,6%); комп'ютерних технологій, машинобудування (по 6,2%); медицини, хімії (по 5%); менеджменту, сільського господарства (по 3,7%); політики, фізики, біології, енергетики, інших галузей промисловості (по 2,4%); філософських наук, екології, країнознавства, декоративно-прикладного мистецтва, видавничої справи, журналістики і поліграфії (по 1,2%),

У загальному потоці підручників категорія для початкової школи складає 12,8%, для середньої школи – 51,2%, для вищих навчальних закладів – 36%.

Підручники для початкової школи стосуються математики (4 назви) і розвитку мови (1). Підручники для середньої школи за галузями знань відносяться до: математики, історії (по 4 назви); біології (3); інформатики,

географії, хімії, природознавства, астрономії, трудового навчання та креслення (по 1).

Перекладні підручники для вищих навчальних закладів за галузями знань становлять видання: з економіки (35,7%), з будівництва (21,4%), машинобудування (14,2%), політики, права, соціології і медицини (по 7,1%).

Жанр «хрестоматія» представлений єдиним перекладним виданням з географії.

Більше одного разу зустрічаються переклади навчальних видань, авторство яких належить О.П. Кузьмічевій (з розвитку мови, 1991 р.), Б. Фельдереру (з економіки, 1998 р.) та Г.П. Хомченко (з хімії, 1998 р.).

У загальному обсязі мікропоток навчальних видань 77,2% складають переклади з російської мови; 16,2% – з англійської; 5,1% – з німецької; по 0,7% – з французької, а також двох мов. Особливістю аналізованого мікропоток є те, що всі посібники і підручники призначені для початкової та середньої школи, а також хрестоматія (30%) є перекладами з російської мови. Неодноразово зустрічаються переклади таких авторів як О.П. Кузьмічева (посібник і підручник для початкової школи, 1991 р.) і Г.П. Хомченко (посібники для вищих навчальних закладів, 1991 р.) з російської мови, Б. Фельдерера з німецької (підручники для вищих навчальних закладів, 1998 р.).

Наступний за обсягом є мікропотік перекладів літератури релігійного змісту, який розподіляється на: релігійно-популярну – 38 одиниць (49,3%), теологічну (богословську) – 25 одиниць (32,4%), літургійну (богослужбову) – 5 одиниць (6,5%), навчальну та агіографічну (життєписи святих) – по 4 одиниці (5,2%) кожна, довідкову – 1 одиниця 1,3%. Зазначимо, якщо твори літургійної літератури, які складаються з перекладів Біблії (1991, 1995 рр.) та Акафістів (1995 р.), присутні тільки на початку 1990-х років. Твори популярної і теологічної літератури, навпаки, набирають обертів, починаючи з 1995 р. і характеризуються відносно стійкою рівномірністю. У межах теологічної літератури найчастіше перекладали твори Папи Іоана (Івана) Павла II – 2 назви

(«Кодекс Канонів Східних Церков» (1995 р.), «Дар і таємниця» (1998 р.)) з латинської і польської мов. Що стосується популярної літератури – найбільша кількість назв належить авторці Е. Уайт – 6 одиниць (1995-2003 рр.) з польської, англійської та російської мов; по 2 назві – Г. Боссі (1998, 1999 рр.) з французької та російської, Б. Ферреро (1998, 2003 рр.) з польської та італійської, Х. Яннараса (1999, 2003 рр.) з грецької та англійської. Агіографічна література представлена перекладами життєписів Св. Марії Фаустини Ковальської з польської мови (1995 р.), Августіна Аврелія з латинської (1999 р.), Св. Терези (Терези Мартін) з французької (2003 р.), а також Отців Церкви IV-XV ст. з російської (2003 р.). Навчальна релігійна література містить два підручники з морфології грецької мови Нового Завіту (1995 р.) і богослов'я (2003 р.), а також два посібники з катехизму для шостого класу. Довідкове видання представлено лише однією назвою – «Довідник християнського служителя» Р. Харона (1995 р.). Навчальна і довідкова література перекладалася тільки з англійської мови.

У розподілі за мовами оригіналу в загальному обсязі мікропотоків перекладів літератури релігійного змісту українською мовою спостерігається перевага англійської – 33,7%; з французької та з двох мов перекладено по 11,6%; з польської – 9%; з німецької – 7,8%; з російської – 5,2%; з італійської та латинської – по 3,9%; зі старослов'янської – 2,6%; з грецької сучасної, іспанської, португальської, румунської, угорської, а також з багатьох мов – по 1,3%. Аналізований мікропотік відрізняється вмістом питомої ваги перекладних двомовних видань, що складає 60% від загальної їх кількості у потоці перекладів українською мовою.

Мікропотік перекладів наукової літератури становлять науково-дослідні – 64 одиниці (91,4%), та джерелознавчі видання – 6 (8,6%). Більшість з них припадає на 1998 р. – 30%, і 2003 р. – 29%.

Значну частину першої категорії складає такий жанр як «узагальнююча праця» – 36 одиниць (57%), якому притаманна нерівномірність хронологічного розподілу кількісних показників; «монографія» – 19 одиниць (30%) зі стійкою

стабільністю; «збірки наукових статей/праць» – 8 одиниць (12,5%), «матеріали наукової сесії» – 1 одиниця (1,5%), що представлені фрагментарно.

До другої категорії увійшли переклади таких творів як «Літопис» С.В. Величка, перекладений з давньої української (2 назви), та «Історія Русів» з російської (1991 р.), які вважаються важливою складовою козацької історіографії; а також «Порівняльні життєписи» Плутарха (1991 р.), «Діалоги» Платона (1999 р.) у перекладі з давньогрецької та зібрання творів «Про державу. Про закони. Про богів» М.Т. Цицерона (1998 р.) з латинської, які вважаються пам'ятками культури.

Питома вага за галузями знань належить виданням з філософії та історії – по 21,7%, серед яких слід зазначити видатних авторів Д. Бовуа, Л. Вітгенштайна, В. Рассела, А. Тойнбі, М. Фуко, Д. Яворницького тощо. Переклади з економіки і політики охоплюють по 11,6% – серед яких заслуговують на увагу автори О. Белоглазев, П. Бергер, В. Жаботинський, Й. Стігліц, А. Токвіль; з права – 7,2% – Л. Фуллер, Ф.А. Хайек, Г. Харт; з соціології – 5,8% – П. Бурдьє, М. Вебер; з психології – 4,3% – І.С. Кон, З. Фрейд; з релігії – 2,9%; з математики, медицини, будівництва, науково-технічної інформації, мовознавства, літературознавства, демографії, етнології та суспільних наук загалом – по 1,4%.

За мовами оригіналу в загальному обсязі аналізованого мікропотокі зі значним відривом переважає англійська – 43,5%; решту мов становлять французька – 16%, німецька – 11,6%, російська – 10%, польська – 4,3%; грецька давня, українська давня та двомовні – по 2,9%; італійська, латинська, чеська, японська – 1,4% (по 1 одиниці).

Серед перекладів науково-популярної літератури виокремлено такі жанри як «монографія» – 12 одиниць (44,4%) і «посібник» – 7 (30%), які є відносно рівномірно розподіленими за хронологією. Жанри «оповідання» і «довідник» – по 3 (по 11,1%), «огляд» і «нарис» – по 1 одиниці (по 3,7%), характеризуються фрагментарністю. Найвищий показник аналізованого мікропотокі сягає 8 одиниць у 1998 р.

За галузями знань мікропотік перекладної науково-популярної літератури становлять видання з: психології – 18,5%, філософії, медицини – по 14,8%, освіти – 11,1%, культури, сільського господарства – по 7,4%, економіки, соціології, історії, релігії, краєзнавства, природознавства – по 3,7% (по 1 одиниці). За мовами: з англійської – 33,3%, російської – 22,2%, німецької, французької – по 11,1%, болгарської, польської – по 7,4%, голландської, румунської – по 3,7%.

Мікропотік нормативних та виробничо-практичних перекладів складають: нормативні видання – 5 одиниць (19%), виробничо-практичні – 21 (81%). Більшість перекладів (65%) припадає на 2003 р. Нормативні розподіляються на видання: 1) зі стандартизації, що представлений жанром «стандарт» – 3 одиниці (міжнародні стандарти Міжнародної федерації бухгалтерів з аудиту (2 назви), стандарти Європейського Союзу), та жанром «кодекс» – 1 (міжнародний кодекс Міжнародної комісії зоологічної номенклатури); 2) інструктивні – жанром «класифікація» – 1 (міжнародна класифікація хвороб Всесвітньої організації охорони здоров'я).

Виробничо-практичні видання складають: «посібник» – 18 одиниць (85,7%), «практичний poradник» – 3 (14,3%). Посібникам притаманна тенденція до збільшення. За галузями знань вони належать до: педагогіки – 22,2%, економіки, менеджменту, політики – по 11,1%, будівництва, видавничої справи, державного управління, медицини, освіти, психології, соціології, спорту – по 5,5%. Серед авторів неодноразово зустрічаються посібники П. Фройе з педагогіки (4 одиниці) у перекладі з англійської мови (2003 р.). Переклади практичних порадників, що характеризуються епізодичністю, призначені для неурядових організацій (з польської, 1999 р.), для органів врядування неприбуткових організацій, а також фахівців зуботехнічної справи (з англійської та німецької, 2003 р.).

Серед мов оригіналу у мікропотіці нормативних та виробничо-практичних перекладів виокремлено англійську – 77%, німецьку – 15,4%, польську, шведську – по 3,8%.

Мікропотік перекладів творів громадсько-політичного спрямування за галузями знань розподіляється на видання з: політики – 3 одиниці (37,5%), до яких увійшли твори В. Леніна з російської (2 назви, 1991 р.) та В. Тісменяну з англійської (2003 р.); жіночого питання – 2 (25%) – С. Бовуар з французької (1995 р.) та К. Міллет з англійської (1998 р.); економіки (Дж. Сорос з англійської 1998 р.), права (Д. Геген з французької 1995 р.) і філософії (Р. Каюа з французької 2003 р.) – по 1. Серед мов оригіналу аналізованого мікропотіку англійська і французька охоплюють по 37,5% кожна (по 3 одиниці), російська – 25% (2).

Решта мікропотоків характеризуються епізодичністю щодо представленості перекладів.

У мікропотіці офіційних видань виокремлено: видання нормативно-правового характеру – 3 одиниці (60%), та нормативно-інструктивного – 2 (40%). Видання припадають на 1998 р. (4) і 1999 р. (1). До нормативно-правових увійшли: консолідовані договори Європейського Союзу (1999 р.), міжнародна угода Уругвайського раунду багатосторонніх торгівельних переговорів (1998 р.) у перекладі з англійської, а також статут Парламентської Асамблеї Ради Європи (1998 р.) з французької. До нормативно-інструктивних: правила процедури Парламентської Асамблеї Ради Європи у перекладі з французької та директиви Європейського Союзу з німецької (1998 р.). Серед мов оригіналу: англійська і французька – по 40%, німецька – 20%.

Мікропотік довідкових перекладних видань складають такі жанри як «енциклопедія науково-популярна» – 2 одиниці (40%), а також «довідник» – 3 (60%). До науково-популярних енциклопедій віднесено «Енциклопедію модернізму» В. Тейлора, Ч. Вінквіста у перекладі з англійської та «1000 катастроф Всесвіту» К. Ховельмана з німецької (2003 р.). Довідники у перекладі з англійської розподіляються на: наукові – з медицини (1995 р.) та етичних норм і манер у науці (2003 р.) у перекладі з англійської (2 одиниці), та виробничо-практичний з інспекції праці у перекладі з німецької (2003 р.). 80% мікропотіку є перекладами з англійської, 20% – з німецької.

Мікропотік перекладів, що увійшли до видань для організації дозвілля, присутні тільки у 1991 р. і 1995 р. У його межах виокремлено жанри: «ігри» для розвитку творчості Б. Нікітіна у перекладі з російської (1991 р.) – 1 одиниця; «гумор» – збірка жартів з англійської (1991 р.) та твори Ф. Троїцького з російської (1995 р.) – 2 одиниці. 66,6% мікропотіку складають переклади з російської, 33,3% – з англійської.

У видовій структурі потоку перекладів українською мовою за обсягом документа виокремлено книги – 581 одиниць (91%), і брошури – 56 (9%). Аналіз кількісних показників зазначеної структури за хронологією (Таблиця Б.6, Додаток Б) показав, що 70% загального обсягу брошур становлять переклади для дітей та юнацтва (39 назв), більшість з яких складають казки (21). Переклади навчальної літератури охоплюють 9% (5 назв) брошур; літературно-художні – 5% (3); наукові, нормативні і виробничо-практичні, релігійного місту – по 3,6% (по 2 назви); науково-популярні, громадсько-політичні, довідкові – по 1,8% (по 1 назві). Офіційні та видання для організації дозвілля складають тільки книги.

У аналізованому потоці виокремлено 482 автори. Аналіз авторської структури потоку виявив, що лідером серед них є Е. Уайт з 6 назвами релігійно-популярних творів, перекладених з англійської, польської і російської. Друге місце посідає Г.Х. Андерсен з казками для дітей і юнацтва з датської, німецької, російської (5 назв).

Третє місце розподіляється між трьома представниками (по 4 назви): Ш. Перро – казки для дітей і юнацтва з французької; П. Фроїє з виробничо-практичними посібниками з педагогіки у перекладі з англійської; Європейський Союз з перекладами з англійської, німецької, французької мов офіційних (3) та нормативних видань зі стандартизації (1). Також 4 назви охоплюють переклади Біблії з двох (іврит-грецька) і багатьох мов.

Четверте місце розподіляють десять авторів (по 3 назви), серед яких: представники художньої літератури – О. Бальзак (з французької), Й. Гете (з німецької), Ю.С. Семенов (з російської), В. Шекспір (з англійської); літератури

для дітей та юнацтва – Л. Керролл, Р. Кіплінг (з англійської), А.-К. Вестлі (з норвезької), Н. Ленц, Е. Хофман (з німецької), В.Г. Сутєєв (з російської);

Авторів, переклади творів яких нараховують по 2 назви (всього 39), або за градацією – розділяють п'яте місце, згруповано відповідно до їх цільового призначення:

- для дітей і юнацтва – 10 авторів: Л. Баум, У. Дісней (Продакшн), А. Мілне – з англійської; А. Калінін, К. Чуковський, В. Ян – з російської; В. Гауф, Е. Майнардус, – з німецької; Р. Распе – з німецької і багатомовне; Е. Рауд – з естонської;

- літературно-художні – 9 авторів: Ч. Діккенс, Дж. Карр, А. Крісті, Дж. Лондон, Дж. Толкін, Я. Флемінг – з англійської; А. Камю, В. Гюго – з французької; В. Караткевіч – з білоруської;

- літературно-художні та для дітей і юнацтва – 4 автори: К. Льюїс, Р. Стівенсон, О. Уайлд – з англійської; Ф. Стендаль – з англійської і багатомовне;

- релігійного змісту – 4 автори: Г. Боссі – з російської, французької; Папа Іван (Іоанн) Павел II – з латинської, французької; Б. Ферреро – двомовні (польська-італійська); Х. Яннарас – з англійської і грецької;

- релігійного змісту та літературно-художні – 1 автор: П. Лефевр – з німецької;

- релігійного змісту та науково-популярні – 1 автор: М. Малінський – з польської;

- наукові – 4 автори: С.В. Величко – з давньої української; Г. Грабовіч, Й. Стігліц, Л. Фуллер – з англійської;

- науково-популярні та літературно-художні – 1 автор: Д. Вебстер (посібник і відеосценарій) – з англійської;

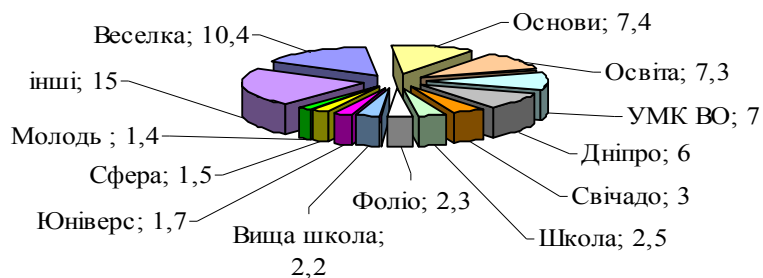
- навчальні – 3 автори: О.П. Кузьмічева, Г.П. Хомченко – з російської; Б. Фельдерер – з німецької;

- громадсько-політичні – 1 автор: В.І. Ленін – з російської;

– нормативні зі стандартизації – 1 автор: Міжнародна Федерація бухгалтерів – з англійської.

Хронологічний кількісний розподіл перекладів творів вищезазначених авторів наведено у Таблиці Б.7 (Додаток Б). З рештою авторів (428), які представлені у базі даних лише однією назвою, можна ознайомитись у Додатку К.

Потік перекладів українською мовою формують 170 видавничих організацій. Аналізуючи видавничу структуру потоку можна зазначити, що перше місце посідає видавництво «Веселка» (Київ) – 10,4%. До першої п'ятірки також увійшли: «Основи» (Київ) – 7,4%; «Освіта» (раніше «Радянська школа», Київ) – 7,2%, «УМК ВО» (Київ) – 7%; «Дніпро» (Київ) – 6%. Відсоткове співвідношення за видавництвами у загальному обсязі потоку відображено у Малюнку 3.4.

Мал. 3.4. Розподіл за видавництвами у потоці перекладів українською мовою (%)

У видавництві «Веселка» (Київ) здійснювався випуск переважно літератури для дітей та юнацтва (91%), а також художньої (7,5%) та виробничо-практичної (1,5%). Половину видань становлять переклади з російської мови.

Набагато різноманітнішим є типологічний склад потоку перекладів видавництва «Основи», в якому питома вага припадає на наукові (42,6%), а також навчальні (23,4%), літературно-художні (17%), громадсько-політичні (8,5%), науково-популярні, релігійні, виробничо-практичні, довідкові (по 2,1%) видання. Основну частину з них складають переклади з англійської (49%) та французької мови (21%).

Абсолютно всі видання, що були випущені видавництвом «УМК ВО», є навчальними у перекладі з російської мови. Зазначений тип переважає і у

видавництва «Освіта» (87%) поряд з літературно-художніми (4,2%), науковими, науково-популярними, для дітей та юнацтва, для організації дозвілля (по 2,2%). 95% всіх видань теж є перекладами з російської мови.

Видавництво «Дніпро» спеціалізується на випуску літературно-художніх (76,3%) перекладних видань, а також для дітей та юнацтва (10,5%), наукових (8%), релігійних, для організації дозвілля (по 2,6%). Перекладні видання охоплюють 22 мови оригіналу, найвагомішу частину яких складають англійська (15,7%), російська і французька (по 13,1%).

Від 3 до 1% у загальному обсязі потоку становлять видавництва: «Свічадо» (Монастир монахів Студійського Уставу) (Львів) – 3%; «Школа» (Київ) – 2,5%; «Фоліо» (Харків), а також «Свічадо»-«Монастир Свято-Іванівська Лавра» (Львів) – по 2,3%; «Вища школа» (Київ) – 2,2%; «Юніверс» (Київ) – 1,7%; «Сфера» (Київ) – 1,5%; «Молодь» (Київ) – 1,4%; «Джерело життя» (Київ), «КМ Академія» (Київ) та «Махаон-Україна» (Київ) – по 1,2%.

У межах 1-0,5% опинилися: «Аст-Прес-Дік-Сі» (Київ), «Либідь» (Київ), «Місіонер» (Львів), «Урожай» (Київ) – по 0,9%; «Всесвіт» (Київ), «Дух і літера» (Київ), «Україна» (Київ), «Український письменник» (Радянський письменник, Київ) – по 0,8%; «Каменярь» (Львів), «Каравела» (Харків), «Мост-Торнадо» (Харків), «Нова Зоря» (Івано-Франківськ) – по 0,6%.

Решта видавництв не перевищують 0,5% у загальному обсязі аналізованого потоку. Переклади, назву видавництва яких не вказано, складають 0,9%. Повний перелік видавництв наведено у Таблиці Б.8 (Додаток Б).

Тільки у 1991 р. випуск видань здійснювали 7% всіх видавництв, серед яких: «УМК ВО» (Київ) – 45 одиниць, з російської; «Урожай» (Київ) – 6, з російської і болгарської; «Політвидав» України (Київ) – 2, з російської; «Донбас» (Донецьк), «Заповіт» (Київ), «Наукова думка» (Київ), «Совамінко» (Київ) з англійської, «Музична Україна» (Київ), «Основа» (Харків), «Республіканська асоціація українознавців» (Київ) з російської, «Свенас» (Київ)

з французької, «Українська православна церков» (Київ) з двох мов (іврит-грецька) – по 1 одиниці.

Упродовж 2005-2008 рр. серед видавництв представлені тільки «Махаон-Україна» (Київ) – 7 назв, «Фоліо» (Харків) і «Журналіст України» (Київ) – по 1.

У зв'язку з фрагментарністю показників зробити висновки про тенденції випуску перекладів можливо тільки щодо двох видавництв: «Веселка» і «Основи», що характеризуються скороченням у 25 і 1,5 рази відповідно.

Видання літературно-художніх перекладів здійснювали 35,3% всіх видавництв. Найбільш активними серед них є «Дніпро» (Київ) – 20,7%; «Фоліо» (Харків) – 9,3%; «Молодь» (Київ), «Основи» (Київ), «Юніверс» (часопис Всесвіт) (Київ) – по 5,7%; «Веселка» (Київ) – 2,8%; «Український письменник» («Радянський письменник») (Київ), «Школа» (Київ) – по 2,1%.

Серед видавництв, що випускали перекладні видання для дітей та юнацтва, і які становлять 23% всіх видавництв, переважають «Веселка» (Київ) – 43%, «Школа» (Київ) – 9,3%, «Махаон-Україна» (Київ) – 6,4%, «Аст-Прес-Дік-Сі» (Київ) – 4,3%, «Дніпро» (Київ) – 2,8%, «Лелека» (Київ), «Мост-Торнадо» (Харків), «Оріон»-«Зернятко» (Київ) – по 2,1%.

Видавництва, які друкували переклади навчальної літератури, становлять 18,6% видавничої структури. Найбільш плідними щодо даного типу, окрім вже зазначених «Освіта» (44,1%) і «УМК ВО» (33%), виявилися «Вища школа» (Київ) – 9,5%, «Основи» (Київ) – 8%; «Либідь» (Київ), «Урожай» (Київ) – по 1,5%.

Література релігійного змісту виходила друком у 18,8% всіх представлених видавництв. У межах даного типу перекладів переважають: Свічадо (Монастир монахів Студійського Уставу), «Свічадо»-«Монастир Свято-Іванівська Лавра» (Львів) – по 16,8%, (Львів), «Джерело життя» (Київ) – 10,4%, «Місіонер» (Львів) – 6,5%; «Дух і літера» (Київ), «Стрім» (Львів) – по 3,9%; «Добра книга» (Львів), «Місія Христа» (Львів), «Нова Зоря» (Івано-Франківськ), «Смірна» (Черкаси), «Українське біблійне товариство» (Київ), «Українська греко-католицька єпархія» (Івано-Франківськ) – по 2,6%.

Таким самим відсотком видавництв (18,8%) здійснено випуск перекладів наукової літератури. Найбільш активними серед них можна назвати: «Основи» (Київ) – 28,6%; «КМ Академія» (Київ), «Сфера» (Київ) – по 7,1%; «Дніпро» (Київ) – 4,3%; «Всесвіт» (Київ), «К.І.С.» (Київ), «Критика» (Київ), «Мегатайп» (Київ), «Таксон» (Київ), «Україна» (Київ), «Український філософський фонд» (Київ) – по 2,8%.

Нормативні і виробничо-практичні – 13,5% всіх видавництв, серед яких по дві назви (по 7,7%) надруковані «Каравела» (Харків), «КМ Академія» (Київ), «Юніверс». Решта – лише по одній (по 3,8%).

Громадсько-політичні – 4 видавництва (2,3% всіх видавництв): «Основи» (Київ) – 4 назви, «Політвидав України» (Київ) – 2, «Ваклер» і «Мегатайп» (Київ) – по 1.

Офіційні – теж 4 видавництва: «Парламентське видавництво» (Київ) – 2 одиниці, «Леонорм» (Львів), «Вимір» (Київ), «Порт-Роял» (Київ) – по 1.

Довідкові – 5 видавництв, представлених лише по 1 назві кожне: «Міленіум» (Київ), «Основи» (Київ), «Школа» (Київ), «Абрис» (Київ), «Галицька видавнича спілка» (Львів).

Видання для організації дозвілля – 3 видавництва (всі по 1 назві): «Освіта» («Радянська школа», Київ), «Білий лебідь» (Лебедин), «Дніпро» (Київ).

Найбільш різномовними видавництвами виявилися «Веселка» (Київ) – переклади з 24 мов; «Дніпро» (Київ) – з 21 мов; «Основи» (Київ), «Свічадо» (Львів) – з 8; «Молодь» (Київ) – з 7; «Фоліо» (Харків), «Школа» (Київ) – з 6; «Махаон»-«Україна» (Київ), «Місіонер» (Львів) – з 5; «Либідь», «Сфера», «Український письменник» (раніше «Радянський письменник»), «Україна», (Київ) – з 4.

За мовною ознакою переклади з англійської мови друкували 86 видавництв, серед яких лідером є «Основи» (Київ) – 23 одиниці. Значною кількістю також відрізняються: «Свічадо»-«Монастир Свято-Іванівська Лавра» (Львів) – 9; «Веселка» (Київ), «Фоліо» (Харків) – 8; «Сфера» (Київ) – по 7;

«Аст-Прес-Дік-Сі», «Дніпро» (Київ) – по 6 назв; «Джерело життя», «КМ-Академія» (Київ) – по 5; «Дух і літера» (Київ), «Каравела» і «Мост-Торнадо» (Харків) – 4; «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» (Київ) – 3. Решта видавництв – по 1-2 назві.

До видавництв, що друкували переклади з російської мови, (всього 42) належать: «УМК ВО» (Київ) – 45 назв; «Освіта» («Радянська школа», Київ) – 43; «Веселка» (Київ) – 20; «Вища школа» (Київ) – 12; «Дніпро», «Урожай» (Київ) – по 5; «Оріон-Зернятко», «Україна» (Київ) – по 3. Решта видавництв – по 1-2 назві.

З німецької (всього 36): «Школа» (Київ) – 6; «Юніверс» (Київ) – 5 «Основи» (Київ), «Свічадо» (Львів) – по 4 назви; «Молодий буковинець» (Чернівці) – 3. Решта видавництв – по 1-2 назві.

З французької (всього 34 видавництва): «Основи» (Київ) – 10 назв; «Веселка» (Київ) – 5; «Дніпро», «Юніверс» (Київ) – по 4; «Нова Зоря» (Івано-Франківськ) – 3. Решта видавництв – по 1-2 назві.

З польської (всього 13): «Свічадо» (Львів) – 5 назв; «Веселка», «Основи» (Київ) – по 3; «Свічадо»-«Монастир Свято-Іванівська Лавра» (Львів) – 2. Решта видавництв – лише по одній назві.

З італійської (всього 10 видавництв): «Свічадо» (Львів) – 3 назви, «Дніпро» (Київ) – 2. Решта видавництв – лише по одній назві.

З іспанської (всього 6): «Волинська обласна друкарня» (Луцьк), «Дніпро», «Ініціал», «Поезія КМЦ» (Київ), ОКФА (Одеса), «Свічадо» (Львів) – по 1 назві. З норвезької (всього 5): «Махаон»-«Україна» (Київ) – 3 назви; «Дніпро», «Журналіст України», «Смолоскип» (Київ), «Фоліо» (Харків) – по 1.

З латинської (всього 3): «Основи» (Київ) – 4 назви; «Місіонер», «Свічадо» (Львів) – по 1 назві.

З білоруської (всього 3): «Дніпро» (Київ) – 2 назви; «Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин України» (Київ), «Прапор» (Харків) – по 1.

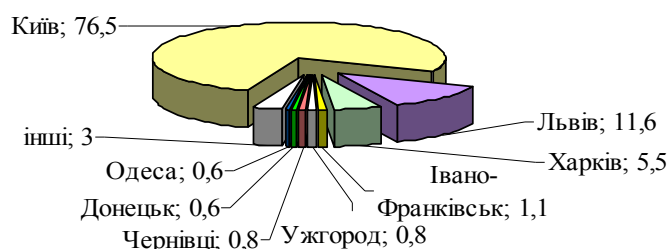
З болгарської (всього 3): «Веселка», «Молодь», «Урожай» (Київ) – по 1 назві.

З угорської (всього 2): «Веселка» (Київ) – 3 назви, «Свічадо»-«Монастир Свято-Іванівська Лавра» (Львів) – 1.

Більш детальна інформація щодо хронологічного розподілу за видавництвами та мовами оригіналу, з яких здійснювались переклади упродовж аналізованого періоду, представлена у Таблиці Б.8 (Додаток Б).

У процесі аналізу географічної структури потоку перекладів українською мовою, яка характеризує розподіл документів за містом видання, виявлено 19 міст України. 76,5% загального обсягу вийшли друком у Києві – (487 одиниць), 11,6% – у Львові (74), 5,5% – у Харкові (34), 1,1% – у Івано-Франківську (7), по 0,8% – в Ужгороді і Чернівцях (по 5), по 0,6% – у Донецьку і Одесі (по 4), по 0,5% – у Сімферополі і Черкасах (по 3), по 0,3% – у Луцьку і Тернополі (по 2). По 1 одиниці (0, 2%) видано у Вінниці, Ворзелі, Дрогобичі, Лебедині, Луганську, Хмельницькому, Чернігові (Малюнок 3.5). Одне видавництво – без міста видання.

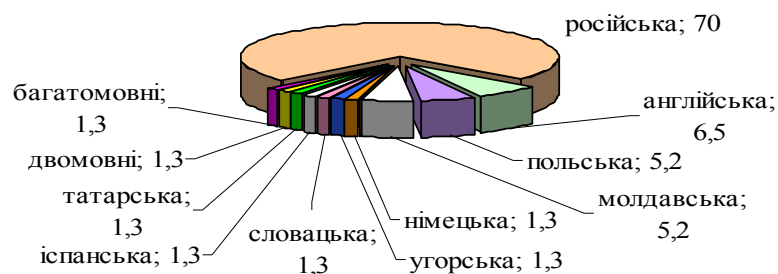

Мал. 3.5. Розподіл за містом видання у потоці перекладів українською мовою (%)

У потоці перекладів з української мови, як і в потоці перекладів українською, протягом багатьох років спостерігається наявність лакун. Представлені роки характеризуються відносно рівномірними показниками випуску видань за кількістю назв з тенденцією до зменшення, що відображено у Таблиці 1 даного розділу [с. 115]. Найбільше перекладів видано у 1998 р. – 27% від загальної кількості. Значне скорочення назв у п'ять разів відбувається у 2003 р. до 3 одиниць (до 4%), який є останнім представленим у базі даних роком щодо аналізованого потоку.

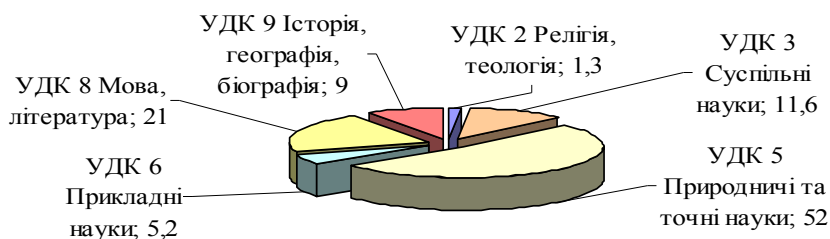
Мовну структуру потоку перекладів з української мови складають 9 цільових мов, детальні кількісні показники яких наведено у Таблиці В.1 (Додаток В) (роки, в яких відсутні показники, не беруться до уваги).

Найбільш питому вагу має російська – 70%, якій притаманна тенденція до скорочення. Решта мов представлені епізодично. Друге місце посідає англійська – 6,5%; третє і четверте місце розділяють польська і молдавська – по 5,2% кожна; п'яте належить угорській – 3,9%, шосте – німецькій (2,6%). Всі інші мови не перевищують 1 одиниці, тобто 1,3% кожна протягом аналізованого періоду, серед яких: іспанська, словацька, татарська, а також двомовне (польська-російська) та багатомовне («Multiple languages») видання, які разом складають 6,5% від загального обсягу потоку. Тільки у 1991 р. здійснено 1 переклад багатьма мовами. Загальний розподіл за мовами оригіналу ілюструє Малюнок 3.6.

Мал. 3.6. Розподіл за цільовими мовами у потоці перекладів з української мови (%)

У тематичній структурі потоку перекладів з української мови за розділами УДК взагалі не представлені такі розділи як УДК 0 Загальний відділ, УДК 1 Філософія, психологія. Значну частину структури складає УДК 5 Природничі та точні науки – 52%, а також УДК 8 Мова, Художня література – 21%. Розділ УДК 3 Суспільні науки охоплює 11,6%; УДК 9 Історія, географія, біографія – 9%; УДК 6 Прикладні науки, медицина, техніка – 5,2%; УДК 2 Релігія, теологія – 1,3% (Малюнок 3.7).

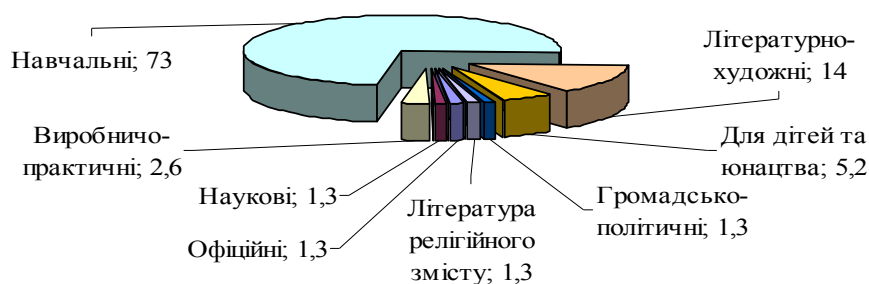
Мал. 3.7. Розподіл за тематичними розділами УДК у потоці перекладів з української мови (%)

Аналіз кількісних даних, які характеризують тематичну структуру потоку перекладів з української мови (Таблиця В.2, Додаток В), свідчить про те, що

немає жодного з представлених років, де були б наявні переклади в усіх розділах одразу. Як і у потоці перекладів українською, тільки розділ УДК 8 Мова, художня література має показники протягом всіх аналізованих 1991-2003 рр., у якому відносно 1991 р. спостерігається скорочення кількості перекладів у сім разів. Розділи УДК 5 Природничі та точні науки, УДК 3 Суспільні науки мають показники протягом 1991-1999 рр., які у першому випадку мають тенденцію до зменшення у три рази, у другому – збільшення у чотири. Фрагментарні показники решти розділів не дозволяють зробити якісних висновків щодо зазначених тенденцій.

Повне уявлення щодо кількісного розподілу за цільовими мовами в межах кожного тематичного розділу УДК надає таблиця, що представлена у Таблиці В.3 (Додаток В).

Аналіз типологічної структури перекладів з української мови показав, що найбільш питому вагу складають навчальні видання – 73%, та літературно-художні – 14%. Незначну частину становлять видання для дітей та юнацтва – 5,2%; виробничо-практичні – 2,6%; а також офіційні, наукові, громадсько-політичні, релігійного змісту – по 1,3% (Малюнок 3.8).

Мал. 3.8. Розподіл перекладів за цільовим призначенням у потоці перекладів з української мови (%)

Порівнюючи хронологічні кількісні дані 1991 р. і 2003 р. (Таблиця В.4, Додаток В), можна зазначити, що кількість перекладів навчальних видань скоротилася на 91%. Решта типів за цільовим призначенням представлені фрагментарно.

Детальний розподіл перекладів за жанрами, в межах кожного типу за цільовим призначенням представлений у Таблиці В.5 (Додаток В).

Динаміка мікропотоків навчальних видань перекладених з української мови характеризується хвилеподібністю: збільшення – скорочення. У межах даного типу виокремлено такі жанри як «посібник» – 20 одиниць (35,7%) і «підручник» – 36 (64,3%). Аналізовані видання розподіляються на три категорії: для початкової школи (60%), для середньої школи (46%), для вищих навчальних закладів (4%).

У загальному потоці посібників категорія для початкової школи становить 60%, для середньої школи – 35%, для вищих навчальних закладів – 5% (1 назва). Посібники для початкової школи розподіляються на: 1) практичні посібники (робочі зошити) з математики – 3 назви; 2) наочні (зошити) з ознайомлення з навколишнім світом – 4; 3) посібники з трудового навчання – 3, природознавства – 1; 4) навчально-методичний посібник з математики – 1. Серед посібників для середньої школи: практичні (робочі зошити) з математики – 2 назви; решта: посібники з історії – 2, фізики – 2, математики – 1. Посібники для вищих навчальних закладів представлені лише 1 назвою з медицини.

У загальному потоці підручників категорія для початкової школи складає 44,4%, для середньої школи – 52,8%, для вищих навчальних закладів – 2,8%. Підручники для початкової школи за галузями знань відносяться до математики – 11 одиниць, і природознавства – 5. Підручники для середньої школи: до математики – 10, історії – 5, хімії – 2, фізики та економіки – по 1. Підручники для вищих навчальних закладів – 1 назва з географії.

У загальному обсязі мікропотоків навчальних видань 80% складають переклади російською мовою; по 7,2% – молдавською і польською; 5,4% – угорською.

Серед видань для початкової школи неодноразово зустрічаються переклади таких авторів як: М.В. Богданович (12 назв), М.М. Левшин (2) – з математики; Н.С. Коваль (6), Н.М. Бібік (4) – природознавства; І.М. Веремійчик (3) – трудового навчання. Для середньої школи: О.В. Погорєлов (6) – з математики; С.У. Гончаренко (4) – фізики; А.В. Домбровський (2) – хімії.

Мікропотік перекладів з української мови, які віднесено до літературно-художніх видань розподіляється на прозу – 3 одиниці, поезію – 7, драматургію – 1. Прозу складають повість Б.М. Наріжного «Єрмолай четвертак» та роман В.К. Малика «Тайний посол» (в двох томах) російською (1991 р.). Поезія представлена віршами Г. Драговоза (1998 р.) В. Стуса і О. Ковалевського (1999 р.) російською, а також поемою «Кобзар» Т.Г. Шевченка (1991 р.), перекладеною багатьма мовами, та його вибраними творами німецькою, словацькою і татарською (1999 р.). Серед драматургічних творів п'єса І.. Франка «Зів'яле листя» (2003 р.), перекладена російською та польською.

У загальному обсязі аналізованого мікропотіку 55% становлять переклади російською, по 9% – німецькою, словацькою, татарською, двома та багатьма мовами.

Мікоропотік перекладів літератури для дітей та юнацтва складається з казок, що відносяться до усної народної творчості, англійською – 2 одиниці (1991 р.) та німецькою – 1 (1995 р.), а також оповідання М. Стельмаха російською – 1 (1991 р.).

Переклади виробничо-практичної літератури становлять два практичні посібники, що стосуються системи нейрофізіологічної реабілітації В. Козявкіна іспанською та англійською мовами (1999 р.).

Серед наукових перекладів виокремлено тільки один збірник наукових праць «Українські канадці в історичних зв'язках із землею батьків» А. Шлепакова та ін. англійською мовою (1991 р.).

Офіційні видання представлено єдиним перекладом Конституції України англійською мовою (1999 р.).

Серед громадсько-політичних – переклад твору «П'ять років української трагедії» Є. Марчука російською мовою (1999 р.).

Літературу релігійного змісту представляє переклад теологічного твору «Отче наш» (молитовні роздумування) отця І. Лужецького російською (2003 р.).

Видову структуру потоку перекладів з української мови за обсягом документа становлять книги – 70 одиниць (91%), і брошури – 7 (9%). У

відсотковому співвідношенні спостерігається збіг із показниками потоку перекладів українською мовою. Аналіз кількісних показників зазначеної структури за хронологією (Таблиця В.6, Додаток В) свідчить, що у загальному обсязі брошур переклади для дітей та юнацтва і виробничо-практичні становлять по 29% (по 2 одиниці). Зазначимо, що останні взагалі представлені тільки брошурами. Решту складають навчальні, літературно-художні та релігійного місту – по 14,3% (по 1 одиниці). Офіційні, наукові, а також громадсько-політичні переклади представлені тільки книгами.

У потоці перекладів з української мови виокремлено 35 авторів. Аналіз авторської структури потоку дозволяє стверджувати, що лідером серед них є М.В. Богданович з 12 назвами (15,6% потоку) навчальних видань (11 підручників і 1 навчально-методичний посібник) з математики для початкової школи, перекладених російською (7 назв), молдавською (2), польською (2) і угорською (1). Друге місце посідає О.В. Погорєлов з 6 назвами (7,8% потоку) підручників теж з математики, але для середньої школи, у перекладі російською (3 назв), польською (2) і угорською (1).

Третє місце з 4 назвами розподіляється між чотирма авторами, які згруповані відповідно цільового призначення творів:

- навчальна література у перекладі російською мовою: Н.М. Бібік – з наочними посібниками (2), посібником і підручником, а також Н.С. Коваль – з підручниками, з природознавства для початкової школи; С.У. Гончаренко – з посібниками (2) і підручниками (2) з фізики для середньої школи;

- художня література: Т.Г. Шевченко – із зібранням творів (3) та поемою (1) у перекладі німецькою, словацькою, татарською та багатьма мовами.

Четверте місце з 3 назвами розподіляють два представники навчальної літератури у перекладі російською мовою, серед яких: Г.П. Бєвз – з підручником і практичними посібниками (робочими зошитами) з математики для середньої школи; І.М. Веремійчик – з посібниками з трудового навчання для початкової школи.

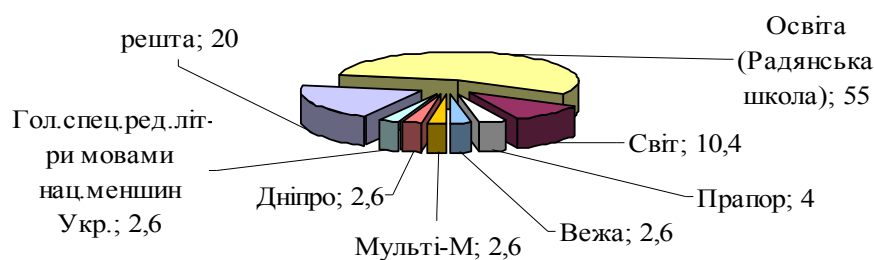
Автори, переклади творів яких нараховують по 2 назви, або розподіляють п'яте місце, теж згруповані за цільовим призначенням творів:

- навчальні – 5 авторів (колективів авторів): Т.М. Байбара і Н.С. Коваль – з наочними посібниками з природознавства для початкової школи та А.В. Домбровський – з підручниками з хімії для середньої школи російською; М.М. Левшин – з практичними посібниками (робочі зошити) з математики для початкової школи молдавською, угорською;
- виробничо-практичні – 1 автор: В. Козявкін – з практичними посібниками з медицини англійською та іспанською;
- літературно-художні – 1 автор: В.К. Малик – з романами російською.

Хронологічний кількісний розподіл перекладів творів вищезазначених авторів наведено у Таблиці В.7 (Додаток В). З рештою авторів (23), які представлені у базі даних лише однією назвою, можна ознайомитись у Додатку К.

Потік перекладів з української мови формують 23 видавничих організацій. Аналіз видавничої структури дозволив зробити висновок, що провідну роль у формуванні потоку відіграє видавництво «Освіта» («Радянська школа», Київ) – 42 назви (55% всього потоку). Воно представлено перекладами виключно навчальної літератури російською (90%), молдавською (4,8%), польською і угорською (по 2,4%) мовами. Друге місце посідає видавництво «Світ» (Львів) – 8 назв (10,4%) теж навчальної літератури польською (37,5%), російською, угорською (по 25%) і молдавською (12% – 1 назва). Третє місце за видавництвом «Прапор» (Харків) – 3 назви (3,9%) художньої літератури російською мовою.

По 2 назви (по 2,6%) належать видавництвам: «Вежа» (Київ) – навчальна література, «Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин України» (Київ) – художня, «Дніпро» (Київ) – наукова і художня, «Мульти-М» (Київ) – виробничо-практична. Відсоткове співвідношення у загальному обсязі перекладних видань наведено у Малюнку 3.9.

Мал. 3.9. Розподіл за видавництвами у потоці перекладів з української мови (%)

Решта з 15 видавництв представлені лише однією назвою, повний перелік яких наведено у Таблиці В.8 (Додаток В). У загальному обсязі аналізованого потоку виявлено тільки один переклад (художня література), назву видавництва якого не вказано.

Оцінити тенденції щодо кількісних змін відносно 1991 р. можливо тільки у випадку з видавництвом «Освіта», що характеризується скороченням кількості видань у два рази. Всім іншим видавництвам притаманна епізодичність.

Тільки у 1991 р. випуск перекладів з української здійснювали 5 видавництв, серед яких: «Дніпро» (Київ) – 2 (англійською, багатомовне); «Воениздат» і «Грайлик» (Київ) російською, а також «Дніпрокнига» і «Промінь» (Дніпропетровськ) англійською – по 1 одиниці. Тільки у 2003р. – «Генеза» (Київ), «Свічадо»-«Монастир Свято-Іванівська Лавра» (Львів) російською та Каменяр (Львів) двомовне (польською-російською) – по 1 назві.

Переклади навчальної літератури видавали 9% всього обсягу видавництв, до яких, окрім вищезазначених «Освіта» («Радянська школа», Київ) і «Світ» (Львів), також належать «Вежа», «Генеза», «Зодіак-Еко» «Червона Рута-Турс» (Київ) російською, а також «КМ Академія» молдавською – по 1 одиниці.

Виданням літературно-художніх перекладів займалися 43% всіх видавництв. Окрім вже згаданого видавництва «Прапор», до них увійшли «Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин України» (Київ) – 2 одиниці (німецькою, словацькою); «Воениздат» (Київ) і «Евріка» (Хмельницький) російською, «Каменяр» (Львів) двомовне (польською-російською) «Дніпро» (Київ) багатомовне, «Доля» (Сімферополь) татарською – по 1.

Серед видавництв, що випускали перекладні видання для дітей та юнацтва, виокремлено «Дніпрокнига», «Промінь» англійською, «Січ» німецькою (Дніпропетровськ), «Грайлик» (Київ) російською – по 1 назві.

Виробничо-практичні – видавництво «Мульти-М» (Київ) – 2 одиниці англійською, іспанською. Наукову літературу – видавництво «Дніпро» (Київ) – 1 назва англійською. Офіційні – видавництво «Дім літератури мовами народів України» (Київ) – 1 назва англійською. Громадсько-політичні – видавництво «ЛітСофт» (Київ) – 1 назва російською. Літературу релігійного змісту – видавництва «Свічадо»-«Монастир Свято-Іванівська Лавра» (Львів) – 1 назва російською.

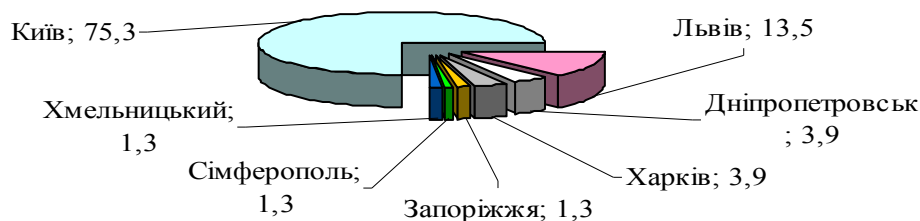
Найбільш різномовними видавництвами виявилися: «Освіта» (Київ) та «Світ» (Львів), які здійснювали випуск перекладів чотирма мовами, та «Мульти-М» (Київ) – двома.

За мовною ознакою до видавництв, що друкували переклади російською мовою належать (12): «Вежа», «Воениздат», «Генеза», «Грайлик», «Евріка», «Зодіак-Еко», «ЛітСофт», «Освіта», «Прапор», «Світ», «Свічадо»-«Монастир Свято-Іванівська Лавра», «Червона Рута-Турс». Англійською мовою (5): «Дім літератури мовами народів України», «Дніпро», «Дніпрокнига», «Мульти-М», «Промінь». Молдавською (3): «КМ-Академія», «Освіта», «Світ». Німецькою (2): «Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин України», «Січ». Польською, угорською (2): «Освіта», «Світ».

По одному видавництву здійснювали випуск: іспанською – «Мульти-М», словацькою – «Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин України», татарською – «Доля», багатомовне – «Дніпро», двомовне (польська-російська) – «Каменярь». Більше детальну інформацію наведено у Таблиці В.8 (Додаток В).

У результаті аналізу географічної структури, яка характеризує розподіл документів за містом видання, виявлено, що серед 7 представлених міст України 75,3% загального потоку перекладів з української мови вийшли друком у Києві (58 одиниць), 13,5% – у Львові (10), по 3,9% – у Дніпропетровську і

Харкові (по 3), по 1,3% (по 1 одиниці) – у Запоріжжі, Сімферополі, Хмельницькому (Малюнок 3.10).

Мал. 3.10. Розподіл за містом видання у потоці перекладів з української мови (%)

Узагальнюючи результати бібліометричного аналізу документного потоку перекладів українською та з української мови, здійсненого на основі бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum» можна зробити наступні висновки. За роки незалежності України випуск перекладних видань перебуває у занепаді, оскільки у потоці українською мовою після 2003 р. показники не перевищують 5 перекладів, а після 2008 р. взагалі немає жодних даних, у потоці з української – дані відсутні після 2003 р. У разі якщо цей висновок є не вірним, постає питання щодо повноти представленості аналізованого україномовного сегмента у базі даних. Щоб з'ясувати ці питання у наступному підрозділі дослідження ми звернемося до офіційної статистики Книжкової палати України імені Івана Федорова.

3.2. Статистичний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови за даними статистичного збірника Книжкової палати України «Друк України»

На даному етапі дослідження документний потік перекладів українською та з української мови проаналізовано на основі даних статистичних збірників «Друк України», що надасть можливість виявити потік на національному рівні, окреслити його у кількісному значенні та оцінити ступінь представленості на світовому рівні. У якості матеріалу використано показники 18 збірників, що стосуються виданих в Україні перекладів упродовж 1991-2013 рр. За одиницю взято перекладне книжкове видання. Розглядаються два окремих документних потоки – потік перекладів українською мовою та потік перекладів з української мови.

Для здійснення статистичного аналізу всі відповідні показники збірників було зведено у загальні таблиці (Додатки Г, Д, Е). Під час процесу зведення у таблицях збірника «Друк України», було виявлено деякі неточності, які можливо, є просто технічними помилками, але іноді вони є суттєвими, тому були враховані у даному дослідженні:

- що стосується загальних характеристик перекладних видань: за 2006 р. [66] і 2007 р. [67] у Таблиці 3 не враховано кількість книг і брошур, перекладених мовами народів світу – по 1 одиниці;
- що стосується загальної кількості книг і брошур, перекладених мовами/ з мов народів світу: 1) за 2000 р. [60] в Таблиці 5 замість 24 одиниць наведено 46; 2) за 2013 р. [73] у Таблиці 7 помилково підраховано загальну кількість перекладів «старослов'янською» (замість 2 вказано 1 одиниця) та «видань українською і російською мовами» (замість 7 вказано 1), що призводить до зміни загальної характеристики перекладних видань з 1927 на 1934 одиниці;
- що стосується перекладів художньої літератури українською мовою: за 2007 р. [67] у Таблиці 14 замість 105 одиниць наведено лише 61, з відповідною зміною загальної кількості перекладів даного розділу;
- що стосується перекладів дитячої літератури українською мовою: 1) за 1998 р. [58] у Таблиці 16 замість 27 наведено 33 одиниці, що зумовлює зміну загальної кількості перекладів даного розділу з 40 на 34; 2) за 2005 р. [65] у Таблиці 16 замість 149 наведено 152 одиниці, з відповідною зміною загальної кількості; 3) за 2013 р. [73] у Таблиці 16 замість 342 одиниць наведено 792, з відповідною зміною загальної кількості з 1023 на 573 (майже вдвічі).

Також з метою полегшення сприймання цілісної картини всю різноманітність невизначених категорій мов, було зведено до чотирьох, враховуючи те, що видання можуть бути як одномовними, так і багатомовними:

- «мови народів, що проживають в Україні та країнах СНД», «мови народів СНД», «мови національних меншин України» тощо – у категорію «мови України»;

- «декілька мов народів, що проживають в Україні та країнах СНД» тощо – у категорію «декілька мов України»;
- «різні мови народів світу», «мови зарубіжних країн (без країн СНД)», «мови зарубіжних країн (включаючи країни СНД)» тощо – у категорію «мови світу»;
- «декілька мов народів світу (з СНД)», «декілька мов зарубіжних країн (без СНД)», «декілька мов народів світу» тощо – у категорію «декілька мов світу».

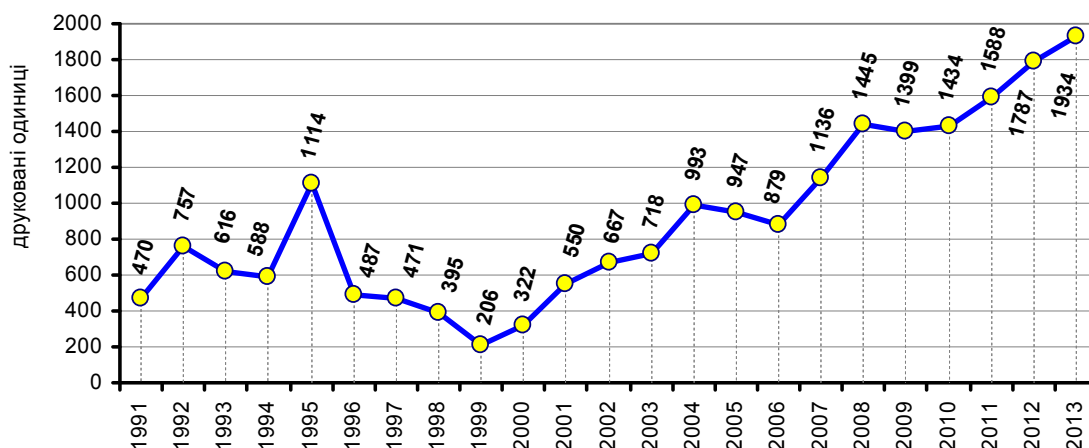
З огляду на специфіку видання статистичних збірників «Друк України» (див. підрозділ 1.2) упродовж 1991-2013 рр. можливо проаналізувати загальні показники потоку перекладів, виданих в Україні, а також загальні показники потоку перекладів українською мовою. Потік перекладів з української, а також детальний аналіз мовної структури – упродовж 1997-2013 рр.

З урахуванням вищезазначеного, на основі показників зведених таблиць статистичний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови здійснено за параметрами: 1) загальний і щорічний обсяг; 2) рік видання; 3) мова перекладу або оригіналу; 4) видання художньої літератури та 5) видання дитячої літератури. Узагальнені результати дослідження викладені у таблицях і діаграмах, наведених у тексті роботи та додатках.

Відповідно до офіційної статистики Книжкової палати України за період 1991-2013 рр. документний потік перекладів, складають 20903 одиниці, що становить 6,8% від загальної кількості випуску книг і брошур. Хронологічний розподіл (Малюнок 3.11) дає можливість простежити кількісні зміни та виокремити певні періоди:

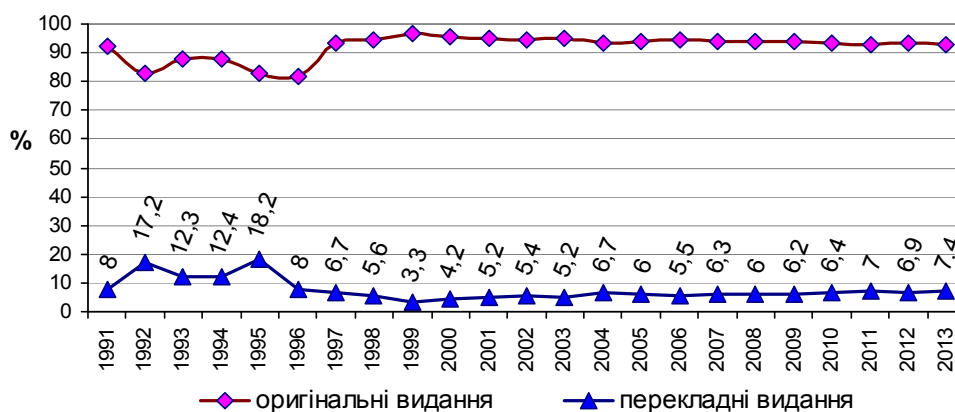
- 1) період I – 1991-1995 рр. – нерівномірне зростання, що супроводжується різкими стрибками на 38% у 1992 р. і на 58% у 1995 р. (у порівнянні з показником 1991 р.);
- 2) період II – 1996-1999 рр. – зменшення з різким скороченням на 56% у 1996 р. та найнижчим за весь час показником 206 одиниць у 1999 р.;
- 3) період III – 2000-2013 рр. – позитивна тенденція до стійкого, майже рівномірного (за виключенням 2005-2006 рр.) зростання з найвищим за весь час

показником 1934 одиниці у 2013 р. У порівнянні з 1999 р. кількість перекладів збільшилася на 89%; у порівнянні з 1991 р. – на 76%.

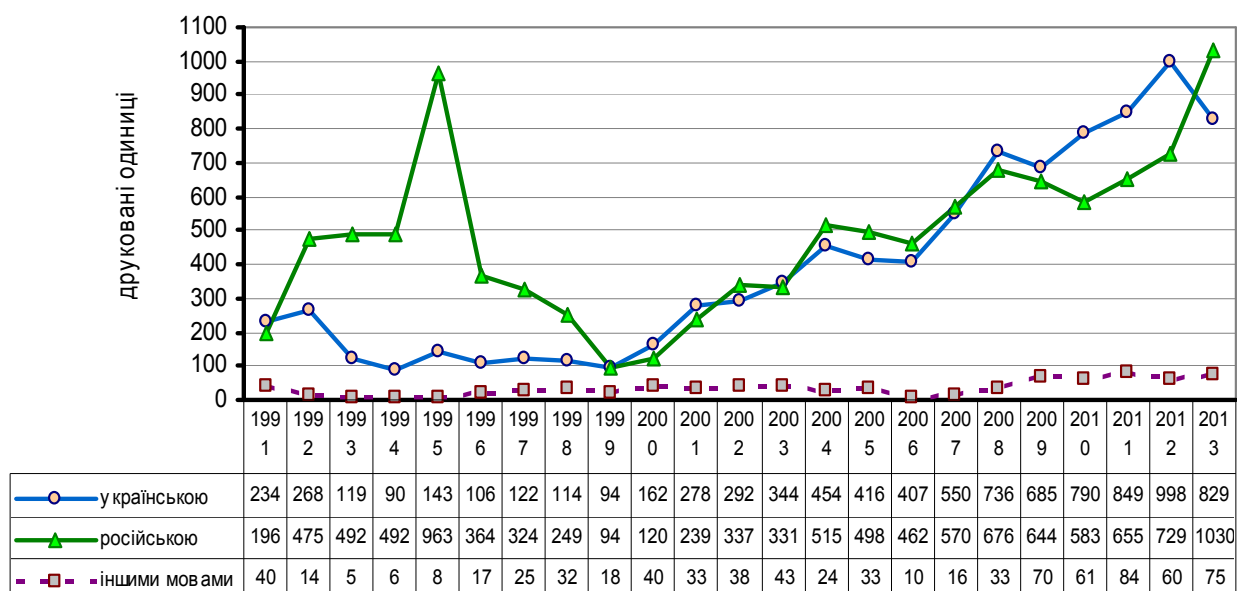
Мал. 3.11. Хронологічний розподіл перекладних видань в Україні (1991-2013рр.)

Динаміка випуску книг і брошур протягом 23 років (Малюнок 3.12) свідчить про істотне домінування оригінальних видань. Їх середнє співвідношення до перекладних становить 92,6% до 7,4%. Хронологічно у загальній кількості видань частина перекладів є майже стабільною з коливанням від 5% до 8%. Виключенням є збільшення упродовж 1992-1995 рр. (12 – 18%), а також зменшення у 1999 р. (3,3%) і 2000 р. (4,2%), що в цілому відповідає змінам періодів I та II.

Мал. 3.12. Динаміка співвідношення оригінальних та перекладних видань за 1991-2013рр.

Питому вагу потоку становлять переклади російською – 11038 одиниць (52,8%), та українською – 9080 (43,4%), іншими мовами – всього 725 (3,8%). Динаміка їх співвідношення (Малюнок 3.13) демонструє, що така різниця зумовлена різким збільшенням перших протягом 1992-1995 рр. при майже одночасному скороченні других. Порівняно з 1991 р. кількість перекладів українською зросла на 72%, російською – на 80%, іншими мовами – на 46%.

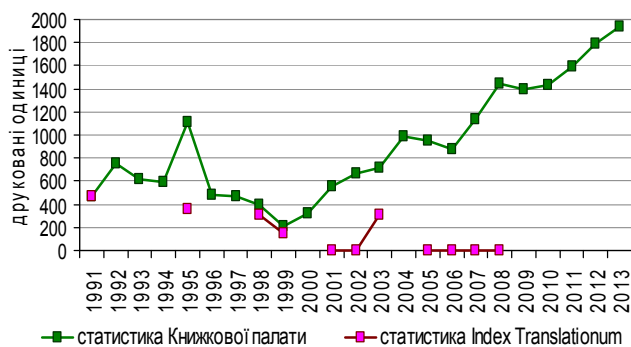
Мал. 3.13. Співвідношення перекладів українською, російською та іншими мовами в загальному потоці перекладів України (1991-2013рр.)

Співвідношення хронологічно розподілених статистичних показників бази даних «Index Translationum» та Книжкової палати України (Таблиця 2) свідчить про їх невідповідність один одному, окрім 1991 р.: загальний обсяг потоку перекладів, виданих в Україні, за даними першої становить всього 7,7% від обсягу офіційної статистики України; потік перекладів українською – всього 7,1%; потік перекладів з української – всього 8%, не враховуючи період 1991-1996 рр., що не представлений Книжковою палатою України.

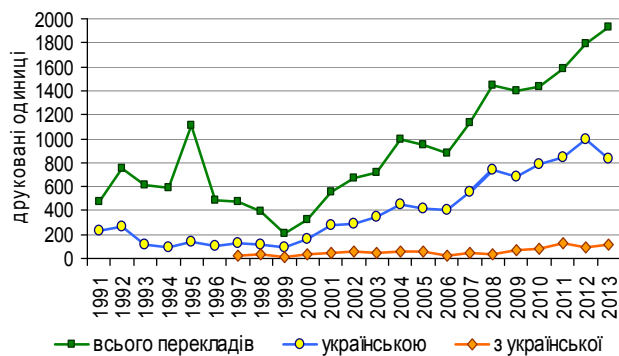
Таблиця 2. Хронологічний розподіл перекладів, виданих в Україні, за даними «Index Translationum» і «Друк України» (друк. од.)

Роки		1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
Всі переклади	Index Translationum	470				363			306	150		3	3	305		2	3	5	1						1611
	Друк України	470	757	616	588	1114	487	471	395	206	322	550	667	718	993	947	879	1136	1445	1399	1434	1588	1787	1934	20903
укр. мовою	Index Translationum	226				86			97	70				149		1	2	5	1						637
	Друк України	234	268	119	90	143	106	122	114	94	162	278	292	344	454	416	407	550	736	685	790	849	998	829	9080
з укр. мови	Index Translationum	19				19			21	15				3											77
	Друк України							27	32	17	30	52	59	52	54	54	28	44	36	64	79	126	91	121	967

Динаміку співвідношення загального потоку перекладів України за статистикою Книжкової палати та даними «Index Translationum», а також перекладів українською та з української мови у загальному потоці перекладів за даними Книжкової палати протягом 1991-2013 рр. відображено у Малюнках 3.14 і 3.15 відповідно.

Мал. 3.14. Динаміка співвідношення загального потоку перекладів України (1991-2013)

Мал. 3.15. Динаміка співвідношення перекладів українською та з української мови у загальному потоці перекладів України (1991-2013)

Отже, за період 1991-2013 рр. загальний обсяг перекладів України збільшився на 76%, перекладів українською – на 72%, перекладів з української (1997-2013 рр.) – на 78%.

На данному етапі дослідження ми зупинимося на детальному аналізі останніх за мовами та цільовим призначенням (художня та література для дітей і юнацтва) упродовж 1997-2013 рр., а за наявності даних і на характеристиці загальних показників 1991-2013 рр.

Загальний документний потік перекладів за період 1997-2013 рр. охоплює 16871 одиницю (6,2% від загальної кількості випуску неперіодичних видань) його характерними рисами є: 1) відносно рівномірна тенденція до зростання, починаючи з 2000 р.; 2) майже рівні частини україномовних (48,1%) та російськомовних (47,7%) перекладів; 3) переклади з української мови становлять 5,7%.

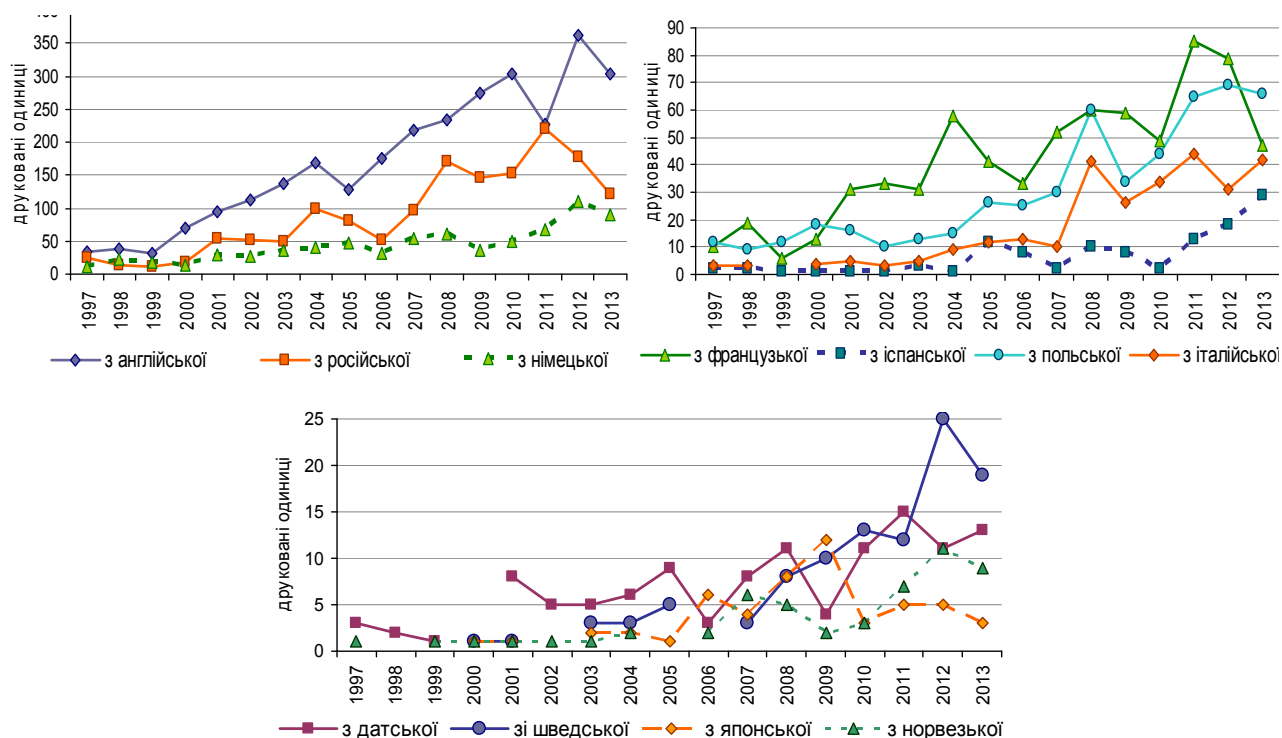
Серед 64 мов оригіналу аналізованого потоку, з яких здійснено переклади (Таблиця Г.1, Додаток Г), безперечним лідером є англійська (46%). Наступні дев'ять місць посідають німецька (10%), російська (9,6%), французька (8%), українська (5,7%), польська (3,6%), італійська (2,3%), іспанська (1,6%), датська

(1%), шведська і португальська (по 0,7%). У межах 0,6-0,3% за аналізований період знаходяться китайська, японська, чеська, голландська, норвезька, давньогрецька, латинська, старослов'янська. У межах 0,2-0,1% – арабська, білоруська, болгарська, вірменська, грецька, грузинська, іврит (давньоєврейська), ідіш, корейська, кримськотатарська, литовська, мови народів Індії, перська, румунська, сербська, словацька, турецька, угорська, фінська, хорватська. Решта мов не перевищують 0,1%. Категорії, в яких мови оригіналу конкретно не уточнюється, складають 3,6% і виглядають так: «декілька мов України» – 1 одиниця, «мови України» – 4, «декілька мов світу» – 22, «мови світу» – 579.

Серед названих у збірниках 19 цільових мов загального потоку перекладів (Таблиця Г.2, Додаток Г) до першої десятки увійшли українська (48,1%), російська (47,7%), угорська (0,7%), румунська (0,6%), польська (0,4%), кримськотатарська (0,4%), англійська (0,4%), молдавська (0,2%), німецька і французька (по 0,1%). Найменше перекладено старослов'янською, русинською, іспанською, італійською, болгарською, грецькою, китайською, перською і хорватською. Двомовні переклади українською і російською мовами, а також словники мовами світу становлять по 0,1%. Категорії, в яких цільова мова перекладу конкретно не уточнюється, складають 1% і виглядають так: «декілька мов України» – 12, «мови України» – 11, «декілька мов світу» – 42, «мови світу» – 88 одиниць.

Потік перекладів українською протягом 1997-2013 рр. становлять 8120 одиниць. У ньому виокремлено 54 мови оригіналу, список яких очолює англійська (36%). Наступні місця у першій десятці розподілено таким чином: російська (19%), німецька (9%), французька (8,7%), польська (6,5%), італійська (3,5%), іспанська і датська (по 1,4%), шведська (1,3%), норвезька і японська (по 0,7%) мови. Динаміка їх співвідношення проілюстрована нижче (Малюнок 3.16).

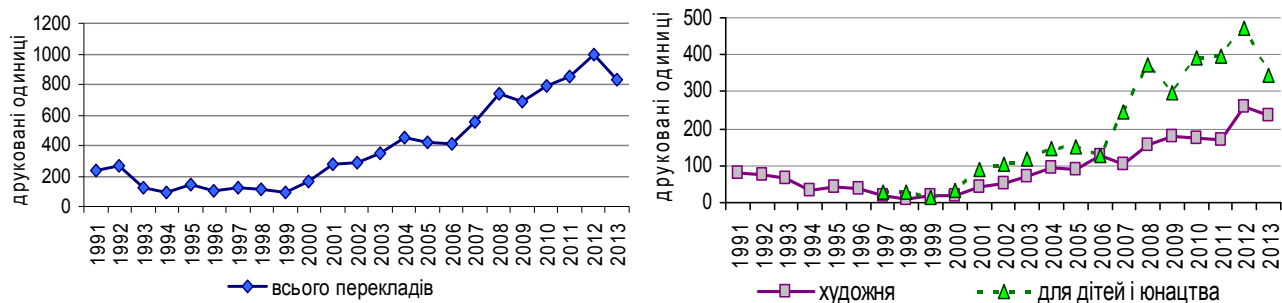
Мал. 3.16. Динаміка співвідношення першої десятки мов оригіналу у потоці перекладів українською мовою (1997-2013рр.)

У межах 0,6-0,5% опинилися давньогрецька, старослов'янська і чеська; 0,4% – голландська, кримськотатарська; 0,3-0,1% – португальська, словацька, турецька, угорська, арабська, білоруська, болгарська, грецька, грузинська, литовська, перська (фарсі), сербська, фінська, хорватська, вірменська, естонська, ідіш, китайська, латиська, румунська. Решта мов не перевищують 0,1% (2 одиниць).

Найменше (по 1 одиниці) перекладено з албанської, боснійської, есперанто, казахської, киргизької, староукраїнської та шотландської. На категорії, в яких мови оригіналу конкретно не уточнюється, припадає 4,7%: «мови України» – 3 одиниці, «декілька мов світу» – 10, «мови світу» – 374 (4,6%). Детальне хронологічне відображення кількісних показників за мовами оригіналу в потоці перекладів українською представлено у Таблиці Д.1 (Додаток Д).

Художня література у потоці перекладів українською мовою протягом 1997-2013 рр. становить 27,8% (протягом 1991-2013 рр. – 23,7%), для дітей та юнацтва – 37%. Динаміка їх співвідношення (Мал. 3.17) демонструє поступове

зменшення масової частини перших у загальному потоці перекладів, а також помітну перевагу других упродовж 2007-2013 рр. У порівнянні з 1997 р. кількість перекладів художньої літератури зросла на 92% (з 1991 р. – на 64%), для дітей та юнацтва – на 91%.

Мал. 3.17. Динаміка співвідношення перекладів художньої та літератури для дітей і юнацтва у потоці перекладів українською мовою (1991-2013рр.)

Співвідношення статистичних показників перекладів художньої літератури українською та з української мови згідно з базою даних «Index Translationum» та Книжкової палати України, розподілених за хронологією (Таблиця 3), демонструє вагомому різницю між ними. Загальний обсяг мікропотоків перекладів українською мовою, виданих в Україні, за даними першої становить всього 6,5% від обсягу згідно офіційної статистики України; мікропотоків перекладів з української – всього 10,6% (без врахування 1991-1996 рр., що не представлені Книжковою палатою України).

Таблиця 3. Хронологічний розподіл перекладів художньої літератури українською та з української мови за даними «Index Translationum» і «Друк України» (друк. од.)

Роки		1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
укр. мовою	Index Translationum	52				14			14	16				42				2							140
	Друк України	82	75	67	31	42	38	19	9	17	21	42	52	70	93	88	129	105	157	181	175	169	259	238	2159
з укр. мови	Index Translationum	4							1	5				1											11
	Друк України							4	1	7	5	4	6	1	4	5	1	3	12	9	6	5	12	9	104

Детальне відображення кількісних показників щодо кожної з мов оригіналу у мікропотокі перекладів художньої літератури українською мовою протягом 1997-2013 рр. (1824 одиниці) висвітлено у Таблиці Д.2 (Додаток Д).

Першу десятку серед 53 виокремлених мов наповнюють англійська (28,3%), французька (11,7%), російська (11,4%), польська (10,5%), німецька (7,7%), італійська (3,8%), іспанська (2,4%), японська (2,2%), норвезька і шведська (по 1,7%), давньогрецька, португальська, турецька і чеська (по 1%), давньогрецька. До мов, що не перевищують 1%, належать: в межах 0,7-0,8% – білоруська, латинська, сербська, словацька; у межах 0,4-0,5% – фінська, голландська, грузинська, іврит, перська (фарсі), хорватська; в межах 0,2-0,3% – азербайджанська, вірменська, грецька, датська, китайська, корейська, латиська, ідіш, мови народів Індії, румунська, старослов'янська, угорська. Решта мов не перевищують 0,1% (тобто 1-2 одиниць).

Категорії, в яких мови оригіналу конкретно не уточнюється, складають 3,5% і виглядають так: «мови України» – 1, «декілька мов світу» – 3, «мови світу» – 61 одиниць (3,3%).

Переклади літератури для дітей та юнацтва українською мовою протягом 1997-2013 рр. охоплюють 3355 одиниць і 37 мов оригіналу. Співвідношення статистичних показників щодо перекладів зазначеного типу літератури українською та з української мови мовою згідно з базою даних «Index Translationum» та Книжкової палати України, розподілених за хронологією (Таблиця 4), також висвітлює різницю між ними, а саме: загальний обсяг мікропотоків потоку перекладів українською мовою, за даними першої становить 4,2% від обсягу офіційної статистики України; мікропотоків перекладів з української – всього 5,5% (без урахування 1991-1996 рр.)

Таблиця 4. Хронологічний розподіл перекладів літератури для дітей та юнацтва українською та з української мови за даними «Index Translationum» і «Друк України» (друк. од.)

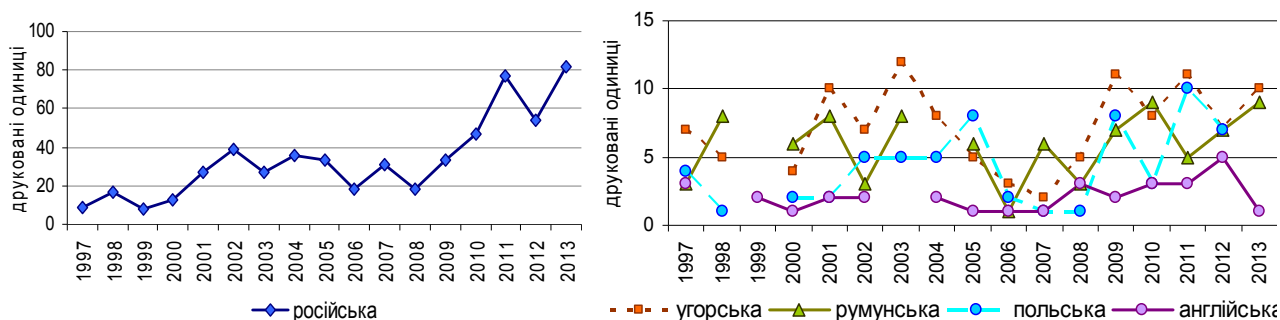
Роки		1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
укр. мовою	Index Translationum	54				21			18	9				31		1	2	3	1						140
	Друк України							27	27	13	33	91	106	116	148	149	128	245	373	296	392	396	473	342	3355
з укр. мови	Index Translationum	3				1																			4
	Друк України							2	2		1	3	2		5	2	1		1	3	7	8	14	22	73

Список мов оригіналу у мікропотоці перекладів для дітей та юнацтва українською мовою очолює англійська (37%). Друге місце посідає російська (22%); третє розподіляють німецька і французька (по 9%); четверте – італійська (3,3%); п'яте – датська (3%). Наступну п'ятірку складають: польська (2,3%), шведська (2,1%), іспанська (0,9%), арабська, литовська і норвезька (по 0,4%) та чеська (0,3%).

По 0,2% становлять болгарська, грузинська, естонська, перська (фарсі), угорська, японська; по 0,1% – білоруська, голландська, грецька, давньогрецька, кримськотатарська, сербська, словацька. Решта мов не перевищують 0,1% (3 одиниць).

На категорії, в яких мови оригіналу конкретно не уточнюється, припадає 7,1%: «мови України» – 2 одиниці, «мови світу» – 9 одиниць, «декілька мов світу» – 227 (6,7%). Детальне хронологічне відображення кількісних показників перекладної літератури для дітей та юнацтва за мовами оригіналу в потоці перекладів українською представлено у Таблиці Д.3 (Додаток Д).

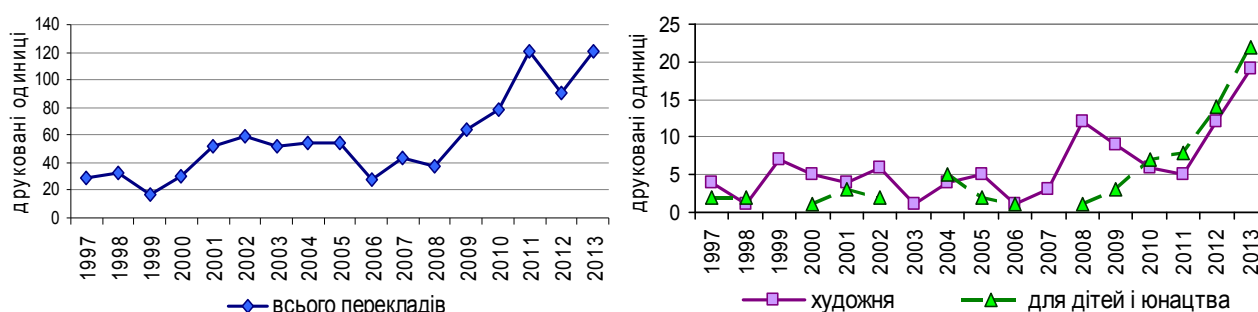
Потік перекладів з української мови протягом 1997-2013 рр. становить 969 одиниць. Серед виокремлених у ньому 12 цільових мов безперечним лідером є російська, що охоплює 59%. Наступними зі значним відривом є угорська (12%), румунська (9%), польська (7%), англійська і кримськотатарська (по 3%), молдавська (2,7%), німецька (1%), французька (0,4%). Динаміці співвідношення першої п'ятірки цільових мов, що проілюстрована у Мал. 3.18, притаманна хвилюватість, а також відсутність показників угорською, румунською та польською мовами у 1999 р.

Мал. 3.18. Динаміка співвідношення першої п'ятірки цільових мов у потоці перекладів з української мови (1997-2013рр.)

Найменше (по 1 одиниці) перекладено болгарською, іспанською та китайською. На категорії, в яких цільові мови не уточнюються, припадає 2,5%: «мови України» – 5 одиниці, «декілька мов України» – 3 «мови світу» – 2, «декілька мов світу» – 14 (1,4%). Детальне хронологічне відображення кількісних показників щодо цільових мов у потоці перекладів з української мови наведено у Таблиці Е.1 (Додаток Е).

Переклади художньої літератури у зазначеному потоці становлять – 104 одиниці (10,7%), для дітей та юнацтва – 73 (7,5%). Динаміка їх співвідношення протягом окресленого періоду (Мал. 3.19) характеризується хвилеподібністю зі зворотною пропорціональністю; епізодичною відсутністю останніх у 1999, 2003 та 2007 роках, а починаючи з 2011 р. тенденцією до зростання з перевагою видань для дітей та юнацтва. У порівнянні з 1997 р. кількість перекладів художньої літератури зросла на 56%, для дітей та юнацтва – на 91%.

Мал. 3.19. Динаміка співвідношення перекладів художньої та літератури для дітей і юнацтва у потоці перекладів з української мови (1997-2013рр.)

У мікропотоці перекладів художньої літератури з української мови виокремлено 7 цільових мов (Таблиця Е.2, Додаток Е). Список очолює російська (76%), якій притаманна хвилеподібність, протягом аналізованого періоду. Друге місце посідає англійська (5%), третє – польська (3%), четверте – румунська (2%). По 0,1% становлять болгарська, кримськотатарська і французька. Категорії, в яких цільові мови не уточнюються, охоплюють 11,5%: «декілька мов України» – 3, «декілька мов світу» – 9 одиниць. Переклади всіма мовами, окрім російської представлені епізодично.

Мікропотік перекладів літератури для дітей та юнацтва з української мови становлять 6 цільових мов. Перше місце належить російській – 87,7%, що

характеризується хвилеподібністю з тенденцією до зростання, починаючи з 2011 р. Решта мов, серед яких англійська, кримськотатарська, молдавська, румунська та угорська представлені тільки по одній одиниці. Категорія «декілька мов світу» становить 5,5%. Зовсім відсутні показники у 1999, 2003 і 2007 рр. (Таблиця Е.3, Додаток Е).

У структурі світової системи перекладів, згідно запропонованої Й. Хайлброном моделі «ядро-периферія», простежується асиметрія їх руху в напрямку від центру до периферії, що характеризується зворотною залежністю між позицією мови у структурі зазначеної системи та кількістю і різноманітністю перекладів. Більш центральна позиція мови передбачає великий відсоток перекладів з цієї мови і водночас малий відсоток перекладів цією мовою, і навпаки [293, с. 2].

Співвідношення результатів аналізу статистичних показників потоку перекладів, виданих в Україні упродовж 1997-2013 рр., із вищезазначеною моделлю підтверджує асиметрію руху у відношенні до гіперцентральної, центральної та напівцентральної (окрім російської) позицій мов:

- гіперцентральна позиція (до 60% у світовій системі перекладів) домінуючої англійської мови: з англійської перекладено 46%, англійською – 0,4%;
- центральна позиція (до 10%) німецької і французької мов: 1) з німецької – 10%, німецькою – 0,01%; 2) з французької – 8%, французькою – 0,01%;
- напівцентральна позиція (1-3%) італійської, іспанської, польської мов: 1) з італійської 2,3%, італійською – 0,03%; 2) з іспанської – 1,6%, іспанською – 0,04%; 3) з польської – 3,6%, польською – 0,4%.

Невеликий відсоток перекладів з певної мови і водночас великий цією мовою притаманний периферійним мовам (до 1% у світовій системі перекладів). Така тенденція у потоці перекладів України чітко простежується в межах угорської, кримськотатарської та румунської мов: 1) з угорської – 0,2%, угорською – 0,7%; 2) з кримськотатарської – 0,2%, кримськотатарською – 0,4%; 3) з румунської – 0,1%, румунською – 0,6%. До цієї групи мов відноситься й

українська мова: переклади з української становлять – 5,7%, українською – 48,1%.

Російська мова у світовій системі перекладів займає напівцентральної позицію. Серед українських неперіодичних видань кількість перекладів з російської складає 9,6%, що взагалі відповідає центральній позиції мови. Водночас виникає така асиметрія руху, що є притаманною периферійним, оскільки переклади російською становлять майже половину загальної кількості перекладних видань – 47,7%.

Статистичний аналіз за даними збірника «Друк України» показав, що упродовж 1991-2013 рр. у документному потоці перекладів України спостерігається тенденція до зростання на 76%, у потоці перекладів українською – на 72%; у потоці перекладів з української (1997-2013 рр.) – на 78%. У базі даних «Index Translationum» не відображено 90% реального обсягу. Поток перекладів українською притаманно домінування англійської (36%) серед 54 мов оригіналу, а також дитячої літератури (41,3%) у порівнянні з художньою (22,5%). У потоці перекладів з української переважають: російська (59%) серед 12 цільових мов; художня література (10,7%) у порівнянні з дитячою (7,5%).

3.3. Форми відображення процесів міжкультурної комунікації у документному потоці перекладів

У попередніх розділах вже зазначалося, що переклад є невід’ємною ланкою не тільки у процесі обміну, а й успадкування суспільством-реципієнтом суспільно значущої інформації, національно-історичної своєрідності та соціокультурних традицій суспільства-комуніканта. Будь-яке суспільство є носієм певної культури, тому завдяки перекладу культура кожної нації, окрім всього, запозичує необхідні для розвитку її власного матеріального виробництва та духовного збагачення наукові і технічно-виробничі знання, концепції, художньо-естетичні ідеї, системи цінностей та етичних норм зі всієї сукупності знань, створених усіма національними культурами – ноосфери [82, с. 13-14]. Таким чином відбувається взаємодія культури-комуніканта та

культури-реципієнта, яка знаходить своє відображення у міжкультурній комунікації.

У змістовному плані міжкультурна комунікація розглядається як «соціальний феномен, сутність якого полягає у конструктивній чи деструктивній взаємодії між представниками різних культур (національних та етнічних) або між субкультурами в межах чітко визначеного просторово-часового континууму» [173, с. 2]. При цьому взаємодія може відбуватися між підсистемами культури всередині суспільства, індивідами в межах однієї культури та на рівні міжкультурної взаємодії, а також між одно- та різночасовими культурами [173, с. 5].

Складність процесу міжкультурної комунікації полягає у відмінності культурних кодів комуніканта і реципієнта, за допомогою яких відбувається відповідно кодування та декодування інформації через притаманні кожному з них значення і форми [121, с. 112-113].

Науковці доходять висновку, що серед форм прояву міжкультурної комунікації, до яких відносяться аккультурація, культурна експансія, культурна дифузія, конфлікт культур та синтез культур, найзмістовнішою є остання. В темпоральному вимірі вона «поєднує позитивний історичний та культурний досвід з новітніми тенденціями у розвитку сучасного світу, слугуючи поштовхом для нових культурних перспектив. Поєднання ж елементів різних культур (іноді навіть несумісних), їх взаємодія між собою, здатне призводити до виникнення нетривіальних та нестандартних утворень, які є полем для розвитку нових форм» [173, с. 3]. При цьому незаперечною цінністю стосовно суспільства в цілому є збереження культурної самобутності кожної з культур-учасників комунікації.

Дослідження особливостей національно-культурного розвитку сучасного українського суспільства довело, що міжкультурна комунікація своєрідно впливає на нього через певні фактори, до яких віднесено:

- «суперечності, що виникають в процесі набуття «європейської» ідентичності при одночасному збереженні власне української;

- невідповідність привнесених новацій існуючим традиціям;
- зміни у соціальній системі цінностей, що виявляється через протилежності соціального та особистісного, загальнолюдського та групового, а також призводять до перегляду та уніфікації як старих, так і набутих цінностей;
- формування нового типу особистості, яка здатна до творчого та ефективного використання культурних перспектив» [173, с. 3].

У нашому дослідженні розглядається міжкультурна комунікація, що є опосередкованою перекладачем і перекладним документом (перекладом), який містить попередньо декодовану й передану з однієї мовної системи знаками іншої інформацію, зафіксовану на матеріальному носіїві та призначену для передачі й поширення у просторі й часі. У свою чергу, документні потоки перекладів, рух яких характеризуються відсутністю меж і часу, є своєрідною інформаційною базою. Вона має здатність відображати певний історичний розвиток націй, є відбитком міжмовних та міжкультурних відносин між країнами, що стосуються абсолютно всіх сфер суспільної діяльності та будь-яких її рівнів.

Аналіз структури документного потоку перекладів дозволяє зробити висновки про відображення міжкультурної комунікації, яка виражається у двох формах: 1) комунікація між культурами, що характеризується двостороннім зв'язком, тобто обидві культури виступають як у якості комуніканта (передавача інформації), так і реципієнта (її одержувача); 2) комунікація між культурами, для якої є притаманним односторонній зв'язок, коли одна культура виступає тільки як комунікант, друга – тільки як реципієнт.

Найбільш цікаву інформацію щодо характеристики процесів міжкультурної комунікації, які протягом певного проміжку часу знаходять своє відображення у документному потоці перекладів, на нашу думку, відображають мовна, типологічна та тематична структури потоку.

Бібліометричний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови іноземними протягом 1991-2013 рр. за даними «Index

Translationum» свідчить про те, що у процесі міжкультурної комунікації найбільш тісний двосторонній зв'язок спостерігається між українською та англійською (переклади українською – 30%, з української – 6,5%), російською (українською – 28%, з української – 70%), німецькою (українською – 9,3%, з української – 2,6%), польською (українською – 3,8%, з української – 5,2%). Меншою мірою – іспанською (українською – 0,9%, з української – 1,3%), угорською (українською – 0,6%, з української – 3,9%), словацькою (українською – 0,5%, з української – 1,3%), молдавською (українською – 0,2%, з української – 5,2%), татарською (українською – 0,2%, з української – 1,3%) культурами.

Для української культури зв'язок з домінуючою *англійською*, в якому перша виступає в ролі реципієнта (українською мовою 188 назв), характеризується майже рівними частинами перекладів творів художньої 36 (19,1%) та літератури для дітей та юнацтва 35 назв (18,6%). Решту складають переклади наукового 31 (16,5%), релігійного 26 (13,8%), навчального 22 (11,7%), нормативного та виробничо-практичного 20 (10,6%), науково-популярного 9 (4,8%), довідкового 4 (2,1%), громадсько-політичного 3 (1,6%), офіційного змісту 2 (1%), а також літератури для організації дозвілля 1 (0,5%). За галузями знань наукові, навчальні, виробничо-практичні та науково-популярні переклади належать до: економіки (21 назва); філософії (6); політики (8); права (6); медицина і педагогіки (по 7); психології і соціології (по 4); історії (3); освіти, культури, літературознавства і державного управління (по 2); демографії, етнології, країнознавства, релігії, зоології, сільського господарства, менеджменту, видавничої справи і журналістики (по 1).

Українською культурою в якості комуніканта (з української 5 назв) в англійську інтегровано перекладні видання для дітей та юнацтва 2 (40%), а також наукові (суспільні науки), офіційні (конституція України), виробничо-практичні (медицина) – по 1 назві (по 20%).

Зв'язок *російської* культури з українською-реципієнтом (українською мовою 178 назв) відрізняється перевагою перекладів творів навчального змісту

105 олинців (59%). Значною мірою представлені також видання для дітей та юнацтва 33 (18,5%) та літературно-художні 19 (10,7%). Невелику частину становлять переклади наукової 7 (3,9%), науково-популярної 6 (3,4%), релігійної 4 (2,2%), громадсько-політичної та літератури для організації дозвілля – по 2 одиниці (по 0,7%). Навчальні, наукові та науково-популярні переклади за галузями знань стосуються: будівництва (12 назв); електроніки й машинобудування (по 7); економіки, юридичних наук і комп'ютерних технологій (по 5); сільського господарства і хімії (по 4); політики, історії й медицини (по 3); біології, енергетики, права, психології, промисловості й фізики (по 2), видавничої справи, поліграфії, декоративно-прикладного мистецтва, екології, краєзнавства, математики, природознавства, релігії і соціології (по 1).

У зворотному напрямку (з української мови 54 назви) для російської культури найбільш затребуваними виявилися надбання української навчальної 45 (83,3%) та художньої 6 (11,1%) літератури, а також твори для дітей та юнацтва, громадсько-політичного та релігійного змісту – по 1 одиниці (1,8%). Розподіл навчальних перекладних видань за галузями знань виглядає так: математика (17); природознавство (8); історія (7); фізика і трудове навчання (по 3); хімія, ознайомлення з навколишнім середовищем (по 2); економіка і медицина (по 1 назві).

У відносинах між *німецькою* культурою-комунікантом та українською (59 назв) спостерігається питома вага перекладних творів для дітей і юнацтва 16 (27,1%) та художньої літератури 13 (22%); менш значна частина належить творам наукового 8 (13,5%), навчального 7 (11,8%), релігійного 6 (10,1%), нормативного і виробничо-практичного 4 (6,7%) та науково-популярного 3 (5%) змісту; зовсім невелика – довідкового та офіційного – по 1 (1,7%). Наукові, навчальні, нормативні і виробничо-практичні, науково-популярні переклади презентують такі галузі знань як: економіка (5); філософія (4); історія і медицина (по 3); психологія (2); будівництво, менеджмент, соціологія і

спорт (по 1 одиниці). У якості реципієнта німецькою культурою запозичено тільки два твори, які належать до художньої та літератури для дітей та юнацтва.

Стосунки української культури-реципієнта з *польською* (24 назви) відзначаються міжкультурним обміном інформацією, в якому майже дві третини загального обсягу рівномірними частинами становлять перекладні видання художньої та релігійної літератури по 7 назв (29,1%). Решту складають перекладні твори для дітей та юнацтва та наукового змісту по 3 (по 12,5%), науково-популярного – 2 (8,3%), нормативного та виробничо-практичного – по 1 назві (4,1%). Тематика наукових, науково-популярних, нормативних і виробничо-практичних перекладів: філософія (2), психологія, освіта, державне управління (по 1 одиниці).

У свою чергу, в цих стосунках українською культурою-комунікантом в польську інтегровано лише переклади навчальної літератури з математики – 4 назв (100%).

Менш тісний, але все ж таки двосторонній зв'язок української культури з рештою вищезазначених характеризується, по-перше, незначним обсягом у потоці, по-друге, незначною змістовною різноманітністю: в основному художня, релігійна та література для дітей та юнацтва.

Українську та *іспанську* культури пов'язує комунікація в межах переважаючої художньої 5 одиниць (83,3%) та релігійної 1 (16,7%) літератури у перекладі українською мовою; а також лише виробничо-практичної з медицини 1 (100%) – з української.

Зв'язок з *угорською* характеризується перекладами (4 назви) літератури для дітей та юнацтва 2 (50%), художньої і релігійної – по 1 (по 25%) українською мовою; тільки навчальної з математики – 3 назви (100%) – з української.

Стосункам з *молдавською* притаманна інтеграція більшою мірою надбань української культури в межах творів навчального змісту з математики (3 назви) та географії (1); у зворотному напрямку – лише для дітей та юнацтва 1 (100%).

Міжкультурні відносини зі *словацькою* виявили себе на рівні перекладних творів літератури для дітей та юнацтва 2 одиниці (66,7%) та художньої 1 (33,3%) українською мовою; а також лише одного твору художньої (100%) з української.

Зв'язок української культури з *татарською* відрізняється найменшою насиченістю і представлений перекладами в межах тільки художньої літератури в обох напрямках – по 1 одиниці (100%).

Серед культур, з якими спостерігається односторонній зв'язок, коли українська виступає тільки як реципієнт, тобто приймає іншомовну, найбільш значущими виявилися: французька (переклади українською 9,4%), італійська (2%), норвезька (1,3%), білоруська (0,8%), болгарська (0,6%).

У процесі міжкультурної комунікації затребуваність надбань *французької* культури для української (60 назв) знайшла своє відображення, в першу чергу, у перекладах творів художньої 22 (36,7%), наукової 11 (18,3%), а також релігійної та літератури для дітей та юнацтва по 9 назв (по 15%). Незначну їх частину становлять видання громадсько-політичного та науково-популярного по 3 (5%), офіційного 2 (3,3%) і навчального 1 (1,7%) змісту, які належать до таких галузей знань як: філософія і право (по 3), менеджмент і гендерне (жіноче) питання (по 1 навзві).

Відносини з *італійською* (13 назв) характеризуються перекладною художньою літературою, який належить питома вага 6 одиниць (46,1%), а також релігійною, для дітей і юнацтва по 3 (по 23,1%) та науковою з політики 1 (7,7%).

Українську та *норвезьку* культури (8 назв) пов'язує комунікація на рівні перекладів літератури для дітей та юнацтва 5 (62,5%) та художньої 3 (37,5%).

Стосунки з *білоруською* культурою (5 назв) відображаються через інтеграцію в українську творів художньої 4 (80%) та літератури для дітей та юнацтва 1 (20%).

Зв'язок української культури з *болгарською* відрізняється найменшою насиченістю за обсягом у потоці перекладів і характеризується творами

науково-популярного (з медицини) 2 (50%) змісту, художньої та літератури для дітей і юнацтва по 1 (по 25%).

Культури-комуніканти, мови яких становлять по 0,5% у загальному обсязі потоку перекладів українською мовою, представлені переважно перекладними виданнями художньої, для дітей та юнацтва, а також релігійної літератури, а саме:

- *азербайджанська*: художня (33,3%), для дітей та юнацтва (66,7%);
- *грузинська*: художня (66,7%), для дітей та юнацтва (33,3%);
- *грецька сучасна*: художня, для дітей та юнацтва та релігійна (по 33,3%);
- *румунська*: науково-популярна (з філософії), для дітей та юнацтва, релігійна (по 33,3%);
- *чеська*: наукова (з економіки), для дітей та юнацтва, релігійна (по 33,3%);
- *шведська*: виробничо-практична з політики (33,3%), дітей та юнацтва (66,7%);
- *японська*: художня (66,7%), наукова з економіки (33,3%);
- переклади одразу з двох мов іврит-давньогрецька: релігійна (100%).

Згідно з отриманими у процесі бібліометричного аналізу даних після здобуття Україною незалежності у всіх структурах потоку спостерігається, в основному, тенденція до скорочення. У потоці перекладів українською мовою значне зменшення кількості перекладів відбулося: 1) у типологічній структурі: для дітей та юнацтва та навчальних (на 98%), а також літературно-художніх видань (на 96%); 2) у тематичній структурі: природничих і точних наук, прикладних наук і медицини (на 90%), мови і художньої літератури (на 99%); 3) у мовній структурі: з російської (на 99%). У потоці перекладів з української мови значне скорочення сталося: 1) у типологічній структурі: навчальних (на 91%), літературно-художніх видань на 75%; 2) у тематичній структурі: видань з природничих і точних наук (на 60%), мови і літератури (на 86%); 3) у мовній структурі: перекладів російською (на 82%).

Проте, протягом аналізованого періоду у деяких структурах можна відзначити і тенденцію до зростання. У потоці перекладів українською мовою спостерігається збільшення кількості перекладів: 1) у типологічній структурі: нормативних і виробничо-практичних (на 94%), релігійного змісту (на 88%) та наукових (на 60%) видань, що свідчить про потребу української культури у переосмисленні духовних цінностей та зміні світогляду, про прагнення до освоєння досвіду інших країн у різних сферах виробництва та його удосконаленні, про зацікавленість науковими досягненнями країн світу у процесі становлення держави; 2) у тематичній структурі: з суспільних наук (на 43%), з філософії, психології (на 80%), з релігії, теології (на 87%); 3) у мовній структурі: перекладів з англійської (на 75%) та французької (на 47%). У потоці перекладів з української мови єдиним виключенням є зростання кількісних показників перекладів із суспільних наук (на 17%) у тематичній структурі.

Разом з тим, на противагу вищезазначеним результатам, статистичний аналіз даних збірника «Друк України» дозволяє стверджувати, що більше 90% реального обсягу потоку перекладів, виданих в Україні протягом 1991-2013 рр., не відображено у базі даних «Index Translationum», а саме: 1) загальний потік перекладів – представлено лише 7,7%, потік перекладів українською – 7,1%, потік перекладів з української – 8% (без врахування даних за період 1991-1996 рр., який не представлений Книжковою палатою України); 2) потік перекладів художньої літератури українською – всього 6,5%, з української – 10,6%; 3) потік перекладів літератури для дітей та юнацтва українською – лише 4,2%, з української – 5,5%.

Окрім того, відрізняються кількість відображених цільових та мов оригіналу, а саме: у потоці перекладів українською нараховано 54 мови оригіналу, що перебільшує показники «Index Translationum» на 6 назв; у потоці перекладів з української представлено 12 цільових мов, тобто на 3 назви більше. Також відрізняються їх рейтингові позиції у списку. Для того щоб мати повне уявлення, кількісні дані зіставлено за першими 20 мовами оригіналу у потоці перекладів українською мовою (Таблиця Ж.1, Додаток Ж) та всіма

цільовими, оскільки їх небагато (Таблиця Ж.2, Додаток Ж) у потоці перекладів з української.

Порівняльний аналіз засвідчив, що потік перекладів українською характеризується збігом рейтингових позицій щодо англійської мови (1 місце), у обох випадках, а також російської (2), польської (5), італійської (6), чеської (11), старослов'янської (12), кримськотатарської (13). Серед мов, які різняться у списках однією позицією, слід виокремити німецьку, французьку, іспанську та голландську; різниця у дві позиції притаманна норвезькій, давньогрецькій та японській; у три позиції – шведській та турецькій; у чотири – словацькій та португальській; у п'ять – датській та латинській; у шість – сербській та арабській; у дев'ять – білоруській та грецькій сучасній; різниця у 11 позицій – болгарській. Туркменська мова, яка посідає у рейтингу Книжкової палати України 16 місце, взагалі є відсутньою у аналізованому потоці згідно бази даних «Index Translationum».

Потоку перекладів з української в обох випадках притаманна перевага російської мови. Решта мов так само різняться рейтинговими позиціями: однією – польська; двома – угорська; трьома – англійська та німецька; чотирма – молдавська та іспанська. Зовсім відсутніми у аналізованому потоці за даними «Index Translationum» є румунська, кримськотатарська, французька, а також болгарська і китайська мови, які посідають у списку Книжкової палати відповідно третє, шосте, дев'яте та десяте місця. Слід зазначити, що є мови, які навпаки присутні тільки у списку «Index Translationum» – словацька і татарська. Даний факт свідчить про те, що дані про обов'язковий примірник перекладів зазначеними мовами або не надійшли до Книжкової палати України, або не були нею враховані.

Відображені у базі даних «Index Translationum» відомості щодо аналізованого у дослідженні потоку надають уявлення про його обмеженість у часі (1991-2008 рр.), якому до того ж притаманна фрагментарність і тенденція до скорочення. З огляду на зазначене на даному етапі дуже складно, а точніше

неможливо, зробити якісні висновки щодо конкретних процесів міжкультурної комунікації, окрім вищенаведених загальних.

Між тим, офіційна статистика України свідчить про те, що випуск перекладів, не дивлячись на різкий спад у другій половині 1990-х рр., не припинявся. Окрім цього, починаючи з 2000 р. і до сьогодні спостерігається тенденція до стійкого зростання щорічного обсягу загального потоку перекладів українською, а також відносно стійкого, за винятком 2006-2008 рр., потоку перекладів з української мови.

Водночас на даному етапі за статистикою Книжкової палати України також неможливо повноцінно проаналізувати типологічну (тільки літературно-художні та видання для дітей та юнацтва), хронологічну і мовну (тільки упродовж 1997-2013 рр.), а також авторську та видавничу структури документного потоку перекладів українською та з української, оскільки така інформація не представлена. Більше того, відсутність повного реєстру перекладів України унеможливорює здійснення якісного бібліометричного аналізу потоку.

Отже, даний факт вимагає більш поглибленого дослідження, яке в першу чергу передбачає виявлення і повний облік перекладів, виданих на території України протягом всього періоду її незалежності (упродовж 1991-2013 рр. згідно статистики Книжкової палати України нараховано 20903 одиниці), а потім вже здійснення аналізу потоку. Наступним етапом, у разі зацікавленості нашої країни у представленості повноцінних даних українського аналізованого сегменту на світовому рівні, має стати підготовка та передача цих даних до бібліографічної бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum», що беззаперечно сприятиме формуванню позитивного міжнародного іміджу України. У час, коли Україна зазнає суттєвих змін і фокусує на собі увагу всього світу, підвищення її значущості, зокрема, у світовій системі перекладів, стає одним з актуальних завдань, яке потребує вирішення на національному рівні.

Знову ж таки зауважимо, що теоретично на території України цим мала б займатись Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана

Федорова», адже саме вона здійснює державну бібліографічну реєстрацію та централізовану каталогізацію всіх без винятку видів видань на основі обов'язкового примірника документів, а також комплектування та зберігання повного та недоторканного фонду Державного архіву друку. На сьогодні в зазначеній установі існує база даних державної бібліографії «Літопис книг» (з 2001 р.), а також електронний каталог книг і брошур (з 1991 р.), проте перекладним документам, особливо таким, що були опубліковані упродовж 1990-х років, приділяється незначна увага науковців.

Одним з варіантів вирішення зазначеної проблеми може стати доповнення «Літописів...» допоміжним покажчиком, у якому були б зазначені відомості про переклади. Але, зважаючи на ступінь виконання законодавства щодо надсилання обов'язкового примірника документів, ці відомості не претендують на те, щоб бути вичерпними. У такому разі вбачається необхідним виявлення та збір необхідної інформації через кропітку співпрацю з видавництвами. Тому найкращим варіантом вважаємо створення окремої бази даних «Переклади України», яка вміщуватиме бібліографічну інформацію про всі видані на території України перекладні документи, не тільки неперіодичні. Яскравим прикладом може слугувати база даних перекладів, створення якої започатковано в рамках проекту «BookPlatform» за підтримки болгарського фонду «Next Page». Зрозуміло, що у такому випадку першочерговим наскрізним питанням постає необхідність відповідного фінансування з боку держави, або інших джерел, і, що на даному історичному етапі воно є складним. Реалізація такого проекту має стати перспективою на майбутнє. Запропонована база даних надасть можливість використовувати її не тільки для задоволення інформаційних потреб, але й для дослідження та оцінки розвитку міжкультурних стосунків як великої міжнародної соціальної системи.

Підсумовуючи вищенаведене, вивчення структури документного потоку перекладів українською та з української мови дозволило зробити висновки про форми, якими виражається відображення міжкультурної комунікації: 1) двосторонній зв'язок – тобто обидві культури виступають як у якості

комуніканта (передавача інформації), так і реципієнта (її одержувача); 2) односторонній зв'язок – одна культура виступає тільки як комунікант, друга – тільки як реципієнт, або навпаки. До того ж виявлено, що процеси міжкультурної комунікації найбільшою мірою характеризують мовна, тематична та типологічна структурні ознаки документного потоку перекладів. Отже, визначено найбільш значущі культури, з якими українська взаємодіє за обома формами та загальні тенденції зазначених структур.

Проведене дослідження надало можливість проаналізувати лише загальні риси окресленої проблеми, що зумовлено неповноцінним представленням відомостей про документний потік перекладів українською та з української у базі даних «Index Translationum» і статистичному збірнику «Друк України». Даний факт зумовлює необхідність подальшого вивчення проблеми.

Висновки до розділу 3

Бібліометричний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови, виданих в Україні за період 1991-2013 рр., здійснений на основі бібліографічної бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum», дозволив вивчити структуру за змістовними та формальними ознаками: головною – мовною (за цільовими та мовами оригіналу), хронологічною (за роком видання), тематичною (за укрупненими розділами УДК), типологічною (за цільовим призначенням згідно класифікації Книжкової палати України та жанрами), видовою (за обсягом), авторською (за авторами оригінальних творів), видавничою (за видавничими установами, що здійснювали випуск перекладів), географічною (за містом видання). Визначено його загальний і щорічний обсяг, динаміку, основні тенденції.

Відповідно до вказаних ознак, у потоці перекладів українською, що становить 637 назв, домінують: у мовній структурі – англійська мова (30%) та російської (28%); тематичній – УДК 8 Мова, художня література (42%); типологічній – літературно-художні та видання для дітей та юнацтва (по 22%);

видовій – книжки (91%); авторській – Е. Уайт (6 назв), Г.Х. Андерсен (5) і Ш. Перро (4); видавничій – видавництво «Веселка» (10%); географічній – м. Київ (77%).

У потоці перекладів з української, що становить 77 назв, лідерами виявилися: у мовній структурі – російська мова (70%); тематичній – УДК 5 Природничі та точні науки (52%); типологічній – навчальні видання (73%); видовій – книжки (91%); авторській – М.В. Богданович (12 назв) і О.В. Погорелов (6); видавничій – «Освіта» (55%); географічній – м. Київ (75%).

На основі отриманих результатів виявлено, що процеси міжкультурної комунікації, які протягом певного проміжку часу знаходять своє відображення у документному потоці перекладів, найбільшою мірою характеризують мовна, типологічна та тематична структури. Відображення міжкультурної комунікації виражається у двох формах:

1) комунікація між культурами, що характеризується двостороннім зв'язком, тобто обидві культури виступають у якості комуніканта (передавача) і реципієнта (одержувача). За цією формою найбільш тісна взаємодія спостерігається між українською та англійською, російською, німецькою, польською; меншою мірою – між українською та іспанською, угорською, словацькою, молдавською, татарською;

2) комунікація між культурами, для якої є притаманним односторонній зв'язок, коли одна культура виступає тільки як комунікант, друга – тільки як реципієнт. Серед найбільш значущих культур, з якими українська-реципієнт комунікує за такою формою, визначено французьку, італійську, норвезьку, білоруську та болгарську, меншою мірою – азербайджанську, грузинську, грецьку (сучасну), румунську, чеську, шведську, японську.

Кожну з культур відповідно до визначеної форми охарактеризовано за тематичною і цільовою комунікативною спрямованістю перекладів.

Статистичний аналіз документного потоку перекладів українською та з української мови упродовж зазначеного періоду, здійснений за матеріалами статистичних збірників «Друк України», дозволив висвітлити наступні

параметри: загальний і щорічний обсяг; рік видання; мова перекладу або оригіналу; видання художньої літератури; видання дитячої літератури. Виявлено, що у потоці перекладів українською (що становить 9080 одиниць) переважають англійська мова (36%) та дитяча література (41,3%); у потоці перекладів з української (969 одиниць) – російська мова (59%) та художня література (10,7%).

У наслідок порівняльного аналізу показників бази даних «Index Translationum» та офіційної статистики Книжкової палати України зроблено висновок про те, що: перше джерело відображає менше 10% реального обсягу аналізованого потоку перекладів, виданих в Україні; різняться характерні риси та основні тенденції; друге джерело відображає деталізовані показники упродовж 1997-2013 рр. за цільовими та оригінальними мовами, а також в межах двох типів за цільовим призначенням.

Вищезазначні факти свідчать про те, що на даному етапі аналізовані джерела, за неповноцінного представлення даних, не надають можливості вичерпно розкрити окреслену проблему, а також зумовлюють необхідність подальшого поглибленого дослідження, перспективними напрямками якого вважаємо: виявлення документного потоку перекладів, випущених в Україні за період її незалежності, повний облік та створення національної бази даних «Переклади України»; здійснення бібліометричного дослідження виявленого документного потоку перекладів в контексті міжкультурної взаємодії; підготовка та передача відповідних бібліографічних відомостей до бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum» з метою заповнення існуючих лакун.

Основні положення розділу висвітлені в одноосібних наукових публікаціях [104; 105; 106].

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У процесі дослідження досягнуто мету дисертації, вирішено поставлені завдання, що дозволило дійти наступних основних висновків.

1. Сучасний стан наукової розробленості проблеми вивчення документного потоку перекладів українською та з української мови упродовж 1991-2013 рр. характеризується відсутністю в Україні дисертаційних досліджень. Наукові статті висвітлюють зазначене питання фрагментарно та стосуються лише книжкових видань. Єдине комплексне дослідження в цьому аспекті, здійснене в межах проекту «Book Platform», не надає вичерпних бібліографічних або кількісних відомостей для подальшого бібліометричного вивчення документного потоку.

2. Усебічне вивчення джерел інформації про переклади українською та з української мови, їх потенціалу надало підстави базувати дослідження на матеріалах міжнародної міждисциплінарної бібліографічної бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum» та статистичного збірника Книжкової палати України імені Івана Федорова «Друк України». Підкреслено, що бібліометричний аналіз за даними першого джерела дозволяє вивчити структуру документного потоку перекладів українською та з української мови упродовж 1991-2013 рр., який репрезентує Україну на світовому рівні; статистичний аналіз на основі другого – з'ясувати ступінь представленості потоку на національному рівні; узагальнення отриманих результатів – інтерпретувати їх відповідно до поставленої мети.

3. За підсумком документознавчого дослідження перекладу, виконуваних ним функцій з метою виокремлення з інших видів документів запропоновано визначення поняття «переклад»: 1) як документ – це єдність інформації (повідомлення), попередньо декодованої й переданої з однієї мовної системи знаками іншої, та матеріального носія, що призначені для передачі й поширення у часі й просторі; 2) як видання – це текстовий документ, який призначений для поширення вміщеної в ньому інформації, попередньо

декодованої й переданої з однієї мовної системи знаками іншої, пройшов редакційно-видавниче оброблення, самостійно оформлений, має вихідні відомості.

4. На підставі характеристики процесів утворення та функціонування документного потоку перекладів у системі документної комунікації, визначення основних ознак, властивостей та функцій, з'ясовано, що він є складною впорядкованою системою, родоутворюючим елементом якої є опублікований переклад (видання). Головною системоутворюючою ознакою загального документного потоку перекладів може бути зв'язок перекладів за змістом, потоку перекладів з або певною мовою – зв'язок за мовою (оригінальною або цільовою).

Виявлено, що особливістю документного потоку перекладів є інформативність, адже він являє собою своєрідну інформаційну базу, яка має здатність відображати певний історичний розвиток націй, є відбитком міжмовних та міжкультурних відносин між країнами на будь-яких рівнях та у будь-яких галузях суспільної діяльності. Отже, документний потік перекладів визначено як сукупність розподілених у часі й просторі перекладів, які рухаються по комунікаційним каналам від створювачів і виробників (комунікантів) до користувачів (реципієнтів) з метою забезпечення міжмовної комунікації та відображають процеси і результати цілеспрямованої діяльності суспільства у міжкультурному контексті.

Встановлено, що вимірювані параметри потоку – структура, обсяг і темпи зростання, знаходяться під впливом та постійно реагують на зміни таких чинників зовнішнього середовища як існування політичного режиму та цензури; державна політика у видавничій сфері; джерела фінансування перекладів та їх популяризації; оплата, умови праці та соціальні гарантії перекладачів; ступінь виконання видавництвами вимог законодавства щодо надсилання обов'язкового примірника видань; готовність нації до прийняття перекладеного інокультурного твору.

5. За результатами бібліометричного аналізу документного потоку перекладів українською та з української мови за період 1991-2013 рр. на основі бази даних «Index Translationum» досліджено його структуру за змістовними та

формальними ознаками (головною – мовною, тематичною, типологічною, хронологічною, видовою, авторською, видавничою, географічною), визначено кількісний обсяг, динаміку, основні тенденції.

З'ясовано, що документний потік перекладів українською мовою становить 637 одиниць (40% від загальної кількості перекладів), потік перекладів з української мови – 77 одиниць (5%). Після здобуття Україною незалежності у всіх структурах спостерігається тенденція до скорочення. Винятком у потоці перекладів українською мовою є: типологічна структура, в якій відбулося зростання кількості нормативної і виробничо-практичної (на 94%), релігійного змісту (на 88%) та наукової літератури (на 60%); тематична – з суспільних наук (на 43%), з філософії, психології (на 80%), з релігії, теології (на 87%); мовна – перекладів з англійської (на 75%) і французької (на 47%). У потоці перекладів з української мови єдиним винятком є тематична структура, якій притаманне збільшення літератури з суспільних наук (на 17%)

6. Унаслідок здійсненого аналізу виявлено, що опосередкована перекладом міжкультурна комунікація виражається у двох формах: 1) комунікація між культурами, що характеризується двостороннім зв'язком – обидві культури виступають у якості комуніканта і реципієнта; 2) комунікація між культурами, для якої є притаманним односторонній зв'язок – одна культура виступає тільки як комунікант, друга – тільки як реципієнт, або навпаки. Акцентовано, що комунікаційні процеси між культурами розкривають мовна (що відповідає культурі-носієві), типологічна і тематична структури документного потоку перекладів.

Визначено, що за першою формою найбільш плідна взаємодія української культури спостерігається з англійською, російською, німецькою, польською, іспанською, угорською, словацькою, татарською культурами. За другою формою для української культури-реципієнта найбільш значущими є французька, італійська, білоруська, норвезька, болгарська культури. Кожна з культур характеризується певною тематичною та цільовою комунікативною спрямованістю перекладів.

7. Доведено, що упродовж аналізованого періоду на ствіттовому рівні (за базою «Index Translationum») відображено лише близько 10% реального обсягу національного документного потоку перекладів українською та з української мови (за статистикою «Друк України»): загальний потік перекладів України – 7,7% (1611 проти 20903 одиниць), українською мовою – 7,1% (637 проти 9080), з української мови – 8% (77 проти 969, без урахування даних за 1991-1996 рр., не представлених Книжковою палатою); потік перекладів художньої літератури українською – 6,5% (140 проти 2159 одиниць), з української – 10,6% (11 проти 104); потік перекладів літератури для дітей та юнацтва українською – 4,2% (140 проти 3355 одиниць), з української – 5,5% (4 проти 73). Окрім того, відрізняється кількість представлених цільових (9 проти 12 назв) та мов оригіналу (48 проти 54), а також їх рейтингові позиції у списку.

Констатовано, що відповідно до бази даних «Index Translationum» документний потік перекладів українською та з української характеризується тенденцією до скорочення, епізодичністю відображення показників та обмеженістю у часі – 1991-2008 рр. Разом, з тим, відповідно до офіційної статистики України аналізованому потоку притаманна тенденція до стійкого зростання: українською мовою – на 72%, з української – на 78%; але деталізовані дані, зокрема за цільовими та мовами оригіналу, представлені лише упродовж 1997-2013 рр.

Отже, обмеженість фактологічного матеріалу кожного з джерел вимагає подальшого поглибленого дослідження проблеми.

8. З огляду на зазначене запропоновано низку *практичних рекомендацій* щодо перспективних напрямів роботи в цій царині.

Перший полягає у виявленні документного потоку перекладів (усіх без винятку видів видань), випущених в Україні впродовж періоду її незалежності, повному обліку та створенні національної бази даних «Переклади України», що вимагає залучення до співпраці відповідних установ, організацій, органів виконавчої влади, а саме:

– провідних науково-дослідних та інформаційних центрів України, бібліотек загальнодержавного значення, які задіяні у створенні національної бібліографії українського друку. Окремим завданням для Книжкової палати України, на нашу думку, постає відображення документного потоку перекладів за хронологією випуску, а не за роками надходження обов’язкових примірників видань (як вказано у «Літописах...»), а також доповнення «Літописів...» допоміжними показниками, у яких були б зазначені відомості про переклади;

– громадських організацій, що співпрацюють з видавництвами (Всеукраїнської благодійної організації «Українська асоціація видавців та книготорговців», громадського об’єднання «Форум видавців»), авторами та перекладачами (добровільної творчої організації «Національна спілка письменників України», незалежної некомерційної організації «Творча спілка перекладачів та письменників України»);

– органів виконавчої влади, що мають запровадити організаційне і фінансове забезпечення – Міністерства культури України (Український фонд культурних досліджень), Міністерства освіти і науки (Державний фонд фундаментальних досліджень).

Другий полягає у здійсненні повного бібліометричного дослідження документного потоку перекладів на основі створеної бази даних «Переклади України» за період незалежності країни та інтерпретації отриманих результатів в контексті міжкультурної взаємодії. У цьому аспекті вбачається доцільною взаємодія таких установ як Книжкова палата України (Відділ статистичного моніторингу та аналізу друку), НБУВ (Відділ бібліометрії та наукометрії Центру досліджень соціальних комунікацій), Інститут культурології Національної академії мистецтв України, Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України.

Третій полягає у підготовці та передачі відповідних бібліографічних відомостей про переклади (книжкових видань) до бази даних ЮНЕСКО «Index Translationum» з метою заповнення існуючих лакун, що зумовлює співпрацю Книжкової палати України (або НБУВ) та міжвідомчого органу при

Міністерстві закордонних справ України Національної комісії України у справах ЮНЕСКО. Це надасть можливість досліджувати та оцінювати напрями й розвиток усебічної взаємодії в міжнародній соціальній системі. Повноцінне представлення україномовного сегменту в «Index Translationum» матиме безпосередній вплив на формування позитивного іміджу України на міжнародному рівні, адже у переломний час, коли вона зазнає суттєвих змін і фокусує на собі увагу всього світу, підвищення її значущості, зокрема у світовій системі перекладів, стає одним з актуальних завдань.

Доцільно було б створити національну базу даних «Переклади України», визначитися із координаційним центром на засадах кооперації між різними відомствами та установами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акоев М. А. Руководство по наукометрии: индикаторы развития науки и технологии : монография [Электронный ресурс] / М. А. Акоев, В. А. Маркусова, О. В. Москалева, В. В. Писляков ; [под. ред. М. А. Акоева]. – Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2014. – 250 с. – Режим доступа : http://wokinfor.com/media/pdf/rubiblio_handbook_full.pdf. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 16.09.2015 р.
2. Английский, французский, немецкий и русский языки – самые переводимые в мире [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.un.org/russian/news/story.asp?NewsID=17340#.VG8H3GdGfaR>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 21.11.2014.
3. Андрищенко О. А. Документний потік України з фізичної культури та спорту : стан і тенденції розвитку / О. А. Андрищенко // Вісн. Харк. Держ. акад. культ. : зб. наук. пр. – Харків, 2001. – Вип. 5. – С.197–207.
4. Андрищенко О. А. Система бібліотечно-інформаційного забезпечення галузі фізичної культури і спорту в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 07.00.08 / Олександр Анатолійович Андрищенко; Харків. держ. академія культури. – Харків, 2003. – 20 с.
5. Артамонова Н. Інформаційний моніторинг наукової та інноваційної діяльності медичної галузі України / Н. Артамонова // Бібл. вісн. – 2007. – № 2. – С. 10–13.
6. Архівістика : термінол. слов. / Укр. держ. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; авт.-упоряд. К. Є. Новохатський. – Київ, 1998. – 205 с.
7. Афонін О. Влада і книга : український варіант / О. Афонін // Вісн. Кн. палати. – 2004. – № 5. – С.4–7.
8. Афонін О. Влада і книга : український варіант / О. Афонін // Вісн. Кн. палати. – 2004. – № 6. – С.3–5.

9. Афонін О. Влада і книга : український варіант / О. Афонін // Вісн. Кн. палати. – 2004. – № 7. – С.3–8.
10. Афонін О. В. Авторське право у видавничій справі в питаннях і відповідях / О. В. Афонін, О. М. Харченко, І. С. Руденко. – Київ : Нора-Друк, 2010. – 80 с.
11. Афонін О. Українська книга доби незалежності в системі соціальних комунікацій / Олександр Афонін // Вісн. Кн. палати. – 2011. – № 7. – С. 3–5.
12. Бабенко Ж. В. Бібліометричний моніторинг як засіб вивчення вітчизняного видавничого репертуару з питань філософії [Електронний ресурс] / Ж. В. Бабенко // Поліграфія і видавнича справа. – 2008. – № 2. – С. 17–22. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pivs_2008_2_5. – Мова укр. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015р.
13. Бархударов Л. С. Язык и перевод: вопросы общей и частной теории перевода / Л. С. Бархударов. – 2-е изд. – Москва: ЛКИ, 2008. – 240 с.
14. Бевз Н. В. Переклад як культурний феномен : герменевтико-комунікативний аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філософ. наук : 09.00.04 / Надія Вікторівна Бевз ; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Харків, 2010. – 20 с.
15. Бездрабко В. Термінологічні студії у сучасному вітчизняному документознавстві (1990-і – початок 2000-х рр.) / В. Бездрабко // Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. праць / за заг. ред. В.В. Бездрабко; М-во культури і туризму України; КНУКіМ; ф-т держ. упр. – Київ, 2007. – С. 7–45.
16. Бережнюк О. В. Роль місцевих видавництв в інформаційному просторі регіону [Електронний ресурс] / О. В. Бережнюк, Г. В. Сілкова // Поліграфія і видавнича справа. – 2011. – № 2. – С. 15–27. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pivs_2011_2_4. – Мова укр. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015р.
17. Бережнюк О. Бібліометрія як метод аналізу стану книговидавання / О. Бережнюк [Електронний ресурс] / Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2014. – Вип. 40. – С. 7-16.

18. Библиотечная энциклопедия / науч. ред.-сост. Е. И. Ратникова, Л. Н. Уланова ; гл. ред. Ю. А. Гриханов ; Российская гос. библиотека. – Москва : Пашков дом, 2007. – 1299 с.

19. Блошицька Г. Видання художньої літератури мовами національних меншин України : здобутки та проблеми 90-х років / Г. Блошицька // Вісн. Кн. палати. – 1999. – № 12. – С.18–20.

20. Борисова О. Б. Выявление тенденций развития документного потока по библиотечному делу наукометрическими методами : автореф. дис. на соискание научн. степени канд. пед. наук / Ольга Борисовна Борисова; МГИК. – Москва, 1997. – 16 с.

21. Братчук О., Івченко А. Переклади з української мови польською мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / О. Братчук, А. Івченко. – 2013. – Режим доступу : http://bookplatform.org/images/activities/499/docs/ukrainiantopolishtranslationsstudy_ukr.pdf – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

22. Бурда-Лассен О. В. Переклад як процес декодування ментальної ідентичності нації (на матеріалі українських і німецьких етнолексем міфологічного походження) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.16 / Олена Василівна Бурда-Лассен; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2005. – 20 с.

23. Буряк С. Аналітичний огляд випуску друкованої продукції в 2009 році / С. Буряк // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 5. – С. 6–15.

24. Буряк С. Аналітичний огляд випуску друкованої продукції в 2010 році / С. Буряк // Вісн. Кн. палати. – 2011. – № 5. – С. 3–11.

25. Васюк О. В. Документний потік з юридичних наук / О. В. Васюк // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2000. – Вип. 5. – С. 228–232.

26. Васюк О. Систематичний аналіз документального потоку з правознавства і юридичних наук / О. Васюк // Вісн. Кн. палати. – 2001. – № 3. – С. 13–17.

27. Васюк О. В. Інформаційно-бібліографічне забезпечення юристів в умовах формування правової держави : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня

канд. іст. наук : 07.00.08 / Оксана Вікторівна Васюк; Київський нац. ун-т культури і мист. – Київ, 2003. – 20с.

28. Воверене О. Библиометрия – часть методологии информатики / О. Воверене // Науч.-техн. информ. – Сер. 1, Орг. и методика информ. работы. – 1985. – № 7. – С. 1–5.

29. Волковецька С. Переклади з української мови шведською мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / С. Волковецька. – 2013. – Режим доступу : http://www.bookplatform.org/images/activities/496/ukrainiantoswedishtranslationsstudy_ukr1.pdf. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

30. Гаврилів Т. Переклади з української мови німецькою мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / Т. Гаврилів. – 2013. – Режим доступу : <http://www.bookplatform.org/images/activities/426/ukrainiangermantranslationsstudyukrhavryliv.pdf>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

31. Галамага Т.Ю. Видавничий потік літератури для дітей в Україні / Т. Ю. Галамага [Електронний ресурс] // Вісн. Харк. держ. акад. культури. – 1999. – Вип. 1. – С. 130–133.

32. Гельман-Виноградов К. Б. Некоторые вопросы научной трактовки понятия «документ» / К. Б. Гельман-Виноградов // Документация в информационном обществе : административная реформа и управление документацией : докл. и сообщ. на XI Междунар. научн.-практ. конф. 23–25 нояб. – 2004 г. / ВНИИДАД. – Москва, 2005. – С. 84.

33. Головка Л. Різномовне гроно українського книго друку / Л. Головка // Вісн. Кн. палати. – 1997. – № 2. – С.17–18.

34. Горбенко Н. А. Документний потік з педагогіки в Україні як об'єкт історико-документознавчого дослідження / Н. А. Горбенко // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : Проблеми науки, освіти, практики: Зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. . – Київ, 2006. – С. 24-25.

35. Гордукалова Г. Ф. Документальный поток социальной тематики как объект библиографической деятельности : учеб. пособие / Г. Ф. Гордукалова / Ленингр. гос. ин-т культуры им. Н. К. Крупской. – Ленинград, 1990. – 108 с.

36. Гордукалова Г. Ф. Мониторинг документального потока для информационной диагностики прогнозируемых объектов : учеб. пособие Г. Ф. Гордукалова, Л. А. Юдіна // Ин-т повышения квалиф. информ. работников. – Москва, 1991. – 107 с.

37. Гордукалова Г. Ф. Документальный поток в библиографической деятельности : история, теория, технология освоения : автореф. дис. на соискание научн. степени д-ра пед. наук / Галина Феофанівна Гордукалова ; С.-Петербург. гос. ин-т культуры. – Санкт-Петербург, 1992. – 41 с.

38. Гордукалова Г. Ф. Библиометрия, наукометрия и вебометрия – от числа строк в работах Аристотеля [Электронный ресурс] / Г. Ф. Гордукалова // Научная периодика : проблемы и решения. – Том 4. – 2014. – № 2. – С.40-46. – Режим доступа: <http://nppir.ru/index.php/nppir/article/viewFile/127/124>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 15.12.2015.

39. Горощенко Т. В. Міжкультурна комунікація в перекладі / Т. В. Горощенко // Українська орієнталістика : зб. наук. пр. викл. та студ. Ін-ту схід. мов Київ. нац. лінгв. ун-ту і Нац. ун-ту «Києво-Могилян. акад.» / голов. ред. І. В. Срібняк. – Київ., 2007-2008. – Вип. 2–3. – 289 с. – С. 57–61.

40. ГОСТ 7.27-80. СИБИД. Научно-информационная деятельность. Основные термины и определения. – Введ. 1982-01-01. – Минск : Межгос. стандарт. – 1981. – 12 с.

41. ГОСТ 7.60-2003. СИБИД. Издания. Основные виды. Термины и определения. – Взамен ГОСТ 7.60-90. – Введ. 2004-07-01. – Минск : Межгос. совет по стандартизации, метрологии и сертификации ; Москва : ИПК Изд-во стандартов, 2004. – 35 с.

42. ГОСТ 7.36-2006. СИБИД. Неопубликованный перевод. Общие требования и правила. – Взамен ГОСТ 7.36-88. – Введ. 2007-07-01. – М. : Стандартинформ, 2006. – 7 с.

43. Грушевицкая Т. Г., Попков В Д., Садохин А. П. Основы межкультурной коммуникации : учеб. для вузов / Под ред. А. П. Садохина. – Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 352 с.

44. Гула Є. А. Редагування як один з головних чинників якісного перекладу [Електронний ресурс] / Є. А. Гула // Матеріали Всеукраїнського щорічного науково-практичного семінару з питань практики перекладу та підвищення конкурентоспроможності перекладацьких послуг (04 червня 2005 року, м. Київ). – Режим доступу : <http://www.uta.org.ua/data/loads/Gula.pdf>. – Мова укр. – Бібліогр. опис зроблено 20.08.2015.

45. Гуцол Г. О. Евлюція технологічних процесів підготовки до друку бібліографічних покажчиків України / Г. О. Гуцол // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – №11. – С.36–39.

46. Гуцол Г. О. Технологічні процеси наукового опрацювання документальних потоків в Книжковій палаті України імені Івана Федорова / Г. О. Гуцол // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2005. – №4. – С. 37–44.

47. Гуцол Г. О. Опрацювання документальних потоків Книжкової палати України : історичний контекст / Г. О. Гуцол // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : проблеми науки, освіти, практики : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 21–23 трав. 2007 р. / М-во освіти і науки України, М-во культури і туризму України, ДАКККиМ. – Київ, 2007. – С. 314–316.

48. Гуцол Г. О. Книжкова палата України як соціокомунікативний інститут / Г. О. Гуцол // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : проблеми науки, освіти, практики : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 25–27 трав. 2010 р. / М-во культури і туризму України, НАКККиМ, Ін-т держ. упр. та інформ. діяльн. – Київ, 2010. – С. 249–252.

49. Гуч С. Структура документального потоку з історичного краєзнавства (на матеріалі досліджень Поділля та Волині) / С. Гуч // Вісн. Кн. палати. – 2008. – № 11. – С. 34–36.

50. Двоеносова Г. А. Функции документа / Г. А. Двоеносова // НТИ СЕР. 1. Орг. и методика информ. работы. – Москва, 2013. – № 2. – С.1–7. – Режим доступу : <http://lamb.viniti.ru/sid2/sid2free?sid2=J11278827>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 20.05.2015.

51. Двоеносова Г. А. Признаки, свойства и функции документа: опыт рационализации понятий [Электронный ресурс] / Г. А. Двоеносова // Российский историко-архивоведческий журнал «Вестник архивиста». – 2012. – Режим доступа : <http://www.vestarchive.ru/component/content/article/56-n/2077-priznaki-svoistva-i-funkcii-dokumenta-opyt-racionalizacii-poniati.html>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 21.05.2014.

52. Дем'янова Л., Дехтярьова Н. Випуск творів Тараса Шевченка за період 1905-2003 роки (Фонд Кн. палати України) / Л. Дем'янова, Н. Дехтярьова // Вісн. Кн. палати. – 2004. – № 5. – С.8–12.

53. Дем'янова Л. Статистичний огляд випуску книжкових видань для дітей в Україні / Л. Дем'янова // Вісн. Кн. палати. – 2004. – № 12. – С.3–9.

54. Дмитришин І. Переклади з української мови французькою мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / І. Дмитришин. – 2013. – Режим доступу : <http://www.bookplatform.org/images/activities/429/15ukpj5oa76ilrg3.pdf>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

55. Дроздовський Д. Націєтворча місія перекладу : проекції ХХІ століття / Д. Дроздовський, Г. Усатенко // Всесвіт. – 2011. – № 5/6. – С. 209–214.

56. Друк України (1991–1996) : стат. зб. [щорічник] / уклад. А. Дуцник, Т. Броніцька / Держ. ком. телебачення і радіомов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 1998. – 48 с.

57. Друк України (1997) : стат. зб. [щорічник] / уклад. Т. Броніцька, О. Журба / Держ. ком. телебачення і радіомов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 1998. – 44 с.

58. Друк України (1998) : стат. зб. [щорічник] / уклад. Т. Броніцька, О. Журба / Держ. ком. телебачення і радіо мов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 1999. – 44 с.

59. Друк України (1999) : стат. зб. [щорічник] / уклад. Т. Броніцька, О. Журба / Держ. ком. телебачення і радіо мов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2000. – 44 с.

60. Друк України (2000) : стат. зб. [щорічник] / уклад. А. Дем'янова, О. Мовчан / Держ. ком. Телебачення і радіомовлення України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2001. – 48 с.
61. Друк України (2001) : стат. зб. [щорічник] / уклад. А. Дем'янова, С. Буряк / Держ. ком. Телебачення і радіомовлення України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2002. – 52 с.
62. Друк України (2002) : стат. зб. [щорічник] / уклад. А. Дем'янова, С. Буряк / Держ. ком. Телебачення і радіомовлення України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2003. – 56 с.
63. Друк України (2003) : стат. зб. [щорічник] / уклад. А. Дем'янова, С. Буряк / Держ. ком. Телебачення і радіомовлення України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2004. – 60 с.
64. Друк України (2004) : стат. зб. [щорічник] / уклад. А. Дем'янова, С. Буряк / Держ. ком. телебачення і радіо мов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2005. – 144 с.
65. Друк України (2005) : стат. зб. [щорічник] / уклад. С. Буряк / Держ. ком. Телебачення і радіомов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2006. – 132 с.
66. Друк України (2006) : стат. зб. [щорічник] / уклад. С. Буряк / Держ. ком. телебачення і радіомов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2007. – 112 с.
67. Друк України (2007) : стат. зб. [щорічник] / уклад. С. Буряк / Держ. ком. телебачення і радіомов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2008. – 116 с.
68. Друк України (2008) : стат. зб. [щорічник] / уклад. С. Буряк / Держ. ком. Телебачення і радіомовлення України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2009. – 116 с.
69. Друк України (2009) : стат. зб. [щорічник] / уклад. С. Буряк / Держ. ком. телебачення і радіомов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2010. – 124 с.

70. Друк України (2010) : стат. зб. [щорічник] / уклад. С. Буряк / Держ. ком. телебачення і радіомов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2011. – 125 с.
71. Друк України (2011) : стат. зб. [щорічник] / уклад. С. Буряк / Держ. ком. телебачення і радіомов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2012. – 125 с.
72. Друк України (2012) : стат. зб. [щорічник] / уклад. С. Буряк / Держ. ком. телебачення і радіо мов. України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2013. – 136 с.
73. Друк України (2013) : стат. зб. [щорічник] / уклад. С. Буряк / Держ. ком. Телебачення і радіомовлення України, Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова». – Київ : Кн. палата України, 2014. – 148 с.
74. ДСТУ 2392-94. Інформація та документація. Базові поняття. Терміни та визначення. – Введ. 1995-01-01. – Київ : Держстандарт України, 1994. – 53 с.
75. ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види. Терміни та визначення. – Введ. 1996-01-01. – Київ : Держстандарт України, 1995. – 47 с.
76. ДСТУ 3018-95 Видання. Поліграфічне виконання. Терміни та визначення. – Введ. 1996-01-01. – Київ : Держстандарт України, 1995. – 24 с.
77. ДСТУ 2732:2004 Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять. – Введ. 2005-07-01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2005. – 32 с.
78. ДСТУ 4309:2004 Інформація та документація: Оформлення перекладів (ISO 2384:1977, MOD). – Введ. 2005-07-01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2005. – V, 11 с.
79. ДСТУ 5034:2008. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. – Введ. 2009.01.01. – Київ : Держстандарт України, 2008. – 43 с.
80. ДСТУ ISO 5127:2007 Інформація та документація. Словник термінів (ISO 5127:2001, IDT). – Введ. 2009-10-01. – Київ : Держспоживстандарт України, 2010. – 237 с.
81. Жук Т. В. Актуальні проблеми перекладу наукових текстів українською мовою / Т. В. Жук // Наукові записки Ніжинського державного університету ім.

Миколи Гоголя. Філол. науки : наук. журнал. Кн. 2 / Відп. ред. Г. В. Самойленко; Міністерство освіти і науки України, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. – С.59-61.

82. Зарицький М. С. Переклад : створення та редагування : посібник / М. С. Зарицький. – Київ : Парлам. вид-во, 2004. – 120 с.

83. Збанацька А. О. Переклад як вид документної інформації та засіб комунікації / А. О. Збанацька // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 2. – С. 81–92.

84. Здражко А. Є. Українські видання перекладної дитячої літератури від 1900 до 2011 рр. : бібліогр. покажч. / уклад.: А. Є. Здражко; Херсон. нац. техн. ун-т. – Херсон : Вишемирський В.С., 2012. – 131 с.

85. Здражко А. Є. Історіографічний огляд українських видань перекладної дитячої літератури від кінця XIX ст. до початку XXI ст. : монографія / А. Є. Здражко; Херсон. нац. техн. ун-т. – Херсон : Вишемирський В. С., 2013. – 227 с.

86. Здражко А. Є. Еволюція підходів до перекладу дитячої літератури від кінця XIX ст. до початку XXI ст. (англо-український напрям) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.16 / Аліна Євгенівна Здражко ; Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2014. – 20 с.

87. Зиновьева Н. Б. Документоведение : учеб.-метод. пособ. Н. Б. Зиновьева. – Москва : Профиздат, 2001. – 208 с.

88. Зиновьева Н. Документоведение и библиографоведение : терминологические диссонансы / Н. Зиновьева // Термінологія документознавства та суміжних галузей : зб. наук. пр / Київ. нац. ун-т культури і мистец. – Київ, 2008. – Вип. 2. – С. 43–49.

89. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози) : монографія / Р. П. Зорівчак. – Львів : Вид-во при ЛНУ, 1989. – 216 с.

90. Зоряна А. М. Переклад з української мови як засіб соціокультурної комунікації / А. М. Зоряна // Якість вищої освіти : українська національна система та європейські практики : зб. матеріалів Міжнар. наук.-теорет. конф. (Київ, 21-22 березня 2013 р.). – Київ : НАКККиМ, 2013. – С. 140-142.

91. Зоряна А. М. Бібліографічний покажчик ЮНЕСКО «Index Translationum» як джерело дослідження документного потоку перекладів / А. М. Зоряна // Документ. Мова. Соціум : теорія і практика : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 11-12 квіт. 2013 р.). – Київ : НАКККиМ, 2013. – С. 79-81.

92. Зоряна А. М. Переклад як засіб міжкультурного діалогу / А. М. Зоряна // Трансформаційні процеси в освіті і культурі : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, Київ, Варшава, 24-25 квіт. 2013 р.). – Київ : НАКККиМ, 2013. – С. 100–102.

93. Зоряна А. М. Переклад як вид документа / А. М. Зоряна // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 12-14 вересня 2013 р.). – Одеса : Сімекс-Прінт, 2013. – С. 174-177.

94. Зоряна А. М. Переклади творчої спадщини Т.Г. Шевченка за даними бібліографічного покажчика ЮНЕСКО «Index Translationum» / А. М. Зоряна // Феномен Тараса Шевченка : лінгвістичний, історичний і мистецтвознавчий аспекти: зб. матеріалів наук.-практ. конф. присвяченої 200-літтю від дня народження Тараса Шевченка (Київ, 27-28 лютого 2014 р.). – Київ : НАКККиМ, 2014. – С. 77–79.

95. Зоряна А. М. Інформаційна складова перекладу як об'єкта документознавчих досліджень / А. М. Зоряна // Документ. Мова. Соціум : теорія та практика : зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 10-11 квіт. 2014 р.). – Київ : НАКККиМ, 2014. – С. 13–15.

96. Зоряна А. М. Комунікативні функції перекладу / А. М. Зоряна // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : зб. матеріалів всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених (Харків, 24-25 квітня 2014 р.). – Харків : ХДАК, 2014. – С. 206-207.

97. Зоряна А. М. Переклад як об'єкт документознавчих досліджень: історіографічний огляд / А. М. Зоряна // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття : зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 11-13 вересня 2014 р.). – Одеса : Грінь Д. С., 2014. – С. 97–99.

98. Зоряна А. М. Переклад як об'єкт документознавчих досліджень: історіографічний огляд / А. М. Зоряна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ : НАКККиМ, 2014. – № 1. – С. 37–47.

99. Зоряна А. М. Переклад як об'єкт документознавчих досліджень: історіографічний огляд / А. М. Зоряна // Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр. – Київ : Четверта хвиля, 2014. – Вип. 8. – С. 149–158.

100. Зоряна А. М. Функції перекладу як об'єкта документознавчих досліджень / А. М. Зоряна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 2. – С. 29–34.

101. Зоряна А. М. Бібліографічний показник ЮНЕСКО «Index Translationum» як джерело дослідження документного потоку перекладів / А. М. Зоряна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 4. – С. 33–43.

102. Зоряна А. М. Дослідження документного потоку перекладів: міжнародний досвід / А. М. Зоряна // Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності : теорії та інновації : зб. матеріалів І Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 19-20 березня 2015 р.). – Одеса : OFFSETiC, 2015. – С. 281–283.

103. Зоряна А. М. Досвід використання бази даних «Index Translationum» у наукових дослідженнях / А. М. Зоряна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2015. – № 2. – С. 85–96.

104. Зоряна А. М. Статистичний аналіз потоку перекладів України за 1986-2013 рр. : загальна характеристика (за матеріал. Держ. статист. зб. «Друк України») / А. М. Зоряна // Вісн. Кн. палати. – 2015. – № 10. – С. 8–18.

105. Зоряна А. М. Статистичний аналіз перекладів художньої та дитячої літератури України за 1986 – 2013 рр. (за матеріал. Держ. статист. зб. «Друк України») / А. М. Зоряна // Вісн. Кн. палати. – 2015. – № 11. – С. 17–28.

106. Зоряна А. М. Бібліометричний аналіз потоку перекладів українською та з української мови (1991-2014) / А. М. Зоряна // Spheres of Culture. – Lublin, 2016. – Volume XIV. – P. 480–486.

107. Ильганаева В. А. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность) : слов.-справ. / авт.-сост. В. А. Ильганаева. – Харків : Городская типография, 2009. – 391 с.

108. Ісаєва Н. С. Українська література в Китаї : проблеми рецепції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.01.05 / Наталя Станіславівна Ісаєва; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2002. – 19 с.

109. Карикова Е. В., Тютюнник В. М. Методология количественного анализа документно-информационных потоков художественной литературы [Электронный ресурс] / Е. В. Карикова, В. М. Тютюнник // Моск. Гос. ун-т культуры и искусств : Материалы Междунар. библиотечно-информац. конф. «Библиотечное дело – 2000». – Москва, 2000. – Режим доступа : http://libconfs.narod.ru/2000/1s/1s_p11.htm. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 16.09.2015.

110. Карикова Е. В. Библиометрический анализ потока художественной литературы: на примере издания в России произведений лауреатов Нобелевской премии по литературе : дис. канд. пед. наук : 05.25.03 / Екатирина Васильевна Карикова; Москов. гос. ун-т культуры и искусств, Тамбовский филиал. – Тамбов, 2001. – 317 с.

111. Касап В. А. Функции научно-технических документов как объектов коммуникации [Электронный ресурс] / В. А. Касап // Республиканская научно-техническая библиотека Беларуси. Информационный бюллетень РНТБ, 2009. – №1. – Редим доступа : <http://www.rlst.org.by/izdania/ib109/383.html>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 21.05.2014.

112. Кацберт Т. Л. Національні стереотипи в англо-німецьких відносинах: лінгвокультурний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.04 / Тетяна Леонідівна Кацберт ; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – Київ, 2008. – 21 с.

113. Кириленко О. Г. Прикладні аспекти використання інформаційного моніторингу в системі підготовки документознавців / О. Г. Кириленко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2012. – № 2. – С. 65–68.

114. Кириченко Р. С. Франкомовна кінця XVII – початку XX ст. у бібліотечних колекціях України : походження, склад, зміст, історико-книгознавча реконструкція : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : 07.00.08 / Раїса Степанівна Кириченко ; НАН України; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2005. – 19 с.

115. Кіндлерова Р. Переклади з української мови чеською мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / Р. Кіндлерова. – 2013. – Режим доступу : http://www.bookplatform.org/images/activities/423/ukrainianczech_translationsstudy.pdf. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

116. Климчук Л. В. Класифікація документів : досвід, історіографічний аналіз / Л. В. Климчук // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 2. – С. 35–38.

117. Ключнікова О. Бібліометричний аналіз динаміки наукових публікацій з питань держави та права на основі УРЖ «Джерело» / О. Ключнікова // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Асоц. б-к України. – Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2013. – Вип. 37. – С. 276-285.

118. Кобелєв О. Порівняльні бібліометричні дослідження у бібліотекознавстві / О. Кобелєв // Вісн. Кн. палати. – 2000. – № 1. – С. 24–26.

119. Кобелєв О. М. Бібліометричний аналіз розвитку українського бібліотекознавства в 1970 – 1990-ті рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 07.00.08 / Олексій Миколайович Кобелєв; Харк. держ. акад. культури. – Харків, 2001. – 20 с.

120. Кобелєв О. М. Кількісні методи аналізу публікацій в інформаційно-аналітичній діяльності бібліотек / О. М. Кобелєв // Вісн. Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2011. – Вип. 32. – С. 167–174.

121. Колбіна Т. В. Сутність міжкультурної комунікації як особливої форми соціальної взаємодії представників різних культур [Електронний ресурс] / Т. В. Колбіна // Вісн. Харк. держ. акад. культури. – 2010. – Вип. 31. – С. 105-114. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/hak_2010_31_12. – Мова укр. – Заголовок з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

122. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / В. Н. Комиссаров. – Москва : Высш. шк., 1990. – 253 с.

123. Коптілов В. Теорія і практика перекладу : навч. посіб / В. Коптілов. – Київ : Юніверс, 2002. – 280 с.

124. Коржановська Т. Тенденції розвитку наукового потенціалу України (за матеріалами бази даних «Літопис авторефератів дисертацій») / Т. Коржановська // Вісн. Кн. палати. – 2013. – № 1. – С. 32.

125. Косинська Ю. В. Термінологічне підґрунтя дослідження роботи редактора над перекладом [Електронний ресурс] / Ю. В. Косинська // Держава та регіони. Соціальні комунікації. – 2013. – № 1. – С. 140-145. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2013_1_30. – Мова укр. – Заголовок з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

126. Косинська Ю. В. Переклад як об'єкт авторського і професійного редагування [Електронний ресурс] / Ю. В. Косинська // Актуальні дослідження українських наукових шкіл у галузі соціальних комунікацій : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. – Київ : Інститут журналістики, 2013. – Режим доступу : http://journalib.univ.kiev.ua/Articles/Zbirnyk_tez_2013.pdf. – Мова укр. – Заголовок з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

127. Косів Г. М. Перекладацький метод Віри Річ як інтерпретатора української художньої літератури : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.16 / Ганна Михайлівна Косів ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2006. – 19 с.

128. Косів Г. Віра Річ. Творчий портрет перекладача : монографія / Г. Косів. – Львів : Піраміда, 2011. – 264 с.

129. Костенко М. Бібліометричний аналіз потоку книг як напрямок книгознавчих досліджень (на прикладі художньої літератури 2005-2006) / М. Костенко // Вісник Львівського університету. Сер. : Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. – 2010. – Вип. 4. – С. 218-224.

130. Костенко М. Вітчизняний документний потік із проблем культури та мистецтва як об'єкт бібліометричного дослідження / М. Костенко // Термінологія

документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ, 2011. – Вип. 5. – С. 158–164.

131. Кочубей Л. Потік видань з історичних наук як база формування реферативних журналів / Л. Кочубей // Вісн. Кн. палати. – 2001. – № 11. – С. 7–12.

132. Кочубей Л. Політологічні дослідження в Україні : аналіз документального потоку (за матеріалами реферативного журналу Книжкової палати України «Політика. Політичні науки») (1998 – 2002 рр.) / Л. Кочубей // Вісн. Кн. палати. – 2003. – № 12. – С. 41–43.

133. Кочупалова В. Книги України в дзеркалі бібліографії (за матеріалами державного бібліографічного покажчика «Літопис книг» за 2010-2011 рр.) / В. Кочупалова, О. Ключніченко // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 10. – С. 7–12.

134. Кочупалова В. Книги України в дзеркалі бібліографії (за матеріалами державного бібліографічного покажчика «Літопис книг» за 2010–2011 рр.) / В. Кочупалова, О. Ключніченко // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 11. – С. 10–16.

135. Кравцова О. Інформаційні бібліотечні та бібліографічні ресурси ЮНЕСКО у сучасному культурному діалозі / О. Кравцова // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2008. – Вип. 22. – С. 132–137.

136. Кривогуз А. Характеристика документального потоку з політики (на основі аналізу публікацій РЖ «Політика. Політичні науки») / А. Кривогуз // Вісн. Кн. палати. – 1999. – № 1. – С. 25–27.

137. Кривогуз А. Проблеми аналітичної обробки документального потоку з політики, пов'язані зі специфікою суспільно-політичної інформації / А. Кривогуз // Вісн. Кн. палати. – 2000. – № 2. – С. 21–22.

138. Крушинська О. Г. Поезія Поля Верлена в українських перекладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.16 / Олена Георгіївна Крушинська ; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – Київ, 2007. – 19 с.

139. Кулешов С. Г. Про визначення поняття «документ» / С. Г. Кулешов // Бібл. вісн. – 1995. – № 1. – С. 1–4.

140. Кулешов С. Г. Документальні джерела наукової інформації : поняття, типологія, історія типологічної схеми / С. Г. Кулешов. – Київ : УкрІНТЕІ, 1995. – 190 с.

141. Кулешов С. Г. Про базові поняття документознавства (нотатки з приводу змісту розділу «Загальні поняття» ДСТУ 2732-94 «Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення») / С. Г. Кулешов // Студії з архів. справи та документознавства. – 1997. – Т. 2. – С. 72–75.

142. Кулешов С. Г. Документознавство : Історія. Теоретичні основи / С. Г. Кулешов; Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства, Держ. акад. керів. кадрів культури і мистец. – Київ, 2000. – 162 с.

143. Куликова Л. В. Межкультурная коммуникация : теоретические и прикладные аспекты. На материале русской и немецкой лингвокультур : монография / Л. В. Куликова – Красноярск : РИО КГПУ, 2004. – 196 с.

144. Культура: сплав языка, диалога и наследия [Электронный ресурс] / Организация Объединённых наций : брошюра «Международный год языков». – 2008. – Режим доступа : <http://www.un.org/ru/events/iyl/brochure/culture.shtml>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 21.11.2014.

145. Куртанідзе О., Марджанішвілі В. Переклади з української мови грузинською мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / О. Куртанідзе, В. Марджанішвілі. – 2013. – Режим доступу : <http://www.bookplatform.org/images/activities/430/ukrainiangeorgiantranslationsstudy.pdf>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

146. Кушнарєнко Н. М. Наукова обробка документів / Н. М. Кушнарєнко, В. К. Удалова. – Київ : Знання, 2006. – 334 с.

147. Кушнарєнко Н. Н. Документоведение : учеб. для студ. вузов культуры / Н. Н. Кушнарєнко. – 8-е изд., стер. – Київ : Знання, 2008. – 459 с. – (Серия «Высшее образование XXI века»).

148. Лабушевська Л. Наукометричні методи оцінки галузевого документального інформаційного потоку / Л. Лабушевська // Вісн. Кн. палати. – 1998. – № 7. – С. 19-21.

149. Лаврова Н. А. «Индекс транслационум». (Опыт участия Всесоюзной книжной палаты в составлении международной библиографии) / Н. А. Лаврова

// Библиотечное дело и библиография за рубежом : сборник Гос. б-ки СССР им. В.И. Ленина. – Москва: Кн. палата, 1959. – Вып. 2. – С. 214–221.

150. Ланде Д. В. Основи теорії та технології інтеграції інформаційних потоків в Інтернет-просторі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра техн. Наук : 05.13.06 / Дмитро Володимирович Ланде; НАН України. Нац. б-ка України ім. В.І.Вернадського. – Київ, 2006. – 35 с.

151. Ланде Д. В. Основы интеграции информационных потоков / Д. В. Ланде. – Київ : Інженіринг, 2006. – 240с.

152. Ларьков Н. С. О предмете и объекте документоведения как междисциплинарного научного направления [Электронный ресурс] / Н. С. Ларьков // Документ в парадигме междисциплинарного подхода : материалы II Всерос. науч.-практ. конф. (г. Томск, 27-28 окт. 2005 г.). – Томск, 2006. – С. 19-25. – Режим доступа : vital.lib.tsu.ru/vital/access/services/Download/vtls:000218842/SOURCE. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 21.11.2014.

153. Ларьков Н. С. Документоведение : Учебное пособие / Н. С. Ларьков. – Москва : АСТ : Восток-Запад, 2006. – 427 с.

154. Ларьков Н. С. Общие функции документа / Н. С. Ларьков // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : проблеми освіти, науки, практики : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 2009. – С. 12–15.

155. Ларьков Н. С. На пути к общему документоведению [Электронный ресурс] / Н. С. Ларьков // Документ как социокультурный феномен : сб. материалов IV Всерос. науч.-практ. конф. с международным участием. – Томск : Томский гос. ун-т, 2010. – 624 с. – С. 21–29. – Режим доступа : http://nmetau.edu.ua/file/sbornik_materialov_iv_vserossiyskoy_nauchnoprakticheskoy_konferentsii.tomsk.2010.pdf. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 21.11.2014.

156. Лесюк О. В. Бібліометрична діагностика розвитку книжкового потоку з митної справи України у 1991-2009 роках / О. В. Лесюк // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 11. – С. 1–4.

157. Литвиненко О. Якісні параметри національного книговидання дитячої літератури / О. Литвиненко // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 8. – С. 7–11.

158. Мальцева К. С. Міжкультурні непорозуміння і проблема міжкультурного перекладу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук. 09.00.04 / Катерина Сергіївна Мальцева; Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди НАН України. – Київ, 2002. – 20 с.

159. Маркусова В. А. Библиометрия как методологическая и инструментальная основа мониторинга развития и информационной поддержки российской науки: автореф. дис. на соискание научн. степени д-ра пед. наук / Валентина Александровна Маркусова. – Москва : Моск. гос. ун-т культуры и искусств, 2005. – 48 с.

160. Маршакова-Шайкевич И. В. Роль библиометрии в оценке исследовательской активности науки [Электронный ресурс] / И. В. Маршакова-Шайкевич // Управление большими системами. Специальный выпуск 44. Наукометрия и экспертиза в управлении наукой. – 2013. – С. 210–247. – Режим доступа : http://ubs.mtas.ru/archive/search_results_new.php?publication_id=19060. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 16.09.2015.

161. Матяш І. Українська архівна періодика в бібліометричному вимірі / І. Матяш // Бібл. вісн. – 1999. – № 6. – С. 31–42.

162. Мацик К. В. Крос-культурна комунікація в освітньому сегменті інформаційного суспільства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філософ. наук : 09.00.10 / Катерина Вікторівна Мацик ; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». – Київ, 2007. – 20 с.

163. Международная библиография переводов ЮНЕСКО // Новости Российского комитета ИФЛА : научно-практический журнал. – Москва, 2005. – № 2 (56). – С. 47.

164. Месропян А. Переклади з української мови вірменською мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / А. Месропян. – 2013. – Режим доступу : <http://bookplatform.org/images/activities/498/docs/ukrainiantoarmeniantranslationsstudy.pdf>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

165. Мілясевич І. В. Деякі тенденції розвитку документального потоку з історичного краєзнавства (на матеріалі досліджень Волині) / І. В. Мілясевич //

Бібліотечне краєзнавство у відновленні історичної пам'яті народу України : Матеріали наук.-практ. конф., м. Київ, 26-27 трав. 1997 р. – Київ, 1998. – С. 156-158.

166. Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода / Р. К. Миньяр-Белоручев. – Москва : Московский Лицей, 1996. – 298 с.

167. Міронова Д. Редагування художнього перекладу : функціональний і структурний аналіз (комунікативний аспект) [Електронний ресурс] / Д. Міронова // Теле- та радіожурналістика : зб. наук. праць, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2010. – Вип. 9. – Ч. 2. – С.254–259. – Режим доступу : http://journ.lnu.edu.ua/vypusk7/n9-2/tele-and_radio_journalism-9-2-41.pdf. – Мова укр. – Заголовок з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 21.05.2014.

168. Мураховський А. Українське книговидання : радянська доба і сьогодення / А. Мураховський // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 6. – С. 9–13.

169. Мураховський А. Українське книговидання : радянська доба і сьогодення / А. Мураховський // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 7. – С. 3–8.

170. Мураховський А. Українське книговидання : радянська доба і сьогодення / А. Мураховський // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 8. – С. –5.

171. Мураховський А. Українське книговидання : радянська доба і сьогодення / А. Мураховський // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 9. – С. 6–10.

172. Мураховський А., Буряк С. Аналітичний огляд випуску друкованої продукції в 2011 році / М. Мураховський, С. Буряк // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 5. – С. 3–16.

173. М'язова І. Ю. Міжкультурна комунікація : зміст, сутність та особливості прояву (соціально-філософський аналіз) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : 09.00.03 / Ірина Юріївна М'язова ; Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2008. – 18 с.

174. Назаровець С. А. Інфометрична діагностика веб-публікацій українських бібліотекознавців: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.03 / Сергій Андрійович Назаровець ; Харк. держ. акад. культури. – Харків, 2014. – 28 с.

175. Налимов В. В. Наукометрия. Изучение развития науки как информационного процесса : монография / В. В. Налимов, З. М. Мульченко. – Москва : Наука, 1969. – 192 с.

176. Нелюбин Л. Л. Толковый переводоведческий словарь / Л. Л. Нелюбин. – 3-е изд., перераб. – Москва : Флинта : Наука, 2003. – 320 с.

177. Новий словник української мови : у 3-х т. Том 2 (К-П) / ред. В.В. Яременко. – 2-е вид., виправ. – Київ : Аконіт, 2003. – 927 с.

178. Ольховська А. С. Правові аспекти діяльності перекладача як об'єкт фахового навчання / А. С. Ольховська // Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. – 2014. – № 5 (39). – С. 131–144.

179. Очеретяна Л. «Літопис книг» у структурі інформаційного забезпечення суспільства / Л. Очеретяна // Вісн. Кн. палати. – 2011. – № 4. – С. 19–22.

180. Павліченко Ю. В. Бібліометрична оцінка стану інноваційного розвитку медичної галузі (на прикладі променевої терапії) / Ю. В. Павліченко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2007. – № 2. – С. 12-16.

181. Павліченко Ю. В. Аналіз наукометричних методів-дослідження інформаційно-документних потоків : на прикладі медицини / Ю. Павліченко // Бібл. вісн. – 2008 . – № 4. – С. 8–11.

182. Партико З. Норми редагування перекладів / З. Партико // Вісн. Кн. палати. – 2013. – № 7. – С. 9–13.

183. Пархоменко Н. В. База даних ЮНЕСКО «Index Translationum»: загальна характеристика / Н. В. Пархоменко // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : проблеми науки, освіти, практики : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 19–21 трав. 2009 р.). – Київ: ДАКККиМ, 2009. – С. 190–191.

184. Пенькова О. В. Наукометрические и библиометрические исследования в библиотечной и библиографической теории и практике : автореф. дис. на соискание научн. степени канд. пед. наук / Ольга Владимировна Пенькова. – Краснодар : КГУКИ, 2002. – 19 с.

185. Переклади з української після 1991 року. Факти, тенденції, рекомендації (резюме досліджень) [Електронний ресурс] / Н. Радулова, Я. Генюва, А. Антоненко. – Режим доступу : <http://bookplatform.org/images/activities/53/translukr.pdf>. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

186. Переклади на українську 1992-2012 [Електронний ресурс] / К. Родик, М. Прихода, Н. Ваховська, М. Дроздовський. – Режим доступу : <http://bookplatform.org/images/activities/50/transintoukr.pdf>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

187. Пермінова А. О. Культуромовне буття художнього твору як перекладознавча проблема : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.16 / Антоніна Олександрівна Пермінова ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2008. – 20 с.

188. Письмовий та усний переклад: стандарти професії [Електронний ресурс] / Асоц. перекладачів України. – Київ, 2008. – Режим доступу : http://www.uta.org.ua/translation_standards. – Мова укр. – Заголовок з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 1.03.2014.

189. Плешкевич Е. А. Определение функций документа [Электронный ресурс] / Е. А. Плешкевич // Электронная библиотека ГПНТБ России. Научно-технические библиотеки. – 2006. – № 6. – С. 46–56. – Режим доступа : <http://intranet.gpntb.ru/subscribe/?journal=ntb&year=2006&num=6&art=5>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 21.05.2014.

190. Плешкевич Е. Методологические проблемы документоведческой терминологии на примере формирования «документ» в различных сферах деятельности / Е. Плешкевич // Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. праць. / за заг. ред. В.В. Бездрабко ; М-во культури і туризму України; КНУКіМ; ф-т держ. упр. – Київ, 2007. – С. 55-59.

191. Політова О. Вивчення тенденцій документальних потоків з історії України як один із актуальних напрямів сучасних наукових досліджень / О. Політова // Вісн. Кн. палати. – 2006. – № 7. – С. 38–39.

192. Політова О. А. Вивчення документальних потоків як напрям документознавчих досліджень / О. А. Політова // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : проблеми науки, освіти, практики : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19–21 трав. 2009 р.). – Київ : ДАКККиМ., 2009. – С. 41–42.

193. Політова О. А. Вторинна документальна інформація з історії України в бібліографічних посібниках і архівних довідниках 90-х рр. XX ст. – поч. XXI ст. : дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : 27.00.02 / Олена Аркадіївна Політова ; Держ. акад. керів. кадрів культури і мистец. – Київ, 2009. – 255 с.

194. Політова О. А. Документально-інформаційний потік з документознавчої професіології : структура, динаміка та сучасні тенденції / О. А. Політова // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 9. – С. 38–41.

195. Поліщук Н. Переклади з української мови англійською мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / Н. Поліщук. – 2013. – Режим доступу : http://www.bookplatform.org/images/activities/425/ukrainianenglish_translationsstudy_ukr12.pdf. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

196. Празднования Всемирного дня книги в ЮНЕСКО посвящены переводу [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ifapcom.ru/ru/news/1317/?returnto=0&n=1>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 21.11.2014.

197. Превод и преход. Българската литература в превод (1989-2010) : статистики, коментари, препоръки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.npage.org/IMG/pdf/PrevodPrehod_NPF_Statistiki_komentari_preporuki.pdf. – Мова болг. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 10.06.2015.

198. Прекарні посередники: умови праці українських перекладачів художньої і наукової літератури [Електронний ресурс] / І. Когут, О. Ведров. – Режим доступу : <http://transwriters.org.ua/wp-content/uploads/2014/11/tspp-precariat-book.pdf>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

199. Про авторське право і суміжні права : Закон України : офіційне видання. – Київ : Вид. Дім «Ін Юре», 2002. – 55 с.

200. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27.01.1995р. № 32/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 7. – Ст. 45; В ред. Закону №5461-17 від 12.12.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр>.

201. Про внесення змін до Закону України «Про видавничу справу»: Закон України від 01.07.2014 № 1554-VII // Відом. Верхов. Ради України. – 2014 р. – № 34. – Ст. 1172. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1554-18>.

202. Про затвердження Порядку здійснення офіційного перекладу багатосторонніх міжнародних договорів України на українську мову : Постанова Кабінету Міністрів України, Порядок від 17.03.2006 № 353 // Офіц. вісн. України. – 2006. – № 12. – С. 54, ст. 814.

203. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650; В ред. Закону № 763-18 від 02.03.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

204. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від від 24.12.1993 № 3814-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 15. – Ст. 86; В ред. Закону № 406-18 від 11.08.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>.

205. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25.06.1993 № 3322-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 33. – Ст. 345; В ред. Закону № 2938-17 від 09.05.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>.

206. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 09.04.1999 № 595-XIV // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 22. – Ст. 199; В ред. Закону №5461-17 від 12.12.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/595-14>.

207. Пронин А. А. О библиометрии [Электронный ресурс] / А. А. Пронин // Документ. Архив. История. Современность : сб. науч. тр. Д 638, Вып. 11. –

Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2010. – 384 с. – С.253-260. – Режим доступа: http://hist.igni.urfu.ru/dais/pdf/11/21%20%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D0%BD_v.pdf. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 16.09.2015.

208. Пропаганда среди библиотекарей Международная библиография переводов ЮНЕСКО Index Translationum / перевод О. Дьяконовой // Новости Международ. федерации библиотеч. ассоциаций и учреждений : науч.-практ. журнал. – Москва, 2008. – № 3 (72). – С. 8.

209. Радчук В. Глобалізація і переклад / В. Радчук // Всесвіт. – 2002. – № 5-6. – С. 127–136.

210. Радчук В. Д. Протей чи янус? (Про різновиди перекладу) [Електронний ресурс] / В. Д. Радчук // Донецький вісник наукового товариства ім. Шевченка, Т. 7. – 2005. – Режим доступу : ukrlife.org/main/cxid/1protey.doc. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

211. Радчук В. Д. Функції перекладу [Електронний ресурс] / В. Д. Радчук // Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка, Т. 16. – Донецьк : Східний видавничий дім. – 2007. – 240 с. – С. 20-37. – Режим доступу : http://ukrlife.org/main/cxid/mova_transl.doc.

212. Радчук В. Забобон неперекладності, або Чи під силу мові Тараса переклад цитат? / В. Радчук // Віче. – 2008. – № 18. – С. 64-68.

213. Редькина Н. С. Библиометрия: история и современность [Электронный ресурс] / Н. С. Редькина // Молодые в библиотечном деле. – 2003. – № 2. – С. 76–86. – Режим доступа : http://www.library.ru/1/education/creation/doc.php?o_sec=203&o_doc=2128. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 16.09.2015.

214. Редькина Н. С. Формализованные методы анализа документальных информационных потоков [Электронный ресурс] / Н. С. Редькина // Библиосфера. – 2005. – № 2. – С. 51–59. – Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/formalizovannyye-metody-analiza-dokumentalnyh-informatsionnyh-potokov>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 16.09.2015.

215. Ржевцева Н. Л. Бібліометричні методи для проведення наукових досліджень [Електронний ресурс] / Н. Л. Ржевцева // Библиотека высшей школы на новом этапе развития социальных коммуникаций : материалы междунар. науч.-практ. конф. (24-25 окт. 2013 г.). – Днепропетровск : Днепропетр. нац. ун-т ж.-д. трансп. им. акад. В. Лазаряна, 2013. – С. 186-192. – Режим доступа : <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/handle/123456789/1801>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

216. Ржевцева Н. Л. О возможностях применения библиометрических методов в историко-научных исследованиях / Н. Л. Ржевцева // Вісн. Одеського нац. ун-ту. Сер. : Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство. – 2014. – Т. 19, Вип. 1. – С. 141-152.

217. Рибачук В. П. Бібліометричний профіль досліджень України в Антарктиці : публікації 1997 – 2007 років / В. П. Рибачук, Н. Г. Віденіна // Укр. антаркт. журн. – 2007/2008. – № 6/7. – С. 242-255.

218. Різномовне книжкове гроно України / інтерв. Н. Регідайло // Вісн. Кн. палати. – 2003. – № 3. – С. 3–7.

219. Рогаченко Т. Аналіз документального потоку з економіки (на основі аналізу публікацій РЖ «Економіка. Економічні науки») / Т. Рогаченко // Вісн. Кн. палати. – 1999. – № 12. – С. 13–15.

220. Сабор І. Переклади з української мови норвезькою мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / І. Сабор. – 2013. – Режим доступа : http://www.bookplatform.org/images/activities/428/ukainiannorwegian_translationsstudy.pdf. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

221. Савельєва Т. С. Динаміка документного потоку літератури для дітей в Україні (1918 – 2001pp.) // Вісн. Харк. Держ. акад. культури : зб. наук. пр. – Харків, 2004. – Вип. 12 – 13. – С. 228–240.

222. Садохин А. П. Введение в теорию межкультурной коммуникации / А.П. Садохин. – Москва : Высш. шк., 2005. – 310 с.

223. Сандул О. Бібліометричний аналіз наукових публікацій з актуальних проблем розвитку альтернативної енергетики в Україні за умов світової

енергетичної кризи (на основі реферативних ресурсів НБУВ) / О. Сандул // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2013. – Вип. 36. – С. 345–352.

224. Сегол Р. Переклад як різновид міжмовної комунікації [Електронний ресурс] / Р. Сегол // Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД : зб. наук. пр. І Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 26-28 лют., 2012. – С. 257–259. – Режим доступу : <http://conferences.neasmo.org.ua/node/680>. – Мова укр. – Заголовок з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 1.03.2014.

225. Сенченко М. Шлях української книги в контексті світового книговидання / М. Сенченко // Вісн. Кн. палати. – 2007. – № 1. – С. 3-8.

226. Сенченко М. Шлях української книги в контексті світового книговидання / М. Сенченко // Вісн. Кн. палати. – 2007. – № 3. – С. 3-8.

227. Сенченко М. Шлях української книги в контексті світового книговидання / М. Сенченко // Вісн. Кн. палати. – 2007. – № 2. – С. 3-9.

228. Сидоренко А. Документний потік України мовами національних меншин: стан і тенденції розвитку / А. Сидоренко // Вісн. Кн. палати. – 2000. – № 9. – С. 9-13.

229. Сидоренко А. І. Формування документного масиву для публічних бібліотек мовами національних меншин: етнорегіональний аспект : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед наук : 07.00.08 / Алла Іванівна Сидоренко // Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ, 2002. – 286 с.

230. Сладкова О. Б. Информационный мониторинг : Теоретико-методологические основы / О. Б. Сладкова. – Москва: МГУКИ, 2002. – 65с.

231. Слободяник М.С. Наукова бібліотека: еволюція структури і функцій : монографія / Михайло Слободяник; [відп. ред. чл.-кор. НАН України О. Онищенко] ; Нац. акад. наук України, ЦНБ ім. В. І. Вернадського. – Київ : Ред. жур. «Бібл. вісн.», 1995. – 266, [1] с.

232. Слободяник М. С. Уточнення поняття «документ» в контексті розвитку понятійного апарату документознавства / М. С. Слободяник // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : проблеми науки, освіти, практики :

зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 20-22 трав. 2008 р.). – Київ, 2008. – С. 78-80.

233. Словник української мови: в 11 т. / [ред. колег. І. К. Білодід (голова) та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1970 – 1980. – Т. 6 : П – По. – 1975. – 832 с.

234. Слющинський Б. В. Міжкультурна комунікація в багатонаціональному регіоні України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра. соціол. наук : 22.00.04 / Богдан Васильович Слющинський ; Харків. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Харків, 2010. – 29 с.

235. Смага О. В. Моніторинг документних потоків як комунікаційний засіб управління загальноосвітніми навчальними закладами України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.02 / Олена Володимирівна Смага; Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2014. – 21 с.

236. Сокова А. Н. Документоведение и его роль в исторической науке и управленческой деятельности / А. Н. Соколова // Делопроизводство. – 2004. – № 4. – С. 4–8.

237. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации / А. В. Соколов : учеб. пособ. – Санкт-Петербург : Изд-во Михайлова В. А., 2002 г. – 461 с.

238. Соколов А. В. Эпистемология документа (Методологический очерк) / А. В. Соколов // НТИ. Сер.2. – Москва, 2009. – № 3. – С. 1-12.

239. Соляник А. А. Документні потоки та масиви : навч. посіб. / А. А. Соляник // Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2000. – 112с.

240. Соляник А. А. Система документопостачання фондів бібліотек України : теоретико-методологічний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : 07.00.08 / Алла Анатоліївна Соляник ; Харк. держ. академія культури. – Харків, 2006. – 45 с.

241. Сошинська Я. Є. Документальний потік з історії українського селянства та аграрних відносин і його відображення в бібліографічній інформації (друга половина XIX – початок XX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : 05.25.03 / Ярослава Євгенівна Сошинська; Київський держ. ін-т культури. – Київ, 1994. – 17 с.

242. Справочник информационного работника / Ю. В. Бабушкина [и др.] ; науч. ред. Р. С. Гиляревский, В. А. Минкина ; Санкт-Петербургский гос. ун-т культуры и искусств. – Санкт-Петербург : Профессия, 2005. – 551 с.

243. Стецевич К. Переклади з української мови німецькою мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / Т. Гаврилів, К. Стецевич. – 2013. – Режим доступу: http://www.bookplatform.org/images/activities/426/ukrainiangermantranslationsstudysetsevyuch_ukr.pdf. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

244. Столяров Ю. Н. Документный ресурс : учеб. пос. для студ. выс.уч. завед. / Ю. Н. Столяров. – Москва : Либерия, 2001. – 152 с.

245. Столяров Ю. Н. Документ – понятие конвенциональное (в порядке дискуссии) / Ю.Н. Столяров // Делопроизводство. – 2005. – № 3. – С. 11-18.

246. СТТУ АПУ 001-2000. Кваліфікація та сертифікація перекладачів. Загальні вимоги : галузевий стандарт [Електронний ресурс] / Асоц. перекладачів України. – Київ, 2000. – Режим доступу : <http://www.uta.org.ua/15>. – Мова укр. – Заголовок з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 1.03.2014.

247. СТТУ АПУ 002-2000. Послуги з письмового та усного перекладу. Загальні правила і вимоги до надання послуг : галузевий стандарт [Електронний ресурс] / Асоц. перекладачів України. – Київ, 2000. – Режим доступу : <http://www.uta.org.ua/16>. – Мова укр. – Заголовок з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 1.03.2014.

248. Татаренко А. Переклади з української мови сербською мовою з 1991 до 2012 [Електронний ресурс] / А. Татаренко. – 2013. – Режим доступу : http://www.bookplatform.org/images/activities/405/ukrainiantoserbiantranslationsstudy_ukr1.pdf. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

249. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация / С. Г. Тер-Минасова. – Москва : Слово / Slovo, 2000. – 259 с.

250. Тетеріна О. Б. Переклад як наукова проблема в українській літературно-критичній думці XIX – початку XX ст. (компаративний дискурс) : автореф. дис.

на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.01.05 / Ольга Борисівна Тетеріна; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – Київ, 2004. – 20 с.

251. Титова О. В. Інформаційний моніторинг як засіб сучасних інформаційних комунікацій / О. В. Титова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2009. – № 4. – С. 80-85.

252. Толковый словарь по основам информационной деятельности / Укр. акад. информатики; ред. Н. Н. Ермошенко. – Київ : УкрИНТЭИ, 1995. – 252 с.

253. Уваренко А. Р. Сучасні погляди на систему інформаційного забезпечення медичної науки / А. Р. Уваренко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2010. – № 4. – С. 87-89.

254. Українська архівна енциклопедія / гол. редкол. І. Б. Матяш; Держ. ком. арх. України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства. – Київ : УНДІАСД, 2008. – 881 с.

255. Українська радянська енциклопедія / гол. ред., голова редкол. М. П. Бажан. – 2-ге вид. – Київ : Гол. ред. УРЕ, 1982. – Т. 8 : Олефіни – поплін. – 528 с.

256. Устіннікова О., Палащина Н. Біля витоків державної бібліографії (до 85-річчя «Літопису українського друку») / О.Устіннікова, Н. Палащина // Вісн. Кн. палати. – 2009. – № 12. – С. 26-29.

257. Устіннікова О., Палащина Н. Образотворчі видання України (за матеріалами державного бібліографічного покажчика «Літопис образотворчих видань» 2007-2011рр.) / О. Устіннікова, Н. Палащина // Вісн. Кн. палати. – 2013. – № 4. – С. 25–31.

258. Федоренко С. В. Міжкультурний аспект перекладу наукової літератури [Електронний ресурс] / С. В. Федоренко // Філологічні трактати. – 2012. – Т. 4, № 1. – С. 123-125. – Режим доступу : <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/25195>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

259. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) : для ин-тов и фак. иностр. яз. / Отв. ред. Бархударов Л.С. – 5-е изд. – Москва : Изд. Дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ» ; Санкт-Петербург : Филол. фак. СПбГУ, 2002. – 414 с.

260. Федорчук А. Ф. Теоретико-методичні засади аналізу інформаційного потоку соціально-політичного спрямування / А. Ф. Федорчук, Н. В. Танатар // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія : Наук. журнал. – 2004. – № 2. – С. 33–38.

261. Цивільний кодекс України : станом на 14 січня 2015р. – Харків : Право, 2015. – 440 с.

262. Чередниченко О. І. Функції перекладу в сучасному світі [Електронний ресурс] / О. І. Чередниченко // Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку : матеріали всеукр. наук. конф. (Львів, 14-15 жовтня 2005р.). – Львів : Видавництво ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 296 с. – С. 4-11. – Режим доступу : <http://bhi-ekb.ru/edition/editions2007/view/id/739>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

263. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / О. І. Чередниченко ; голов. ред. Світлана Головка. – Київ : Либідь, 2007. – 247 с.

264. Чому Book Platform (Книжкова платформа)? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bookplatform.org/uk/home.html>. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 16.09.2015.

265. Шаблій О. А. Юридичний переклад як складова юридичної діяльності / О. А. Шаблій // Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: тези доп. VIII Всеукр. наук.-практ. конф. Київ, 30 листопада 2012 р.). – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2012. – С. 110 – 112.

266. Шатрова М. Б. Дослідження документного потоку авторефератів дисертацій з образотворчого мистецтва, виданих в Україні в 1996-2008 роках / М. Б. Шатрова // Вісн. Кн. палати. – 2009. – № 7. – С. 13–16.

267. Шатрова М. Б. Аналіз документного потоку статей з образотворчого мистецтва в періодичних та продовжуваних виданнях України 1996-2005 років / М. Б. Шатрова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2009. – № 2. – С. 24–33.

268. Шатрова М. Б. Документні ресурси української бібліографії образотворчого мистецтва (1996-2005) : склад, зміст, особливості розвитку :

автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : 27.00.03 / Марина Борисівна Шатрова; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2010. – 18 с.

269. Швейцер А. Д. Теория перевода : Статус, проблемы, аспекты / А. Д. Швейцер. – Москва : Наука, 1988. – 215 с.

270. Швецова-Водка Г. Н. Функции и свойства документа в системе социальных коммуникаций / Г. Н. Швецова-Водка // Книга : исслед. и материалы. – Санкт-Петербург, 1994. – 69 с.

271. Швецова-Водка Г. М. Типологічна класифікація друкованої видавничої продукції у статистичних збірниках «Друк України» / Г. М. Швецова-Водка // Вісн. Кн. палати. – 2000. – № 1. – С. 12–15.

272. Швецова-Водка Г. М. Документознавство : навч. посіб. / Г. М. Швецова-Водка. – Київ : Знання, 2007. – 398 с.

273. Швецова-Водка Г. Н. Общая теория документа и книги : учеб. пособ. / Г. Н. Швецова-Водка. – Москва : Рыбари; Київ : Знання, 2009. – 487 с.

274. Швецова-Водка Г. М. Документознавство : слов.-довід. термінів і понять : навч. посіб. / Г. М. Швецова-Водка. – 2-ге вид. – Київ : Знання, 2012. – 319 с.

275. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарченко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ, 2002. – 295 с.

276. Шелестова А. М. Документні потоки в освітній галузі : якісно-кількісний аналіз / А. М. Шелестова // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття. У 2 ч. Ч. 2 : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 22-23 квіт. 2010 р. – Харків : ХДАК, 2010. – С. 176–177.

277. Шемуда М. Г. Художній переклад як важливий чинник міжкультурної комунікації [Електронний ресурс] / М. Г. Шемуда // Наук. записки Ніжин. держ. ун-ту ім. Миколи Гоголя. Серія : Філол. науки. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. – Кн. 1. – С. 164-168. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzfn_2013_1_33.pdf. – Мова укр. – Заголовок з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 21.05.2014.

278. Шепелина М. 25-летие библиографической базы данных ЮНЕСКО «Индекс Трансляционум» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.libfl.ru/about/dept/librarianship/display.php?file=news/2004/05.html>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 21.11.2014.

279. Шехавцова С. О. Міжкультурна комунікація як соціально-педагогічна умова формування соціокультурної толерантності в майбутніх учителів іноземних мов [Електронний ресурс] / С. О. Шехавцова // Вісн. Житомирського держ. ун-ту імені Івана Франка. – 2007. – № 36. – С. 16-19. – Режим доступу : <http://www.ifarcom.ru/ru/news/336>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліогр. опис зроблено 21.11.2014.

280. Шкурко О. Інформаційний моніторинг : можливості застосування в управлінні бібліотекою / О. Шкурко // Наук. праці нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2011. – Вип. 29. – С. 58-66.

281. ЮНЕСКО отмечает 75-летие указателя переводов «Index Translationum» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ifarcom.ru/ru/news/336>. – Язык рус. – Заголовок с экрана. – Библиогр. описание сделано 21.11.2014.

282. A mapping of translation in the Euro-Mediterranean region [Electronic Resource] / Final overview and compilation Ghislaine Glasson Deschaumes // Transeuropéennes : International Journal of Critical Thought. – 2012. – Mode of access : http://www.transeuropeennes.eu/ressources/pdfs/TIM_2012_Conclusions_and_recommendations_116.pdf. – English. – Title from the screen.

283. Abramitzky R., Sin I. Book translations as idea flows: The effects of the collapse of Communism on the diffusion of knowledge [Electronic Resource] / R. Abramitzky, I. Sin // Journal of the European Economic Association, 2014, Volume 12, Issue 6, pp. 1453–1520. – Mode of access : <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jeea.12093/full>. – English. – Title from the screen.

284. Agno J. Who are the most popular authors in the world? [Electronic Resource] / J. Agno / John Agno : Blog. – 2006. – Mode of access : http://coachingtip.blogs.com/what_can_it_be/2006/01/who_are_the_mos.html – English. – Title from the screen.

285. Ania G. The Englished Sciascia: Translations 1960-2010 [Electronic Resource] / G. Ania // International journal of Sciascia studies «Todomodo». – 2011. – Mode of access : http://usir.salford.ac.uk/18547/1/Englished_Sciascia_article_Pre-public.pdf. – English. – Title from the screen.

286. Anna Lindh Foundation [Electronic Resource]. – 2015. – Mode of access : <http://www.annalindhfoundation.org>. – English. – Title from the screen.

287. Balayer C., Bustamante M. L'Index Translationum et la sociologie de la traduction: comprendre les échanges culturels internationaux [Electronic Resource] / C. Balayer, M. Bustamante // Le Courrier de l'UNESCO. – April 19, 2012. – Mode of access : http://www.unesco.org/new/fr/media-services/single-view/news/the_index_translationum_and_the_sociology_of_translation/#.VDWQhlc0q. – French. – Title from the screen.

288. Barrington C. Tracking down Global Chaucers [Electronic Resource]] / C. Barrington / Global Chaucers Project. – 2013. – Mode of access : <https://globalchaucers.wordpress.com/2013/09/26/tracking-down-global-chaucers/>. – English. – Title from the screen.

289. Bingham H. Strong language [Electronic Resource] / H. Bingham // Newspaper «The Financial Times». – January 6, 2006. – Mode of access : <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/4208ca14-7dc3-11da-8ef9-0000779e2340.html>. – English. – Title from the screen.

290. Cellier C. Translationum & UNESCO Representative Collection [Electronic Resource] / C. Cellier / A Smart Translator's Reunion : Blog – Sainte Marie, Reunion Island. – 2013. – Mode of access : <https://asmarttranslatorsreunion.wordpress.com/2013/09/19/translationum-unesco-representative-collection/>. – English. – Title from the screen.

291. Easlick K. Literary and cultural exchange: translation trends in the Nordic and Baltic countries [Electronic Resource] / K. Easlick // Revista Română de Studii Baltice și Nordice / The Romanian Journal for Baltic and Nordic Studies, 2014, ISSN 2067-1725, Vol. 6, Issue 2, pp. 77-94. – Mode of access : <http://arsbn.ro/user/image/09.easlick.pdf>. – English. – Title from the screen.

292. Heilbron J. Structure and dynamics of the World System of Translation [Electronic Resource] / J. Heilbron / UNESCO, International Symposium «Translation and cultural mediation». – Paris, 2010. – Mode of access : <http://portal.unesco.org/culture/en/files/40619/12684038723Heilbron.pdf/Heilbron.pdf>.

– English. – Title from the screen.

293. Heilbron J. Towards a Sociology of Translation. Book Translations as a Cultural World System [Electronic Resource] / J. Heilbron // European Journal of Social Theory, 1999, vol. 2, №4, pp.429-444. – Mode of access : <http://est.sagepub.com/content/2/4/429.short?rss=1&ssource=mfc>. – English. – Title from the screen.

294. Huttner E. The Index Translationum [Electronic Resource] / E. Huttner / The Lingua File. – 2013. – Mode of access : http://www.thelinguafile.com/2013/01/the-index-translationum.html.VG8U_WdGfaS – English. – Title from the screen.

295. Index Translationum [Electronic Resource] / Index Translationum, UNESCO. – Paris, 2014. – Mode of access: <http://www.unesco.org/xtrans/>. – English. – Title from the screen.

296. Index Translationum – World Bibliography of Translation [Electronic Resource] / Index Translationum, UNESCO. – Paris, 2014. – Mode of access : http://portal.unesco.org/culture/en/ev.phpURL_ID=7810&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html. – English. – Title from the screen.

297. Kim H. Translating the Other in the Korean Wave [Electronic Resource] / H. Kim / UNESCO, International Symposium «Translation and cultural mediation». – 2010. – Mode of access : http://portal.unesco.org/culture/en/files/40656/12689887033Abstract_in_English_Hyeonju_KIM.pdf/Abstract_in_English_Hyeonju%2BKIM.pdf. – English. – Title from the screen.

298. L'Index Translationum – 80 ans après [Electronic Resource] // Le Motif. – Paris, 2012. – Mode of access : http://www.lemotif.fr/fichier/motif_fichier/388/fichier_fichier_indextranslationum_syntha.se2.docx. – French. – Title from the screen.

299. Masters T. The Global Author 50 [Electronic Resource] / T. Masters // Future Perfect Publishing. – 2008. – Mode of access : <http://futureperfectpublishing.com/2008/07/24/the-global-author-50/>. – English. – Title from the screen.

300. Naravane V. Fifty years of translation: The Index Translationum completes a half century [Electronic Resource] / V. Naravane // Journal «Publishing Research Quarterly». – Springer-Verlag, 1999/2000, Volume 15, Issue 4, pp. 23-38. – Mode of access : <http://link.springer.com/article/10.1007/s12109-999-0033-z>. – English. – Title from the screen.

301. On annual World Book Day, UN stresses importance of translation [Electronic Resource] / UN News Centre. – 2012. – Mode of access : <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=41846#.VG8LGGdGfaT>. – English. – Title from the screen.

302. Paris A. Calling All Bibliophiles! Introducing the Index Translationum [Electronic Resource] / A. Paris / Acclaro Translation Global Business : Blog. – 2012. – Mode of access : <http://www.acclaro.com/translation-localization-blog/introducing-the-index-translationum-228>. – English. – Title from the screen.

303. Poupaud S., Pym A., Simón E.T. Finding Translations. On the Use of Bibliographical Databases in Translation History [Electronic Resource] / S. Poupaud, A. Anthony, E.T. Simón // Consortium Érudit : Meta : journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal. – Les Presses de l'Université de Montréal. – Montreal, 2009. – Volume 54, Number 2, p. 264-278. – Mode of access : <http://www.erudit.org/revue/meta/2009/v54/n2/037680ar.html?lang=en>. – English. – Title from the screen.

304. Publishing translations in Europe. Trends 1990-2005 [Electronic Resource] / Literature Across Frontiers, Mercator Institute for Media, Languages and Culture Aberystwyth University / Literature Across Frontiers. – Mode of access : <http://www.lit-across-frontiers.org/wp-content/uploads/2013/03/Publishing-Translations-in-Europe-Trends-1990-%E2%80%93-2005.pdf>. – English. – Title from the screen.

305. Rial N. World Book Day commemorates the Index Translationum [Electronic Resource] / N. Rial // European newspaper «New Europe». – April 23, 2012. – Mode of access : <http://www.neurope.eu/article/world-book-day-commemorates-index-translationum>. – English. – Title from the screen.

306. Rodyk K. Translations of foreign literature into ukrainian language [Electronic Resource] / K. Rodyk / Bookplatform. – Mode of access : www.bookplatform.org/images/activities/50/rodykforweb_110613_eng3.doc. – English. – Title from the screen.

307. Sapiro G., Bustamante M. Translation as a Measure of International Consecration [Electronic Resource] / G. Sapiro, M. Bustamante // Sociologica, № 2-3. – 2009. – Mode of access : <http://www.sociologica.mulino.it/journal/article/index/Article/Journal:ARTICLE:340/Item/Journal:ARTICLE:340>. – English. – Title from the screen.

308. Sapiro G. Les échanges littéraires entre Paris et New York à l'ère de la globalization [Electronic Resource] / G. Sapiro, M. Bustamante, K. Kleppinger / Centre européen de sociologie et de science politique. – 2010. – Mode of access : http://www.lemotif.fr/fichier/motif_fichier/142/fichier_fichier_etude.paris.new.york.paris.pdf. – French. – Title from the screen.

309. Statistics – Search forms [Electronic Resource] / Index Translationum, UNESCO. – Paris, 2014. – Mode of access : <http://www.unesco.org/xtrans/bsstatlist.aspx?lg=0>. – English. – Title from the screen.

310. Todorova M. Globalizing the local in today's market [Electronic Resource] / M. Todorova / Index Translationum; UNESCO international Symposium : Translation and cultural mediation. – 2010. – Mode of access : http://portal.unesco.org/culture/en/files/40620/12684040213TODOROVAGlobalizing_the_Local_in_Today/TODOROVAGlobalizing%2Bthe%2BLocal%2Bin%2BToday. – English. – Title from the screen.

311. Transeuropéennes [Electronic Resource]. – Paris, 2014. – Mode of access : <http://www.transeuropeennes.eu>. – French. – Title from the screen.

312. Werner C. Literary translation flow from Brazil to abroad : six case studies [Electronic Resource] / C. Werner / Index Translationum, UNESCO. – 2009. – Mode of access : http://portal.unesco.org/pv_obj_cache/pv_obj_id_A127DB497B84646856BE500237457FC5EC4A1800/filename/Literary+translation+flow+from+Brazil+to+abroad.pdf. – English. – Title from the screen.

313. Wischenbart R. Diversity Report 2008. An overview and analysis of translation statistics across Europe: Facts, trends, patterns [Electronic Resource] / R. Wischenbart, J. Jursitzky, S. Muriale / Rüdiger Wischenbart Content & Consulting; «On Translation» conference at Buch Wien, 2008. – Mode of access: http://www.wischenbart.com/upload/Diversity%20Report_2008_final.pdf. – English. – Title from the screen.

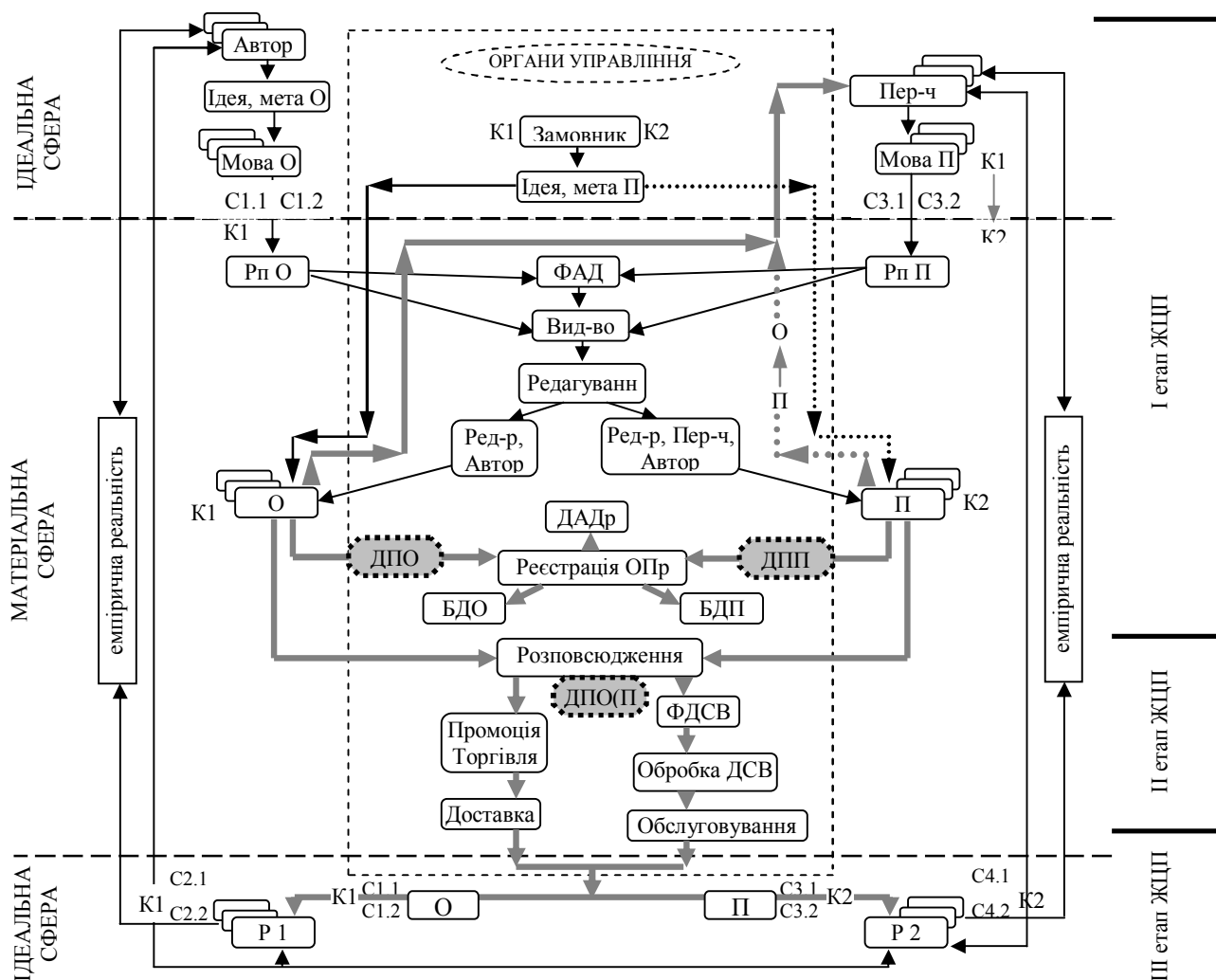
314. Wischenbart R. Diversity Report 2009. Cultural diversity in translations of books: Mapping fiction authors across Europe [Electronic Resource] / R. Wischenbart, M. Kovac, J. Jursitzky, S. Muriale / Rüdiger Wischenbart Content & Consulting; «On Translation» conference at Buch Wien, 2009. – Mode of access : http://www.wischenbart.com/upload/Diversity_Report_2009.pdf. – English. – Title from the screen.

315. Wischenbart R. Diversity Report 2010. Literary Translation in Current European Book Markets. An analysis of authors, languages, and flows [Electronic Resource] / R. Wischenbart, M. Kovac, J. Jursitzky, S. Kaldonek / Rüdiger Wischenbart Content & Consulting; World Book Summit in Ljubljana 2011, London Book Fair 2011. – Mode of access: http://www.wischenbart.com/upload/Diversity-Report_2010.pdf. – English. – Title from the screen.

ДОДАТКИ

Додаток А

Схема. Переклад у системі документної комунікації

Умовні позначення:

О – оригінал

П – переклад

Пер-ч – перекладач

Ред-р – редактор

Рп – рукопис

Р – реципієнт (читач)

К – культура

С – смисл

ОПр – обов'язковий примірник

ДПО(П) – документний потік оригіналів (перекладів)

БДО(П) – база даних оригіналів (перекладів)

ФАД – фонд архівних документів

ДАДр – Державний архів друку

ДСВ – документи суспільного використання

ФДСВ – фонд документів суспільного використання

ЖЦП – життєвий цикл перекладу

→ – канал неопублікованих документів
 → – канал опублікованих документів

Додаток Б

Хронологічний кількісний розподіл у документному потоці перекладів українською мовою за даними «Index Translationum» (1991-2013 pp.)

Таблиця Б.1 - Переклади українською за мовами оригіналу (др. од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Мова оригіналу										
азербайджанська	2	1								3
англійська	21	25	33	24	85					188
арабська	1									1
білоруська	2	1	2							5
болгарська	4									4
вірменська	1									1
голландська				1						1
грецька давня (до 1453 р.)	1			1						2
грецька сучасна (після 1453 р.)	2			1						3
грузинська	3									3
датська				2						2
естонська					2					2
ідіш	1									1
іспанська		2	2		2					6
італійська	4	1	3		4		1			13
комі-зирян	1									1
латинська		1	2	3						6
латвійська	1									1
литовська	1									1
македонська	1									1
молдавська	1									1
німецька	4	7	19	10	18	1				59
норвезька	1			1				5	1	8
польська	4	3	7	4	6					24
португальська		1								1
російська	135	21	11	7	3		1			178
румунська	1		1	1						3
санскрит	1									1
сербська	1	1								2
словацька	1	1		1						3
старослов'янська		2								2
тамільська	1									1
татарська	1									1
турецька	1									1
угорська	2	1			1					4
узбецька	1									1
українська давня	2									2
фінська		1								1
французька	10	10	13	8	19					60
французька давня (842-1400 pp.)					1					1
чеська	1		1	1						3
чуваська				1						1
шведська	1				2					3
японська	1				2					3
<i>двомовні:</i>										
англійська+турецька			1							1

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Мова оригіналу										
датська+німецька			1		1					2
датська+російська	1									1
естонська+російська	1									1
іврит+грецька давня	2	1								3
китайська+російська	1									1
кримсько-татарська+кримсько-турецька	1									1
німецька+голландська					1					1
німецька+італійська				1						1
польська+англійська		2								2
польська+італійська					2					2
польська+французька			1							1
російська+англійська				1						1
російська+грецька давня				1						1
російська+французька				1						1
багатомовні (Multiple languages)	4	2								6
багатомовні:										
російська+англійська+німецька		1								1
російська+іврит+грецька давня		1								1
Всього	226	86	97	70	149	1	2	5	1	637

Кінець Таблиці Б.1

Таблиця Б.2 – Переклади українською за тематичними розділами УДК (др. од.)

Тематика УДК	1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
УДК 0 Загальний відділ...	1			3	3					7
УДК 1 Філософія, психологія	2	2	9	6	10					29
УДК 2 Релігія, теологія	3	26	11	16	24					80
УДК 3 Суспільні науки	16	11	29	11	28					95
УДК 5 Природничі та точні науки	30	3	1	2	3					39
УДК 6 Прикладні науки, медицина, техніка	47	8	5	7	5					72
УДК 7 Мистецтво, ігри, спорт	5	1			1					7
УДК 8 Мова, художня література	110	32	34	21	67	1	2	5	1	273
УДК 9 Історія, географія, біографія	12	3	8	4	8					35

Таблиця Б.3 – Переклади українською за тематикою та мовами оригіналу (др. од.)

Рік видання		1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Тематика	Мова оригіналу										
УДК 0 Загальний відділ... (7)	англійська				1						1
	німецька					3					3
	польська				1						1
	російська	1			1						2
УДК 1 Філософія, психологія (29)	англійська		1	5	2	6					14
	латинська				1						1
	німецька		1	2		1					4
	польська			1	1						2
	російська	2									2
	французька			1	2	3					6
УДК 2 Релігія, теологія (80)	англійська	1	5	1	5	13					25
	грецька (після 1453 р.)				1						1
	іспанська			1							1
	італійська		1	2							3
	латинська		1	1	1						3

Рік видання		1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Тематика	Мова оригіналу										
	французька		1	1	1	2					5
	двомовні:										
	англійська+турецька			1							1
	німецька+голландська					1					1
	польська+французька			1							1
Всього		226	86	97	70	149	1	2	5	1	637

Кінець таблиці Б.3

Таблиця Б.4 – Переклади українською мовою за цільовим призначенням (др. од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Цільове призначення										
Офіційні			4	1						5
Нормативні і виробничо-практичні	1	1	2	5	17					26
Наукові	9	7	21	13	20					70
Науково-популярні	6	2	8	5	6					27
Навчальні	97	14	18	6	1					136
Громадсько-політичні	2	2	2		2					8
Література релігійного змісту	3	23	10	15	26					77
Літературно-художні	52	14	14	16	42			2		140
Для дітей та юнацтва	54	21	18	9	31	1	2	3	1	140
Довідкові		1			4					5
Для організації дозвілля	2	1								3

Таблиця Б.5 – Переклади українською мовою за цільовим призначенням, жанрами (др.од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Цільове призначення та жанр										
Офіційні:										
нормативно-правове			2	1						3
нормативно-інструктивне			2							2
Нормативні та виробничо-практичні:										
<i>Нормативні зі стандартизації</i>										
стандарт				1	2					3
кодекс					1					1
<i>Нормативно-інструктивні</i>										
класифікація			1							1
<i>Виробничо-практичні</i>										
посібник	1	1	1	3	12					18
практичний poradnik				1	2					3
Наукові:										
<i>Науково-дослідні:</i>										
узагальнююча праця		4	13	7	12					36
монографія	4	3	3	4	5					19
збірка наукових праць/статей	1		3	1	3					8
матеріали наукової сесії			1							1
<i>Джерелознавчі:</i>										
пам'ятки культури	1		1	1						3
історичні документи	3									3
Науково-популярні:										
довідник	3									3
монографія	1	1	3	2	5					12
посібник	2	1	1	2	1					7

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Цільове призначення та жанр										
оповідання			2	1						3
огляд			1							1
нарис			1							1
Навчальні:										
посібник для ВНЗ	55	10	11	4	1					81
посібник для 6-11 класів	11	1								12
посібник для 1-4 класів	3									3
підручник для ВНЗ	4	2	7	1						14
підручник для 6-11 класів	18	1		1						20
підручник для 1-4 класів	5									5
хрестоматія для 5-11 класів	1									1
Громадсько-політичні:	2	2	2		2					8
Релігійні:										
літургійне	2	3								5
теологічне		7	4	4	10					25
популярне	1	10	6	10	11					38
навчальне		1			3					4
довідкове		1								1
агіографічне (життєпис святих)		1		1	2					4
Літературно-художні:										
<i>Художня література</i>										
Проза										
роман	28	3	3	2	19			1		56
повість	8	3	1	1	3					16
зібрання творів	5	2	3		1					11
оповідання				2						2
новела	1				1					2
Поезія										
вірші	8	2	4	6	4					24
поема	1		1							2
епос		1			1					2
антологія			2							2
Драматургія										
п'єса					7			1		8
відеосценарій					1					1
Фольклор										
міфи		3								3
<i>Мемуарна література</i>										
листування				1						1
спогади					1					1
щоденник				2	2					4
<i>Публіцистична література</i>										
есе	1				2					3
нарис				2						2
Для дітей та юнацтва:										
<i>Художня література</i>										
казки	19	18	7	7	19		2	1		73
повість	11				2			2	1	16
роман	9				5					14
оповідання	5	1	4							10
вірші	5	2	1							8
поема				2						2

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Цільове призначення та жанр										
прислів'я та приказки	2									2
збірки (романи/повісті/оповідання)	2									2
<i>Науково-пізнавальна</i>										
наочні посібники			6							6
оповідання	1				1					2
<i>Довідкова</i>										
енциклопедія науково-популярна					4	1				5
Довідкові:										
енциклопедія науково-популярна					2					2
довідник науковий		1			1					2
довідник виробничо-практичний					1					1
Для організації дозвілля:										
ігри	1									1
анекдоти, гумор, жарти	1	1								2
Всього	226	86	97	70	149	1	2	5	1	637

Кінець Таблиці Б.5

Таблиця Б.6 - Переклади українською за цільовим призначенням та видами (др. од.)

Рік видання		1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Цільове призначення	Вид за обсягом										
Офіційні	книга			4	1						5
Нормативні і виробничо-практичні	книга		1	1	5	16					23
	брошура	1				1					2
Наукові	книга	9	6	21	13	19					68
	брошура		1			1					2
Науково-популярні	книга	6	2	8	4	6					26
	брошура				1						1
Навчальні	книга	93	14	17	6	1					131
	брошура	4		1							5
Громадсько-політичні	книга	1	2	2		2					7
	брошура	1									1
Релігійні	книга	3	22	10	14	26					75
	брошура		1		1						2
Літературно-художні	книга	52	13	13	16	41			2		137
	брошура		1	1		1					3
Для дітей та юнацтва	книга	44	10	4	5	31	1	2	3	1	101
	брошура	10	11	14	4						39
Довідкові	книга		1	1		3					5
	брошура					1					1
Для організації дозвілля	книга	2	1								3

Таблиця Б.7 – Переклади українською за авторами, які представлені двома і більше назвами (др. од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	2007	2008	Всього
Автор								
Андерсен Г.Х.	1		1	2	1			5
Бальзак О.	1		1		1			3
Баум Л.Ф.					2			2
Біблія	2	2						4
Боссі Г.			1	1				2
Вебстер Д.					2			2

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	2007	2008	Всього
Автор								
Величко С.В.	2							2
Вестлі А.-К.						2	1	3
Гауф В.				1	1			2
Геге Й.				2	1			3
Грабовіч Г.			1	1				2
Діккенс Ч.	1				1			2
Дісней У. (Продакшн)		2						2
ЄС (Європейський союз)			3	1				4
Іван (Іоанн) Павел II		1	1					2
Калінін А.			2					2
Камю А.	1			1				2
Караткевіч У.С.	2							2
Карр Дж.Д	2							2
Керролл Л.					3			3
Кіплінг Р.	1				2			3
Крісті А.	2							2
Кузьмічева О.П.	2							2
Ленц Н.					3			3
Ленін В.І.	2							2
Лефевр П.		1		1				2
Лондон Дж.	1				1			2
Льюїс К.С.					2			2
Майнардус Е.			2					2
Малінський М.			1	1				2
Мілне А.А.					2			2
МФБ					2			2
Перро Ш.		2	1	1				4
Распе Р.		1		1				2
Рауд Е.					2			2
Семенов Ю.С.	3							3
Стендаль		1			1			2
Стівенсон Р.		1			1			2
Стігліц Й.		1			1			2
Сутєєв В.Г.		3						3
Толкін Дж.					2			2
Уайт Е.		2	1	1	2			6
Уайлд О.					2			2
Фельдерер Б.			2					2
Ферреро Б.					2			2
Флемінг Я.	1		1					2
Фройе П.					4			4
Фуллер Л.				2				2
Хомченко Г.П.		2						2
Хофман Е.	1				2			3
Хьюго В.			2					2
Чуковський К.		2						2
Шекспір В.			1		2			3
Ян В.Г.	2							2
Яннарас Х.				1	1			2
Всього	27	21	21	17	46	2	1	135

Кінець Таблиці Б.7

[illegible]

Рік видання		1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Видавництво	Мова оригіналу										
	санскріт	1									1
	тамільська	1									1
	турецька	1									1
	українська давня	2									2
	французька	3			1						4
	японська	1									1
	багатомовні (Multiple)	2									2
	двомовні:										
	іврит+грецька давня	1									1
Добра книга (Львів)	англійська				1						1
	двомовні:										
	російська+французька				1						1
Донбас (Донецьк)	англійська	1									1
Дух і літера (Київ)	англійська					4					4
	польська					1					1
Егмонт Україна (Київ)	англійська		2								2
Еврика (Хмельницький)	російська			1							1
Журналіст України (Київ)	норвезька								1		1
Живиця (Київ)	російська				1						1
Задруга (Київ)	французька				1						1
Закарпат. обл. орг-ція Тов-ва книголюбів України (Ужгород)	сербська		1								1
Закарпат. обл. управління статист. (Ужгород)	німецька				1						1
Закарпаття (Ужгород)	французька			1							1
Заповіт (Київ)	англійська	1									1
Здоров'я (Київ)	англійська		1	1							2
Знання -прес (Київ)	французька					1					1
Изумрудная срижаль (Київ)	російська			1							1
Ін Юре (Київ)	німецька			1							1
Ініціал (Київ)	іспанська			1							1
Ін-т демократії ім. Пилипа Орлика (Київ)	англійська		1		1						2
Ін-т держ. упр. та місц.самовряд. при Кабінеті Міністрів України + Основи (Київ)	англійська		1								1
Інтерпрес (Київ)	двомовні:										
	датська+німецька			1							1
ІРД Лтд (Черкаси)	російська		1								1
Каменярь (Львів)	англійська				1						1
	ідіш	1									1
	французька		1			1					2
Каравела (Харків)	англійська					4					4
Карпати (Ужгород)	англійська	1									1
	німецька			1							1
К.І.С. (Київ)	англійська					1					1
	італійська					1					1
Клуб сімейного дозвілля (Харків)	англійська					1					1
КМ Академія (Київ)	англійська				1	4					5
	французька				1	1					2
	японська					1					1
Корнійчук (Київ)	італійська					1					1
Криниця (Київ)	французька					1					1

Рік видання		1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Видавництво	Мова оригіналу										
Критика (Київ)	англійська			1							1
	двомовні:										
	англійська+турецька			1							1
	польська+французька			1							1
Лайф паблішерс інтернешенл (Київ)	англійська				1						1
ЛБА (Львів. Богосл. Академія) (Львів)	англійська		1								1
Лелека (Київ)	англійська				1						1
	російська				1						1
	французька				1						1
Леонорм (Львів)	англійська				1						1
	німецька			1							1
Лібра (Київ)	німецька					1					1
Літ. Львів (Львів)	російська		1								1
Літопис (Львів)	англійська			1	1						2
Либідь (Київ)	англійська					2					2
	німецька			2							2
	російська	1									1
	французька давня (до 1400 р.)					1					1
Любіть Україну (Київ)	англійська				1						1
Максимум (Київ)	англійська			1							1
Махаон-Україна (Київ)	англійська					1					1
	італійська							1			1
	німецька						1				1
	норвезька								3	1	4
	російська							1			1
Маяк + Ріно (Одеса)	російська		2								2
Маяк (Одеса)	російська		1								1
Мегатайп (Київ)	англійська					3					3
Медицина світу (Львів)	англійська				1						1
Мега (Київ)	німецька			1							1
Методика (Київ)	англійська					2					2
Міленіум (Київ)	англійська					1					1
Місія Христа (Львів)	французька			2							2
Місіонер (Львів)	латинська		1								1
	німецька		1		1						2
	німецька+італійська				1						1
	польська		1								1
	французька		1								1
Мистецтво (Київ)	англійська		1								1
	французька	1									1
Молодь (Київ)	англійська	2									2
	болгарська	1									1
	італійська	1									1
	латвійська	1									1
	російська	1									1
	татарська	1									1
	французька	1	1								2
Молодий буковинець (Чернівці)	німецька			3							3
Монастир Свято-Іванівська Лавра (Львів)	російська					1					1

Рік видання		1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Видавництво	Мова оригіналу										
Мост-Торнадо (Харків)	англійська					4					4
Музична Україна (Київ)	російська	1									1
Надстир'я (Луцьк)	чеська				1						1
Наукова думка (Київ)	англійська	1									1
Наукова думка + Всеуuito (Київ)	англійська					1					1
Нічлава (Києво-Печерська Лавра) (Київ)	німецька			2							2
Ніка-Центр (Київ)	французька					1					1
Нова Зоря (Івано-Франківськ)	польська					1					1
	французька			1		2					3
Обереги (Київ)	французька					1					1
ОКФА (Одеса)	іспанська		1								1
Онікс (Київ)	двомовні:										
	датська+німецька					1					1
Оріон + Зернятко (Київ)	російська		3								3
Освіта (Радянська школа) (Київ)	російська	41	2								43
	російська+естонська	1									1
	вірменська	1									1
Основа (Харків)	німецька					1					1
	російська	1									1
Основи (Київ)	англійська		4	13	2	4					23
	грецька давня				1						1
	латинська			1	3						4
	німецька		1	3							4
	польська			1	2						3
	фінська		1								1
	французька		5	3		2					10
	японська					1					1
Парітет-інформ (Київ)	англійська					1					1
Парламентське видавництво (Київ)	французька			2							2
Поезія КМЦ (Київ)	італійська			1							1
	іспанська					1					1
Політвидав України (Київ)	російська	2									2
Порт-Рояль / Port-Roya(Київ)	англійська				1						1
Прапор (Харків)	білоруська		1								1
	російська	1									1
Преса України (Київ) - держ.	французька			1							1
Просвіта (Київ)	англійська		1								1
	словацька				1						1
Пульсари (Київ)	англійська					1					1
	французька					1					1
Районна друкарня (Чернівці)	румунська			1							1
«Ранок Надії» Вид-во християнської місії	англійська		1								1
Ранок (Харків)	англійська					1					1
Республік. асоц-ція українознавців (Київ)	російська	1									1
Рідна Церква (Івано-Франківськ)	старослов'янська		1								1
Русское собрание (Київ)	англійська				1						1
Сварог (Харків)	російська			2							2

		Рік видання										Всього
Видавництво	Мова оригіналу	1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008		
Свічадо (Монастир монахів Студійського Уставу) (Львів)	англійська				2						2	
	іспанська			1							1	
	італійська		1	2							3	
	латинська			1							1	
	німецька		1		3						4	
	польська			4	1						5	
	російська		1								1	
	двомовні:											
	польська+англійська		1								1	
	російська+грецька давня				1						1	
Свічадо + Монастир Свято-Іванівська Лавра (Львів)	англійська					9					9	
	польська					2					2	
	російська					1					1	
	угорська					1					1	
	двомовні:											
	польська+італійська					2					2	
Сейбр-Світло (Львів)	англійська		2								2	
Славянська Євангельська Місія (Київ)	англійська		1								1	
Смірна (Черкаси)	англійська					2					2	
Смолоскип (Київ)	норвезька				1						1	
Совамінко (Київ)	англійська	1									1	
Сонат (Сімферополь)	російська				1						1	
Софія (Київ)	англійська					1					1	
	німецька					1					1	
Сполом (Львів)	польська				1						1	
Сталкер (Донецьк)	російська			1	1						2	
Стилос (Київ)	англійська			1							1	
Стрім (Львів)	німецька		1								1	
	португальська		1								1	
	французька		1								1	
Сфера (Київ)	англійська			2	3	2					7	
	голландська				1						1	
	грецька сучасна				1						1	
	двомовні:											
	німецька+голландська					1					1	
Східноукраїнський держ. ун-т (Луганськ)	російська				1						1	
Таврійський клуб (Сімферополь)	російська			1							1	
Таксон (Київ)	англійська					1					1	
	чеська			1							1	
Тандем (Київ)	російська			1							1	
Тезис (Вінниця)	англійська					1					1	
Томіріс (Київ)	російська			1							1	
Укр. асоціація управління проектами (Київ)	англійська				1						1	
Укр. біблійне тов-во (Київ)	двомовні: іврит + грецька давня		1								1	
	багатомовні: іврит+ грецька давня + російська		1								1	
Укр. греко-католич. єпархія (Івано-Франківськ)	німецька		2								2	

Рік видання		1991	1995	1998	1999	2003	2005	2006	2007	2008	Всього
Видавництво	Мова оригіналу										
Укр. Самбір.-Дрогобич. єпархія УГКЦ (Дрогобич)	старослов'янська		1								1
Україна (Київ)	англійська		1		1						2
	датська				1						1
	німецька					1					1
	російська	2	1								3
Українознавство (Київ)	англійська		1								1
Український письменник (Київ)	англійська	2									2
	французька	1									1
	російська	1									1
	польська		1			1					2
Українська православная церковь (Київ)	двомовні:										
	іврит+грецька давня	1									1
Український філософський фонд (Київ)	англійська			1							1
	німецька			1							1
Український центр духовної культури (Харків)	французька					1					1
УМК ВО (Київ)	російська	45									45
Урожай (Київ)	болгарська	5									5
	російська	1									1
Факт (Київ)	білоруська			1							1
	російська				1						1
Фенікс (Київ)	англійська			1							1
Фоліо (Харків)	англійська					8					8
	італійська					1					1
	німецька					2					2
	норвезька								1		1
	російська					1					1
	французька				2						2
Центр підготовки абітурієнтів (Донецьк)	англійська			1							1
Школа (Київ)	англійська					7					7
	естонська					2					2
	італійська					1					1
	німецька					5					5
	французька					1					1
	шведська					1					1
Юг (Київ)	німецька					1					1
Юніверс (часопис Всесвіт) (Київ)	англійська					2					2
	німецька			1	2	2					5
	французька					4					4
Без назви видавництва (s. n.):											
Київ	російська	1									1
Львів	німецька				1						1
	російська				1						1
Чернівці	болгарська	1									1
Всього		226	86	97	70	149	1	2	5	1	637

Кінець Таблиці Б.8

Додаток В

Хронологічний кількісний розподіл у потоці перекладів з української за даними «Index Translationum» (1991-2013 pp.)

Таблиця В.1 – Переклади з української за цільовими мовами (др. од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	Всього
Цільова мова						
англійська	3			2		5
іспанська				1		1
молдавська	2		2			4
німецька		1		1		2
польська	1		3			4
російська	11	18	14	9	2	54
словацька				1		1
татарська				1		1
угорська	1		2			3
двомовні: польська+російська					1	1
багатомовні (Multiple languages)	1					1
Всього	19	19	21	15	3	77

Таблиця В.2 – Переклади з української за тематичними розділами УДК (др. од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	Всього
Тематика						
УДК 2 Релігія, теологія					1	1
УДК 3 Суспільні науки	1	1	3	4		9
УДК 5 Природничі та точні науки	10	12	15	3		40
УДК 6 Прикладні науки, медицина, техніка			1	3		4
УДК 8 Мова, художня література	7	1	2	5	1	16
УДК 9 Історія, географія, біографія	1	5			1	7

Таблиця В.3 – Переклади з української за тематикою та цільовими мовами (др. од.)

Тематика	Мова перекладу	Рік видання					Всього
		1991	1995	1998	1999	2003	
УДК 2 Релігія, теологія (1)	російська					1	1
УДК 3 Суспільні науки (закон, соціальні науки, освіта) (9)	англійська	1			1		2
	російська		1	3	3		7
УДК 5 Природничі та точні науки (40)	молдавська	2		1			3
	польська	1		3			4
	російська	6	12	9	3		30
	угорська	1		2			3
УДК 6 Прикладні науки, медицина, техніка (4)	англійська				1		1
	іспанська				1		1
	молдавська			1			1
	російська				1		1
УДК 8 Мова, література (16)	англійська	2					2
	німецька		1		1		2
	російська	4		2	2		8
	словацька				1		1
	татарська				1		1
	двомовні:						
	польська+російська					1	1

Тематика	Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	Всього
	Мова перекладу						
	<i>багатомовні</i>	1					1
УДК 9 Історія, географія, біографія (7)	російська	1	5			1	7
Всього		19	19	21	15	3	77

Кінець Таблиці В.3

Таблиця В.4 – Переклади з української за цільовим призначенням (др. од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	Всього
Цільове призначення						
Офіційні				1		1
Наукові	1					1
Виробничо-практичні				2		2
Навчальні	11	18	20	6	1	56
Громадсько-політичні				1		1
Література релігійного змісту					1	1
Літературно-художні	4		1	5	1	11
Для дітей та юнацтва	3	1				4

Таблиця В.5 – Переклади з української за цільовим призначенням, жанрами (др. од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	Всього
Цільове призначення						
Офіційні						
конституція				1		1
Наукові						
збірка наукових праць/статей	1					1
Виробничо-практичні						
практичний посібник				2		2
Навчальні						
посібник для ВНЗ				1		1
посібник для 6-11 класів	1	3	1			5
посібник практичний для 6-11 класів				2		2
посібник для 1-4 класів		1	3			4
посібник практичний (зошит) для 1-4 класів	3					3
посібник наочний для 1-4 класів	2			2		4
посібник навч.-методичний для 1-4 клас	1					1
підручник для ВНЗ			1			1
підручник для 6-11 класів		10	8		1	19
підручник для 1-4 класів	4	4	7	1		16
Громадсько-політичні				1		1
Релігійні						
теологічні					1	1
Літературно-художні						
<i>Художня література</i>						
Проза						
повість	1					1
роман	2					2
Поезія						
вірш			1	2		3
зібрання творів				3		3
поема	1					1
Драматургія						
п'єса					1	1

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	Всього
Цільове призначення						
<i>Для дітей та юнацтва</i>						
казка	2	1				3
оповідання	1					1
Всього	19	19	21	15	3	77

Кінець таблиці В.5

Таблиця В.6 – Переклади з української за цільовим призначенням та видами (др. од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	Всього
Цільове призначення						
Вид за обсягом						
Офіційні				1		1
Наукові	1					1
Виробничо-практичні				2		2
Навчальні	10	18	20	6	1	55
	1					1
Громадсько-політичні				1		1
Література релігійного змісту					1	1
Літературно-художні	4			5	1	10
			1			1
Для дітей та юнацтва	1	1				2
	2					2

Таблиця В.7 – Переклади з української за авторами, які представлені двома і більше назвами (др. од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	Всього
Автор					
Байбара Т.М.				2	2
Бевз Г.П.			1	2	3
Бібік Н.М.	2	1	1		4
Богданович М.В.	5	2	4	1	12
Веремійчик І.М.			3		3
Гончаренко С.У.		2	2		4
Домбровський А.В.		1	1		2
Коваль Н.С.		2	2		4
Козявкін В.		2			2
Левшин М.М.	2				2
Малик В.К.	2				2
Погорєлов О.В.		2	4		6
Шевченко Т.Г.	1		3		4
Всього	12	12	21	5	50

Таблиця В.8 – Переклади з української за видавництвами та цільовими мовами (др. од.)

Рік видання	1991	1995	1998	1999	2003	Всього
Видавництво						
Мова цільова						
Вежа (Київ)		2				2
Воениздат (Київ)	1					1
Генеза (Київ)					1	1
Головна спец. редакція літ-ри мовами нац. меншин України (Київ)				1		1
				1		1
Грайлик (Київ)	1					1
Дім літ-ри мовами народів Укр. (Київ)				1		1
Доля (Сімферополь)				1		1

Рік видання		1991	1995	1998	1999	2003	Всього
Видавництво	Мова цільова						
Дніпро (Київ)	англійська	1					1
	багатомовні	1					1
Дніпрокнига ТВО (Дніпропетровськ)	англійська	1					1
Евріка (Хмельницький)	російська			1			1
Зодіак-Еко (Київ)	російська		1				1
КМ Академія (Київ)	молдавська			1			1
Каменярь (Львів)	двомовні: польська+російська					1	1
ЛітСофт (Київ)	російська				1		1
Монастир Свято-Іванівська Лавра + Свічадо (Львів)	російська					1	1
Мульти-М (Київ)	англійська				1		1
	іспанська				1		1
Освіта / Радянська школа (Київ)	молдавська	2					2
	польська	1					1
	російська	7	14	12	5		38
	угорська	1					1
Прапор (Харків)	російська	2			1		3
Промінь (Дніпропетровськ)	англійська	1					1
Світ (Львів)	молдавська			1			1
	польська			3			3
	російська		1	1			2
	угорська			2			2
Січ (Дніпропетровськ)	німецька		1				1
Червона Рута-Турс (Київ)	російська				1		1
Без назви видавництва (s. n.):	російська				1		1
Всього		19	19	21	15	3	77

Кінець Таблиці В.8

Додаток Г

**Хронологічний кількісний розподіл за цільовими та мовами оригіналу
у потоці перекладів України за даними «Друк України» (1997-2013 рр.)**

Таблиця Г.1 – Кількісний розподіл за мовами оригіналу (др. од.)

Мова оригіналу	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
азербайджанська										1	2		1		2	2		8
албанська																1	1	2
англійська	287	225	101	134	222	335	363	555	450	456	515	679	664	646	558	757	855	7802
арабська	1	1		1	1	1	3	2	5	2	4		1	5	6	3	3	39
білоруська		1				2		1	1		3	1		2	3	3	4	21
болгарська			2	1	2				1	1			1	2	1	2	12	25
боснійська																	1	1
бурятська															1			1
вірменська					1	1		3		1		1	1	1	1	1	2	13
в'єтнамська		1							1									2
гагаузька							1											1
голандська	2	2	3	12	1	3	2	2	1	4		2	5	7	5	7	4	62
грецька			2	1	2	2	4	5	5	2	2	2	4	4		2	4	41
грузинська	3			1		1	1	2	4	1		1	1	3		2		20
давньогрецька	1		2	3	7		3	2	6	7	3	2	5	2	14	14	5	76
давньоруська					2													2
датська	3	4	1		12	5	5	8	12	4	14	15	10	14	20	20	25	172
есперанто																	1	1
естонська							2		2			1	3		1	1		10
мови народів Індії	2			1	1	3	3	1	2	1	3	3			2	4	2	28
іврит	1	1			1					4	1	2	3	1	1	2		17
ідіш	1			18		6	1					2	1			1	2	32
іспанська	2	9	1	4	1	1	5	3	18	19	34	34	23	10	23	30	59	276
італійська	4	4		4	6	3	6	15	14	19	16	45	37	46	56	40	71	386
казахська														1				1
киргизька							1											1
китайська					2	4	11	12	11	9	17	12	3	4	1	4	3	93
корейська					1		2		4	1	1	1	1	2	1	2		16
кримськотатарська	2		1			3	1	3			14	3		3			7	37
латинська	3	1	4	2	8	4	2		1		1	3	3	3	4	4	7	50
латиська							1	2		1		1		1		2	1	9
литовська						1	1				1		4		6	4		17
монгольська								1										1
німецька	33	42	27	30	66	49	51	80	102	73	124	127	140	126	165	230	234	1699
норвезька	1		1	1	1	1	1	2		2	6	5	3	3	8	11	11	57
перська (фарсі)	1	1		1				2	1			5	2	3	8	9	9	42
польська	12	10	13	19	18	10	14	17	30	27	35	69	37	49	76	92	81	609
португальська				1	1	15	12	2	18	13	26	1		7	4	4	7	111
російська	26	18	14	24	56	57	52	101	85	51	98	182	171	160	229	179	129	1632
романська						2												2
румунська		1	2	2	3		2	2			2		1	2		2	4	23

Мова оригіналу	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
русинська							1											1
сербська								3		2		6	2	5	4	4	1	27
словацька	3		1	1	1	1	1	2	3	1	5	5	2	3	6	4	2	41
словенська														1		1		2
старослов'янська		1		1	1	1	1	1	3	1	1	2	10	9	7	3	8	50
староукраїнська			1															1
таджицька						1	1			2	2							6
тибетська						1									1			2
турецька				1				2		2	1		4	1	3	19	6	39
туркменська						1	1			1				1				4
угорська	2			1	1	2	4	4			1	1	1	1	1	4	9	32
узбецька												1						1
українська	29	32	17	30	52	59	52	54	54	28	44	37	64	79	126	91	121	969
українська+російська																	1	1
фінська	1	1							3	4				1	2	1	2	15
французька	33	34	9	15	54	50	42	71	74	83	116	109	121	84	158	143	152	1348
хорватська	2						1			1	1	3	2	2	4	1	3	20
чеська	1		1		2	6	8	4		5	2	4	3	1	4	15	7	63
чеченська																	1	1
чуваська			1							5								6
шведська	2	1		1	1		4	3	7	1	3	8	10	13	13	25	22	114
шодландська											1						1	2
японська				1	1	2	4	6	2	9	4	9	17	6	7	6	8	82
декілька мов світу	12	1	1	8														22
декілька мов України			1															1
мови України	1			1						1					1			4
мови світу		4		2	22	34	48	20	27	34	33	61	38	120	55	35	46	579
Всього	471	395	206	322	550	667	718	993	947	879	1136	1445	1399	1434	1588	1787	1934	16871

Кінець Таблиці Г.1

Таблиця Г.2 – Кількісний розподіл за цільовими мовами (др. од.)

Цільова мова	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
російська	324	249	94	120	239	337	331	515	498	462	570	676	644	583	655	729	1030	8056
англійська	4	1	3	2	4	3	3	2	2	1	1	5	8	8	7	9	2	65
болгарська					1													1
грецька													1					1
іспанська			1										3		2			6
італійська													3		2			5
китайська								1										1
кримськотатарська	1	3	2				4		2		1	3	13	6	15	6	10	66
молдавська										3	3	1	1	2		7	9	26
німецька												1	2	1	1	1	8	14
перська																	1	1
польська	5	1		2	3	5	5	5	8	2	1	8	9	3	10	7		74
румунська	3	8		6	8	4	8		6	1	7	4	7	16	5	7	9	99
русинська							3				1			1		1		6

Цільова мова	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
старослав'янська												2	1	1		1	2	7
угорська	7	5		4	10	7	12	8	5	3	2	5	11	8	13	7	10	117
українська	122	114	94	162	278	292	344	454	416	407	550	736	685	790	849	998	829	8120
хорватська														1				1
французька												4	6		3		1	14
українська+російська							1	2					2	3	1	2	7	18
декілька мов України	1		5	4									1				1	12
мови України		2				2	1								5	1		11
декілька мов світу	4		7	22	7								2					42
мови світу		12				17	5	6	10					8	9	8	13	88
словники мовами							1							3	11	3	2	20
Всього	471	395	206	322	550	667	718	993	947	879	1136	1445	1339	1434	1588	1787	1934	16871

Кінець Таблиці Г.2

Додаток Д

**Хронологічний кількісний розподіл за цільовими мовами у потоці
перекладів українською мовою за даними «Друк України» (1997-2013 рр.)**

Таблиця Д.1 – Загальний потік перекладів українською мовою (др. од.)

Мова оригіналу	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
з азербайджанської										1	2				2	1		6
з албанської																1		1
з англійської	33	38	32	69	95	112	136	168	127	175	219	234	274	303	228	362	303	2908
з арабської					1		3	1	4	1	2			1	2	3	1	19
з білоруської		1				2			1		3	1		2	3	3	4	20
з болгарської					2					1			1	1	1	1	7	14
з боснійської																	1	1
з вірменської					1			3					1	1	1	1	2	10
з голландської	2	1	1	6	1	1	1		1	3		1	2	4	3	2	2	31
з грецької			1	1		1	2	2	2	1	2	2	2	1		1		18
з грузинської	1					1	1	2	4	1			1	3		2		16
з давньогрецької	1		1	3	3		3	2	6	7	2	2	5	2	1	11	2	51
з давньоруської					2													2
з датської	3	2	1		8	5	5	6	9	3	8	11	4	11	15	11	13	115
з есперанто																	1	1
з естонської							2		2			1	3					8
з мов народів Індії	1				1	2	1				1	2				1	1	10
з іврити	1									4	1	1	2		1	2		12
з ідішу				1		3						2				1	1	8
з іспанської	2	2	1	1	1	1	3	1	12	8	2	10	8	2	13	18	29	114
з італійської	3	3		4	5	3	5	9	12	13	10	41	26	34	44	31	42	285
з казахської														1				1
з киргизької							1											1
з китайської							1	1			2		1		1	1	2	9
з корейської									2			1	1	2	1			7
з кримськотатарської	2					1		2						2				7
з латинської	1	1	4	2	2	3	2		1		1	1	3	1	3	2	5	32
з латиської							1	2		1		1		1		2	1	9
з литовської						1	1				1		4		6	4		17
з німецької	11	22	17	13	30	26	36	41	47	31	54	61	36	50	67	110	91	743
з норвезької	1		1	1	1	1	1	2		2	6	5	2	3	7	11	9	53
з перської (фарсі)	1							2				1	1	2	4	4	1	16
з польської	12	9	12	18	16	10	13	15	26	25	30	60	34	44	65	69	66	524
з португальської				1					3	1	6			4		1	6	22
з російської	25	13	11	19	53	51	49	98	82	51	96	171	147	153	221	177	121	1538
з романської						2												2
з румунської		1	1		2		1	2			2			2			1	12
з сербської								3		2		5	2	3	2	2	1	20

Мова оригіналу	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
зі словацької	2		1	1	1		1	2	1	1	3	3	2		6	3		27
зі словенської														1		1		2
зі старослов'янської		1		1	1	1	1	1	3	1	1	2	10	7	6	3	6	45
з староукраїнської			1															1
з таджицької						1					1							2
з турецької								1		1	1		2	1	3	9	5	23
з туркменської							1			1				1				3
з угорської	2				1	2	3	4			1	1		1	1	3	4	23
з фінської	1								3	4				1	2		2	13
з французької	10	19	6	13	31	33	31	58	41	33	52	60	59	49	85	79	47	706
з хорватської	1						1			1		2	2	2	4	1	2	16
з чеської	1		1		2	4	5	4		4	1	3	3	1	3	9	5	46
з чуваської			1							5								6
з шведської				1	1		3	3	5		3	8	10	13	12	25	19	103
з шодландської																	1	1
з японської				1	1		2	2	1	6	4	8	12	3	5	5	3	53
з декількох мов світу	4		1	5														10
з мов України	1			1						1								3
з мов світу		1			16	25	28	17	21	18	33	35	25	77	31	25	22	374
Всього	122	114	94	162	278	292	344	454	416	407	550	736	685	790	849	998	829	8120

Кінець Таблиці Д.1

Таблиця Д.2 – Переклади українською художньої літератури (др. од.)

Мова оригіналу	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
з азербайджанської										1	1				1	1		4
з албанської																1		1
з англійської		2	2	3	10	9	19	29	27	43	39	40	62	65	43	61	62	516
з арабської					1										1			2
з білоруської						2			1		2	1		2	3	2	3	16
з болгарської						1							1		1	1	1	5
з боснійської																	1	1
з вірменської								3					1				2	6
з голландської	1					1			1	1			1	2	1		1	9
з грецької						1		1	2									4
з грузинської							1	2	2	1				3				9
з давньогрецької						1		1	1	5		2	3	2	1	2	1	19
з давньоруської					2													2
з датської																1	3	4
з есперанто																	1	1
з естонської									2									2
з мов народів Індії	1											1					1	3
з іврити	1									1	1	2	1		1	2		9
з ідішу				1												1	1	3
з іспанської		1		1		1	1		5	1		5	5	1	6	8	10	45
з італійської					1		2	1		6	2	17	10	7	6	8	9	69
з казахської														1				1

Мова оригіналу	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
з киргизської							1											1
з китайської							1				1				1	1	1	5
з корейської												1	1	2				4
з кримськотатарської	1							1										2
з латинської			2			1		1	1				3	1	1	1	3	14
з латиської														1		2	1	4
з литовської						1	1											2
з німецької	2	3	5	2		3	7	3	6	13	5	13	8	9	13	27	22	141
з норвезької	1		1	1				2			3	2		3	5	6	8	32
з перської (фарсі)	1							1				1		2	3	2		10
з польської	3	1	2	3	4	4	6	4	8	11	12	22	15	18	23	22	33	191
з португальської									3	1	6			4		1	6	21
з російської	2			3	9	6	12	10	9	13	10	20	22	22	15	37	19	209
з романської						1												1
з румунської					1			1			2			1			1	6
з сербської								3		1		3	1	1		2	1	12
зі словацької	1		1		1		1		1			3	1		2	2		13
зі словенської														1		1		2
зі старослов'янської							1		1				1	1	1			5
з таджицької						1					1							2
з турецької								1		1	1		2	1	3	8	4	21
з туркменської										1						1		2
з угорської								1						1			1	3
з фінської									1	3					1		2	7
з французької	2	2	1	3	6	6	13	21	11	19	11	9	21	10	18	34	26	213
з хорватської	1									1		2		2	3		1	10
з чеської			1		1	1				1		2	3		1	6	4	20
з чуваської			1															1
з шведської			1					1	2	2		1	3	1	5	11	5	32
з шодландської																	1	1
з японської				1	1		1	2	1	2	2	6	12	2	4	5	2	41
з мов України				1														1
з мов світу	1				5	12	3	4	3	1	6	4	4	9	6	2	1	61
з декількох мов світу	1			2														3
Всього	19	9	17	21	42	52	70	93	88	129	105	157	181	175	169	259	238	1824

Кінець Таблиці Д.2

Таблиця Д.3 – Переклади українською літератури для дітей та юнацтва (др. од.)

Мова оригіналу	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
з азербайджанської											1				1			2
з англійської	3		2	19	25	34	35	44	26	56	85	141	139	169	100	199	163	1240
з арабської							3		4	1	1			1		3	1	14
з білоруської								1			1					1	1	4
з болгарської														1			6	7
з вірменської															1	1		2
з голландської							1							1		2		4
з грецької							1				2	1						4
з грузинської	1								2				1			2		6
з давньогрецької						1			3								1	5
з датської	3	2	1			5	5	6	9	3	8	11	4	11	15	10	10	103

Мова оригіналу	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
з естонської							2					1	3					6
з мов народів Індії						1					1	1						3
з іспанської	1						2	1	6	3	1	3	1	1	5	6	1	31
з італійської	1	1				1	2	8	9	3	4	12	6	21	21	13	10	112
з китайської											1		1					2
з корейської									1									1
з кримськотатарської						1		1						2				4
з латиської												1						1
з литовської											1		3		6	4		14
з німецької	3	9	3	3	4	10	16	20	18	10	32	25	18	16	21	55	40	303
з норвезької										2	3	3	2		1	4		15
з перської (фарсі)					1								1		1	2	1	6
з польської	1		1	1			1		3		3	19	3	8	8	19	10	77
з російської	5	4	4	4	53	32	18	25	33	18	49	77	68	75	126	89	56	736
з романської						1												1
з румунської							1											1
з сербської												2	1		1			4
зі словацької								1		1	1		1			1		5
зі словенської															1			1
з угорської	2							1							1		2	6
з фінської									1									1
з французької	3	10	1	3	2	16	7	25	16	6	23	38	21	27	58	35	12	303
з хорватської							1										1	2
з чеської	1					1		2		2	1				2	1	1	11
з шведської				1			3	2	3	3	3	7	7	10	7	13	13	72
з японської										3	2	2			1			8
з мов України	1									1								2
з мов світу		1		2	6													9
з декількох мов світу	2		1			3	18	11	15	16	22	29	16	49	19	13	13	227
Всього	27	27	13	33	91	106	116	148	149	128	245	373	296	392	396	473	342	3355

Кінець Таблиці Д.3

Додаток Е

**Хронологічний кількісний розподіл за цільовими мовами у потоці
перекладів з української мови за даними «Друк України» (1997-2013 рр.)**

Таблиця Е.1 – Загальний потік перекладів з української мови (др. од.)

Цільова мова	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
англійська	3		2	1	2	2		2	1	1	1	3	2	3	3	5	1	32
болгарська					1													1
іспанська			1															1
китайська								1										1
кримськотатарська		1	1						1			3		5	14	3	3	31
молдавська										3	3	1	1	2		7	9	26
німецька												1		1	1	1	7	11
польська	4	1		2	2	5	5	5	8	2	1	1	8	3	10	7		64
російська	9	17	8	13	27	39	27	36	33	18	31	18	33	47	77	54	82	569
румунська	3	8		6	8	3	8		6	1	6	3	7	9	5	7	9	89
угорська	7	5		4	10	7	12	8	5	3	2	5	11	8	11	7	10	115
українська+російська														1				1
французька												2	2					4
декілька мов України			2	1														3
декілька мов світу	3		3	3	2	3												14
мови України															5			5
мови світу								2										2
Всього	29	32	17	30	52	59	52	54	54	28	44	37	64	79	121	91	121	969

Таблиця Е.2 – Переклади з української художньої літератури (др. од.)

Цільова мова	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
англійська	1				1	1			1							1		5
болгарська					1													1
кримськотатарська			1															1
польська				1													2	3
російська	3	1	1		1	3	1	4	4	1	3	11	9	5	4	11	17	79
румунська														1	1			2
французька												1						1
декілька мов України			2	1														3
декілька мов світу			3	3	1	2												9
Всього	4	1	7	5	4	6	1	4	5	1	3	12	9	6	5	12	19	104

Таблиця Е.3 – Переклади з української літератури для дітей та юнацтва (др. од.)

Цільова мова	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Всього
англійська						1												1
кримськотатарська														1				1
молдавська														1				1
російська				1	3	1		5	2	1		1	3	3	8	14	22	64
румунська														1				1
угорська														1				1
декілька мов світу	2	2																4
Всього	2	2		1	3	2		5	2	1		1	3	7	8	14	22	73

**Співвідношення статистичних показників за даними
«Index Translationum» (1991-2013pp.) та «Друк України» (1997-2013pp.)**

Таблиця Ж.1 – Мови оригіналу у потоці перекладів українською мовою

Мова оригіналу	Всього в потоці (1991-2013)						Художня література				Література для дітей і юнацтва			
	Index Translationum (1991-2013)			Друк України (1997-2013)			Index Translationum (1991-2013)		Друк України (1997-2013)		Index Translationum (1991-2013)		Друк України (1997-2013)	
	др.од.	%	Місце за рейтингом	др.од.	%	Місце за рейтингом	др.од.	%	др.од.	%	др.од.	%	др.од.	%
англійська	188	30	1	2908	36	1	36	26	516	28,3	35	25	1242	37
російська	178	28	2	1538	19	2	19	13,5	209	11,4	33	23,5	736	22
німецька	59	9,3	4	743	9	3	13	9,2	141	7,7	16	11,4	303	9
французька	60	9,4	3	706	8,7	4	22	15,7	213	11,7	9	6,4	303	9
польська	24	3,8	5	524	6,5	5	7	5	191	10,5	3	2,1	77	2,3
італійська	13	2	6	285	3,5	6	6	4,3	69	3,8	3	2,1	112	3,3
іспанська	6	0,9	8	114	1,4	7	5	3,5	45	2,4	-	-	31	0,9
датська	2	0,3	12	115	1,4	7	-	-	-	-	2	1,4	103	3
шведська	3	0,5	11	103	1,3	8	-	-	32	1,7	2	1,4	72	2,1
норвезька	8	1,3	7	53	0,7	9	3	2,1	32	1,7	5	3,5	15	0,4
японська	3	0,5	11	53	0,7	9	2	1,4	41	2,2	-	-	8	0,2
грецька давня	2	0,3	12	51	0,6	10	-	-	19	1	-	-	5	-
чеська	3	0,5	11	46	0,5	11	1	0,7	20	1	1	0,7	11	0,3
старослов'янська	2	0,3	12	45	0,5	12	-	-	-	-	-	-	-	-
латинська	6	0,9	8	32	0,4	13	2	1,4	14	0,7	-	-	-	-
кримськотатарська	1	0,2	13	32	0,4	13	-	-	-	-	-	-	4	0,1
голландська	1	0,2	13	31	0,4	14	-	-	9	0,5	-	-	4	0,1
словацька	3	0,5	11	27	0,3	15	1	0,7	13	0,7	2	1,4	5	0,1
турецька	1	0,2	13	23	0,3	16	1	0,7	21	1	-	-	-	-
туркменська	-	-	-	23	0,3	16	-	-	-	-	-	-	-	-
португальська	1	0,2	13	22	0,3	17	-	-	21	1	-	-	-	-
білоруська	5	0,8	9	20	0,2	18	4	2,8	16	0,8	-	-	4	0,1
сербська	2	0,3	12	20	0,2	18	-	-	12	0,7	2	1,4	4	0,1
арабська	1	0,2	13	19	0,2	19	-	-	-	-	1	0,7	14	0,4
грецька	3	0,5	11	18	0,2	20	1	0,7	-	-	1	0,7	4	0,1
болгарська	4	0,6	10	14	0,2	21	1	0,7	-	-	-	-	7	0,2
литовська	-	-	-	-	-	-	1	0,7	-	-	-	-	14	0,4
хорватська	-	-	-	-	-	-	-	-	10	0,5	-	-	-	-
перська (фарсі)	-	-	-	-	-	-	-	-	10	0,5	-	-	6	0,2
грузинська	-	-	-	-	-	-	2	1,4	9	0,5	1	0,7	6	0,2
іврит	-	-	-	-	-	-	-	-	9	0,5	-	-	-	-
фінська	-	-	-	-	-	-	1	0,7	7	0,4	-	-	-	-
азербайджанська	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,4	-	-
вірменська	-	-	-	-	-	-	1	0,7	6	0,3	-	-	-	-
румунська	-	-	-	-	-	-	-	-	6	0,3	1	0,7	-	-
молдавська	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,7	-	-
естонська	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,4	6	0,2
угорська	-	-	-	-	-	-	1	0,7	-	-	2	1,4	6	0,2

Таблиця Ж.2 – Цільові мови у потоці перекладів з української мови

Мова цільова	Всього в потоці						Художня література				Література для дітей і юнацтва			
	Index Translationum (1991-2013)			Друк України (1997-2013)			Index Translationum (1991-2013)		Друк України (1997-2013)		Index Translationum (1991-2013)		Друк України (1997-2013)	
	др.од.	%	Місце за рейтингом	др.од.	%	Місце за рейтингом	др.од.	%	др.од.	%	др.од.	%	др.од.	%
російська	54	70	1	569	59	1	6	55	79	76	1	25	64	87,7
угорська	3	3,9	4	115	12	2	-	-	-	-	-	-	1	1,4
румунська	-	-	-	89	9	3	-	-	2	2	-	-	1	1,4
польська	4	5,2	3	64	7	4	-	-	3	3	-	-	-	-
англійська	5	6,5	2	32	3	5	-	-	5	5	2	50	1	1,4
кримськотатарська	-	-	-	31	3	6	-	-	1	0,1	-	-	1	1,4
молдавська	4	5,2	3	26	2,7	7	-	-	-	-	-	-	1	1,4
німецька	2	2,6	5	11	1	8	1	9	-	-	1	25	-	-
французька	-	-	-	4	0,4	9	-	-	1	0,1	-	-	-	-
болгарська	-	-	-	1	0,1	10	-	-	1	0,1	-	-	-	-
іспанська	1	1,3	6	1	0,1	10	-	-	-	-	-	-	-	-
китайська	-	-	-	1	0,1	10	-	-	-	-	-	-	-	-
словацька	1	1,3	6	-	-	-	1	9	-	-	-	-	-	-
татарська	1	1,3	6	-	-	-	1	9	-	-	-	-	-	-

**Бібліографічний список перекладів українською та з української мови,
виданих в Україні, за даними «Index Translationum» (1991-2013pp.)**

ПЕРЕКЛАДИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

1991р.

UDC 0 (УДК 0) - Generalities, Bibliography... (1)

1. Ivanov, Sergej Il'ič: Osnovy kompozycji vydannja [Ukrainian] / Bondarenko, O. P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Osnovy kompozicii izdanija [Russian].

UDC 1 (УДК 1) - Philosophy, Psychology (2)

2. Kon, Igor' Semenovič: Vstup do seksologiji [Ukrainian] / Pyroženko, P.L. / Kyjiv: Lybid' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Vvedenie v seksologiju [Russian];
3. Mitrohina, Zinaida Ivanovna: Vykorystannja danyh psyhologiji pry provadženni dopytu [Ukrainian] / Nevzgljad, A.Ja. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Ispol'zovanie dannyh psihologii pri proizvodstve doprosa [Russian].

UDC 2 (УДК 2) - Religion, Theology (3)

4. Biblia: Iljustrovana Biblija dlja molodyh [Ukrainian] / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Hebrew], [Greek, Ancient (to 1453)];
5. Biblia: Z knyг Svjatoji Bibliji Starogo i Novogo zavitu [Ukrainian] / Kyjiv: Ukrainskaja pravoslavnaja cerkov' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Hebrew], [Greek, Ancient (to 1453)];
6. McDowell, Josh: Ne prosto teslja [Ukrainian] / Kyjiv: SP Sovaminko [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. More than a carpenter [English]

UDC 3 (УДК 3) - Law, Social Sciences, Educations (16)

7. Aldohin, Ivan Pavlovič; Bubenko, Irina Viktorovna: Teorija pryjnattja rišen' [Ukrainian] / Rižko, V.P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Teorija prinjatija rešenij [Russian];
8. Beleckij, Evgenij Mihajlovič: Sudovo-medyčna ekspertyza uškodžen' vid diji tupyh tverdyh predmetiv gostryh znarjad' ta vognepal'noji zbroji [Ukrainian] / Nevzgljad, A.A. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Sudebno-medicinskaja ekspertiza povreždenij ot vozdejstviya tupyh tverdyh predmetov, ostryh orudij i ognestrel'nogo oružija [Russian];
9. Borisov, Vjačeslav Ivanovič: Kryminal'na vidpovidal'nist' za porušennja pravyl ohorony praci [Ukrainian] / Mežeryc'ka, Je.N. / Kyjiv [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Uslovnaja otvetstvennost' za narušenie pravil ohrany truda [Russian];
10. Golub, Ljudmila Alimovna: Social'no-ekonomična statystyka v zapytannjah v vidpovidjah [Ukrainian] / Bartko, A. A. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Social'no-ekonomičeskaja statistika v voprosah i otvetah [Russian];
11. Kornai, János: Šljah do vil'noji ekonomiky [Ukrainian] / Lazarenko, Ju.T.; Sikora, V.D.; Zagrebel'nyj, M.P. / Kyjiv: Naukova dumka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. The road to a free economy [English];
12. Lenin, Vladimir Il'ič: Pro "kul'turno-nacional'nu" avtonomiju [Ukrainian] / Kyjiv: Polityvdav Ukrajinu [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. O "kul'turno-nacional'noj"avtonomii [Russian];
13. Lenin, Vladimir Il'ič: Robitnyčyj klas i nacional'ne pytannja [Ukrainian] / Kyjiv: Polityvdav Ukrajinu [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Rabočij klass i nacional'nyj vopros [Russian];
14. Levi, Vladimir L'vovič: Standartna dytna [Ukrainian] / Gatnenko, A. M. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Nestandardnyj rebenok [Russian];
15. Maksakovskij, Vladimir Pavlovič: Ekonomična i social'na geografija svitu [1] [Ukrainian] / Pokyd'ko, A.I.; Ratušnyj, M.Ja. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Ekonomičeskaja i social'naja geografija mira: učebnik dlja 10 klassa [Russian];
16. Sibileva, Natal'ja Vasil'evna: Dopustymist' dokaziv u radjans'komu kryminal'nomu proceci [Ukrainian] / Naboka, V.I. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Dopustimost' dokazatel'stv v sovetskom ugovnom processe [Russian];

17. Skukin, Nikolaj Petrovič: Ekonomika dorožnogo gospodarstva v umovah gosprozrahunku [Ukrainian] / Rižko, V.P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Ekonomika dorožnogo hozjastva v uslovijah hozrasčeta [Russian];

18. Stepanjuk, Anatolij Fomič: Porjadok i umovy vykonannja pokaran', ne pov'jazanyh iz zahodamy vypravno-trudovogo vplyvu [Ukrainian] / Rižko, V.P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Porjadok i uslovija ispolnenija nakazaniy, ne svjazannyh s merami ispravitel'no-trudovogo vozdejstvija [Russian];

19. Sumkina, Natalija Vasil'evna: Statystyko-ekonomičnyj analiz vykorystannja zemli [Ukrainian] / Adamenko, N. P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Statistiko-ekonomičeskij analiz ispol'zovaniya zemli [Russian];

20. Toločko, Aleksandr Nikolaevič: Sudovyj vyrok i jogo motyvuvannja [Ukrainian] / Bartko, A. A. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Sudebnyj prigovor i ego motivirovka [Russian];

21. Žabotinskij, Vladimir: Vybrani statti z nacional'nogo pytannja [Ukrainian] / Klejner, I. / Kyjiv: Respublikans'ka asociacija ukrajinoznavciv [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Izbrannye stat'i po nacional'nomu voprosu [Russian];

22. Zelinskij, Anatolij Feofanovič: Kryminal'na motyvacija rozkradan' ta inšoji koryslyvoji zločynnoji dijal'nosti [Ukrainian] / Bartko, A. A. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Kriminal'naja motivacija hiščenij i inoj korystnoj prestupnoj dejatel'nosti [Russian].

UDK 5 (VĐK 5) - Natural and Exact Sciences (30)

23. Ahtardžiev, Hristo Zahariev; Pamukov, Dimităr Petrov: Apteka žyvoji pryrody [Ukrainian] / Smyk, G.K.; Zubyc'kaja, N.P. / Kyjiv: Urožaj [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Bulgarian];

24. Bantova, Marija Aleksandrovna; Moro, Marija Ignat'evna: Matematyka [Ukrainian] / Rudenko, L.I. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 3e izd. Matematika: učebnik dlja 2 klassa [Russian];

25. Biologija [Ukrainian] / Motuznyj, V.O. / Kyjiv: Vyšča škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Biologija [Russian];

26. Buhovcev, Boris Borisovič; Mjakišev, Gennadij Jakovlevič: Fizyka [Ukrainian] / Kylymnyk, M. A. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Fizika: učebnik dlja 11 klassa [Russian];

27. Černyh, Valentin Petrovič; et al.: Posibnyk do laboratornyh i seminars'kyh zanjat' z organičnoji himiji [Ukrainian] / Balabuha, A. H.; Gorbat'ko, V. K. / Harkiv: Osnova [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Rukovodstvo k laboratornym i seminarskim zanjatijam po organičeskoj himii [Russian];

28. Cuzmer, Anna Moiseevna; Petrišina, Oksana Leont'evna: Biologija [Ukrainian] / Juščuk, O. M. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 21e izd. Biologija: učebnik dlja 9 klassa [Russian];

29. Dolbnja, Viktor Timofeevič: Matematyčnyj opys vlastyvostej funkcij elektryčnyh kil [Ukrainian] / Rybalko, K.V. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Matematičeskoe opisanie svojstv funkcij električeskih cepej [Russian];

30. Dodonov, Jurij Borisovič; Gol'dfarb, Jakov Lazarevič; Hodakov, Jurij Vladimirovič: Zbirnyk zadač i vprav z himiji [Ukrainian] / Svičar, M.I. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 6e izd. Sbornik zadač i upražnenij po himii dlja 8 - 11 klassov [Russian];

31. Donskaja, Nadežda Jur'evna; Nikolaeva, Ljudmila Vladimirovna: Oznajomlennja z navkolyšnim svitom [Ukrainian] / Falins'ka, L. P. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Oznakomlenie s okružajuščim mirom: učebnoe posobie dlja podgotovitel'nogo klassa [Russian];

32. Ek, Valentina Vasil'evna: Matematyka [Ukrainian] / Ostrovs'ka, G.J. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Matematika: učebnik dlja 3 klassa [Russian];

33. Fel'dman, Fric Genrihovič; Rudzitis, Guntis Ekabovič: Himija [Ukrainian] / Svičar, M.I. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Himija: učebnik dlja 9 klassa [Russian];

34. Gladkij, Petr Maksimovič et al: Zastosuvannja teorii polja v mehanici ridyny ta gazu [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Primenenie teorii polja v mehanike židkosti i gaza [Russian];
35. Gorbikov, Nikolaj Konstantinovič: Matematyka [Ukrainian] / Ščerbatenko, I.S. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 4e izd. Matematika: učebnik dlja 4 klassa [Russian];
36. Govoruha, Leonid Sergeevič: Osnovy zagal'noji ekologiji i mižnarodne spivrobitnyctvo v galuzi ohorony pryrody [Ukrainian] / Bartko, A. A. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Osnovy obščej êkologii i meždunarodnoe sotrudničestvo v oblasti ohrany prirody [Russian];
37. Hil'ko, Aida Alekseevna: Matematyka [Ukrainian] / Šarapova, L.S. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Matematika: učebnik dlja 2 klassa [Russian];
38. Homčenko, Gavriil Platonovič: Himija dlja vstupnykiv do vuziv [Ukrainian] / Rogov, N.D. / Kyjiv: Vyšča škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Himija dlja postupajuščih v vuzy [Russian];
39. Homčenko, Gavriil Platonovič; Homčenko, Ivan Gavriilovič: Zadači z himiji dlja vstupnykiv do vuziv [Ukrainian] / Rogov, N.D. / Kyjiv: Vyšča škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Zadači po himii dlja postupajuščih v vuzy [Russian];
40. Kolmogorov, Andrej Nikolaevič; et al.: Algebra i počatky analizu [Ukrainian] / Lytvynenko, N.I. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 6e izd. Algebra i načala analiza: učebnik dlja 10 - 11 klassov [Russian];
41. Lukašik, Vladimir Ivanovič: Zbirnyk zapytan' i zadač z fizyky [Ukrainian] / Donij, V.M. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 2e izd. Sbornik voprosov i zadač po fizike [Russian];
42. Makaryčev, Jurij Nikolaevič; et al.: Algebra [Ukrainian] / Kryvošej, A. S. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Algebra: učebnik dlja 9 klassa [Russian];
43. Nurk, Enn; Telgmaa, Aksel: Matematyka [Ukrainian] / Lytvynenko, G.M. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Matematika: učebnik dlja 5 klassa [Russian] [Estonian];
44. Parhomenko, Nelli Georgievna: Kurs praktyčnyh navyčok iz zagal'noji himii [Ukrainian] / Rižko, V.P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Kurs praktičeskih navykov po obščej himii [Russian];
45. Peryškin, Aleksandr Vasil'evič; Rodina, Nadežda Aleksandrovna: Fizyka [Ukrainian] / Minenko, I.L. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 12e izd. Fizika: učebnik dlja 7 klassa [Russian];
46. Pogorelov, Aleksej Vasil'evič: Geometrija [Ukrainian] / Lytvynenko, G.M. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Geometrija: učebnik dlja 7 - 11 klassov [Russian];
47. Poljanskij, Jurij Ivanovič; et al.: Zagal'na biologija [Ukrainian] / Rižko, V.P. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Obščaja biologija: učebnik dlja 10 - 11 klassov [Russian];
48. Rymkevič, Andrej Pavlovič: Zbirnyk zadač z fizyky [Ukrainian] / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Sbornik zadač po fizike dlja 9 - 11 klassov [Russian];
49. Skatkin, Mihail Nikolaevič: Pryrodoznnavstvo [Ukrainian] / Avdjejev, Ju. O. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 8e izd. Prirodovedenie: učebnik dlja 5 klassa [Russian];
50. Sulejmanova, Majja Grigor'evna; Žuravleva, Lidija Pavlovna: Organična himija v zadačah i vpravah [Ukrainian] / Rižko, V.P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Organičeskaja himija v zadačah i upražnenijah [Russian];
51. Terek, Ol'ga Ištvanovna: Rist roslyn i fiziologično aktyvni [Ukrainian] / Bartko, A. A. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Rost rastenij i fiziologičeski aktivnye veščestva [Russian];
52. Voroncov-Vel'jaminov, Boris Aleksandrovič: Astronomija [Ukrainian] / Jacenko, P. P. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 19e izd. Astronomija: učebnik dlja 11 klassa [Russian].

53. Agoškov, Leonid Aleksandrovič: Metody pobudovy rozgortok pry proektuvanni odjagu [Ukrainian] / Rybalko, K.V. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Metody postroenija razvertok pri proektirovanii odeždy [Russian];

54. Bazilevskij, Nikolaj Evgen'evič: Problemy statyky v galuzi budivnyctva [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Problemy statiki v oblasti stroitel'stva [Russian];

55. Borovskih, Jurij Ivanovič; Buralev, Julij Vasil'evič; Morozov, Konstantin Andreevič: Budova avtomobiliv [Ukrainian] / Klinčenko, V. V. / Kyjiv: Vyšča škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Ustrojstvo avtomobilej [Russian];

56. Bykov, Mihail Makarovič; Paščenko, Žanna Fedorovna; Tereščenko, Aleksej Ivanovič: Rozrahunok na EOM hvylevidno-rezonatornyh system, zv'jazanyh čerez otvory [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Rasčet na EVM volnovodno-rezonatornyh sistem, svjazannyh čerez otverstija [Russian];

57. Bykov, Nikolaj Maksimovič; et al.: Operacijni prystroji občysljuval'nyh mašin ta system [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Operacionnye ustrojstva vyčislitel'nyh mašin i sistem [Russian];

58. Ceba, Sergej Fedorovič; et al.: Rozv"jazuvannja zadač SAPR na personal'nyh komp'juterah [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Rešenje zadač SAPR na personal'nyh komp'juterah [Russian];

59. Cimbal, Sergej Iosifovič: Rozrahunok plytynyh fundamentiv [Ukrainian] / Suvorova, T.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Rasčet plitnyh fundamentov [Russian];

60. Čerepašenec, Boris Abramovič; Gromov, Gerasim Andreevič; Solodovnikov, Georgij Nikolaevič: Derevoobrobka [Ukrainian] / Klynčenko, V. V.; Lysenko, I.K. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 2e izd. Derevoobrabotka: učebnoe posobie dlja 10 - 11 klassov [Russian];

61. Červonnyj, Stanislav Iosifovič: Praktyka programuvannja movoju Fort [Ukrainian] / Rižko, V.P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Praktika programmirovannja na jazyke Fort [Russian];

62. Čigrinec, Anatolij Dmitrievič; Goljak, Oleg Leont'evič; Kanarčuk, Vadim Evgen'evič: Tehnologija i ustatkuvannja dlja vidnovlennja i pidvyščennja znosostijkosti avtotraktornyh detalej u procesi remontu [Ukrainian] / Bartko, A. A. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Tehnologija i oborudovanie dlja vosstanovlenija i povyšennja iznosostojkosti avtotraktornyh detalej pri remonte [Russian];

63. Čmyr', Vitalij Dmitrievič: Laboratorni roboty z materialoznavstva dlja stoljariv i tesljariv [Ukrainian] / Myckan, I.A. / Kyjiv: Budivel'nik [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Laboratornye raboty po materialovedeniju dlja stoljarov i plotnikov [Russian];

64. Dubovec, Aleksej Nikolaevič; et al.: Metody doslidžennja pryčyn ta zakonomirnostej porušennja reprezentovnosti dyspersnyh seredovyšč u zonah vyprobuvannja vymirjuval'nyh system [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Metody issledovanija pričin i zakonomernostej narušenija predstavitel'nosti disperonyh sred v zonah oprobuvannja izmeritel'nyh sistem [Russian];

65. Elektronno-občysljuval'na tehnika [Ukrainian] / Kryvošeja, A. S. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Elektronno-vyčislitel'naja tehnika: probnoe učebnoe posobie dlja 7 - 8 klassov [Russian];

66. Fortuna, Vladimir Iosifovič; Mironjuk, Sergej Konstantinovič: Tehnologija mehanizovanyh sil's'ko-gospodars'kyh robit [Ukrainian] / Solodun, G.A. / Kyjiv: Vyšča škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Tehnologija mehanizirovannyh sel'skohozjajstvennyh rabot [Russian];

67. Gel'man, Boris Mihajlovič; Moskvina, Mihail Vasil'evič: Sil's'kogospodars'ki traktory i avtomobili [2:] Šasi i obladnannja [Ukrainian] / Goluga, I. I. / Kyjiv: Urožaj [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Sel'skohozjajstvennye traktory i avtomobili [2:] Šasi i oborudovanie [Russian];

68. Gončarov, Stanislav Mihajlovič; et al.: Sil's'kogospodars'ki melioraciji [Ukrainian] / Kyjiv: Vyšča škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Sel'skohozjajstvennye melioracii [Russian];

69. Gorjačev, Viktor Ivanovič; Neelov, Vadim Aleksandrovič: Oblycjuvannja keramičnymy i syntetyčnymy materialamy [Ukrainian] / Oniščenko, L.P. / Kyjiv: Vyšča škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Oblicovka keramičeskimi i sintetičeskimi materialami [Russian];
70. Grigorovskij, Evgenij Pavlovič: Elektrotehnika, elektronika i elektropryvod mašin [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Elektrotehnika, elektronika i elektropryvod mašin [Russian];
71. Iščenko, Ivan Ivanovič: Tehnologija kam'janyh i montažnyh robót [Ukrainian] / Klynčenko, V. V. / Kyjiv: Vyšča škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Tehnologija kamennyh i montažnyh rabót [Russian];
72. Jakimenko, Jurij Ivanovič; Mel'nik, Aleksandr Semenovič: Bipoljarni tranzystory [Ukrainian] / Rybalko, K.V. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Bipoljarnye tranzistory [Russian];
73. Kanarčuk, Vadim Evgen'evič; Ludčenko, Aleksandr Artemovič: Systema zabezpečennja robotozdatnosti avtotransportnyh zasobiv [Ukrainian] / Rybalko, K.V. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Sistema obespečenija rabotosposobnosti avtotransportnyh sredstv [Russian];
74. Kovalev, Jurij Nikolaevič: Osnovy tvarynnyctva i mehanizaciji tvarynnyč'kyh ferm i kompleksiv [Ukrainian] / Klynčenko, V. V. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Osnovy životnovodstva i mehanizaciji životnovodčeskikh ferm i kompleksov: probnoe učebnoe posobie dlja 8 - 9 klassov [Russian];
75. Kolybin, Jurij Nikolaevič; Kravec, Valerij Alekseevič: Proektuvannja EOM. Shemy kontrolju, aryfmetryky i keruvannja [Ukrainian] / Ščudri, O.I. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Proektirovanie EVM. Shemy kontrolja, arifmetiki i upravlenija [Russian];
76. Kulik, Jurij Vladimirovič: Optyimizacija proektovanyh truboprovodnyh system [Ukrainian] / Bondarenko, O. P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Optimizacija proektiruemyh truboprovodnyh sistem [Russian];
77. Lubenec, Vladimir Grigor'evič: Proces upravlinnja budivnyctvom [Ukrainian] / Bartko, A. A. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Process upravlenija stroitel'stvom [Russian];
78. Lysanjuk, Viktor Grigor'evič: Sunycja [Ukrainian] / Lysanjuk, V.G. / Kyjiv: Urožaj [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Zemljanika [Russian];
79. Madzigon, Vasilij Nikolaevič; et al.: Trudove navčannja [Ukrainian] / Klynčenko, V. V. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Trudovoe obučenie [Russian];
80. Milockij, Vadim Vadimovič; Zaslavskij, Naum Nikolaevič: Tehnologija vyrobnyctva skloplastykiv [Ukrainian] / Bartko, A. A. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Tehnologija proizvodstva stekloplastikov [Russian];
81. Moiseev, Vladimir Ivanovič; Zasjad'ko, Ivan Nikolaevič: Teploobminni aparaty system teplopostačannja [Ukrainian] / Rybalko, K.V. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Teploobmennye apparaty sistem teplosnabženija [Russian];
82. Omelčenko, Viktor Aleksandrovič: Ortogonal'ni rozklady [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Ortogonal'nye razloženiya slučajnyh signalov i polej [Russian];
83. Orlov, Jurij Borisovič: Pravyla dorožn'ogo ruhu [Ukrainian] / Spodarenko, V.I. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Pravila dorožnogo dviženija: učebnoe posobie dlja 5 - 7 klassov [Russian];
84. Osnovenko, Nikolaj Efimovič: Hodova systema avtomobilja [Ukrainian] / Bartko, A. A. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Hodovaja sistema avtomobilja [Russian];
85. Pivnev, Anatolij Denisovič; Stopčenko, Gennadij Ivanovič; Sviridov, Valentin Viktorovič: Zasoby vzajemodiji ljudyny z EOM dlja prijnattja rišen' v avtomatyzovanyh systemah [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Sredstva vzaimodejstvija čeloveka s EVM dlja prinjatija rešenij v avtomatizirovannyh sistemah [Russian];
86. Poljudov, Aleksandr Nikolaevič: Mehanika poligrafičnyh avtomativ [Ukrainian] / Rybalko, K.V. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Mehanika poligrafičeskikh avtomatov [Russian];

87. Potapov, Vadim Alekseevič: Teplogazopostačannja naselennyh misc' i budynkiv [Ukrainian] / Rybalko, K.V. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Teplosnabženie naselennyh mest i zdaniy [Russian];

88. Rodionov, Viktor Vasil'evič; Šabaršov, Ivan Andreevič: Jakščo vy majete bdžil [Ukrainian] / Nekrut, N.M.; Valjuškevič, I.Ju. / Kyjiv: Urožaj [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Esli vy imeete pčel [Russian];

89. Rogozjan, Lidija Egorovna: Udoskonalennja gospodars'kogo mehanizmu v budivnyctvi [Ukrainian] / Bondarenko, O. P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Soveršenstvovanie hozjajstvennogo mehanizma v stroitel'stve [Russian];

90. Rumjancev, Anatolij Vasil'evič; Sokolov, Boris Aleksandrovič: Metalooobrobka [Ukrainian] / Jaroc'kyj, V. D. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Metalloobrabotka: učebnoe posobie dlja 10 - 11 klassov [Russian];

91. Sagal, Jurij Isaakovič: Sljusarna sprava [Ukrainian] / Jurčenko, P. M. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 2e izd. Slesarnoe delo: učebnoe posobie dlja 4 klassa [Russian];

92. Sigorskij, Vitalij Petrovič; Škuro, Anatolij Nikolaevič; Zubčuk, Viktor Ivanovič: Elementy cyfrovoj shemotehniky [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Elementy cifrovoj shemotehniky [Russian];

93. Skripnikov, Jurij Georgievič: Tehnologija pererobky plodiv i jagid [Ukrainian] / Sydorenko, V.K. / Kyjiv: Urožaj [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Tehnologija pererabotki plodov i jagod [Russian];

94. Stojanova, Krasimira: Čudodijni recepty Vangy [Ukrainian] / Georgijeva, A.; Makarenko, Ž.; Moskal, Ju. / Černovcy [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Bulgarian];

95. Ševčenko, Aleksandr Nikolaevič; Suvorova, Irina Georgievna: Avtomatyzacija rozrahunkiv metodom R-funkcij stosovno zadač budindustriji [Ukrainian] / Prylypko, V.O. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Avtomatizacija rasčeta metodom R-funkcij primenitel'no k zadačam strojindustrii [Russian];

96. Traktory [Ukrainian] / Kyjiv: Urožaj [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Traktory [Russian];

97. Tetior, Aleksandr Nikanorovič: Budivel'na ekologija [Ukrainian] / Rižko, V.P. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Stroitel'naja ekologija [Russian];

98. Teverovskij, Boris Zaharovič: Rozrahunky prystrojiv dlja očyščennja promyslovyh gaziv vid pyly [Ukrainian] / Rybalko, K.V. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Rasčety ustrojstv dlja očistki promyšlennyh gazov ot pyli [Russian];

99. Zagaevskij, Iosif Stanislavovič: Veterynarno-sanitarna ekspertyza z osnovamy tehnologiji pererobky produktiv tvarynnyctva [Ukrainian] / Nikitin, L. P. / Kyjiv: Vyšča škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Veterinarno-sanitarnaja ekspertiza s osnovami tehnologii pererabotki produktov životnovodstva [Russian].

UDC 7 (YDK 7) - Arts, Games, Sport (5)

100. Beltzig, Günter: Dytjači igrovi majdančyky [Ukrainian] / Gryn'ova, V. P. / Kyjiv: Budivel'nik [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Kinderspielplätze mit hohem Spielwert [German];

101. Kreslennja [Ukrainian] / Karas'ova, L. M. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 3e izd. Čerčenie: učebnik dlja 8 - 9 klassov [Russian];

102. Nikitin, Boris Pavlovič: Shodynky tvorčosti abo rozvyvajuči igri [Ukrainian] / Matvejeva, L.M. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Stupen'ki tvorčestva, ili Razvivajuščie igry [Russian];

103. Sarkisov, Sergej Karpovič: Pryncypy proektuvannja ta optymizacija mereži škil'nyh budynkiv [Ukrainian] / Rybalko, K.V. / Kyjiv: UMK VO [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Principy proektirovanija i optimizacija seti škol'nyh zdaniy [Russian];

104. Prokof'ev, Sergej Sergeevič: Dytynstvo [Ukrainian] / Kulinyč, G. / Kyjiv: Muzyčna Ukrajina [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Detstvo [Russian].

UDC 8 (YDK 8) - Literature (110)

105. Ajtmatov, Čingiz: Plaha. Bilyj paroplav [Ukrainian] / Prokopenko, Volodymyr; Šumylo, Mykyta / Kyjiv: Osvita [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Plaha. Belyj parohod [Russian];

106. Alf laila wa-laila: Tysjača i odna nič' [Ukrainian] / Brojak, Josyp; Rybalkin, Valerij / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Alf laila wa-laila [Arabic];
107. Andersen, Hans Christian: Kresalo [Ukrainian] / Ivanenko, Oksana / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Ognivo [Russian] Fyrtøjet [Danish];
108. Andrić, Ivo: Znaky vzdovž dorogy [Ukrainian] / Špakovatyj, Mykola / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Serbo-Croatian (to 1992)];
109. Avagyan, Arevšat: Narodžennja zirky [Ukrainian] / Kolomijec', Volodymyr; et al. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Armenian];
110. Aymé, Marcel: Kazky kota Vorkota [Ukrainian] / Muljar, Anatolij / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [French];
111. Azerbajdžans'ki narodni kazky [Ukrainian] / Cipko, Valentyn / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Azerbaijani];
112. Balzac, Honoré de: Tvory. V 10 t. [5:] Ljuds'ka komedija [Ukrainian] / Perepadja, Anatol'; et al. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Oeuvres. 10 v. [5:] La comédie humaine [French];
113. Baruzdin, Sergej Alekseevič: Prosto Saša [Ukrainian] / Orlova, N. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Prosto Saša [Russian];
114. Bashō, Matsuo: Poeziji [Ukrainian] / Turkov, Gennadij / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Japanese];
115. Bawden, Nina: Zbiglo lito [Ukrainian] / Grycjuk, Dmytro / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. The runaway summer [English];
116. Benoit, Pierre: Atlantyda [Ukrainian] / Ovruc'ka, I.M. / Kyjiv: Mistectvo [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. L'Atlantide [French];
117. Berezikov, Evgenij Efimovič: Červona Buhara [Ukrainian] / Malynovs'kyj, I.V.; Nebagatov, Ju.V. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Krasnaja Buhara [Russian];
118. Bogučarov, Mihail: Dons'ki al'batrosy [Ukrainian] / Sirobaba, V.Ja. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Donskie al'batrosy [Russian];
119. Borschak, Elie; Martel, Rene: Ivan Mazepa [Ukrainian] / Rudnyc'koj, Myhajlo / Kyjiv: SP Svenas [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Vie de Mazeppa [French];
120. Bulyčev, Kir: Sto rokiv tomu vpered [Ukrainian] / Lytvynenko, Je.P. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Sto let tomu vpered [Russian];
121. Burroughs, Edgar Rice: Tarzan, godovanec' velykyh mavp [Ukrainian] / Pokal'čuk, Jurij; Pokal'čuk, Oleg / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [English];
122. Camus, Albert: Vybrani tvory [Ukrainian] / Perepadja, Anatol; et al. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [French];
123. Carivna z Kanakapuri [Ukrainian] / Ivanenko, Tamara; Serebrjakov, Igor' / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Bhagavadgītā [Sanskrit];
124. Carr, John Dickson: Beztilesna ljudyna [Ukrainian] / Jevsa, Andrij / Kyjiv: Molod' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. The hollow man [English];
125. Carr, John Dickson: Beztilesna ljudyna [Ukrainian] / Jevsa, Andrij / Kyjiv: Redakcija žurnala Vsesvit [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. The hollow man [English];
126. Charrière, Henri: Metelyk [Ukrainian] / Filipčuk, Grygorij / Kyjiv: Radjans'kyj pys'mennyk [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Papillon [French];
127. Christie, Agatha: Inspektor Puaro ta inši [Ukrainian] / Hyžnjak, Volodymyr; et al. / Doneck: Donbas [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [English];
128. Christie, Agatha: Zapiznila rozplata. Tajemnycja Indians'kogo ostrova [Ukrainian] / Hazin, Vadym; Hyžnjak, Volodymyr / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. The murder on the links. Ten little niggers [English];
129. Čilačava, Raul': Sonce v groni vynogradu [Ukrainian] / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Georgian];
130. Till Eulenspiegel; (Coster, Charles de): Legenda pro gerojični, veseli i slavetni prygody Ulenšpigelja i Lamme Gudzaka u Flandriji ta inših krajinah [Ukrainian] / Sakydon, Sydir / Kyjiv:

- Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. La légende et les aventures héroïques, joyeuses et glorieuse d'Ulenspiegel et de Lamme Goedzak au pays de Flandres et ailleurs [French];
131. Dickens, Charles: Dombi i syn [Ukrainian] / Ivanov, Mykola O. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Dombey and son [English];
132. Dickinson, Emily: Liryka [Ukrainian] / Pavlyčko, Dmytro; et al. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [English];
133. Didus'-Naperstok [Ukrainian] / Denysenko, Anatolij; Levenko, Anatolij / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Deduška-Naperstok [Russian] [Multiple languages];
134. Džalil', Musa: Moabits'kyj žošyt [Ukrainian] / Gajničeru, O. I.; et al. / Kyjiv: Molod' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Tatar];
135. Džavahišvili, Mihail: Na laskavim hlibi [Ukrainian] / Synyčenko, Olekso / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Georgian];
136. Edigey, Jerzy: Smert' za alfavitom [Ukrainian] / Kolodyns'ka, Ljudmyla / Kyjiv: Redakcija žurnala Vsesvit [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Alfabetyczny morderca [Polish];
137. Efremov, Ivan Antonovič: Godyna Byka [Ukrainian] / Lisovenko, Nadija / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Čas byka [Russian];
138. Fleming, Ian: Iz Rosiji - z ljubov'ju [Ukrainian] / Gruzin, V. M. / Kyjiv: Molod' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. From Russia, with love [English];
139. Gabova, Elena Vasil'evna: Grycyk na planeti Kudlatykyv [Ukrainian] / Ruban, Ljubov'; Šokal, Oleksandr / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Komi-Zyrian];
140. Giovagnoli, Raffaello: Spartak [Ukrainian] / Illičevs'kyj, Anatolij / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Lo Spartaco [Italian];
141. Grabowicz, George G.: Ševčenko jak mifotvorec' [Ukrainian] / Pavlyčko, Solomija / Kyjiv: Radjans'kyj pys'mennyk [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. The poet as mythmaker [English];
142. Granauskas, Romualdas: Bilyj vinok dlja čornogo parovoza [Ukrainian] / Nepokupnyj, Anatolij; Neporožnja, Nadija / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Lithuanian];
143. Grossman, Vasilij Semenovič: Žyttja i dolja [Ukrainian] / Stefak, Vasyľ / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Žizn' i sud'ba [Russian];
144. Guljam, Gafur: Halamydnyk [Ukrainian] / Grymyč, Vil' / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Uzbek];
145. Güntekin, Reşat Nuri: Čalykušu [Ukrainian] / Halymonenko, G. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Turkish];
146. Gusejnov, Čingiz: Fatal'nyj Fatali [Ukrainian] / Cipko, Valentyn / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Azerbaijani];
147. Hemingway, Ernest: Staryj i more [Ukrainian] / Mytrofanov, Volodymyr / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Bilingual ed. The old man and the sea [English];
148. Hoffmann, Ernst Theodor Amadeus: Luskunčik i myšačyj korol'. Čuža dytyna [Ukrainian] / Popovyč, Jevgen / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [German];
149. Ivan - seljans'kyj syn i Čudo-Judo [Ukrainian] / Zabala, Natalja / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Ivan - krest'janskij syn i Čudo-Judo [Russian];
150. Ivanov, Sergej Anatol'evič: Trynadcatyj rik žyttja [Ukrainian] / Ševčenko, M.Je. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Trinadcatyj god žizni [Russian];
151. Jan, Vasilij Grigor'evič: Batyj [Ukrainian] / Šyjan, Anatolij / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Batyj [Russian];
152. Jan, Vasilij Grigor'evič: Čingishan [Ukrainian] / Šyjan, A.I. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Čingizhan [Russian];
153. Kalejdoskop žartiv [Ukrainian] / Tupajlo, M. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [English];
154. Karatkevič, Uladzimir Sjamėnavič: Tvory. V 2 t. [1:] Hrystos pryzemlyvsja v Gorodni. Čornyj zamok Ol'shans'kyj [Ukrainian] / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Belarusian];

155. Karatkevič, Uladzimir Sjamėnavič: Tvory. V 2 t. [2:] Kolossja pid serpom tvojim [Ukrainian] / Čajkovs'kyj, Bogdan; Skrypčenko, Karl / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Kalasy pad sjarpom tvaim [Belarusian];
156. (Kočur, Grygoryj): Druge vidlunnja: pereklady [Ukrainian] / Kočur, G.P. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Multiple languages];
157. Koestler, Arthur; Orwell, George: Nič' opoludni [Ukrainian], Skotoferma [Ukrainian] / Bender, V.; Drozdovs'kyj, O. / Kyjiv: RIO Zapovit [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Darkness at noon [English];
158. Kozlov, Jurij Vil'jaminovič: Vynahid velosypeda [Ukrainian] / Bogajevs'kyj, Valentyn / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Izobrenenie velosipeda [Russian];
159. Knyga prygod [4] [Ukrainian] / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Multiple languages];
160. Kruess, James: Tim Taler; abo, Prodanyj smih. Florentina. Mij pradius', geroji i ja [Ukrainian] / Gorevoj, Jevgeniji; Kyrpa, Galyna; Lisnjak, Jurij / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [German];
161. Krumov, Boris: Smak iljuzij [Ukrainian] / Kopilenko, L. / Kyjiv: Molod' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Vkusăt na iljuziite [Bulgarian];
162. Kuz'mičeva, Elena Petrovna; Zykov, Sergej Aleksandrovič; Zykova, Tat'jana Sergeevna: Rozvytok movy [Ukrainian] / Poljačenko, F.V. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 3e izd. Razvitie reči: učebnoe posobie dlja 1 klassa [Russian];
163. Kuz'mičeva, Elena Petrovna; Zykov, Sergej Aleksandrovič; Zykova, Tat'jana Sergeevna: Dydaktyčnyj material z rozvytku movy [Ukrainian] / Poljačenko, F.V. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Didaktičeskij material po razvitiju reči dlja 1 klassa [Russian].
164. Kytajs'ki narodni kazky [Ukrainian] / Čyrka, Ivan / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Kitajskie narodnye skazki [Russian] [Chinese];
165. Lagerlöf, Selma: Čudesna mandrivka Nil'sa Gol'gersona z dykymi gus'my [Ukrainian] / Senjuk, Ol'ga / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige [Swedish];
166. Laye, Camara: Malyj afrykanec' [Ukrainian] / Grabovs'kyj, Volodymyr / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. L'enfant noir [French];
167. Lebedyna [Ukrainian] / Laptijčuk, Vasyľ / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Bilingual ed. Hattyúkacs [Hungarian];
168. London, Jack: Tvory [Ukrainian] / Kosač-Kryvynjuk, Ol'ga; et al. / Užgorod: Karpaty [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [English];
169. Loti, Pierre: Dopoky žytymu... [Ukrainian] / Pinčuk, Stepan / Kyjiv: Molod' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Pêcheur d'Islande [French];
170. Maneva, Slavka: Cjacija [Ukrainian] / Grymyč, Maryna / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Cica [Macedonian];
171. Mar'ja Morivna [Ukrainian] / Pys'menna, Larysa / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Mar'ja Morevna [Russian];
172. Mitru, Alexandru: U kraju legend [Ukrainian] / Slov'janova, Maryna / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Romanian];
173. Moravia, Alberto: Čočara. Rymy'ski opovidannja [Ukrainian] / Skurativs'kyj, V.L.; Sokolovs'kyj, P.I.; Truš, I.S. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. La Ciociara. Rocconti romani [Italian];
174. Mudra Džyranča [Ukrainian] / Tel'njuk, Stanislav / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Crimean Tatar; Crimean Turkish];
175. Myrivīlis, Stratīs: Žyttja v mogyli [Ukrainian] / Ponomariv, O. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Greek, Modern (1453-)];
176. Na rikah vavilons'kyh [Ukrainian] / Afanas'eva, Veronika; et al. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Multiple languages];

177. Němcová, Božena: Volodar času [Ukrainian] / Andruhiv, Dmytro / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Kongresová turistika na jižní Moravě [Czech];
178. Norvez'ki prysliv'ja ta prykazky [Ukrainian] / Senjuk, Ol'ga / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Norwegian];
179. Parandowski, Jan: Alhimija slova [Ukrainian] / Popsujenko, Jurij / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Alchemia słowa [Polish];
180. Patey-Grabowska, Alicja: Prygody kraplynky [Ukrainian] / Slobodjanjuk, Tamila / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Przygoda kropelki [Polish];
181. Pekelis, Viktor Davydovič: Jak znajty sebe [Ukrainian] / Voronovyč, Ljubov' / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Kak najti sebja [Russian];
182. Pešev, Cvetan: Troje zolotyh levenjat [Ukrainian] / Nykyforova, N. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Trite zlatni lăvčeta [Bulgarian];
183. Pirandello, Luigi: Blažennoji pam'jati. Mattia Paskal' [Ukrainian] / Berežna, Galyna; et al. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Il fu Mattia Pascal [Italian];
184. Plutarchus: Porivnjaľni žyttjepysy [Ukrainian] / Cymbaljuk, Jurij; Kobov, Josyp / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Greek, Ancient (to 1453)];
185. Poljakov, Jurij Mihajlovič: NP rajonnogo masštabu [Ukrainian] / Čujko, Volodymyr; Popovčenko, Ljudmyla; Teremko, Vasyl' / Kyjiv: Molod' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. ČP rajonnogo masštaba [Russian];
186. Puzo, Mario: Hreščenj bat'ko [Ukrainian] / Batjuk, V.G.; Ovsjuk, O.M. / Kyjiv: Radjans'kyj pys'mennyk [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. The godfather [English];
187. Rodionov, Vladimir Aleksandrovič: Nebesni plesa [Ukrainian] / Šapoval, M.; et al. / Harkiv: Prapor [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Nebesnye plesy [Russian];
188. Rogovaja, Ol'ga Il'inična: Tymiš Hmel'nyčenko [Ukrainian] / Zagirnja, Marija / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Timoš Hmel'ničenko [Russian];
189. Rosijs'ki narodni kazky [Ukrainian] / Grygoruk, Anatolij / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Russkie narodnye skazki [Russian];
190. Rudnicka, Halina: Hlopci zi Starogo mista [Ukrainian] / Stajec'kyj, Oleksandr / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Chłopcy za Starówki [Polish];
191. Rustaveli, Šota: Vytjaz' u tygrovij škuri [Ukrainian] / Halymonenko, G. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Georgian];
192. Segal, Erich: Istorija odnogo kohannja [Ukrainian] / Pinčevs'kyj, Mar; Tereh, Oleksandr / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Love story [English];
193. Semenov, Julian Semenovič: Gorinnja (3) [Ukrainian] / Orlova, Nadežda P. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Gorenje [Russian];
194. Semenov, Julian Semenovič: Pozycja V 4 kn. (4:) Ekspansija-III. Vidčaj [Ukrainian] / Orlova, Nadežda P. / Kyjiv: Ukrajina [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Pozycja (4:) Ekspansija-III. Otčajanje [Russian];
195. Semenov, Julian Semenovič: Pozycja. V 4 kn. [3:] Ekspansija II [Ukrainian] / Orlova, N. / Kyjiv: Ukrajina [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Pozycja [3:] Ekspansija II [Russian];
196. Sheckley, Robert: Zločynna cyvilizacija. Koordynaty čudes [Ukrainian] / Kovalenko, O.; Onyško, A. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. The status civilization. Dimension of miracles [English];
197. Shostak, Peter: Koly večory buly dovgi [Ukrainian] / Pavlyčko, Solomija / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. When nights were long [English];
198. Šrámková, Jana: Bila strička v tvojemu volossi [Ukrainian] / Pasična, Volina / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Biela stužka v tvoyich vlasoch [Slovak];
199. Stepanenko, Vladimir Ivanovič: Zamarajka [Ukrainian] / Glikman, G. N. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Russian];
200. Strugackij, Arkadij Natanovič; Strugackij, Boris Natanovič: Naselenyj ostriv [Ukrainian] / Pavlovs'kyj, Stanislav / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Obitaemyj ostrov [Russian];

201. Šudrih, Jakov: Zemlja dvyytyt' [Ukrainian] / Petrenko, Mykola / L'viv: kamenjar [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Bilingual ed. [Yiddish];
  202. Sučasna prybaltijs'ka povist' [Ukrainian] / Lypovec'ka, Iryna; Neporožnja, Nadija; Sporogis, Alevtyna / Kyjiv: Molod' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Latvian];
  203. Šukšin, Vasilij Makarovič: Ja pryjšov daty vam volju [Ukrainian] / Kolesnyk, Grygorij / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Ja prišel dat' vam volju [Russian];
  204. Swift, Jonathan: Mandry Lemjuelja Gullivera [Ukrainian] / Ivanov, Mykola O. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 3e izd. Travels into several remote nations of the world, by Lemuel Gulliver, first a surgeon, and then a captain... [English];
  205. Tamil's'ki prysliv'ja ta prykazky [Ukrainian] / Furnika, Vitalij; Homenko, Borys / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Tamil];
  206. Troje cucenjat pokydajut' Paryž [Ukrainian] / Vengrenivs'ka, Marija; et al. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [French];
  207. Uspenskij, Eduard Nikolaevič: 25 profesij Maši Filipenko [Ukrainian] / Hopta, V.V. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 25 professij Maši Filipenko [Russian];
  208. Vasil'ev, Ivan Afanas'evič: Seljans'kyj syn [Ukrainian] / Savčuk, A.G. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Krest'janskij syn [Russian];
  209. Vieru, Grigore: Mamyna pismja [Ukrainian] / Zasenکو, Petr / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Moldavian];
  210. Zalán, Tibor: Kotydz'obyk Hi-Ba [Ukrainian] / Mušketyk, L. Ju. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Hi-Szen, a guruló madár [Hungarian];
  211. Zarubižnyj detektyv [Ukrainian] / Hazin, Vadym; Perepadja, Anatol'; Sahuo, Vjačeslav / Kyjiv: Molod' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Italian];
  212. Zoščenko, Mihail Mihajlovič: Opovidannja [Ukrainian] / Zabljuk, Myhajlo / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Rasskazy [Russian];
  213. Zviri hotily zgody dijty [Ukrainian] / Ponomariv, Oleksandr / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Greek, Modern (1453-)]; Zalán, Tibor: Kotydz'obyk Hi-Ba [Ukrainian] / Mušketyk, L. Ju. / Kyjiv: Veselka [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Hi-Szen, a guruló madár [Hungarian];
  214. Zweig, Stefan: Marija Antuanetta. Magellan [Ukrainian] / Sojko, I.; Taraščuk, P. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Marie Antoinette. Magellan [German];
- UDC 9 (УДК 9) - History, Geography, Biography (12)**
215. Agibalova, Ekaterina Vasil'evna; Donskoj, Grigorij Markovič: Istorija serednih vikiv [Ukrainian] / Feščenko, M. M. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 27e izd. Istorija srednih vekov: učebnik dlja 7 klassa [Russian];
  216. Antonov, Vasilij Fedorovič: Knyga dlja čytannja z istoriji SRSR vid najdavnišyh časiv do koncja XVIII stolittja [Ukrainian] / Pylins'kyj, Ja.M. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Kniga dlja čtenija po istorii SSSR s drevnejših vremen do konca XVIII veka dlja 8 klassa [Russian];
  217. Gerasimova, Tat'jana Pavlovna; Grjunberg, Gavriil Jul'evič; Nekljukova, Nina Petrovna: Fyzyčna geografija [Ukrainian] / Pokyd'ko, A.I. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Fizičeskaja geografija [načal'nyj kurs]: učebnik dlja 6 klassa [Russian];
  218. Hrestomatija z geografiji materykiv i okeaniv [Ukrainian] / Rybin, R.Je. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Hrestomatija po geografii materikov i okeanov [Russian];
  219. Istorija Rusiv [Ukrainian] / Drač, Ivan / Kyjiv: Radjans'kyj pys'mennyk [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Istorija Russov [Russian];
  220. Javornickij, Dmitrij Ivanovič: Istorija zaporiz'kyh kozakiv [2] [Ukrainian] / Svarnyk, I.I. / L'viv: Svit [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Istorija zaporožskih kazakov [Russian];
  221. Knyga dlja čytannja z istoriji serednih vikiv [Ukrainian] / Feščenko, M. M. / Kyjiv: Osvita [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Kniga dlja čtenija po istorii srednih vekov: posobie dlja učaščihsja 7 klassov [Russian];

222. Novitnja istorija, 1917 - 1939 [Ukrainian] / Rodnina, L.O. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 3e izd. Novejšaja istorija: učebnik dlja 10 klassa [Russian];
223. Novitnja istorija, 1989 - 1990 [Ukrainian] / Žajvoronok, V.V. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Novejšaja istorija, 1989 - 1990: materialy k učebniku dlja 11 klassa [Russian];
224. Ostrovskij, Valerij Petrovič; et al.: Istorija SRSR [Ukrainian] / Kovbasjuk, M.I. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Istorija SSSR: učebnik dlja 11 klassa [Russian];
225. Velyčko, Samijlo Vasylovych: Litopys [1] [Ukrainian] / Ševčuk, Valerij / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Ukrainian, Old];
226. Velyčko, Samijlo Vasylovych: Litopys [2] [Ukrainian] / Ševčuk, Valerij / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Ukrainian, Old].

1995p.

UDC 0 (УДК 0) - Generalities, Bibliography... (2)

1. Russell, Bertrand: Istorija zahidnoji filosofiji [Ukrainian] / Lisnjak, Jurij; Taraščuk, P. / Kyjiv: Osnovi [Ukraine], 1995. 759 p. A history of western philosophy [English];
2. Wittgenstein, Ludwig: Tractatus logico-philosophicus: filosofski doslidžennja [Ukrainian] / Popovič, E. / Kyjiv: Osnovi [Ukraine], 1995. 311 p. Tractatus logico-philosophicus [German].

UDC 2 (УДК 2) - Religion, Theology (26)

3. Ackermann, Joseph: Utiha bidnyh duš: [Ukrainian] / Kostyrko, L.; Ugrynjuk, V. / Ivano-Frankivs'k: Ukr. greko-katolyč'ka jeparhija [Ukraine], 1995. 112 p. [German];
4. Akafist do strastej hrystovyh [Ukrainian] / Šudlo, Myhail / Truskavec': Ukr. Sambir.-Drogobyc. Jeparhiji UGKC [Ukraine], 1995. 19 p. [Church Slavic, Old];
5. Akafistnyk [Ukrainian] / Koržyn's'kyj, M. / Ivano-Frankivs'k: Rid. Cerkva [Ukraine], 1995. 447 p. [Church Slavic, Old];
6. Biblia: Ditjača Biblija: biblijni opovidannja v mal. [Ukrainian] / Galyč'kaja, O.; Novomyrova, V. / Kyjiv: Ukr. biblijne t-vo [Ukraine], 1995. 542 p. [Russian] [Hebrew], [Greek, Ancient (to 1453)];
7. Biblia: Biblija; abo, Knygy Svjatogo pys'ma Starogo j Novogo Zavitu: iz movy davn'ojevrejs. ta grec. na ukr. nanovo perekladena [Ukrainian] / Kyjiv: Biblijni t-va [Ukraine], 1995. 299 p. [Hebrew], [Greek, Ancient (to 1453)];
8. Borelli, Antonio Augusto: Fatims'ke poslannja: tragedija či nadija? [Ukrainian] / Rubinc, M. / L'viv: Strim [Ukraine], 1995. 79 p. [Portuguese];
9. Brownlow, Leroy: Čomu ja naležu do Cerkvy Hrystovoji? [Ukrainian] / Muzyčko, I. / Kyjiv: Slovjan. Jevangel. Misija [Ukraine], 1995. 162 p. [English];
10. De Martini, Nicola: Isus - prijatel' usih [Ukrainian] / Gajdukivs'kij, L. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1995. 200 p. Gesu l'amico di tutti [Italian];
11. Faustyna, Sta: Bože myloserdja: ščodennyk sestry Mariji Faustyny Koval's'koji zgormadžennja Materi Božoji myloserdja [Ukrainian] / Andruhiv, V.; Pikulyk, N. / L'viv: Misioner [Ukraine], 1995. 141 p. [Polish];
12. Haron, Roderick E.: Dovidnyk hrystyjans'kogo služytelja [Ukrainian] / Volik, O. / s. l.: Ranok Nadiji [Ukraine], 1995. 122 p. [English];
13. Joannes Paulus II, papa: Kodeks Kanoniv Shidnyh Cerkov progološenyj Ivanom Pavlom II [Ukrainian] / Kobiv, J. / L'viv: Vyd-vo OO. Vasylijan [Ukraine], 1995. 471 p. [Latin];
14. Lefèvre, Pierre: Včytysja z žyttja: velyki pravdy v malyh istorijah [Ukrainian] / Lozyn's'ka, N. / L'viv: Monastyr Monahiv Studijs'kogo Ustavu [Ukraine], 1995. 183 p. Aus dem Leben pernen [German];
15. Luther, Martin: Malyj katehizys Martina Ljutera i hrystyjans'ke včennja [Ukrainian] / Gorpynčuk, V.; Kavasina, R. / L'viv: Strim [Ukraine], 1995. 286 p. [German];
16. Men', Aleksandr Vol'fovič: Svitlo v pit'mi sjaje: propovidi [Ukrainian] / Hmel'nykovs'kyj, L. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1995. 200 p. [Russian];

17. Mify skandinaviv, pivnično-amerikians'kyh indianiv [Ukrainian] / Buhanenko, O. / Odesa: Majak & RINO [Ukraine], 1995. 4 v. [Russian];
  18. Mify starodavnyh ukrajinciv, rymljan [Ukrainian] / Buhanenko, O. / Odesa: Majak & RINO [Ukraine], 1995. 46 p. [Russian];
  19. Mify starodavnih Jegyptu, Indiji, Kytaju, Vavilona [Ukrainian] / Buhanenko, O. / Odesa: Majak [Ukraine], 1995. 55 p. [Russian];
  20. Moral'ne bogoslov"ja Katolyckoji Cerkvy (3) [Ukrainian] / Stepanjuk, Kyr Volodymyr / L'viv: Strim [Ukraine], 1995. 159 p. [French];
  21. Pascal, Blaise: Dumki pro religiju [Ukrainian] / L'viv: Misioner [Ukraine], 1995. 171 p. [French];
  22. Treece, Leo: Šljah kožnogo do neba [Ukrainian] / L'viv: s. n. [Ukraine], 1995. 128 p. [English];
  23. Trobisch, Walter: Ja kohav divčynu: probl. hrystyjan. seksual. etyky i podruž. žyttja [Ukrainian] / Antonjak, J. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1995. 78 p. Kochałem dziewczynę [Polish] [English];
  24. Wagner, Karl: Rozpovid' pro otcja Pija [Ukrainian] / Golojda, T. / L'viv: Misioner [Ukraine], 1995. 62 p. [German];
  25. Stegmüller, Gerhard: Rozpovidi pro angela-horonitelja [Ukrainian] / Ugrinjuk, V. / Ivano-Frankivs'k: Ivano-Frankivs'ka jeparhija UGKC [Ukraine], 1995. 47 p. [German];
  26. Swetnam, James: Vstup do grec'koji movy Novogo Zavitu: morfologija [Ukrainian] / Golovač, U. / L'viv: LBA [Ukraine], 1995. 400 p. An introduction to the study of Testament Greek [English];
  27. White, Ellen Gould: Hrystos - naš Spasytel': kn. pro žyttja, včennja i dijal'nist' Isusa Hrysta, prystosovana dlja dyt. rozuminnja [Ukrainian] / Kyjiv: Džerelo žyttja [Ukraine], 1995. 102 p. [Polish] [English];
  28. White, Ellen Gould: Nebesni pryncypy ščaslyvogo žyttja [Ukrainian] / Kyjiv: Džerelo žyttja [Ukraine], 1995. 119 p. [English];
- UDC 3 (УДК 3) - Law, Social Sciences, Educations (11)**
29. Berger, Peter L.: Kapitalistyčna revolucija: p"jatdesjat propozycij ščodo procvitannja, rivnosti i svobody [Ukrainian] / Makejev, S. O.; et al. / Kyjiv: Višča šk. [Ukraine], 1995. 247 p. [English];
  30. Beauvoir, Simone de: Druga stat' (2) [Ukrainian] / Vorobjova, N.; et al. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1995. 391 p. Le deuxième sexe [French];
  31. Epping, Randy Charles: Putivnyk po svitovij ekonomici dlja počatkivciv [Ukrainian] / Hasada, P. / Kyjiv: In-t demokratii im. Pylypa Orlyka [Ukraine], 1995. 145 p. [English];
  32. Guéguen, Daniel: U labirynti Jevropejs'kogo Sojuzu: struktura, kil'kis. sklad, nac. predstavnytvo i t. d. [Ukrainian] / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1995. 116 p. Guide pratique du labyrinthe communautaire [French];
  33. Hazzlit, Henry: Ekonomika v odnij lekciji [Ukrainian] / L'viv: Sejbr-Svitlo [Ukraine], 1995. 165 p. Economics in one lesson [English];
  34. Heilbroner, Robert Louis; et al.: Ekonomika dlja vsih [Ukrainian] / Artyšev, S.; et al. / L'viv: Prosvita [Ukraine], 1995. 271 p. [English];
  35. Lindsay, Jack: Korotka istorija kul'tury: vid doist. časiv do doby vidrodžennja [Ukrainian] / Gerasymčukiv, L. / Kyjiv: Mistectvo [Ukraine], 1995. 2 v. [English];
  36. Nordhaus, William D.; Samuelson, Paul Anthony: Makroekonomika: pidruč. z ekonomiky [Ukrainian] / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1995. 574 p. [English];
  37. Schumpeter, Joseph Alois: Kapitalizm, socializm i demokratija [Ukrainian] / Ružyc'kyj, V.; Taraščuk, P. / Kyjiv: In-t derž. upravlinnja ta misc. samovrjaduvannja pry Kabineti Ministriv Ukrajiny & Osnovy [Ukraine], 1995. 527 p. Capitalism, socialism and democracy [English];
  38. Soroka, L.: Vnutrišni j zovnišni marketyngovi systemy ta instytuciji v sil's'komu gospodarstvi: lekciji [Ukrainian] / Čerdakli, Ja. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1995. 198 p. [English];
  39. Suworov, Viktor: Višča mira [Ukrainian] / Čerkasy: IRD [Ukraine], 1995. 447 p. [Russian].

UDK 5 (УДК 5) - Natural and Exact Sciences (3)

40. Čolpan, Petro Pylypovyč: Osnovy fizyky: navč. posibnyk dlja vyš. navč. zakladiv z dyscypliny "Fizyka" [Ukrainian] / Kyjiv: Višča šk. [Ukraine], 1995. 488 p. [Russian];

41. Kovalenko, Vladimir Gavril'ovič: Algebra: eksperim. navč. posibnyk dlja 8-go kl. šk. fiz.-mat. Profilju [Ukrainian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 303 p. [Russian];

42. Prokop, Marian: Jak staty "zelenym" [Ukrainian] / Kyjiv: Vsesvit [Ukraine], 1995. 109 p. [English].

UDK 6 (УДК 6) - Applied Sciences (8)

43. Bregg, Patricia; Bregg, Paul: Nervova syła: jak zrobyty jiji mogyt'n'oju [Ukrainian], Vaše volossa ta vaše zdorov"ja [Ukrainian], Polipšennja zoru za systemoju Bregga [Ukrainian] / Kyjiv: Boryviter [Ukraine], 1995. 89 p. [English];

44. Diagnostyčni kryterii z DSM-III-R: dovidnyk z diagnost. kryterijiv psyh. rozladiv [Ukrainian] / Kyjiv: Abrys [Ukraine], 1995. 270 p. [English];

45. Eger, E.; et al.: Osnovy harčuvannja [Ukrainian] / Zinkevyč, T. I. / Kyjiv: Vyšča škola [Ukraine], 1995. 199 p. [German];

46. Gallagher, Richard R.: Vlasne malepidpryjemstvo - ce prosto [Ukrainian] / L'viv: Sejbr-Svitlo [Ukraine], 1995. 175 p. Your small business made simple [English];

47. Harabet, Viktor Viktorovič: Tehnologija budivel'no-montažnyh robit: pidruč. dlja prof. navč.-vyhov. zakladiv [Ukrainian] / Klinčenko, V. V. / Kyjiv: Vyšča škola [Ukraine], 1995. 303 p. [Russian];

48. Osnovy informatyky ta občysljuval'noji tehniky: prob. pidruč. dlja 10-11-h kl. sered. šk. [Ukrainian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 288 p. 2. ed. [Russian];

49. Otolaryngologija i hirurgija golovy ta šyji: navč. posibnyk dlja studentiv, likariv-interniv med., vuziv (1) [Ukrainian] / Kyjiv: Zdorovja [Ukraine], 1995. 397 p. [English];

50. Roux, Dominique; Soulié, Daniel: Upravlinnja [Ukrainian] / Musijenko, T.; Resler, I. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1995. 448 p. Gestion [French].

UDC 7 (УДК 7) - Arts, Games, Sport (1)

51. Rousseau, Denis; et al.: Blagoustrij mista [Ukrainian] / Synycja, S.; Župans'kyj, O. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1995. 107 p. L'aménagement urbain [French].

UDC 8 (УДК 8) - Literature (32)

52. Azerbajdžanski narodni kazky [Ukrainian] / Cypka, V. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1995. 239 p. 3. ed. [Azerbaijani];

53. Brzechwa, Jan: Zmij-gramotij: virši [Ukrainian] / Svitlyčnyj, I. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1995. 24 p. [Polish];

54. Calabro, Corrado: Červonyj kolir Alikud: poeziji [Ukrainian] / Striženjuk, S. S. / Odesa: OKFA [Ukraine], 1995. 183 p. [Spanish];

55. Čarivne ljusterko: bilorus'ki narodni kazky [Ukrainian] / Matjuh, N. / Harkiv: Prapor [Ukraine], 1995. 32 p. [Belarusian];

56. Cervantes Saavedra, Miguel de: Premudryj gidal'go Don Kihot z Lamanči [Ukrainian] / Lukaš, M.; Perepadja, Anatol / Kyjiv: Dnipro [Ukraine], 1995. 703 p. El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha [Spanish];

57. Čukovskij, Kornej Ivanovič: Myjdodir: skazka v styhah [Ukrainian] / Ryl'skyj, N. / Kyjiv: Budivel'nik [Ukraine], 1995. 20 p. [Russian];

58. Čukovskij, Kornej Ivanovič: Plutanyna: virši [Ukrainian] / Zabila, N. / Kyjiv: Grono [Ukraine], 1995. 12 p. [Russian];

59. Disney (Walt) Productions: Spljača krasunja [Ukrainian] / Kyjiv: Egmont Ukrajina [Ukraine], 1995. 24 p. [English];

60. Disney (Walt) Productions: Bernard i B"janka [Ukrainian] / Kyjiv: Egmont Ukrajina [Ukraine], 1995. 24 p. [English];

61. Dobšinský, Pavol: Mlynok: slov. nar. kazka [Ukrainian] / Medencij, D. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1995. 24 p. Prostonarodne slovenské povesti: Mlynček [Slovak];

62. Dumas, Alexandre, père: Zibrannja tvoriv (1) [Ukrainian] / Tereščenko, R. / L'viv: kamenjar [Ukraine], 1995. 604 p. Les trois mousquetaires [French];
63. Kalevala: Kalevala: pro prygody ta zvytjagy gerojiv kazk. krajiny Kaleva [Ukrainian] / Tymčenko, J. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1995. 347 p. [Finnish];
64. Kipling, Rudyard: Kazky ta istoriji [Ukrainian] / Prokopčuk, V. / Kyjiv: Ukrajina [Ukraine], 1995. 383 p. [English];
65. Kostolányi, Dezső: Neron, kryvavyj poet [Ukrainian] / Mušketyk, L. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1995. 223 p. [Hungarian];
66. Litvinov, Vladimir Vasil'evič: Ešleon u peklo: dokum. rozpovid' pro pošuk, ščo tryvav majže čvert' stolittja [Ukrainian] / Djačenko, V. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1995. 374 p. 2. ed. [Russian];
67. Nosov, Nikolaj Nikolaevič: Prygody Neznajka ta jogo druživ: Neznajko v sonjačnomu misti [Ukrainian] / Makivčuk, F. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1995. 455 p. [Russian];
68. Perrault, Charles: Kazky [Ukrainian] / Tereščenko, R. M. / Kyjiv: Molod' [Ukraine], 1995. 51 p. [French];
69. Perrault, Charles: Spljača krasunja [Ukrainian] / Kyjiv: Grono & Molod' [Ukraine], 1995. 16 p. [French];
70. Putrament, Jerzy: Strahy v Besali [Ukrainian] / Gasko, M. E. / Kyjiv: Ukr. pis'mennyk [Ukraine], 1995. 142 p. Strachy w Biesalu [Polish];
71. Raspe, Rudolf Erich; Munchausen: Prygody barona Mjunhauzena [Ukrainian] / Tjutjunnyk, G. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1995. 79 p. [Russian] [English], [German];
72. Rykov, Jurij: Začarovannyj toboju: poeziji [Ukrainian] / Ljudkevič, M.; Morikvas, N. / L'viv: Lit. L'viv [Ukraine], 1995. 88 p. [Russian];
73. Saint John, Patricia Mary: Slidy na snigu [Ukrainian] / Vorzel': Budinok miloserdja [Ukraine], 1995. 188 p. [English];
74. Stendhal; et al.: Knyga prygod: 36. tvoriv zarubiž. pis'mennykiv XIX i XX st. (1:) Stendal', Merime P., Po E., B"jerson B., Gart F. B., Ujda, Dode A., Senkevič G., Stivenson I., ta in. [Ukrainian], (2:) Gofman E. T. A., Dikkens Č., Zolja E., Seton Thompson E., Kipling R., Vern Ž. ta in. [Ukrainian], (3:) Skott V., Irasek A., Raabe V., Premčand, MejerK. F., Frans A., Jovkov J., Po E. A., Asevedo D. E., Alarkon P. A. ta in [Ukrainian] / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1995. 3 v. [Multiple languages];
75. Stevenson, Robert Louis: Tvory v p"jati tomah (1-2) [Ukrainian] / Kyjiv: Ukrajinoznavstvo [Ukraine], 1995. 2 v. [English];
76. Suteev, Vladimir Grigor'evič: Palyčka-stukaločka [Ukrainian] / Bogatyr'ov, L. M. / Kyjiv: Orion & Zernjatko [Ukraine], 1995. 12 p. [Russian];
77. Suteev, Vladimir Grigor'evič: Hto skazav "mjau"? [Ukrainian] / Bogatyr'ov, L. M. / Kyjiv: Orion & Zernjatko [Ukraine], 1995. 13 p. [Russian];
78. Suteev, Vladimir Grigor'evič: Ščo ce za ptah? [Ukrainian] / Bogatyr'ov, L. M. / Kyjiv: Orion & Zernjatko [Ukraine], 1995. 14 p. [Russian];
79. Tolstoj, Aleksej Nikolaevič: Zolotyj ključyk: abo, Prygody Buratino [Ukrainian] / Zabila, N. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1995. 126 p. 2. ed. [Russian];
80. Troickij, Fedor Vladimirovič: Povalenyj stovp: satyra i gumor [Ukrainian] / Vasyľčenko, J. / Lebedin: ilyj lebid' [Ukraine], 1995. 48 p. [Russian];
81. Volkov, Aleksandr Melentevič: Žovtyj tuman [Ukrainian], Tajemnyca pokynutogo zamku [Ukrainian] / Zjabljuk, M. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1995. 347 p. [Russian];
82. Zolote jabluko: kazky lužyc. serbiv, jaki žyvut y Nimeččyni [Ukrainian] / Medencij, D. I. / Užgorod: Zakarpat. obl. t-va knygoľjubiv Ukrajiny [Ukraine], 1995. 59 p. [Sorbian, Lower and Upper];
83. Žyly sobi: har. kazky riznyh narodiv [Ukrainian] / Kyjiv: Golovna specializovana redakcija literatury movamy nacional'nyh menšyn Ukrajiny [Ukraine], 1995. 239 p. [Multiple languages].

84. Duroselle, Jean-Baptiste: Istorija dyplomacii vid 1919 roku do našyh dniv [Ukrainian] / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1995. 903 p. [French];
85. Nol'de, B. E.: Avtonomija Ukrajiny z istoryčnogo pogljadu [Ukrainian] / Zaliznjak, M. / Kyjiv: Ukrajina [Ukraine], 1995. 45 p. [Russian];
86. Toynbee, Arnold Joseph: Doslidžennja istoriji (1-2) [Ukrainian] / Mitrofanov, V.; Taraščuk, P. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1995. 2 v. A study of history [English].

1998p.

UDC 1 (УДК 1) - Philosophy, Psychology (9)

1. Bedrij, Orest: Hto ti je! [Ukrainian] / Docenko, R. I. / Kyjiv: Maksymum [Ukraine], 1998. 239 p. [English];
2. Freud, Sigmund: Vstup do psyhoanalizu [Ukrainian] / Taraščuk, P. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 709 p. Vorlesungen zur Einführung in die Psychoanalyse [German];
3. Ivey, Allen E.: Cileprjamovane interv'juvannja i konsul'tuvannja [Ukrainian] / Abesonova, O. / Kyjiv: Sfera [Ukraine], 1998. 342 p. [English];
4. Höffe, Otfried: Vybrani staty [Ukrainian] / Sytnyčenko, L. / Kyjiv: Ukrajins'kyj filosofsk'ij fond [Ukraine], 1998. 104 p. [German];
5. Rorty, Richard: Postmodernists'kyj buržuaznyj liberalizm [Ukrainian], Priorytet demokratiji pered filosofijeju [Ukrainian] / Zlobin, V. / Kyjiv: Ukrajins'kyj filosofsk'ij fond [Ukraine], 1998. 59 p. [English];
6. Russ, Jacqueline: Postup sučasnyh idej [Ukrainian] / Šovkun, V. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 669 p. [French];
7. Scruton, Roger: Korotka istorija novitn'oji filosofiji: vid Dekarta do Vitgenštajna [Ukrainian] / Kovalenko, O. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 331 p. A short history of modern philosophy: from Descartes to Wittgenstein [English];
8. Sučasna polityčna filosofija: antologija [Ukrainian] / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 575 p. [English];
9. Walicki, Andrzej: V poloni konservatyvnoji utopiji [Ukrainian] / Morenec', V. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 710 p. [Polish].

UDC 2 (УДК 2) - Religion, Theology (11)

10. Bossis, Gabrielle: Vin i Ja [Ukrainian] / Gavruščenko, L.; Sojkef, B. / L'viv: Misija Hrysta [Ukraine], 1998. 60 p. On i Ja [Russian] Lui et moi [French];
11. Fuertes, Mariano: Jevangelije vid ditej [Ukrainian] / Osječko, S.; et al. / Kyjiv: Svičado [Ukraine], 1998. 54 p. [Spanish];
12. Gibert, A.: Cerkva Boga živogo [Ukrainian] / Užgorod: Zakarpattja [Ukraine], 1998. 63 p. [French];
13. Joannes Paulus II, papa: Dar i Tajinstvo [Ukrainian] / Kozovyk, I. / Ivano-Frankivs'k: Nova Zorja [Ukraine], 1998. 99 p. Dar i tajemnica [Polish];
14. Messori, Vittorio: Gipotezy pro Isusa [Ukrainian] / Gajdukivs'kyj, L. / Kyjiv: Svičado [Ukraine], 1998. 293 p. [Italian];
15. Misterija liturgiji u Katehizmi Katolic'koji Cerkvy [Ukrainian] / Nikolin, N. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1998. 149 p. Misterium liturgii w katechizmie Kościoła Katolickiego [Polish];
16. P'jer Džordžo Frassati - ljudina vos'my blaženstv [Ukrainian] / Antonjak, J. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1998. 61 p. Pier Giorgio Frassati - człowiek ośmiu błogosławieństw [Polish];
17. Rey-Mermet, Theodule: Hlopčyk, z jakym bavyvs'ja Bog [Ukrainian] / Trocysyn, Z. / L'viv: Misija Hrysta [Ukraine], 1998. 79 p. Chlapec, który sa hral s Bohom [Slovak] Le petit frere, qui jouait avec Dieu [French];
18. Thomas à Kempis: Nasliduvannja Hrysta [Ukrainian] / Bocjan, J. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1998. 311 p. 5. ed. Imitatio Christi [Latin];
19. White, Ellen Gould: Hrystyjans'ka rodina [Ukrainian] / Pervančuk, O. / Kyjiv: Džerelo žyttja [Ukraine], 1998. 447 p. [English];

20. Zevini, Giorgio: Biblija - "lyst ljubovi" Boga do ljudej: u rukah hrystyjanyh Biblija staje možlyvistju molytvy i žyttja [Ukrainian] / Borusovs'koj, I. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1998. 53 p. La Bibbia "lettera d'amore" di Dio agli uomini [Italian].

UDC 3 (УДК 3) - Law, Social Sciences, Educations (29)

21. Bělohávek, Alexandr: Mižnarodnyj togovyj arbitraž: zakonodavstvo ta praktyka riznyh krajin [Ukrainian] / Grilihes, I. V. / Kyjiv: Takson [Ukraine], 1998. 207 p. Kongresová turistika na jižní Moravě [Czech];

22. Biller, G.; et al.: Vestfal's'kyj myr 1648 roku (do 350 ričnyci dogovoriv) [Ukrainian] / Dmytrijeva, A. / Kyjiv: In Jure [Ukraine], 1998. 179 p. [German];

23. Burda, Michael; Wyplosz, Charles: Makroekonomika [Ukrainian] / Pančyšyna, S. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 682 p. Macroeconomies [English];

24. Cicero, Marcus Tullius: Pro deržavu [Ukrainian], Pro zakony [Ukrainian], Pro pryrodu bogyv [Ukrainian] / Lytvynov, V. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 476 p. [Latin];

25. Deržavni finansy: teorija i praktyka perehidnogo periodu v Central'nij Jevropi [Ukrainian] / Dzjub, I.; et al. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 542 p. Theory and practice in Central European transition [English];

26. European Union: Dyrektyvy Jevropejs'kogo Sojuzu [Ukrainian] / Golovačova, I. V. / L'viv: Leonorm [Ukraine], 1998. 288 p. [German];

27. European Union: Parlaments'ka asambleja Rady Jevropy [Ukrainian] / Ševčuk, I. / Kyjiv: Parlaments'ke vydavnytstvo [Ukraine], 1998. 94 p. [French];

28. European Union: Pravila procedury Parlaments'koji asambleji Rady Jevropy [Ukrainian] / Ševčuk, I. / Kyjiv: Parlaments'ke vydavnytstvo [Ukraine], 1998. 78 p. [French];

29. Felderer, Bernhard; Homburg, Stefan: Zbirnyk vpraz z makroekonomiky [Ukrainian] / Burovnikov, E. / Kyjiv: Lybid' [Ukraine], 1998. 123 p. Übungsbuch Makroökonomik [German];

30. Felderer, Bernhard; Homburg, Stefan: Makroekonomika i nova makroekonomika [Ukrainian] / Burovnikov, E. / Kyjiv: Lybid' [Ukraine], 1998. 462 p. Makroökonomik und neue Makroökonomik [German];

31. Grosjean, René Klaus: Jak pracjuvaty z bankom [Ukrainian] / Krorov, Georgij; Krotov, Elina / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 343 p. [German];

32. Gruber, Joseph: Ekonometrija [Ukrainian] / Tereščenko, T. A. / Kyjiv: Ničlava [Ukraine], 1998. 2 v. [German];

33. Hart, Herbert Lionel Adolphus: Konceptcija prava [Ukrainian] / Komarova, N. / Kyjiv: Sfera [Ukraine], 1998. 231 p. The concept of love [English];

34. Kuss, Alfred: Osnovy marketyngu [Ukrainian] / Pavlenko, A. F.; Pylypčuk, V. P. / Kyjiv: Ničlava [Ukraine], 1998. 223 p. [German];

35. Malthus, Thomas Robert: Doslidžennja zakonu narodonaselennja, abo Pogljad na te, jak vin vplyvav i jak vplyvaje nyny na ljuds'ke ščastja z ogljadom našyh perspektyv na majbutnje usunenja abo pom'jakšennja spryčynjuvanogo nym zla [Ukrainian] / Šovkun, V. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 535 p. [English];

36. Millet, Kathe: Seksual'na polityka [Ukrainian] / Potjatynyk, U.; et al. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 619 p. [English];

37. Mycielski, Jacek: Bukvar dlja bat'kiv [Ukrainian] / Teodorovič, G. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1998. 93 p. Elementarz dla rodziców [Polish];

38. Popova, Irina M.: Sociologija: propedevtyčnyj kurs [Ukrainian] / Nedaškivs'kyj, I. / Kyjiv: Tàndem [Ukraine], 1998. 270 p. 2. ed. [Russian];

39. Pravo Jevropejs'kogo Sojuzu [Ukrainian] / Kyjiv: Abrys [Ukraine], 1998. 422 p. [English];

40. Rezul'taty urugvaj's'kogo raundu bagatostoronnih togovel'nyh peregovoriv [Ukrainian] / Gončaruk, A. I.; Pjatnyč'kyj, V. T. / Kyjiv: Vymir [Ukraine], 1998. 503 p. The results of the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations [English];

41. Root, Franklin R.: Mižnarodna togrivlja ta investycji [Ukrainian] / Olesnevič, D.; et al. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 743 p. [English];

42. Soros, George: Kryza global'nogo kapitalizmu [Ukrainian] / Frolkin, A.; Tkačuk, P. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 259 p. The crisis of global capitalism [English];
43. Stiglitz, Joseph E.: Ekonomika deržavnogo sektora [Ukrainian] / Olijnyk, A.; Skil's'kyj, R. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 854 p. Economics of the public sector [English];
44. Szporluk, Roman: Komunizm i nacionalizm: Karl Marks proti Fridriha Lista [Ukrainian] / Kas'janov, G. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 479 p. Communism and nationalism: Karl Marx versus Friedrich List [English];
45. Transformacija ta integracija: formuvannja majbutn'ogo Central'noji ta Shidnoji Jevropy [Ukrainian] / Artjuh, A.; et al. / Kyjiv: Stylos [Ukraine], 1998. 192 p. [English];
46. Ukrajina na rozdorizži [Ukrainian] / Šimans'kij, V. / Kyjiv: Feniks [Ukraine], 1998. 477 p. [English];
47. Upravlinnja zovnišn'oekonomičnoju dijal'nistju [Ukrainian] / Kit, N. / Kyjiv: Vira-R [Ukraine], 1998. 447 p. Upravlenie vnešneekonomičeskoj dejatel'nost'ju [Russian];
48. Weber, Max: Sociologija [Ukrainian], Zagal'noistoryčni analizy [Ukrainian], Polityka [Ukrainian] / Pogorilyj, O. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 532 p. [German];
49. Weimer, David Leo; et al.: Analiz polityki [Ukrainian] / Dzjub, I.; Olijnyk, A. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 654 p. Policy analysis [English].

UDK 5 (УДК 5) - Natural and Exact Sciences (1)

50. Aleksievič, Svetlana Aleksandrovna: Čornobil': hronika majbutn'ogo [Ukrainian] / Zabužko, O. / Kyjiv: Fakt [Ukraine], 1998. 194 p. [Belarusian].

UDK 6 (УДК 6) - Applied Sciences (5)

51. Menedžment v ohoroni zdorov'ja [Ukrainian] / Tarnuh, L. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 556 p. [English];
52. Mižnarodna statystyčna klasyfikacija hvorob ta sporidnenyh problem ohorony zdorov'ja [Ukrainian] / Blyznjuk-Hodorvs'kyj, I. D. / Kyjiv: Zdorov'ja [Ukraine], 1998. 3 v. [English];
53. Praktyka pizannja [Ukrainian] / Peretjatko, B. T. / Kyjiv: Meta [Ukraine], 1998. 20 p. [German];
54. Mishkin, Frederic S.: Ekonomika grošej, bankivs'koji spravy i finansovyh rynkiv [Ukrainian] / Pančyšyn, S. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 963 p. The economics of money, banking and financial markets [English];
55. Ščerban', Leontij M.: Ogranjuvannja almaziv u diamanty [Ukrainian] / Ščerban', Leontij M. / Kyjiv: Vyšča škola [Ukraine], 1998. 237 p. Ogranivanie almazov v brilliandy [Russian].

UDC 8 (УДК 8) – Literature (34)

56. Andersen, Hans Christian; Grimm, Jacob; Grimm, Wilhelm: Kazki našogo dytynstva [Ukrainian] / Kyjiv: Interpress [Ukraine], 1998. 285 p. [Danish], [German];
57. Antologija argentyns'koji poeziji XX stolittja [Ukrainian] / Kryštal's'koja, O. / Kyjiv: Inicial [Ukraine], 1998. 187 p. Antologia de la poesia argentina, siglo XX [Spanish];
58. Ausländer, Rose: Čas feniksa [Ukrainian] / Ryhla, P. / Černivci: Molodyj bukovynec' [Ukraine], 1998. 247 p. Gesammelte Werke in 8 Bänden [German];
59. Balzac, Honoré de: Šagreneva škira [Ukrainian], Bat'ko Gorio [Ukrainian], Gobsek [Ukrainian] / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1998. 525 p. Père Goriot [French], La peau de chagrin [French], Gobseck [French];
60. Blaginina, Elena Aleksandrovna: Vtomylas' [Ukrainian] / Zarivny, T. / Kyjiv: Tomiris [Ukraine], 1998. 13 p. Ustala [Russian];
61. Bonsels, Waldemar: Bdžilka Majja [Ukrainian] / Užgorod: Karpaty [Ukraine], 1998. 24 p. [German];
62. Dereva [Ukrainian] / Il'jin, S. / Kyjiv: AST-PRES-DIK-SI [Ukraine], 1998. 23 p. [English];
63. Dmitrik, Vladimir A.: Knyga [Ukrainian] / Kačerovs'ka, N. / Hmel'nic'kyj: Evrika [Ukraine], 1998. 14 p. Kniga [Russian];
64. Dobrosusidstvo [Ukrainian], Ejik'omšydylyk' [Crimean Tatar; Crimean Turkish], Good-neighbourliness [English] / Samojlovič, L. V.; et al. / Simferopol': Bizness-Inform [Ukraine], 1998. 40 p. Dobrososedstvo [Russian];

65. Dvads'jat' avstrijs'kyh poetiv XX storiččja [Ukrainian] / Kyjiv: Junivers [Ukraine], 1998. 221 p. [German];
66. Dyki travyny [Ukrainian] / Il'in, S. / Kyjiv: AST-PRES-DIK-SI [Ukraine], 1998. 23 p. [English];
67. Fleming, Ian: Iz Rosiji z ljubov'ju [Ukrainian] / Gruzyn, V. / Kyjiv: Amadej [Ukraine], 1998. 238 p. From Russia, with love [English];
68. Grabowicz, George G.: Poet jak myfotvorec': semantyka symboliv u tvorčosti T. Ševčenko [Ukrainian] / Pavličko, S. / Kyjiv: Krytyka [Ukraine], 1998. 206 p. 2. ed The poet as mythmaker [English];
69. Grimm, Jacob; Grimm, Wilhelm: Bremens'ki muzykanty [Ukrainian] / Kovalenko, S. / Kyjiv: Grono [Ukraine], 1998. 12 p. [German];
70. Hugo, Victor: Sobor Paryz'koji Bogomateri [Ukrainian] / Ternok, P. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1998. 477 p. Notre Dame de Paris [French];
71. Hugo, Victor: Kozetta [Ukrainian] / Volosevyč, O. / L'viv: Avers [Ukraine], 1998. 31 p. [French];
72. Ispans'ka novela [Ukrainian] / Žerdynivs'ka, M. / L'viv: Poezija [Ukraine], 1998. 137 p. [Italian];
73. Kalinin, Andrej: Perepoloh u Roževomu Lisi [Ukrainian] / Balabula, O. H. / Harkiv: Svarog [Ukraine], 1998. 125 p. [Russian];
74. Kalinin, Andrej: Kazki Roževogo Lisu [Ukrainian] / Balabula, O. H. / Harkiv: Svarog [Ukraine], 1998. 125 p. Skazki Rozovogo Lesa [Russian];
75. Kišky ta košenjata [Ukrainian] / Il'in, S. / Kyjiv: AST-PRES-DIK-SI [Ukraine], 1998. 22 p. [English];
76. Lubomirski, Karl: Ptah nad palajučym lisom [Ukrainian] / Ryhla, P. / Černivci: Molodyj bukovynec' [Ukraine], 1998. 103 p. [German];
77. Maliński, Mieczysław: Perš niž skažeš kohaju ... [Ukrainian] / Tretjak, V. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1998. 206 p. Zanim powiesz kocham ... [Polish];
78. Meinardus, Elke: Zabud'kuvatj Funtik [Ukrainian] / Lukova, G. / Kyjiv: Grand [Ukraine], 1998. 46 p. [German];
79. Meinardus, Elke: Vtikaj, myško, vtikaj [Ukrainian] / Sivačenko, G. / Kyjiv: Grand [Ukraine], 1998. 48 p. [German];
80. Melodiji bilorus'koji žalijky [Ukrainian] / Gucalenko, V. / Kyjiv: Golovna specializovana redakcija literatury movamy nacional'nyh menšyn Ukrajiny [Ukraine], 1998. 269 p. Melodyi belaruskaj žalejki [Belarusian];
81. Metelyky [Ukrainian] / Il'in, S. / Kyjiv: AST-PRES-DIK-SI [Ukraine], 1998. 23 p. [English];
82. Mickiewicz, Adam: Pan Tadeuš, abo Ostannij najizd na Lytvi [Ukrainian] / Ryl's'kyj, M. / Kyjiv: Golovna specializovana redakcija literatury movamy nacional'nyh menšyn Ukrajiny [Ukraine], 1998. 637 p. Pan Tadeusz [Polish];
83. Orlov, V.: Čarivna parasol'ka [Ukrainian] / Tymohina, O. G. / Donec'k: Stalker [Ukraine], 1998. 314 p. Volšebnyj zontik [Russian];
84. Perrault, Charles: Popeljuška [Ukrainian] / Kyjiv: Presa Ukrajiny [Ukraine], 1998. 16 p. [French];
85. Ptahy [Ukrainian] / Il'in, S. / Kyjiv: AST-PRES-DIK-SI [Ukraine], 1998. 24 p. [English];
86. Ryby [Ukrainian] / Il'in, S. / Kyjiv: AST-PRES-DIK-SI [Ukraine], 1998. 23 p. [English];
87. Saussure, Ferdinand de: Kurs zagal'noji lingvistyky [Ukrainian] / Kornijčuk, A.; Tyščenko, K. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 324 p. [French];
88. Shakespeare, William: Sonety [Ukrainian] / Pavlyčko, D. / L'viv: Litopys [Ukraine], 1998. 365 p. Sonnets [English];
89. Vian, Boris: Vybrani tvory [Ukrainian] / Harkiv: DiaSoft [Ukraine], 1998. 396 p. [French];

90. Beauvois, Daniel: Bytva za zemlju v Ukrajini, 1986-1914: Poljaky v socioetničnyh konfliktah [Ukrainian] / Borysjuk, Z. / Kyjiv: Krytyka [Ukraine], 1998. 334 p. Walka o ziemię: szlachta polska na Ukrainie prawobrzeżnej pomiędzy caratema ludem ukraińskim, 1983-1914 [Polish] [French];
91. Braudel, Fernand: Material'na cyvilizacija, ekonomika i kapitalizm, XV-XVIII st. [Ukrainian] / Filipčuk, G. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1998. 3 v. Civilisation matérielle, économie et capitalisme, XVe-XVIIIe siècle [French];
92. Inalcık, Halil: Osmans'kaja imperija: klasyčna doba, 1300-1600 [Ukrainian] / Galenko, O. / Kyjiv: Krytyka [Ukraine], 1998. 284 p. The Ottoman Empire: the classical age, 1300-1600 [English] [Turkish];
93. "Kolys' Černivci buly gebrejs'kym mistom ..." [Ukrainian] / Černivci: Molodyj bukovyneć [Ukraine], 1998. 112 p. "Czernowitz is gewen an alte, jidische schtot ...": überlebende berichten [German];
94. My - krymčany: hacional'ne rozmajittja pivostrova [Ukrainian] / Kononenko, D. / Symferopol': Tavarijs'kyj klub [Ukraine], 1998. 55 p. My - krymčane [Russian];
95. (Opredel'onnova, Tetjana): Krajinoznavstvo - Velykobrytaniya, SŠA [Ukrainian] / Donec'k: Centr pidgotovky abiturijentiv [Ukraine], 1998. 135 p. [English];
96. Rerih, Nikolaj Konstantinovič: Šambala [Ukrainian] / Storoženko, E. / Kyjiv: Izumrudnaja Skrižal' [Ukraine], 1998. 398 p. Šambala [Russian];
97. Romanjuk, David: Pryborkannja Pravdy, abo Dobrodijnist', jak sposib žyttja [Ukrainian] / Gavanos, V. / Černivci: Rajonna drukarnja [Ukraine], 1998. 480 p. [Romanian].

1999p.

UDC 0 (УДК 0) - Generalities, Bibliography... (3)

1. European Union: Jevropejs'ki standarty [Ukrainian] / Golovačova, I. V. / L'viv: Leonorm [Ukraine], 1999. 2 v. [English];
2. Juzvišin, I. J.: Informaciologija, abo Zakonomirnosti informacijnyh procesiv ta tehnologij v mikro- ta makrosvitah Vsesvitu [Ukrainian] / Zajceva, S. I. / Lugans'k: Shidnoukrajins'kyj deržavnyj universytet [Ukraine], 1999. 4 v. [Russian];
3. Propadnyk dlja neurjadovyh organizacij [Ukrainian] / Dovgan, L.; Tymofejuk, J. / L'viv: Spolom [Ukraine], 1999. 2 v. [Polish].

UDC 1 (УДК 1) - Philosophy, Psychology (6)

4. Arendt, Hannah: Stanovyšče ljudyny [Ukrainian] / Zubryc'ka, M. / L'viv: Litopys [Ukraine], 1999. 254 p. [English];
5. Kołakowski, Leszek: Mini-lekciji na maksi-temy [Ukrainian] / Harčuk, R. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1999. 131 p. [Polish];
6. Lévinas, Emmanuel: Miž namy: doslidžennja - dumki-pro-inšogo [Ukrainian] / Kuryns'kyj, V. / Kyjiv: Zadruga [Ukraine], 1999. 290 p. [French];
7. Marcel, Gabriel: Homo viator [Ukrainian] / Šovkun, V. / Kyjiv: KM Academia [Ukraine], 1999. 317 p. Homo viator [French];
8. Rajinder, Singh: Vnutrišnij i zovnišnij myr - za dopomogoju meditaciji [Ukrainian] / Rozgin, J. / Kyjiv: KM Academia [Ukraine], 1999. 119 p. [English];
9. Seneca, Lucius Annaeus: Moral'ni lysty do Lucilija [Ukrainian] / Sodomora, A. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1999. 603 p. 2. ed. [Latin];

UDC 2 (УДК 2) - Religion, Theology (16)

10. Augustinus Aurelius, St: Spovid' [Ukrainian] / Mušak, J. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1999. 319 p. 3. ed. Confessiones [Latin];
11. Blazejovsky, D.: Gerestejs'ka re-unija ta ukrajins'ka istoryčna dolja i nedolja [Ukrainian] / L'viv: kamenjar [Ukraine], 1999. 1335 p. [English];
12. Bossis, Gabrielle: Vin i ja [Ukrainian] / Gavruščenko, L.; Sojka, B. / L'viv: Dobra kniga [Ukraine], 1999. 62 p. On i ja [Russian] [French];

13. Božik, V.: Vični istiny: čomu ja v nyh virju? [Ukrainian] / Kravec', O. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1999. 52 p. The eternal truths I believe and why [English];
  14. Cooper, Douglas: Osjagajučy velyke mystectvo ljubovi [Ukrainian] / Kyjiv: Džerelo žyttja [Ukraine], 1999. 151 p. [English];
  15. Giannaras, Chrístos: Variaciji na temu Pisen' [Ukrainian] / Govorun, S. / Kyjiv: Sfera [Ukraine], 1999. 131 p. [Greek, Modern (1453-)];
  16. Hunter, Eva: Intronizacija Presvjatogo Isusovogo Sercja v rodyni [Ukrainian] / L'viv: Dobra knyga [Ukraine], 1999. 42 p. [English];
  17. Maliński, Mieczysław: Idu do tebe [Ukrainian] / Dubenko, A. / Kyjiv: Svičado [Ukraine], 1999. 73 p. Idę do ciebie [Polish];
  18. Shody u verhnju svitlycju - počatok šljahu do gynučoho svitu pid kerivnyctvom Svjatogo Duha [Ukrainian] / Kyjiv: Džerelo žyttja [Ukraine], 1999. 52 p. [Romanian];
  19. Schuré, Édouard: Isus: Misija Hrysta [Ukrainian] / Gerasymčuk, L. / Kyjiv: Grota [Ukraine], 1999. 73 p. Les grands initiés: esquisse de l'histoire secrète des religions [French];
  20. Schürmann, Heinz: Duhovna pracja [Ukrainian] / Lozyns'ka, N. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1999. 70 p. Geistliches Tun [German];
  21. Theodorus Studita, St: Poučjenja [Ukrainian], Nastavljannja, povčannja duhovnyh ditej na jihn'omu šljahu do Boga [Ukrainian] / Teodorovyč, G. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1999. 226 p. Prepodobnago i Bogonosnago Otca našego Teodora igumena Studijskoj obiteli i ispovednika Oglasitel'nyja Poučjenja i Zaveščanie [Russian] [Greek, Ancient (to 1453)];
  22. Tolstoj, Lev Nikolaevič: Učennja Hrysta, perekazane dlja ditej [Ukrainian] / Konončuk, T. / Kyjiv: Žyvyca [Ukraine], 1999. 125 p. [Russian];
  23. Valtorta, Maria: Bogočolovik: žyttja i strasti Gospoda našogo Isusa Hrysta [Ukrainian] / Kyjak, O. / L'viv: Misioner [Ukraine], 1999. 358 p. [German] [Italian];
  24. White, Ellen Gould: Zvelyčujte Isusa Hrysta [Ukrainian] / Doroga, I. V. / Kyjiv: Džerelo žyttja [Ukraine], 1999. 367 p. [Russian] [English];
  25. Wigglesworth, Smith: Til'ky viruj [Ukrainian] / Boječko, L. / Kyjiv: Lajf Pabliers Internešnl [Ukraine], 1999. 223 p. [English]
- UDC 3 (УДК 3) - Law, Social Sciences, Educations (11)**
26. Analiz vygid i vytrat [Ukrainian] / Sokolik, S. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1999. 174 p. Benefit -cost analysis guide [English];
  27. Bernhem, W.: Vstup do prava ta pravovoji systemy SŠA [Ukrainian] / Kyjiv: Ukrajina [Ukraine], 1999. 554 p. [English];
  28. European Union: Jevropejskyj Sojuz: konsolidovani dogovory [Ukrainian] / Petrus', J. / Kyjiv: Port-Royal [Ukraine], 1999. 206 p. [English];
  29. Fuller, Lon L.: Anatomija prava [Ukrainian] / Komarova, N. / Kyjiv: Sfera [Ukraine], 1999. 144 p. Anatomy of the law [English];
  30. Fuller, Lon L.: Moral' prava [Ukrainian] / Komarova, N. / Kyjiv: Sfera [Ukraine], 1999. 232 p. The morality of law [English];
  31. Gwartney, James D.; Strup, Richard L.: Ščo kožen maje znaty pro ekonomiku ta dobrobyt [Ukrainian] / Kyjiv: Instytut demokratiji imeni Pylypa Orlyka [Ukraine], 1999. 134 p. [English];
  32. Hayek, Friedrich August von: Pravo, zakonodavstvo ta svoboda [Ukrainian] / Komarova, N. / Kyjiv: Sfera [Ukraine], 1999. 3 v. [English];
  33. Kaynes, John Maynard: Traktat pro grošovu reformu: zagal'na teorija zajnjatosti, procenta ta grošej [Ukrainian] / Kyjiv: Asociacija Ukrajins'kyh Bankiv [Ukraine], 1999. 189 p. A tract on monetary reform [English];
  34. Pal, Leslie Alexander: Analiz deržavnoji polityky [Ukrainian] / Dzjub, I. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1999. 422 p. [English];
  35. Weber, Norbert: Dydaktyčnyj posibnyk dlja magisters'kogo navčal'nogo kursu "Ekonomika dovykillja ta pryrodnyh resursiv" pri Ukrajins'komu deržavnomu lisotehničnomu universyteti [Ukrainian] / Dovgopolyj, Jaroslav / L'viv: s. n. [Ukraine], 1999. 91 p. [German];

36. Vaša dytyna i narkotyky [Ukrainian] / Veer, A.; Veer, M. / Kyjiv: Sfera [Ukraine], 1999. 31 p. [Dutch]

UDK 5 (УДК 5) - Natural and Exact Sciences (2)

37. Beženova, M. O.: Cikava matematyka [Ukrainian] / Donec'k: Stalker [Ukraine], 1999. 311 p. [Russian];

38. Nikiforov, R. A.: Biologija [Ukrainian] / Useinov, S. M. / Simferopol': Sonat [Ukraine], 1999. 158 p. [Russian].

UDK 6 (УДК 6) - Applied Sciences (7)

39. Kerivnyctvo z osnov proektnogo menedžmentu [Ukrainian] / Bušujeva, N.; Djetjarjuk, D. / Kyjiv: Ukrajinska asociacija upravlinnja proektamy [Ukraine], 1999. 197 p. [English];

40. Miriam ... čomu ty plačeš?: straždannja žinok pislja abortu [Ukrainian] / Šumyljak, F. / L'viv: Misioner [Ukraine], 1999. 135 p. [German];

41. (Rhee, Douglas J.): Klinika Villsa: diagnostyka i likuvannja očnyh hvorob [Ukrainian] / Fedorovyč, I. / L'viv: Medycyna svitu [Ukraine], 1999. 491 p. The Wills eye manuel: office and emergency room diagnostics and treatment of eye disease [English];

42. Platon: Dialogy [Ukrainian] / Kobiv, J. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1999. 393 p. 2. ed. [Greek, Ancient (to 1453)];

43. Pryrodno i nadijno: pryrodne planuvannja sim'ji [Ukrainian] / L'viv: Svičado [Ukraine], 1999. 88 p. Natürlich und sicher: natürliche Familieplanung [German];

44. Serov, V. V.; Strukov, A. I.: Patologična anatomija [Ukrainian] / Gejko, D. J.; Jakovcova, A. F. / Harkiv: Fakt [Ukraine], 1999. 863 p. Patologičeskaja anatomija [Russian];

45. Smith, D. K.: Posibnyk knygovydavcja [Ukrainian] / Zvynjac'kovs'kyj, V. / Kyjiv: Ljubit' Ukrajinu [Ukraine], 1999. 192 p. [English]

UDC 8 (УДК 8) - Literature (21)

46. Aaron, Daniel; Longfellow, Henry Wadsworth: Pislja pro Gajavatu [Ukrainian] / Osel', O. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1999. 222 p. The song of Hiwatha [English];

47. Andersen, Hans Christian: Kazky [Ukrainian] / Truba, I. / Kyjiv: Ukrajina [Ukraine], 1999. 325 p. [Danish];

48. Andersen, Hans Christian: Maty [Ukrainian] / Stravic'kyj, M. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 1999. 60 p. [Danish];

49. Baudelaire, Charles: Poeziji [Ukrainian] / Moskalenko, M.; Pavlyčko, D. / Kyjiv: Dnipro [Ukraine], 1999. 270 p. [French];

50. Camus, Albert: Postoronnyj [Ukrainian], Čuma [Ukrainian] / Harkiv: Fólio [Ukraine], 1999. 333 p. L'étranger [French], La peste [French];

51. De Mello, Anthony: Molytva žaby [Ukrainian] / Javors'kij, T. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1999. 195 p. The prayer of the frog [English];

52. Goethe, Johann Wolfgang von: Skarbošukač [Ukrainian] / Škrobinec', J. / Užgorod: Zakarpats'ke oblasne upravlinnja statystyky [Ukraine], 1999. 71 p. Der Schatzgräber [German];

53. Goethe, Johann Wolfgang von: Vybrani tvorby [Ukrainian] / Kyjiv: Junivers [Ukraine], 1999. 143 p. [German];

54. Gombrowicz, Witold: Ščodennyk [Ukrainian] / Harčuk, R. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1999. 413 p. [Polish];

55. Handke, Peter: Žinka-šul'ga [Ukrainian], Korotkij lyst pered dovgym proščannjam [Ukrainian], Bez bažannja nemaje ščastja [Ukrainian] / Logvynenko, O. / Kyjiv: Junivers [Ukraine], 1999. 251 p. [German];

56. Hauff, Wilhelm: Karlyk Nis [Ukrainian] / L'viv: Avers [Ukraine], 1999. 23 p. [German];

57. Lefèvre, Pierre: Včytysja z žyttja: velyki pravdy v malyh istorijah [Ukrainian] / Lozyns'ka, N. / L'viv: Svičado [Ukraine], 1999. 178 p. Aus dem leben lernen [German];

58. Longfellow, Henry Wadsworth: Pislja pro Gajavatu [Ukrainian] / Šarandaka, P. / Kyjiv: Russkoe sobranie [Ukraine], 1999. 71 p. The song of Haiwatha [English];

59. Maša ta vedmid' [Ukrainian] / Kyjiv: Leleka [Ukraine], 1999. 14 p. Maša i medved' [Russian];

60. Ovidius Naso, Publius: Ljubovni elegiji [Ukrainian], Mystectvo kohannja [Ukrainian], Skorbotni elegiji [Ukrainian] / Sodomora, A. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 1999. 299 p. [Latin];
  61. Raspe, Rudolf Erich: Prygody barona Mjunhauzena [Ukrainian] / Tjutjunnyk, G. / Kyjiv: Grajlyk [Ukraine], 1999. 85 p. [German];
  62. Perrault, Charles: Spjača krasunja [Ukrainian] / Kyjiv: Leleka [Ukraine], 1999. 14 p. [French];
  63. Sartre, Jean-Paul: Tošnota [Ukrainian], Stena [Ukrainian] / Harjiv: Fólio [Ukraine], 1999. 397 p. [French];
  64. Sespel, Mihail Kuzmič: Nastane čas [Ukrainian] / Rep'jah, S. P. / Černigiv: Desnjanjans'ka pravda [Ukraine], 1999. 95 p. [Chuvash];
  65. Toman-Tomanek, Josef B.: Kivity gnivu [Ukrainian] / Nazarčuk, J. / Luc'k: Nadstyr'ja [Ukraine], 1999. 62 p. Kongresová turistika na jižní Moravě [Czech];
  66. Troje prosjat [Ukrainian] / Kyjiv: Leleka [Ukraine], 1999. 14 p. [English];
- UDC 9 (УДК 9) - History, Geography, Biography (4)**
67. Christensen, Christian: Volju Ukrajini [Ukrainian] / Senjuk, O. / Kyjiv: Smoloskyp [Ukraine], 1999. 175 p. Frihet for Ukraina [Norwegian];
  68. Krmann, Daniel: Podorožnij ščodennik [Ukrainian] / Bulah, G.; Bulah, O. / Kyjiv: Prosvita [Ukraine], 1999. 157 p. Itinerarium [Slovak];
  69. Strelcev, V. J.: Nevynno ubijenni [Ukrainian] / Radevič-Vynnyč'kyj, J. / L'viv: s. n. [Ukraine], 1999. 181 p. [Russian];
  70. Tocqueville, Alexis de: Pro demokratiju v Ameryci [Ukrainian] / Kyjiv: Vsesvit [Ukraine], 1999. 586 p. De la démocratie en Amérique [French].

2003p.

UDC 0 (УДК 0) - Generalities, Bibliography... (3)

1. Hövelmann, Kai: 1000 katastrof Vsesvitu [Ukrainian] (ISBN: 966-661-071-X) / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 184, 2 p. [German];
2. Lenz, Nikolaus: 1000 zapytan' i vidpovidej [Ukrainian] (ISBN: 966-661-074-4) / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 268, 1 p. [German];
3. Lenz, Nikolaus: 1000 pytan' pro vse na sviti [Ukrainian] (ISBN: 966-661-023-X) / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 253, 2 p. [German].

UDC 1 (УДК 1) - Philosophy, Psychology (10)

4. Besnier, Jean-Michel: Rozdumy pro mudrist' [Ukrainian] (ISBN: 966-521-241-9) / Maričev, Je. / Kyjiv: Nika-Centr [Ukraine], 2003. 163, 1 p. [French];
5. Brown, Sylvia: Bog, tvorenje i instrumenty dlja žizni [Ukrainian] (ISBN: 966-7319-99-7) / Moskvich, N. / Kyjiv: Sofija [Ukraine], 2003. 382, 1 p. [English];
6. Cunningham, William H.; et al.: Kul'turne providnyctvo [Ukrainian] (ISBN: 966-586-104-2) / Kaganovs'kyj, O. B. / Harkiv: Karavela [Ukraine], 2003. 303 p., ill. [English];
7. Foucault, Michel: Arheologija znannja [Ukrainian] (ISBN: 966-500-044-6) / Šovkun, V. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 2003. 325, 1 p. Archéologie du savoir [French];
8. Hösle, Vittorio: Praktyčna filosofija v sučasnomu sviti [Ukrainian] (ISBN: 966-7035-54-9) / Jermolenko, A. / Kyjiv: Libra [Ukraine], 2003. 247 p. [German];
9. Johnson, David W.: Social'na psihologija [Ukrainian] (ISBN: 966-518-186-6) / Homyk, V. / Kyjiv: KM Akademiya [Ukraine], 2003. 285, 1 p., ill. Reaching out [English];
10. Kodeks česti naukovecja, abo Etyčni normy ta dobri manery u nauci [Ukrainian] (ISBN: 966-7893-35-9) / Barvins'ka, A. S. / L'viv: Galyc. vyd. spilka [Ukraine], 2003. 31 p. [English];
11. Merleau-Ponty, Maurice: Vydyme i nevydyme z rabočymy notatkamy [Ukrainian] (ISBN: 966-518-203-X) / Maričev, E. / Kyjiv: KM Akademiya [Ukraine], 2003. 265, 1 p. Le Visible et l'invisible : suivi de notes de travail [French];
12. Taylor, Victor E.; Winkler, Charles E.: Encyklopedija postmodernizmu [Ukrainian] (ISBN: 966-500-089-6) / Šovkun, V. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 2003. 503 p. Encyclopedia of Postmodernism [English];

13. Walzer, Michael: Pro tolerantnist' [Ukrainian] (ISBN: 966-586-113-1) / Lupiško, M. / Harkiv: Karavela [Ukraine], 2003. 147 p. On toleration [English];

UDC 2 (УДК 2) - Religion, Theology (24)

14. Braun-Galkowska, Maria: Dribni spravy [Ukrainian] (ISBN: 966-561-312-X) / Teodorovyč, G. / L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivska Lavra, L'viv: Svičado [Ukraine], 2003. 69, 3 p. Sprawy drobne [Polish];

15. Dziurach, Bogdan: Duhovne žyttja Monaha [Ukrainian] (ISBN: 966-561-311-1) / Teodorovyč, G. / L'viv: Svičado, L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra [Ukraine], 2003. 482, 1 p. Życie duchowe mnicha [Polish];

16. Enns, Paul: Pidručnyk z bogoslov'ja [Ukrainian] (ISBN: 966-8424-01-8) / Marčak, T. / L'viv: Blagovisnyk Galyčyny [Ukraine], 2003. 757 p. The moody handbook of theology [English];

17. Ferrero, Bruno: Kola na vodi [Ukrainian] (ISBN: 966-561-317-0) / Todorovyč, G. / L'viv: Monastir Svjato-Ivanivs'ka Lavra, L'viv: Svičado [Ukraine], 2003. 71, 1 p., ill. Kółka na wodzie [Polish] [Italian];

18. Ferrero, Bruno: Tajemnicja červonyh rybok [Ukrainian] (ISBN: 966-561-300-6) / Ryms'ka, N. / L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra, L'viv: Svičado [Ukraine], 2003. 91, 4 p. Tajemnica czerwonych rybek [Polish] [Italian];

19. Hrystyjans'ke žyttja za dobrotoljubijem [Ukrainian] (ISBN: 966-561-316-2) / Lemyk, M. / L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra [Ukraine], 2003. 211 p. [Russian];

20. Ivancsó, István: Voskresennja [Ukrainian] (ISBN: 966-561-295-6) / Puškaš, L. / L'viv: Svičado, L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra [Ukraine], 2003. 53, 1 p., ill. Húsvét [Hungarian];

21. Kallistos of Diokleia, metropolitan: Vnutrišnje carstvo [Ukrainian] (ISBN: 966-7888-52-5) / Milčevs'ka, V.; Volosevyč, I. / Kyjiv: Duh i litera [Ukraine], 2003. 224, 10 p. [English];

22. Korczak, Janusz: Na samoti z Bogom [Ukrainian] (ISBN: 966-7888-53-3) / Irvanec', O. / Kyjiv: Duh i litera [Ukraine], 2003. 65, 1 p. Sam na sam bogiem : modlitwy tych, którzy się nie modlą [Polish];

23. O'Brien, Bartholomew: K'jure z Arsu [Ukrainian] (ISBN: 966-561-299-9) / Ryms'ka, N. / L'viv: Svičado, L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra [Ukraine], 2003. 91, 3 p. The Curé of Ars [English];

24. Raya, Joseph: Vinčannja [Ukrainian] (ISBN: 966-561-307-3) / Masljuh, A. / L'viv: Svičado, L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra [Ukraine], 2003. 74, 3 p. The christian marriage [English];

25. Sala, Darlene: Vy - žinka ... Boža žinka [Ukrainian] (ISBN: 966-7774-55-4) / Božko, O. / Čerkasy: Smirna [Ukraine], 2003. 141 p. [English];

26. Sala, Harold J.: Koly druži prosjat' pro dopomogu [Ukrainian] (ISBN: 966-7774-46-5) / Jip, V. / Čerkasy: Smirna [Ukraine], 2003. 169 p. [English];

27. Stanek, Edward: Piklujučis' pro sovyst' [Ukrainian] (ISBN: 966-579-131-1) / Golybard, je. / Kyjiv: Ukrajinskyj pys'mennyk [Ukraine], 2003. 159 p. W trosce o sumienie [Polish];

28. Ščyri rozpovidi pročanyyna svojemu duhovnomu otecevi [Ukrainian] (ISBN: 966-561-293-X) / Kiči, D. / L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra, L'viv: Svičado [Ukraine], 2003. 228, 1 p. [Russian];

29. Tajna, jaku zveršujemo [Ukrainian] (ISBN: 966-561-291-3) / Vovkogon, Ju. / L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra, L'viv: Svičado [Ukraine], 2003. 104, 2 p. The mystery celebrated [English];

30. Tajna, jakuju živemo [Ukrainian] (ISBN: 966-561-318-9) / Masljuh, A. / L'viv: Svičado, L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra [Ukraine], 2003. 122, 1 p. [English];

31. Tajna, v jaku virymo [Ukrainian] (ISBN: 966-561-301-4) / Masljuh, A. / L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra, L'viv: Svičado [Ukraine], 2003. 97, 2 p. The mistery believed [English];

32. Thérèse de l'Enfant Jésus, Ste: Povist' pro odnu dušu, napisana neju samoju [Ukrainian] (ISBN: 966-8265-20-3) / Ivano-Frankivs'k: Nova Zorja [Ukraine], 2003. 218, 4 p., ill. Histoire d'une âme [French];

33. Veyne, Paul: Čy viryly greky u svoji mify? [Ukrainian] / Kravec, Ja. / L'viv: kamenjar [Ukraine], 2003. 168, 2 p. Les Grecs ont-ils cru à leurs mythes? [French];
  34. Vipovid': posib. dlja katehyta, 6-j kl. [Ukrainian] (ISBN: 966-561-308-1) / Masljuh, A. / L'viv: Svičado, L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra [Ukraine], 2003. 168, 1 p. [English];
  35. Vipovid': katehyzm dlja 6-go kl. [Ukrainian] (ISBN: 966-561-309-X) / Masljuh, A. / L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra, L'viv: Svičado [Ukraine], 2003. 145, 16 p., ill. [English];
  36. White, Ellen Gould: Hrystis - Premožec' [Ukrainian] / Kyjiv: Džerelo žyttja [Ukraine], 2003. 383 p. [English];
  37. Yannaras, Christos: Svoboda etosu [Ukrainian] (ISBN: 966-7888-40-1) / Verloka, V. / Kyjiv: Duh i litera [Ukraine], 2003. 251, 7 p., ill. [English].
- UDC 3 (УДК 3) - Law, Social Sciences, Educations (28)**
38. Aslund, Anders: Rozbudova kapitalizmu [Ukrainian] (ISBN: 966-7888-56-8) / Andrusievič, T. / Kyjiv: Duh i litera [Ukraine], 2003. 637 p., ill. [English];
  39. Bourdieu, Pierre: Praktyčnyj gluzd [Ukrainian] (ISBN: 966-628-068-X) / Josipenko, O.; et al. / Harkiv: Ukrajinskyj centr duhovnoj kul'tury [Ukraine], 2003. 528, 1 p. [French];
  40. Bourne, Iain; Brown, Allan: Spervizor y social'nij roboti [Ukrainian] (ISBN: 966-7671-56-9) / Semygina, T. / Kyjiv: Pul'sary [Ukraine], 2003. 239 p. Social work supervisor [English];
  41. Brown, Peter: Tilo i suspil'stvo [Ukrainian] / Timofijčuk, V. T. / Kyjiv: Megatajp [Ukraine], 2003. 517, 2 p. The body and society : men, women and sexual renunciation in early christianity [English];
  42. Caillois, Roger: Ljudina ta sakral'ne [Ukrainian] (ISBN: 966-543-081-5) / Usyk, A. V. / Kyjiv: Vakler [Ukraine], 2003. 238, 17 p. L'homme et le sacré [French];
  43. Edwardes, Warren: Ključovi finansovi instrumenty [Ukrainian] (ISBN: 966-520-018-6) / Semkiv, R. A. / Kyjiv: Vseuvyto, Kyjiv: Naukova dumka [Ukraine], 2003. 255 p., ill. Key financial instruments [English];
  44. Eisler, Riane: Čaša ta meč [Ukrainian] (ISBN: 966-7841-62-6) / Komarova, N. / Kyjiv: Sfera [Ukraine], 2003. 321 p., ill. The chalice and the blade [English];
  45. Fraser, Angus: Cygany [Ukrainian] (ISBN: 966-95968-3-1) / Onyško, A. / Kyjiv: Vsesvit [Ukraine], 2003. 358 p., ill. The Gypsies [English];
  46. Freire, Paulo: Formuvannja krytyčnoji svidomosti [Ukrainian] (ISBN: 966-7305-69-9) / Dem'jančuk, O. / Kyjiv: Juniveras [Ukraine], 2003. 169, 1 p. [English];
  47. Freire, Paulo: Pedagogika duši [Ukrainian] (ISBN: 966-01-0239-9) / Korunec', I. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 2003. 101, 2 p. Pedagogy of the heart [English];
  48. Freire, Paulo: Pedagogika prygnoblenyh [Ukrainian] (ISBN: 966-7305-68-6) / Dem'jančuk, O. / Kyjiv: Junivers [Ukraine], 2003. 165, 1 p. Pedagogy of the oppressed [English];
  49. Freire, Paulo: Včyteli jak pracivnyky kultury [Ukrainian] (ISBN: 966-7021-68-8) / Savčenko, S. / Harkiv: Akta [Ukraine], 2003. 263, 2 p. [English];
  50. (Gaěvs'ka, N. I.; et al.): 2001 MFB: standarty audytu ta etyky [Ukrainian] (ISBN: 966-96293-0-6) / Jurkivs'ka, L. J.; Kulikov, S. O. / Kyjiv: Audytorna palata Ukrajiny [Ukraine], 2003. 710 p. [English];
  51. Gellner, Ernest: Naciji ta nacionalizm [Ukrainian] (ISBN: 966-7128-41-5) / Kas'janov, G. / Kyjiv: Takson [Ukraine], 2003. 298, 1 p. Nations and nationalism [English];
  52. Goldstein, Arnold P.: Trening umin' spilkuwannja [Ukrainian] (ISBN: 966-06-0272-3) / Homyk, V. / Kyjiv: Lybid' [Ukraine], 2003. 518, 1 p. The prepare curriculum [English];
  53. Gozi, Sandro: Urjaduvannja v ob'jednanih Jevropi [Ukrainian] (ISBN: 966-8039-20-3) / Tyščenko, K. / Kyjiv: KIS [Ukraine], 2003. 285 p. [Italian];
  54. Hamaguchi, Eshun: Ščo take japons'ka model' [Ukrainian] (ISBN: 966-518-238-2) / Kyjiv: KM Akademiya [Ukraine], 2003. 135 p. [Japanese];
  55. Ingram, Richard T.: Desjat' osnovnyh obov'jaskiv organu vrjaduvannja neprybutkovoji organizaciji [Ukrainian] (ISBN: 966-518-218-8) / Dyvajlo, V. / Kyjiv: KM Akademiya [Ukraine], 2003. 32, 3 p. Ten basic responsibilities of nonprofit boards [English];

56. Jarvis, Robert: Sprynjattja v mižnarodnij polityci [Ukrainian] (ISBN: 966-586-114-X) / Fatija, S. I.; Grigor'jeva, M. Ju. / Harkiv: Karavela [Ukraine], 2003. 463 p. [English];
57. Kimmel, Michael S.: Genderovane suspil'stvo [Ukrainian] (ISBN: 966-7841-65-0) / Al'oškina, S. / Kyjiv: Sfera [Ukraine], 2003. 479 p., ill. [English];
58. Lakey, Berit M.: Vrjaduvannja neprybutkovyh organizacij [Ukrainian] (ISBN: 966-518-220-X) / Dybajlo, V. / Kyjiv: KM Akademije [Ukraine], 2003. 52, 3 p. [English];
59. Meier, Gerald Marvin; et al.: Osnovni problemy jekonomiky rozvytku [Ukrainian] (ISBN: 966-06-0282-0) / Olesnevyč, D.; et al. / Kyjiv: Lybid' [Ukraine], 2003. 684 p., ill. [English];
60. Owens, Robert G.: Organizacijna povedinka v osviti [Ukrainian] (ISBN: 966-586-112-3) / Hrystenko, O. V. / Harkiv: Karavela [Ukraine], 2003. 487 p., ill. [English];
61. Richthofen, Wolfgang von: Inspekciya praci [Ukrainian] (ISBN: 966-8063-21-15) / savčuk, L. V.; et al. / Harkiv: Milenium [Ukraine], 2003. 409 p. Labour inspection [English];
62. Sousenelle, Annick de: Symbolika ljuds'kogo tila [Ukrainian] (ISBN: 966-7767-61-2) / Borysjuk, Z. P. / Kyjiv: Znannja-Pres [Ukraine], 2003. 566 p., ill. Le symbolisme du corps humain: de l'arbe de vie au schéma corporel [French];
63. Stiglitz, Joseph E.: Globalizacija ta jiji tjar [Ukrainian] / Iščenko, A. / Kyjiv: Akademija [Ukraine], 2003. 251 p., ill. Globalization and its discontents [English];
64. Tismaneanu, Vladimir: Povорот u politici [Ukrainian] / Gycenko, A. D. / Kyjiv: Megatajp [Ukraine], 2003. 320, 15 p. Reinventing politics: Eastern Europe from Stalin to Havel [English];
65. Vedung, Evert: Ocynjuvannja deržavnoji polityky i program [Ukrainian] (ISBN: 966-520-049-6) / Šul'ga, V. / Kyjiv: Vseuvyto [Ukraine], 2003. 350 p., ill. Public policy and program evaluation [English]Utvärdering i politik och förvaltning [Swedish].

UDK 5 (YDK 5) - Natural and Exact Sciences (3)

66. International Commission on Zoological Nomenclature: Mižnarodnyj kodeks zoologičnoji nomenklatury [Ukrainian] (ISBN: 966-96182-3-1) / Nekrutenko, Ju. / Kyjiv: B-ka ofic. vydan' [Ukraine], 2003. xliii, 175 p. International code of zoological nomenclature [English];
67. Kerrod, Robin; et al.: Kniga znan' u zapytannjah i vidpovidjah: Dynozavry. Drev. cyvilizacii. Vynahody. Zori ta planety [Ukrainian] (ISBN: 966-605-361-6) / Kyjiv: Mahaon-Ukrajina [Ukraine], 2003. 160 p. [English];
68. Lenz, Nikolaus: 1000 tajemnyč' planety Zemlja [Ukrainian] (ISBN: 966-661-029-9) / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 212, 3 p., ill. [German].

UDK 6 (YDK 6) - Applied Sciences (5)

69. Brämer, W.; Kreutzer, H.: Lytvo u zubotehničnij spravi [Ukrainian] (ISBN: 966-7337-09-X) / Barabah, R.; Jaremko, O. / L'viv: GalDent [Ukraine], 2003. 67 p., ill. [German];
70. Brunner, Richard J.: Lingvistyčni vensky v miždyscyplinarne dosliždennja afaziji [Ukrainian] (ISBN: 966-7893-44-8) / Bidjuk, I. D. / L'viv: Galyc. vyd. spilka [Ukraine], 2003. 28 p. [German];
71. (Dyker, David): Prjami inozemni investyciji ta tehnologičnyj transfer u post-radjans'kyh krajinah [Ukrainian] (ISBN: 966-8039-16-5) / jegorov, I. Ju. / Kyjiv: KIS [Ukraine], 2003. 191 p., ill. [English];

72. International Federation of Accountants: Zminy ta dopovnnennja do čynnyh Standartiv audytu ta etyky Mižnarodnoji federaciji bughalteriv: Stanom na 1 sič. 2003 [Ukrainian] (ISBN: 966-96293-2-2) / Dovgoruk, L. Ja.; Ol'hovikova, O. L. / Kyjiv: Paritet-inform [Ukraine], 2003. 241 p. Handbook of International Auditing, Assurance, and Ethics Pronouncements [English];

73. Kawabata, Yasunari: Krajina snigu [Ukrainian], Tysjača žuravliv [Ukrainian] (ISBN: 966-500-047-0) / Dzjub, I. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 2003. 260, 2 p. [Japanese];

UDC 7 (YDK 7) - Arts, Games, Sport (1)

74. Klitschko, Vitali: Naš fitnes [Ukrainian] / Savčenko, I. / Kyjiv: Sofija [Ukraine], 2003. 192 p., ill. [German].

UDC 8 (YDK 8) - Literature (67)

75. Abreu Gómez, Ermilo; Allende, Isabel; Canepa, Aldo; Carpentier, Alejo; Ciro, Alegría; Cortázar, Julio; Diego, Eliseo; Feijóo, Samuel; Garcete, Carlos; García Márquez, Gabriel; Lillo,

Baldomero; Sepúlveda, Luis; Borges, Jorge Luis; et al.: Latinoamerykans'ki povisti ta opovidannja [Ukrainian] (ISBN: 966-7116-66-2) / Žerdynivs'ka, M. / Kyjiv: Poezija [Ukraine], 2003. 198 p. [Spanish];

76. Akunin, Boris: Azazel' [Ukrainian] (ISBN: 966-03-1953-3) / Bojko, V. S. / Harkiv: Fólio [Ukraine], 2003. 253, 2 p. Azazel' [Russian];

77. Andersen, Hans Christian; Grimm, Jacob; Grimm, Wilhelm: Vovk i semero kozenjat [Ukrainian], Kresalo [Ukrainian] (ISBN: 966-8322-01-0) / Kyjiv: Oniks [Ukraine], 2003. 60, 2 p., ill. [Danish], [German];

78. Balzac, Honoré de: Balamutka [Ukrainian] (ISBN: 966-500-049-7) / Lisnjak, Ju. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 2003. 353, 1 p. [French];

79. Baum, Lyman Frank: Čarivnyk Krajiny Oz [Ukrainian] (ISBN: 966-661-204-6) / Pinčevs'kyj, M. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 169, 3 p., ill. [English];

80. Baum, Lyman Frank: Mudrec' krajiny Oz [Ukrainian] (ISBN: 966-635-327-X, 966-635-398-9) (ISBN: 966-635-327-X, 966-635-398-9) / Solon'ko, L. / Harkiv: Most-Tornado [Ukraine], 2003. 188, 3 p. [English];

81. Berceo, Gonzalo de; Boscán, Juan; Garcilaso de la Vega; Gutierre de Cetina; Juan del Encina; López de Mendoza, Íñigo; Luis de León, brother; Manrique, Jorge; Ruiz, Juan, Arcipreste de Hita; Vicente, Gil; et al.: Nezgasne polum'ja ljubovi: antologija isp. poezii XII-XX st. [Ukrainian] (ISBN: 966-8064-67-4) / Kryštal's'ka, O. / Luc'k: Volynska oblasna drukarnia [Ukraine], 2003. 178 p., ill. [Spanish];

82. Boccaccio, Giovanni: Dekameron [Ukrainian] (ISBN: 966-03-0705-0) / Lukaš, M.; Ševčenko, T. G. / Harkiv: Fólio [Ukraine], 2003. 670, 1 p., ill. Il Decamerone [Italian];

83. Butor, Michel: Peremina [Ukrainian] (ISBN: 966-7671-52-6) / Malec', G. / Harkiv: Pul'sary [Ukraine], 2003. 246, 1 p. [French];

84. Canetti, Elias: Zasliplennja [Ukrainian] (ISBN: 966-7305-85-6) / Logvinenko, O. / Kyjiv: Junivers [Ukraine], 2003. 509, 2 p., ill. [German];

85. Carroll, Lewis: Alisa v Krajini Čudes [Ukrainian] (ISBN: 966-635-327-X, 966-635-401-2) (ISBN: 966-635-327-X, 966-635-401-2) / Bušyna, G. / Harkiv: Most-Tornado [Ukraine], 2003. 108, 3 p. Alice's adventures in Wonderland [English];

86. Carroll, Lewis: Alisa v Krajini Čudes [Ukrainian] (ISBN: 966-635-327-X) / Bušyna, G. / Kyjiv: Most-Tornado [Ukraine], 2003. 221, 2 p., ill. [English];

87. Carroll, Lewis: Alisa v Krajini Čudes [Ukrainian], Alisa v Zadzerkalli [Ukrainian] (ISBN: 966-7047-35-0) / Kornijenko, V. / Kyjiv: A-BA-BA-GA-LA-MA-GA [Ukraine], 2003. 140, 2, 120, 2 p. Through the looking-glass [English], Alice's adventures in Wonderland [English];

88. Chanson de Roland: Pismja pro Rolanda [Ukrainian] (ISBN: 966-06-0279-0) / Paščenko, N.; Paščenko, V. / Kyjiv: Lybid' [Ukraine], 2003. 189, 1 p., ill. [French] La chanson de Roland [French, Old (842-ca.1400)];

89. Crichton, Michael: Sonce, ščo shodyt' [Ukrainian] (ISBN: 966-7058-48-4) / Železnjak, O. / Kyjiv: Bogdana [Ukraine], 2003. 534, 1 p. [English];

90. Defoe, Daniel: Robinzon Kruzo [Ukrainian] (ISBN: 966-7466-80-9) / Ključkovs'ka, M. I.; Zamihovs'ka, O. / L'viv: Avers [Ukraine], 2003. 243, 1 p. [English];

91. Dickens, Charles: Velyky spodivannja [Ukrainian] (ISBN: 966-03-1964-9) / Docenko, P. / Harkiv: Fólio [Ukraine], 2003. 474, 2 p. Great expectations [English];

92. Dobraczyński, Jan: Mag'dalyna [Ukrainian] (ISBN: 966-8265-00-9) / Kosar, O. / Ivano-Frankivs'k: Nova Zorja [Ukraine], 2003. 231 p. Magdalena [Polish];

93. Fitzgerald, Francis Scott: Velykyj Getsbi [Ukrainian] (ISBN: 966-03-2065-5) / Pinčevs'kyj, M. / Harkiv: Fólio [Ukraine], 2003. 395, 2 p. The great Gatsby [English];

94. Fowles, John: Aristos [Ukrainian] (ISBN: 966-7699-69-2) / Mel'nyk, V. / Vinnycja: Tezys [Ukraine], 2003. 336 p. The aristos [English];

95. Goethe, Johann Wolfgang von: Faust [Ukrainian] (ISBN: 966-03-2021-3) / Lukaš, M. / Harkiv: Fólio [Ukraine], 2003. 398, 2 p. Faust [German];

96. Harasymowicz, Jerzy: Rusk'yj lihtar, abo Nebo lemkiv - poezija 1957-1999 : Povernennja do kraju nižnosti ; Veža melanholii ; Mif pro svjatogo Jurija ; Jde do oseni ; Pidsumok zeleni ; Buduvannja liu ; Pol's'ki madonny ; Zelene gazdaistvo ; Znaky nad domom ; Bar na stavah, etc. [Ukrainian] (ISBN: 966-603-231-7) / Kalyneć, I. / L'viv: Svit [Ukraine], 2003. 463, 2 p., ill. [Polish];

97. Hauff, Wilhelm: Kazky: Kalif-čornoguz ; Vyzvolennja Fat'my ; Malen'kyj Muk ; Gadanyj prync ; Karlyk Nis ; Holodnoe serce [Ukrainian] (ISBN: 966-01-0232-1) / Ivanov, M.; Lebid', M. O. / Kyjiv: Veselka, Ternopil': Navč. kniga [Ukraine], 2003. 114, 2 p. [German];

98. Hein, Christoph: Villenbrok [Ukrainian] (ISBN: 966-7305-83-X) / Goreva, je. / Kyjiv: Junivers [Ukraine], 2003. 254, 1 p. Willenbrock [German];

99. Hesse, Hermann: Stepovyj vovk [Ukrainian] (ISBN: 966-500-084-5) / Popovič, je. / Harkiv: Osnovy [Ukraine], 2003. 250, 1 p. Der Steppenwolf [German];

100. Hoffmann, Ernst Theodor Amadeus: Kazky : Luskunčyk i myšačyj korol' [Ukrainian], Čuža dytyna [Ukrainian] (ISBN: 966-661-168-6) / Popvyč, je. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 139, 1 p. [German];

101. Hoffmann, Ernst Theodor Amadeus: Maljuk Cahes [Ukrainian], Zolotyj gornec [Ukrainian], Volodar blih [Ukrainian], Žyttjeva filosofija kota Mura [Ukrainian] (ISBN: 966-03-1859-6) / Popovyč, Je.; Sakydon, S. / Harkiv: Fólio [Ukraine], 2003. 653, 2 p. [German];

102. Jacquotte, Philippe: Poezija 1946-1967 : Pugač ; Neviglas ; Vitroviji ; Uroky [Ukrainian] (ISBN: 966-) / Župans'kij, O. / Kyjiv: Junivers [Ukraine], 2003. 175 p., ill. [French];

103. Jerome, Jerome Klapka: Troje v odnomu čovni (jak ne rahuvaty sobaky) [Ukrainian] (ISBN: 966-500-059-4) / Docenko, R.; Lisnjak, Ju. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 2003. 369, 1 p. Three men in a boat (to say nothing of the dog) [English];

104. Kafka, Franz: Vybrani tvory: Proces ; Vyrok ; Perevtilennja [Ukrainian] (ISBN: 966-504-321-8) / Popovyč, Je.; Taraščuk, P. / Kyjiv: Geneza [Ukraine], 2003. 285, 1 p., ill. Der Prozess [German], Das Urteil, etc. [German];

105. Kipling, Rudyard: Kazky: Čomu v kyta taka gorljanka ; Slonenja ; Jak u Leoparda z'javilsja pljamy ; Čomu v Hosoroga taka škura ; Jak Metelyk tupnuv ; Jak Krab gravsja morem ; Prypovidka pro starogo Kenguru ; jak z'javilsja na svit pancyrnyky ; Jak u Verbljuda vyris gorb ; Pro Kišku, ščo guljalja, jak sama sobi znala ; Jak bulo napysano peršogo lysta ; Jak bulo vynajdeno abetky ; Rikki-Tikki-Tavi [Ukrainian] (ISBN: 966-7657-46-9) / Lisnjak, Ju.; Solon'ko, L. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 154, 2 p. [English];

106. Kipling, Rudyard: Jak z'javylysja pancernyky ta inši kazki R. Kiplinga : Čomu u Nosoroga taka škura ; Zvidky v Kyta taka gorljanka ; Zvidky v Leoparda pljamy ; Jak z'javylysja Pancernyky ; Jak napysanyj peršyj list ; Jak z'javylysja perša abetka [Ukrainian] (ISBN: 966-679-772-0) / Bondarenko, E.; Varavin, I. S. / Harkiv: Ranok [Ukraine], 2003. 94, 1 p., ill. [English];

107. Kipling, Rudyard: Maugli : Braty Maugli ; Poljuvannaja Kaa ; Jak strah pryjšov ; Tygr! Tygr! ; Našestja džungliv ; Knjazivs'kyj ankas ; Rudi sobaky ; Vesnjanyj gin [Ukrainian] (ISBN: 966-01-0133-X) / Artjušenko, M. S. / Kyjiv: Veselka, Ternopil': Navč. kniga [Ukraine], 2003. 167 p. [English];

108. Koltès, Bernard-Marie; et al.: Novitnja francuz'ka p'jesa [Ukrainian] (ISBN: 966-7305-82-1) / Kyjiv: Junivers [Ukraine], 2003. 271 p. [French];

109. Labiche, Eugène; Salacrou, Armand: Mizantrop [Ukrainian], Margarytka [Ukrainian] (ISBN: 966-8265-13-0) / Salyga, Ja. / Ivano-Frankivs'k: Nova Zorja [Ukraine], 2003. 110 p. Misanthrope [French], La Marguerite [French];

110. Lindgren, Astrid: Malyj i Karlson, ščo žyve na dahy [Ukrainian], Karlson prylitaje znov [Ukrainian], Novi prygody Karlsona, ščo žyve na dahy [Ukrainian] (ISBN: 966-) / Senjuk, O. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 361, 1 p., ill. Lillebror och Karlsson på taket [Swedish], Karlsson på taket flyger igen [Swedish], Karlsson på taket smyger igen [Swedish];

111. London, Jack: Sercja tr'oh [Ukrainian] (ISBN: 966-661-225-9) / Ivanov, M. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 365, 2 p. [English];

112. Lewis, Clive Staples: Hroniky Naraniji (3:) Kin' i hlopčyk [Ukrainian] (ISBN: 966-561-310-3) / Man'ko, O. / L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra, L'viv: Svičado [Ukraine], 2003. 166, 2 p. The chronicles of Naranja: The horse and his boy [English];
113. Lewis, Clive Staples: Velyke rozlučennja: Son [Ukrainian] (ISBN: 966-561-314-6) / Man'ko, O. / L'viv: Svičado, L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra [Ukraine], 2003. 84, 1 p. The reat divorce: a dream [English];
114. Milne, Alan Alexander: Vinni-Puh [Ukrainian] (ISBN: 966-7047-30-X) / Solon'ko, L. / Kyjiv: A-BA-BA-GA-LA-MA-GA [Ukraine], 2003. 279, 1 p., ill. Winnie-the-Pooh [English];
115. Milne, Alan Alexander: Vinni-Puh ta vsi-vsi-vsi [Ukrainian] (ISBN: 966-661-184-8) / Zahoder, Boris / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 303 p., ill. [English];
116. Pagnol, Marcel: Spogady dytynstva: Slava mogo bat'ka ; Zamok mojeji materi ; Pora tajemnyč' ; Pora ljubovy [Ukrainian] (ISBN: 966-513-041-2) / Malec', G.; Perepadja, A. / Kyjiv: Oberegy [Ukraine], 2003. 606, 1 p., ill. Le temps des amours [French], Le château de ma mère [French], Le temps des secrets [French], La gloire de mon père [French];
117. Raud, Eno: Muftyk, Pivčerevyčok i Mohoborod'ko [Ukrainian] (ISBN: 966-661-197-X) / Zavgorodnij, O. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 251 p. Naksitrallid [Estonian];
118. Raud, Eno: Novi prygody Mutyka, Pivčerevyčka i Mohoborod'ka [Ukrainian] (ISBN: 966-661-223-2) / Zavgorodnij, O. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 315, 1 p. Jälle need naksitrallid [Estonian];
119. Rodari, Gianni: Prygody Cybulino [Ukrainian] (ISBN: 966-661-082-5) / Illičevs'kyj, O. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 281, 1 p. Le avventure di Cipollino [Italian];
120. Roth, Joseph: Gebreji u mandrah [Ukrainian] (ISBN: 966-7328-19-8) / Andruščenko, I. / Kyjiv: Jug [Ukraine], 2003. 83, 1 p. [German];
121. Rowling, Joanne K.: Garri Potter i kelyh vognju [Ukrainian] (ISBN: 966-7047-40-7) / Andruhovič, S.; Morozov, V. / Kyjiv: A-BA-BA-GA-LA-MA-GA [Ukraine], 2003. 669, 2 p. Harry Potter and the goblet of fire [English];
122. Saint-Exupéry, Antoine de: Malen'kyj prync [Ukrainian] (ISBN: 966-7657-93-0) / Perepadja, A. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 141, 2 p. Le petit prince [French];
123. Scott, Walter: Ajevngo [Ukrainian] (ISBN: 966-) / Volkovič, A. N. / Harkiv: Most-Tornado [Ukraine], 2003. 381, 2 p. Ivanhoe [English];
124. Shakespeare, William: Gamlet, prync dans'kyj [Ukrainian] (ISBN: 966-500-064-0) / Grebinka, L. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 2003. 197, 1 p. Hamlet, prince of Denmark [English];
125. Shakespeare, William: Vybrane: Sonety ; Romeo i Džul'jetta ; Dvanadcjata nič, abo Jak hočete ; Gamlet, prync dats'kyj [Ukrainian] (ISBN: 966-661-179-1) / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 363, 2 p. [English];
126. (Smith, T.): Ljudyna: navč. posib. z anatomiji ta fiziologiji [Ukrainian] (ISBN: 966-7065-42-1) / L'viv: BaK [Ukraine], 2003. 240 p., ill. 3. ed. [English];
127. Stendhal: Parms'kyj monastyr [Ukrainian] (ISBN: 966-03-1789-1) / Palamarčuk, D. / Harkiv: Fólio [Ukraine], 2003. 476, 2 p. La Chartreuse de Parme [French];
128. Stevenson, Robert Louis: Ostriv skarbiv [Ukrainian] (ISBN: 966-01-0242-9) / Korec'kyj, Ju. / Kyjiv: Veselka [Ukraine], 2003. 203, 2 p. Treasure Island [English];
129. Thackeray, William Makepeace: Jarmarok sujety [Ukrainian] (ISBN: 966-03-2122-8) / Senjuk, O. / Harkiv: Fólio [Ukraine], 2003. 606, 1 p. Vanity fair [English];
130. Tolkien, John Ronald Reuel: Volodar persniv (1:) Hranyteli Persnja [Ukrainian], (2:) Dvi veži [Ukrainian] (ISBN: 966-03-1915-0, 966-03-1916-9) (ISBN: 966-03-1915-0, 966-03-1916-9) / Nemirova, A. V. / Harkiv: Fólio [Ukraine], 2003. 429, 2, 317, 2 p. The lord of the rings - The fellowship of the Ring ; The two towers [English];
131. Tolkien, John Ronald Reuel: Volodar persniv (3:) Povernennja korolja [Ukrainian] (ISBN: 966-03-1917-7) / Nemirova, A. V. / Harkiv: Fólio [Ukraine], 2003. 396, 2 p. The Lord of the Rings. The return of the King [English];
132. Tondini, Angelo: Magnolija: Tvoju napругu ; Upertu zymu ; Rozkryj že tajnu ; Ty u sum'jatti ; Najperša kvitka ; Mandrivka ; Kaskadom slipyt' ; Zymy porazku ; Mynuv rik cilyj ; Z

dalekyh mandriv, etc. [Ukrainian] / Kurčenko, O. / Kyjiv: Kornijčuk [Ukraine], 2003. 157 p. [Italian];

133. Twain, Mark: Prygody Toma Sojjera [Ukrainian], Prygody Gekl'berri Finna [Ukrainian] (ISBN: 966-03-2118-X) / Mitrofanov, V.; Stešenko, I. / Harkiv: Fólío [Ukraine], 2003. 460, 2 p., ill. The adventures of Huckleberry Finn [English], The adventures of Tom Sawyer [English];

134. Verne, Jules: Zamok u Karpatah [Ukrainian] (ISBN: 966-7575-53-5) / Šudrja, M. / Kyjiv: Krynyca [Ukraine], 2003. 95 p. Le château des Carpathes [French];

135. Webster, Diana: Muzzy comes back: posibnyk dlja bat'kiv [Ukrainian] (ISBN: 966-7269-68-X) / Ažnjuk, B. M. / Kyjiv: Metodyka [Ukraine], 2003. 63 p., ill. [English];

136. Webster, Diana: Muzzy comes back: videoscenarij [Ukrainian] (ISBN: 966-7269-66-3) / Ažnjuk, B. M. / Kyjiv: Metodyka [Ukraine], 2003. 29 p. Bilingual ed. [English];

137. Wells, Herbert George: Mašyna času [Ukrainian] (ISBN: 966-03-1965-7) / Ivanov, M.; Palamarčuk, D. / Harkiv: Fólío [Ukraine], 2003. 477, 2 p. The time machine [English];

138. White, Ellen Gould: Hrystyjans'ka rodyna [Ukrainian] / Pervančuk, O. / Kyjiv: Džerelo žyttja [Ukraine], 2003. 447 p. [English];

139. Wilde, Oscar: Kazky: Ščaslyvyj Princ ; Virnyj drug ; Solovejko i trojanda ; Nezvyčajna raketa ; Junyj Korol' ; Veleten'-sebeljubec' ; Den' narodžennja Infanty ; Hlopčyk-zirka [Ukrainian] (ISBN: 966-7657-84-1) / Korunec', I. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 135, 2 p. The happy prince, etc. [English];

140. Wilde, Oscar: Portret Doriana Greja [Ukrainian] (ISBN: 966-661-163-5) / Docenko, R. / Kyjiv: Škola [Ukraine], 2003. 253, 1 p. The picture of Dorian Gray [English];

141. Wollard, Kathy: Čomu ce tak? [Ukrainian] (ISBN: 966-7857-26-3) / Sanduljak, M. / Harkiv: Klub simejnogo dozvillja [Ukraine], 2003. 300, 4 p. How come? [English]

UDC 9 (YDK 9) - History, Geography, Biography (8)

142. Conquest, Robert: Razdumy nad spljundrovanym storriččjam [Ukrainian] (ISBN: 966-500-034-9) / Mokrovol's'kyj, O. / Kyjiv: Osnovy [Ukraine], 2003. 373 p. [English];

143. Crowe, David M.: Istorija cygan Shidnoji jevropy ta Rosiji [Ukrainian] / Kanaša, V. P.; Rjabčuk, S. M. / Kyjiv: Megatajp [Ukraine], 2003. 374, 1 p. A history of gypsies of Eastern Europe and Russia [English];

144. Duby, Georges: Doba soboriv [Ukrainian] (ISBN: 966-7305-91-0) / Borisjuk, Z.; Filipčuk, G. / Kyjiv: Junivers [Ukraine], 2003. 315, 2 p. Le temps des cathédrales [French];

145. Frank, Anne: Ščodennik [Ukrainian] (ISBN: 966-7841-60-X) / Tupajlo, M. / Kyjiv: Sfera [Ukraine], 2003. 282 p., ill. [German] [Dutch];

146. Gluvko, Rostyslav: Memorabilia [Ukrainian] (ISBN: 966-8013-83-2) / Jaciv, M. / L'viv: Afiša [Ukraine], 2003. 164, 3 p. [English];

147. Kahane, David: Ščodennik L'vivs'kogo getto [Ukrainian] (ISBN: 966-7888-60-6) / Špet, N. / Kyjiv: Duh i litera [Ukraine], 2003. 272 p. [English];

148. Krupnicki, Boris: Get'man Mazepa ta jogo doba [Ukrainian] (ISBN: 966-524-123-0) / Strukevyč, O. / Kyjiv: Ukrajina [Ukraine], 2003. 237, 1 p. [German];

149. Lagarce, Jean-Luc: Daleka krajina [Ukrainian] (ISBN: 966-7305-92-9) / Lazorko, D.; Todorjuk, D. / Kyjiv: Junivers [Ukraine], 2003. 140 p., ill. [French].

2005p.

UDC 8 (YDK 8) - Literature (1)

1. Cerfolli, Fulvio; Ferrari, Marco: Bol'saja illjustrirovannaja ěnciklopedija životnyh [Ukrainian] (ISBN: 966-605-271-7) / Kiev: Mahaon-Ukraina [Ukraine], 2005. 239 s., cv. il. [German].

2006p.

UDC 8 (YDK 8) - Literature (2)

1. Šimanov, Aleksander P.; Šklovskij, Oleg M.: Černyj kot s oranževymi glazami [Ukrainian] (ISBN: 5-18-001012-8, 966-605-684-4) (ISBN: 5-18-001012-8, 966-605-684-4) / Stel'mah, O. / Kiev: Mahaon-Ukraina [Ukraine], 2006. 187, 4 s., il. Černyj kot s oranževymi glazami [Russian];

2. Witcher, Moony: Nina i zagadka Vos'moj Noty [Ukrainian] (ISBN: 966-605-675-5) / Kaminčuk, A.; Nikolaev, V. / Kiev: Mahaon-Ukraina [Ukraine], 2006. 386, 25 s., il. Nina e il Mistero dell'Ottava Nota [Italian].

2007p.

UDC 8 (УДК 8) - Literature (5)

1. Dahle, Gro: Htozna-ščo, abo Svjato peršogo zuba [Ukrainian] (ISBN: 966-605-783-2) / Kyrpa, Galyna / Kyjiv: Mahaon-Ukraina [Ukraine], 2007. 110 s., ill. Djeveltanna [Norwegian, Bokmål];

2. Hamsun, Knut: Misteriji : romany - Misteriji ; Pan ; Viktorija [Ukrainian] (ISBN: 978-966-03-3815-9) / Kyrpa, H.; Pačarevs'kyj, L. / Harkiv: Folio [Ukraine], 2007. 477 s., pl., port. Mysterier [Norwegian, Bokmål], Pan [Norwegian, Bokmål], Viktoria [Norwegian, Bokmål];

3. Ibsen, Henrik: Rosmershol'm : dramatyčni tvory - Ljalkovyj dim ; Rosmershol'm [Ukrainian] / Senjuk, Ol'ha / Kyjiv: Žurnalist Ukrajiny [Ukraine], 2007. 163 s. Et dukkehjem [Norwegian, Bokmål], Rosmersholm [Norwegian, Bokmål];

4. Vestly, Anne-Catharina: Babusja i vos'mero ditej u lisi : povisti [Ukrainian] (ISBN: 966-605-767-0) / Ivanyčuk, Natalja / Kyjiv: Mahaon-Ukraina [Ukraine], 2007. 122 s., ill. Mormor og de åtte ungene i skogen [Norwegian, Bokmål];

5. Vestly, Anne-Catharina: Vos'mero ditej, tato, mama i vantaživka : novisti [Ukrainian] (ISBN: 966-605-746-8) / Ivanyčuk, Natalja / Kyjiv: Mahaon-Ukraina [Ukraine], 2007. 179 s., ill. Åtte små, to store og en lastebil [Norwegian, Bokmål].

2008p.

UDC 8 (УДК 8) - Literature (1)

1. Vestly, Anne-Catharina: Malen'ka podjaka vid Antona : povist' [Ukrainian] (ISBN: 978-966-605-867-9) / Ivanyčuk, Natalja / Kyjiv: Mahaon-Ukraina [Ukraine], 2008. 106 s., ill. En liten takk fra Anton [Norwegian, Bokmål].

ПЕРЕКЛАДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1991p.

UDC 3 (УДК 3) - Law, Social Sciences, Educations (1)

1. Ukrainian Canadians in historical ties with the land of their fathers [English] / Kotolupov, Viktor; Ruzhitsky, Viktor / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Ukrainian]

UDK 5 (УДК 5) - Natural and Exact Sciences (10)

2. Bibik, Nadija Myhajlivna; Koval', Nina Stepanivna: Mir vokrug tebj: učebnoe posobie dlja 2 klassa [Russian] / Kurbanov, N.I. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 4e izd. [Ukrainian];

3. Bibik, Nadija Myhajlivna; Koval', Nina Stepanivna: Tetrad' po oznakomleniju s okružajuščim mirom [Russian] / Koval', N.S. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 4e izd. Zošyt z oznajomlennja z navkolyšnim svitom dlja 2 klasu [Ukrainian];

4. Bogdanovyč, Myhajlo Vasylovych: Matematika [Moldavian] / Lazarovici, Ș.Gh. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Matematyka: pidručnyk dlja 2 klasu [Ukrainian];

5. Bogdanovyč, Myhajlo Vasylovych: Matematika [Russian] / Vajnerovskaja, T.V. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 5e izd. Matematyka: pidručnyk dlja 2 klasu [Ukrainian];

6. Bogdanovyč, Myhajlo Vasylovych: Matematyka [Polish] / Bułyk, Z. V. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Matematyka: pidručnyk dlja 2 klasu [Ukrainian];

7. Bogdanovyč, Myhajlo Vasylovych: Urok matematiki v načal'noj škole [Russian] / Šapovalenko, T.V. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Ukrainian];

8. Bogdanovyč, Myhajlo Vasyľovyč; Kočyna, Lidija Petrivna; Levšyn, Mykola Mykolajovyč: Matematika [Russian] / Kočina, L.P. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 2e izd. Matematyka: pidručnyk dlja 4 klasu [Ukrainian];

9. Kočyna, Lidija Petrivna; Mac'ko, Natalja Denisivna: Tetrad' po matematike dlja 3 klassa [Russian] / Tret'jačenko, T.G. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. 4e izd. Zošyt z matematyky dlja 3 klasu [Ukrainian];

10. Levšyn, Mykola Mykolajovyč: Caet la matematiča [Moldavian] / Cebotari, F.N. / Kyjiv: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Zošyt z matematyky dlja 2 klasu [Ukrainian];

11. Levšyn, Mykola Mykolajovyč: Matematikai munkafüzet [Hungarian] / Orosz, Ildikó / Užgorod: Radjans'ka škola [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Zošyt z matematyky dlja 2 klasu [Ukrainian].

UDC 8 (YDK 8) – Literature (7)

12. Little round bun [English] / Motorina, O. P. / Dnepropetrovsk: Promin' [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Bilingual ed. Kolobok [Ukrainian];

13. Malyk, Volodymyr Kyrylovyč: Tajnyj posol. V 2 t. [1] [Russian] / Cvetkov, E. / Harkiv: Prapor [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Ukrainian];

14. Malyk, Volodymyr Kyrylovyč: Tajnyj posol. V 2 t. [2] [Russian] / Cvetkov, E. / Harkiv: Prapor [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Ukrainian];

15. Narižnyj, Borys Nikitovyč: Ermolaj četvertak [Russian] / Karabutenko, Ivan / Kyjiv: Voenizdat [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Ukrainian];

16. Ševčenko, Taras Grygorovyč: Kacir' [Multiple languages] / Karaban, P.; et al. / Kyjiv: Dnipro [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Ukrainian];

17. Stel'mah, Myhajlo Panasovyč: Detkam šapki grib kupil [Russian] / Tokmakova, I. / Kyjiv: Grajlyk [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Ukrainian];

18. The magic pot [English] / Didenko, I. / Dnepropetrovsk: TVO Dniprokniga [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. Bilingual ed. [Ukrainian];

UDC 9 (YDK 9) - History, Geography, Biography (1)

19. Koval', Myhajlo Vasyľovyč; et al.: Istorija Ukrainy: probnoe učebnoe posobie dlja 10 - 11 klassov [Russian] / Žajvoronok, V.V. / Kyjiv: Osvita [USSR (to 1991)], 1991. 1 v. [Ukrainian].

1995p.

UDC 3 (YDK 3) - Law, Social Sciences, Educations (1)

1. Osnovy ekonomiki: probnyj učebnik dlja 11-go klassa obščeeobrazovatel'noj školy [Russian] / Stanuh, L. M.; Zadorožnyj, N. P. / Kyjiv: Zodiak & EKO [Ukraine], 1995. 240 p. [Ukrainian].

UDK 5 (YDK 5) - Natural and Exact Sciences (12)

2. Bibik, Nadija Myhajlivna; Koval', Nina Stepanivna: Okoščko: yčebnoe posobie dlja 1-go klassa četyrehletnej načal'noj školy [Russian] / Falinskaja, L. F. / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 64 p. 2. ed. [Ukrainian];

3. Bogdanovyč, Myhajlo Vasyľovyč: Matematika: učebnik dlja 2-go klassa četyrehletnej i 1-go klassa trehletnej načal'noj školy [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 208 p. 6. ed. [Ukrainian];

4. Bogdanovyč, Myhajlo Vasyľovyč; Kočyna, Lidija Petrivna: Matematika: učebnik dlja 1-go klassa četyrehletnej načal'noj školy [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 127 p. 8. ed. [Ukrainian];

5. Dombrovskij, Andrej Vladimirovič; et al.: Himija: organičeskaja himija, probnyj učebnik dlja 10-go klassa srednej školy [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 161 p. [Ukrainian];

6. Gončarenko, Semen Ustinovič: Fizika: 11-j klass - probnoe učebnoe posobie dlja šk. III stupeni, gimnazij i liceev gumanitarnogo profilja [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 287 p. [Ukrainian];

7. Gončarenko, Semen Ustinovič: Fizika: probnoe učebnoe posobie dlja šk. III stupeni, gimnazij i kalssov gumanitarnogo profilja, 10-j klass [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 302 p. [Ukrainian];

8. Koval', Nina Stepanivna; Naročna, Lidija Kyrylivna: Prirodovedenie: učebnik dlja 3-go klasya četyrehletnej i 2-go trehletnej načal'noj školy [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 144 p. 5. ed. [Ukrainian];

9. Koval', Nina Stepanivna; Naročna, Lidija Kyrylivna: Prirodovedenie: učebnik dlja 4-go klasya četyrehletnej i 3-go klasya trehletnej školy [Russian] / L'viv: Svit [Ukraine], 1995. 111 p. 2. ed. [Ukrainian];

10. Pogorelov, Aleksej Vasil'evič: Geometrija: učebnik dlja 10-11-h klassov srednej školy [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 142 p. [Ukrainian];

11. Voznjak, Grigorij Mihajlovič; et al.: Matematika: probnyj učebnik dlja 5-go klasya srednej školy [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 273 p. [Ukrainian];

12. Pogorelov, Aleksej Vasil'evič: Geometrija - planimetrija: učebnik dlja 7-9-h klassov srednej školy [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 238 p. [Ukrainian];

13. Škil', Nikolaj Ivanovič; et al.: Algebra i načala analiza: probnyj učebnik dlja 10-11-h klassov srednej školy [Russian] / Škil', E. T.; Voljanskaja, E. E. / Kyjiv: Veža [Ukraine], 1995. 624 p. [Ukrainian].

UDC 8 (YDK 8) - Literature (1)

14. Ukrainische Volksmärchen [German] / Gruber, I. I. / Dnepropetrovsk: Sic [Ukraine], 1995. 139 p. Ukrajinski narodni kazky [Ukrainian].

UDC 9 (YDK 9) - History, Geography, Biography (5)

15. Agibalova, Ekaterina Vasil'evna; et al.: Vsemirnaja istorija - srednie veka: probnyj učebnik dlja 7-go klasya srednej školy [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 368 p. [Ukrainian];

16. Donskoj, Grigorij Markovič; Duhopel'nikov, Vladimir Mihajlovič: Srednie veka - konec XV-seredina XVII: probnyj učebnik dlja 8-go klasya srednej školy [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 159 p. [Ukrainian];

17. Kul'čyc'kyj, Stanislav Vladislavovyč; et al.: Istorija Ukrainy: probnyj učebnik dlja 10-11-h klassov srednej školy s ruskim jazykom obučenija (1-2) [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 2 v. 2. ed. [Ukrainian];

18. Sergijenko, Grygorij Jakovyč; Smolij, Valerij Andrijojvyč: Istorija Ukrainy - s drevnejših vremen do konca XVIII v.: učebnoe posobie dlja 7-8-h klassov srednej školy [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1995. 256 p. [Ukrainian];

19. Šalaginov, Boris Borisovič; Šalaginova, Aleksandra Il'inična: Istorija drevnego mira: probnyj učebnik dlja 6-go klasya II-letnej srednej školy [Russian] / Kyjiv: Veža [Ukraine], 1995. 208 p. [Ukrainian];

1998p.

UDC 3 (YDK 3) - Law, Social Sciences, Educations (3)

1. Veremyjčyk, Ivan Markovyč: Master i masterica [Russian] / Volkov, V. V. / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 128 p. Master ta masteryca [Ukrainian];

2. Veremyjčyk, Ivan Markovyč: Masterovyje ruki [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 126 p. Masterovi ruki [Ukrainian];

3. Veremyjčyk, Ivan Markovyč: Masteri i tvori [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 142 p. Majstruj ta tvory [Ukrainian].

UDK 5 (YDK 5) - Natural and Exact Sciences (15)

4. Bevz, Grygoryj P.: Algebra [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 318 p. Algebra [Ukrainian];

5. Bogdanovyč, Myhajlo Vas'ylovyč; Kočyna, Lidija Petrivna: Matematika [Moldavian] / Čobotar', T. / L'viv: Svit [Ukraine], 1998. 126 p. 4. ed. Matematyka [Ukrainian];

6. Bogdanovyč, Myhajlo Vas'ylovyč; Kočyna, Lidija Petrivna: Matematyka [Polish] / Antonjak, J. / L'viv: Svit [Ukraine], 1998. 126 p. 4. ed. Matematyka [Ukrainian];

7. Bogdanovyč, Myhajlo Vas'ylovyč; Kočyna, Lidija Petrivna: Matematika [Hungarian] / Marton, E. / L'viv: Svit [Ukraine], 1998. 126 p. 4. ed. Matematyka [Ukrainian];

8. Bogdanovyč, Myhajlo Vasyľovyč: Matematika [Russian] / Karaseva, L. N. / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 238 p. Matematyka [Ukrainian];
9. Dombrovskij, Andrej Vladimirovič; et al.: Himija: organičeskaja himija [Russian] / Dombrovskij, Andrej Vladimirovič; Lukašov, S. M.; Lukašova, N. I. / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 207 p. Himija: organična himija [Ukrainian];
10. Gončarenko, Semen Ustinovič: Fizika 9 [Russian] / Zubčenko, S. / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 446 p. Fizyka [Ukrainian];
11. Gončarenko, Semen Ustinovič: Fizika [Russian] / Zubčenko, N. / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 286 p. 2. ed. Fizyka [Ukrainian];
12. Koval', Nina Stepanivna; Naročna, Lidiya Kyrlyivna: Prirodovedenie [Russian] / Bondarenko, L. / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 110 p. 3. ed. Prirodoznavstvo [Ukrainian];
13. Koval', Nina Stepanivna; Naročna, Lidiya Kyrlyivna: Prirodovedenie [Russian] / Bondarenko, L. / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 143 p. 6. ed. Pryrodoznavstvo [Ukrainian];
14. Lytvynenko, G. N.; Malanjuk, M. P.; Voznjak, Grigorij Mihajlovič: Matematika [Russian] / Zubčenko, M. J. / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 286 p. 3. ed. Matematyka [Ukrainian];
15. Pogorelov, Aleksej Vasil'evič: Geometria [Polish] / L'viv: Svit [Ukraine], 1998. 141 p. Geometrija [Ukrainian], Stereometrija [Ukrainian];
16. Pogorelov, Aleksej Vasil'evič: Geometria [Polish] / Gubčak, G. / Kyjiv: Svit [Ukraine], 1998. 239 p. Geometrija [Ukrainian], Planimetrija [Ukrainian];
17. Pogorelov, Aleksej Vasil'evič: Mértan [Hungarian], Planimetria [Hungarian] / Dovko, M. / Kyjiv: Svit [Ukraine], 1998. 20 p. 2. ed. Geometrija [Ukrainian], Planimetrija [Ukrainian];
18. Pogorelov, Aleksej Vasil'evič: Mértan: témértan [Russian] / Dovko, M. / L'viv: Svit [Ukraine], 1998. 127 p. 2. ed. Geometrija: stereometrija [Ukrainian].

UDK 6 (YDK 6) - Applied Sciences (1)

19. Rudenko, T. S.: Introducere în geografia potențialului de resurse naturale [Moldavian] / Andriješ, F. Z. / Kyjiv: K.-M. Academia [Ukraine], 1998. 256 p. Vstup do geografiji pryrodno-resursnogo potencijalu [Ukrainian].

UDC 8 (YDK 8) - Literature (2)

20. Bibik, Nadija Myhajlivna: Žuravlik [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1998. 109 p. Žuravlyk [Ukrainian];
21. Dragovoz, Georgyj Nikolaevyč: Moja otčizna - bitja doroga ... [Russian] / Hmel'nyckyj: Evrika [Ukraine], 1998. 42 p. [Ukrainian].

1999p.

UDC 3 (YDK 3) - Law, Social Sciences, Educations (4)

1. Bajbara, Tetjana Mykolajivna; Koval', Nina Stepanivna: Tetrád' po prirodovedeniju [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1999. 80 p. [Ukrainian];
2. Bajbara, Tetjana Mykolajivna; Koval', Nina Stepanivna: Tetrád' po prirodovedeniju [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1999. 80 p. [Ukrainian];
3. Marčuk, E. K.: Pjat' let ukraïnskoj tragedii [Russian] / Žežera, E. / Kyjiv: LitSoft [Ukraine], 1999. 185 p. P'jat' rokiv ukraïnskoji tragediji [Ukrainian];
4. Ukraine, Republic of, Constitution: Constitution of Ukraine [English] / Kyjiv: House of literature on langues of peoples of Ukraine [Ukraine], 1999. 50 p. Konstytucija Ukraïny [Ukrainian].

UDK 5 (YDK 5) - Natural and Exact Sciences (3)

5. Bogdanovyč, Myhajlo Vasyľovyč: Matematika [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1999. 222 p. 7. ed. [Ukrainian];
6. Bevz, Grygoryj P.; Bevz, V. G.: Rabočaja tetrád' po algebre: 8 klas [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1999. 63 p. [Ukrainian];
7. Bevz, Grygoryj P.; Bevz, V. G.: Rabočaja tetrád' po algebre: 9 klass [Russian] / Kyjiv: Osvita [Ukraine], 1999. 63 p. Rabočyj zošyt z algeby: 9 klas [Ukrainian].

UDK 6 (YDK 6) - Applied Sciences (3)

8. Kozijavkin, V.: El sistema de rehabilitación neurofisiológica intensiva: el método Kozijavkin [Spanish] / L'viv: Multi-M [Ukraine], 1999. 47 p. [Ukrainian];
9. Kozijavkin, V.: The intensive neurophysiological rehabilitation system: the Kozijavkin method [English] / L'viv: Multi-M [Ukraine], 1999. 47 p. [Ukrainian];
10. Timofeev, A. A.: Rukovodstvo po čeljustno-licevoj hirurgii i hirurgičeskoj stomatologii [Russian] / Kalinickij, V. I. / Kyjiv: Červona Ruta-Turs [Ukraine], 1999. 3 v. 2. ed. [Ukrainian].

UDC 8 (УДК 8) - Literature (5)

11. Kovalevskij, Aleksej: Vesna - Živana [Russian] / Harkiv: Prapor [Ukraine], 1999. 159 p. [Ukrainian];
12. Ševčenko, Taras Grygorovyč: Ausgewählte werke [German] / Kurella, A. / Kyjiv: Golovna specializovana redakcija literatury movamy nacional'nyh menšyn Ukrajiny [Ukraine], 1999. 69 p. Vybrani tvory [Ukrainian];
13. Ševčenko, Taras Grygorovyč: Výber z diela [Slovak] / Kokavec', J. / Kyjiv: Golovna specializovana redakcija literatury movamy nacional'nyh menšyn Ukrajiny [Ukraine], 1999. 77 p. Vybrani tvory [Ukrainian];
14. Stus, Vasyl': I kraj menja uslyšit [Russian] / Tabarev, V. / Zaporož'e: s. n. [Ukraine], 1999. 55 p. [Ukrainian];
15. Uzak' ve jak'yn Ševčenko [Tatar] / Simferopol': Dolja [Ukraine], 1999. 221 p. Dalekyj i blyz'kyj Ševčenko [Ukrainian].

2003p.

UDC 2 (УДК 2) - Religion, Theology (1)

1. Lužeckyj, Ivan: Otče naš [Russian] (ISBN: 966-561-296-4) / Dvolytko, A. / L'viv: Monastyr Svjato-Ivanivs'ka Lavra, L'viv: Svičado [Ukraine], 2003. 254, 1 p. Otče naš [Ukrainian].

UDC 8 (УДК 8) - Literature (1)

2. Franko, Ivan Jakovyč: Živ'jale lystja [Polish], [Russian] / Angel's'ka, K. / L'viv: kamenjar [Ukraine], 2003. 182, 1 p., ill. Threelilingual ed. [Ukrainian].

UDC 9 (УДК 9) - History, Geography, Biography (1)

3. Bandrovskij, Aleksandr Genrihovič: Istorija drevnego mira: učebnik dlja 6-go klasa [Russian] (ISBN: 966-504-154-1) / Tiščenko, A. Ju. / Kyjiv: Geneza [Ukraine], 2003. 319 p., ill. Istorija starodavn'ogo svitu [Ukrainian].